Digitaliseret af | Digitised by

DET KGL. BIBLIOTEK
Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):	Hauff, Wilhelm.; Oversatte efter den nyeste Originaludgave af L. Flamand.
Titel | Title:	Wilhelm Hauff's udvalgte Skrifter
Alternativ titel | Alternative title:	Udvalgte Skrifter.
Bindbetegnelse | Volume Statement:	Vol. 1
Udgivet år og sted | Publication time and place:	Kjøbenhavn : trykt i det Poppske Officin, 1833
Fysiske størrelse | Physical extent:	2 bd.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

PUBLIC DOMAIN

57.- 423.

DET KONGELIGE BIBLIOTEK

130022081722

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

BIBLIOTHEK

af

udmærkede Forfatteres udvalgte Skrifter.

Udgivet

af

L. Flamand.

Forste Bind.

W. Hauff's udvalgte Skrifter, 1ste Bind.

Kjøbenhavn.
Trykt, paa Udgiverens Forlag,
i det Poppske Officin.

1833.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Wilhelm Hauff's

udvalgte Skrifter.

Oversatte efter den nyeste

Originaludgave,

af

L. Flamand.

Noveller.

Første Bind.

Kjöbenhavn.
Trykt, paa Oversætterens Forlag, i det Poppske Officin.

1833.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS 1883

Joden Süss.

Jorem Huss.

1.

Carnevalet i Stuttgart var aldrig tilforn blevet høitideligholdt med saa stor Glands og Pragt, som i Aaret 1737. Naar en Fremmed traadte ind i de uhyre Sale, der vare opbyggede og pragtfuldt decorerede til dette Diemed, naar han overskuede de mange Tusinder af glimrende og glade Masquer, hørte hvorledes Mængdens Latter og Sang overdøvede Musikchorenes talrige Fanfarer, da troede han ikke at være i Würtemberg, i dette strænge, alvorlige Würtemberg, som var blevet strængt ved en ivrig, ofte ascetisk Protestantisme, der hadede Forlystelser af denne Art som Levninger af et andet Religionsparti; og alvorligt, næsten mørkt og sørgmodigt ved den betænkelige Stilling, ved den Elendighed og Armod, hvori en almægtig Ministers systematiske Kunstgreb havde bragt det.

Den meest pragtfulde af disse Glædesdage var vistnok den tolvte Februar, paa hvilken Stifteren og Opfinderen af disse Forlystelser og saa meget Andet, der just ikke opvakte Lyst, Jøden Süss, Cabinetsminister og Finantsdirecteur, høitideligholdt sin Fødselsdag. Hertugen havde paa denne Dags Morgen sendt ham alle Slags

Foræringer; men den behageligste for Cabinetsministeren var vel et Edict, der bar denne Glædesdags Datum, et Edict, som for evig Tid fritog ham for alt Ansvar for den forbigangne Tid og Fremtiden. Hine utallige Creaturer af enhver Stand, Religion og Alder, som han havde plantet i bedre Mænds Sted, beleirede hans Trapper og Forgemakker, for at lykkeønske ham, og mangen ærekjer, brav Embedsmand blev paa denne Dag dreven af Frygten, ved Trods at gjøre sin Familie ulykkelig, til at aflægge Haandkys i Jødens Huus.

De samme Motiver fyldte ogsaa Carnevalssalene om Aftenen. For hans Tilhængere og Venner var det en Glædesfest, som de endnu ofte tænkte at høitideligholde; Mænd, der hadede ham i Stilhed og offentlig maatte ære ham, svøbte sig skjærende Tænder i deres Dominoer, og droge med Kone og Børn hen til Daarskabens pragtfulde Forsamling, overbeviste om, at deres Navne vilde blive indførte i Registeret og Hullerne nøie bemærkede; men Folket ansaae disse Dage som Drømmetimer, i hvilke de kunde glemme deres trykkende Elendighed i Sandsernes Ruus; de beregnede ikke, at den høie Priis, de maatte betale for Adgangen, blot var en ny, indirecte Afgivt, som de ydede Jøden.

Denne Aftens Glandspunkt var det Øieblik, da Fløidørene sprang op, en forventningsfuld Stilhed hvilede over Forsamlingen, og endeligen en Mand paa omtrent fyrgetyve Aar, med paafaldende, markerede Ansigtstræk, med glindsende, funklende Øine, der fløi livligt og lurende

igjennem Rækkerne, traadte ind i Salen. Han bar en hvid Domino og en hvid Hat med purpurrøde Fjedre, paa hvilken han havde hæftet den sorte Masque skjødesløs; der var intet pragtfuldt ved ham uden en usædvanlig stor Solitair, som ved Halsen sammenholdt den purpurrøde Bajute af Silkeflor, der faldt ned over Dominoen. Han førte en smekker, fiintbygget Dame, som, klædt i et med Guld og Ædelstene overlæsset orientalsk Costume, drog alles Øine paa sig.

"Herr Finantsdirecteuren! Herr Ministeren!" hviskede Mængden, da han fornemt hilsende skred igjennem Rækkerne, der aabnede sig villigt for ham; og da han var kommen midt i Hovedsalen, hilsede Trompeter og Pauker ham, en ikke ubetydelig Deel af Masquerne tilklappede ham Bifald, imedens man saae Andre vende sig bort som fra et utugtigt Skuespil. Almindelig syntes derimod den Deeltagelse, hvormed man betragtede den skjønne Østerlænderinde, der var kommen med Ministeren. Hans Levemaade var altfor bekjendt til, at ikke de Fleste skulde have anet under den rigtsmykkede Damemasque een af hans Veninder; blot derom syntes man at være uenig, hvilken af disse en saadan Udmærkelse var bleven til Deel; den ene syntes for lille til denne Figur, den anden for corpulent for denne nydelige Taille, den tredie for tung, til at skride saa let og næsten svævende over Gulvet, og en fjerde, ved hvilken man endeligen vilde standse, kunde ikke eie disse glindsende sorte Haar, der faldt i rige Lokker ned om den stolte Nakke, ikke dette herlige, dunkle Øie, som man saae lyse frem under Masquen.

Mængden pleier, naar dens Nysgjerrighed ikke strax bliver tilfredsstillet, ved Leiligheder af saa glimrende og støiende Beskaffenhed, som dette Carneval, ikke længe at staae stille ved e e n Gjenstand. "Naar hun tager Masquen af, vil man jo see det," sagde man, uden at skjænke Damen længere Opmærksomhed, end der var fornøden, for at bemærke, at hun stilte sig hen til en Menuet. Men tre unge Mænd, der stode ørkesløse bag de Dandsendes Rækker, syntes endnu uafladeligt at see efter hende.

"Hvem mon det dog kan være!" raabte den ene utaalmodig; "jeg vilde gjerne kjøbe halvtredsindstyve Biletter af den forbistrede Jøde, naar han vilde sige mig, hvad det er for en Pige, han saaledes indførte som en Fyrstinde i Salen."

"Herr Broder!" svarede den Anden, i det han under Talen ikke vendte sit Øie fra Østerlænderinden, "Herr Broder, parole d'honneur! disse Modsigelser kan jeg ikke forene, om jeg ogsaa hos Cartesius selv havde studeret Logiken tilligemed cogito, ergo sum; en saa usædvanlig fiin Skabning, denne Holdning, disse, efter de nyeste og fornemste Regler, afmaalte Bevægelser, denne Maade, at bevæge Haandledet rundt og spillende, som jeg blot har seet i de betydeligste Cirkler i Wien og Paris; denne Anstand, hvormed hun bær Nakken . . . ."

"Gud forbande mig, Du har Ret, Herr Broder," afbrød den Tredie ham, "alt dette og — komme med Süss paa Ballet! Nei, en slig Contrast er aldrig forekommen mig i mit Liv!"

"Af vort Bekjendtskab," vedblev den Tredie, "af vore Kredse kan hun ikke være; thi hvis det ogsaa skulde være sandt, hvad man hvisker til hinanden, at allerede mangen elendig Karl af en Fader har sendt sin Datter med en Suplik til Jøden, saaledes blotter ingen sin Skjændsel for Verden, at han vil sende sit kjødelige Barn paa Bal med denne Mazette!"

"Jeg beder Dig for Himmelens Skyld, Herr Broder, tal ikke saa høit, han har sine Spioner overalt, og han er just ikke vor Ven; tænk paa Din Familie, vil Du gjøre Dig ulykkelig? Men sandt er det, det kan ikke være nogen Pige af bedre Stand, og dog er hendes Væsen for anstændigt for en Borgerdatter. Men holdt, hvo er den Saracener, som kommer der imod os? Hans Turbans Farve er jo den samme, som Jødens Charmante bær!"

De unge Mænd vendte sig om og saae en rank, velvoxen Mand, der, klædt som en Saracener, udmærkede sig ved sit Costumes simple Pragt, saavelsom ved Gang og Holdning fra de lavere Masquer. Ogsaa han syntes at have lagt Mærke til de unge Mænd, thi han gik langsomt imod dem og nølede med at skride forbi dem.

"Hvad er Din Parole?" spurgte den ene af de unge Mænd, der troede at kjende en Ven i Masquen; "har Du blot Dit Allah til Feltraab, eller veed Du ellers nogen Sentence."

"Gaudeamus igitur, juvenes dum sumus," svarede Saraceneren, i det han stod stille.

"Det er ham, det er ham!" raabte to af disse

unge Herrer, og rystede Saracenerens Haand; "godt, at vi gave den Parole, jeg havde ellers intet Tegn, hvorpaa jeg kunde kjende Dig; thi jeg var saa vis i min Sag, at Du var her som Bonde, at jeg har veddet med Capitainen om en Flaske, at Du maatte være en Bonde!"

"Lader os træde hen til Buffettet," sagde den Anden, "jeg har her Een at forestille Dig, Broder Gustav, der glæder sig til Dit Bekjendtskab, og Du veed, i Masquer kjender man hinanden ikke godt."

"Ven," svarede Gustav, "jeg tager ikke Masquen af, jeg har mine Grunde; saa behageligt denne Herres Bekjendtskab vilde være mig, saa maa jeg dog opsætte det til imorgen."

"Og hvis det nu var Pinassa, om hvem Du saa ofte har spurgt?" svarede hiin.

"Pinassa? med hvem Du har slaaes? Nei, det gjør en Forskjel i Tingen, ham vil jeg see og hilse; men — min Masque tager jeg blot af i to Dieblikke og i en afsides Krog af Spisesalen."

"Vi ere tilfredse, Broder Saracener," svarede Capitainen. "Men lader os først begynde paa den anden Flaske, da skal Du ogsaa skrifte Grunden, hvorfor Du ikke vil lade Dit Ansigt lyse for Dine Venner!"

2.

I Spisesalen, som de valgte, vare blot faa Mennesker, thi man solgte her blot udsøgte Vine, fine Frugter

og varme Drikkevare, imedens de større Skjænkestuer, hvor man kunde faae simpel Viin, Øl og dreiere Spisevarer, trak den større Mængde til sig. I et Hjørne af Værelset var et Bord tomt, hvor Saraceneren kunde, naar han vendte Ryggen imod den øvrige Deel af Salen, uden Fare for at blive kjendt, aftage Masquen. De valgte denne Plads, og da de fyldte Glas stode for dem, toge de to unge Krigsmænd Masquerne af, og Capitainen begyndte: "Herr Broder, jeg har den Ære, at forestille Dig her den uforlignelige Cavalier Pinassa, sin Tids berømteste Fegtemester; thi det lykkedes ham, ved en uimodstaaelig Terts-Qvart-Terts, at gjøre mig, betænk mig, Amicistordenens Senior, hors de combat — i Leipzigs uforlignelige Rosendal. Han har, ligesom jeg, forladt Muserne, har sjunget: "Vil ei Minerva have mig, saa maa Bellona for mig sørge," og har ombyttet den gamle Huggert og dens uhyre Stikplade, hvorpaa han pleiede at spise sin Frokost, med en hertugelig würtembergsk Lieutenants Paradekaarde."

"Det Bytte er ikke ilde, Herr von Pinassa, og mit Fædreland kan ønske sig til Lykke ved det," sagde Saraceneren, i det han bukkede sig for den nye Lieutenant. "Naar I endeligen vil træde i vor Tjeneste, saa er denne Løbebane den behageligste. Den Civille har paa denne Tid lidt Udsigt, naar han ikke vil kjøbe et Embede for firetusinde Gylden, eller for sin Samvittighed og sit ærlige Navn af Jøden. Men disse tynde Bræddevægge have Øren — lader os tie, vi kunne dog ikke ændre det.

Hvor ganske anderledes ere Eders Forhold! Hertugen er en tapper Herre, som jeg undede en Stat med togange hundredetusinde Krigsmænd; for os — er han for stor. Krigen er hans Fornøielse, et Regiment i Vaabenglands hans Glæde; desværre har han kun sjelden en ledig Time for os andre, og deraf kommer det, at disse Jøder og Jødechristne føre Scepteret. Han ansees for en stor General, han har udført skjønne Vaabengjerninger med Prinds Eugen; og en rank, ung Mand, med et Ar i Panden, Mod i Diet, som I, Herr von Pinassa, er ham til enhver Tid velkommen i hans Hær."

"Hvad Saraceneren kan tale fornuftig om Jøder og Christne!" sagde Capitainen. "Men aabn Dit Visir og viis Dine Farver; min Kammerad bør nu ogsaa vide, med hvem han taler; dette er den kloge, retskyndige, fortræffelige Herr Doctor juris utriusque Lanbek, kjødelig Søn af den berømte Provincialconsulent Lanbek, hvem han er substitueret som Actuarius; en fortræffelig Knøs, parole d'honneur! naar han ikke i den senere Tid prostituerte sig ved et besynderligt Melancholie, endnu fortræffeligere, naar Herren ogsaa havde indprentet ham Sands for det smukke Kjøn."

Lanbek tog ved disse Ord Masquen af og viste den nye Bekjendter et rødmende Ansigt fuld af høi Skjønhed. Under Turbanen fremsnege sig gule Lokker og ombølgede hans Pande ukunstlede og upudrede. En dristigt bøiet Næse og mørke, blaae Øine gave hans Ansigt et Udtryk og en dyb Alvor, der stod i overraskende Modsigelse med

de bløde Haar og deres lyse Farve. Men disse Ansigtstræks og disse Dines Strænghed formildedes ved et behageligt Træk omkring Munden, da han svarede: "Jeg aabner mit Visir og viser Eder et Ansigt, der byder Eder ret hjertelig velkommen. Jeg drikker dette Glas paa Eders Velgaaende, men derpaa vil I undskylde mig, at jeg bryder op."

"Pro poena drikker Du to," raabte Capitainen med comisk Pathos, i det han tog en uhyre Gadedørsnøgle ud af Lommen og strakte den mod Saraceneren som et Scepter; "har Du saa liden Ærefrygt for Din Senior, at Du formaster Dig til, at udstikke Glas in loco, uden at de ordentligt ere dicteerte Dig af Præses? O tempora, o mores! Hvor er Skik og Orden bleven af blandt disse Russer? Pinassa! i vor Tid var det dog anderledes!"

De unge Mænd loe over denne den fordums Amicistseniors beklagelige Riminiscence; men Capitainen saae Lanbek stivt i Øiet og sagde: "Herr Broder! tag mig det ikke ilde op, men i Dig har der allerede længe stukket noget, som en Feber, og iaften kommer det til en Crisis; jeg har allerede tabt een Flaske for Din Skyld, men jeg tør vædde om ti nye; vær ærlig, Gustav — Du har allerede været her iaften som Bonde, og Din Gamle veed intet af Saraceneren at sige."

Gustav rødmede, rakte Vennen sin Haand og tilvinkede ham et Ja.

"For en Ulykke!" raabte Capitainen, "Søn, hvad

har Du for. Hvo skulde troe det om den stille Actuarius? forandre Dragten paa Carnavalet! Og saa ængstelig, saa hemmelighedsfuld, saa afbrudt; vil Du maaske Jøden til Livs?"

Den Adspurgte rødmede endnu stærkere og tog Masquen hurtigt for; men inden han endnu kunde svare, sagde Reelzingen: "Herr Broder, Du bringer mig paa det rette Spor. Hvor har I tvende, Du og Østerlænderinden, som Finantsdirecteuren førte ved Armen, kjøbt Tøiet til Eders Turbaner? Gustav, Gustav!" tilføiede han, truende med Fingeren — "Du boer ligeover for Jøden, jeg vædder, Du veed, hvo den stolte Dame er, som han har med sig."

"Hvor skulde jeg vide det!" mumlede Lanbek under sin Masque.

"Ikke af Stedet, førend Du siger det," raabte Capitainen; "og bliver Du ved at være trodsig, saa lister jeg mig hen til Østerlænderinden og hvisker hende i Øret, at Saraceneren har indviet mig i sin Hemmelighed."

"Det gjør Du ikke, naar jeg alvorlig beder Dig, om at lade det være," svarede den unge Mand, som det syntes, meget alvorligt; "og hvis jeg iøvrigt tør troe Formodninger, saa er det Lea Oppenheimer, Ministerens Søster. Og nu Adieu! hvis I skulde møde mig i Salen, saa kjende I mig ikke, og Reelzingen, hvis min Fader skulde spørge . . . ."

"Saa har jeg ikke seet Dig, det forstaaer sig," svarede denne. Saraceneren reiste sig og gik. Men Vennerne saae paa hinanden, og Ingen syntes at vide, om

han havde hørt ret eller hvorledes han skulde forklare alt dette. "Har da Jøden en Søster?" spurgte Pinassa.

"For nogen Tid siden talte man om, at han havde taget en Søster til sig, dog holdt man hende endnu for ganske ung, fordi hun intetsteds lod sig see;" svarede Reelzingen eftertænksom, "og hvor han rødmede! Herr Broder, Du skal see, der lader Fanden engang igjen en fornuftig Dreng gjøre en dum Streg!"

3.

Lanbek streifede, da han havde forladt Vennerne, omkring i Salen; hans Blik foer uroligt hen over Mængden, hans Ansigt glødede under Masquen, og møisommeligt maatte han ofte lede efter Aandedrættet, saa trykkende var Luften i Salen, og saa tungt laae Forventning, Længsel og Angst paa hans Hjerte. Tættere og meer stormende var Mængdens Trængsel, da han kom i Midten af den anden Sal; med Møie skjød han sig endnu længe igjennem, men endeligen blev han uvilkaarligt revet med af Strømmen, der trængte sig hen til en Side, og inden han vidste af det, stod han ved et Spillebord, ved hvilket Süß spilte Kort med nogle af sine Finantsraader. Store Guldbynger laae paa Bordene, og den nysgjerrige Mængde betragtede den berømteste Mand i deres Land og meddeelte hinanden hviskende og mumlende Bemærkninger over de uhyre Summer, som han, uden at forandre en Mine, tabte eller vandt.

Gustav havde endnu aldrig seet den Mægtige saa nær, som nu, da han, standset af Mængden, der stod omkring ham som en Muur, nødedes til uvilkaarlig at betragte ham. Han tilstod sig selv, at denne Mands Ansigt var af Naturen formet skjønt og ædelt, at endogsaa hans Pande, hans Øine ved Vanen at herske havde erholdt noget Imponerende; men fiendtlige, frastødende Rynker laae imellem Øienbrynene, hvor den frie Pande sluttede sig til den vel dannede Næse, det lille Knevelsbart kunde ikke skjule et ondskabsfuldt Træk omkring Munden; og virkelig rædsom forekom den unge Mand en hæs, tvungen Latter, hvormed den jødiske Minister ledsagede Gevinst eller Tab.

Imedens Herrerne, omgiven af Mængden, spillede, og syntes at vente paa noget, traadte en Mand i Bondedragt fra Steinlach frem af de Nysgjerriges Rækker; en gammel Hat paa Hovedet, en grov blaa Trøie, en rød Vest med store Tinknapper, gule Skindbuxer og sorte Strømper udgjorde hans simple Costume; men han bar en meget fiin, godt malet Masque. Han støttede sig, paa Bondemaneer, med Haanden paa en fem Fod høi Knortestok, lagde Hagen paa Haanden og sagde i en vel efterlignet Steinlacher-Dialect:

"Mange Penge har I liggende der, Herre! har I fortjent dem allesammen selv?"

Ministeren saae sig omkring, og bestræbte sig for at smile over denne Masquefrihed. Maaske var denne Leilighed ham kjerkommen, for at give sig et Skin af Po-

pularitet, thi han svarede meget venligt: "God Aften, Landsmand."

"Eders Landsmand er jeg just ikke," svarede Bonden med megen Rolighed; "Smausene pleie sædvanlig ikke at klæde sig som jeg." En dæmpet Latter fløi igjennem Tilskuernes Mængde; men Ministeren syntes ikke at bemærke det, thi meget nedladende vedblev han:

"Du er vittig, min Ven."

"Gud bevare mig, at jeg skulde være Eders Ven, Herr Süss," svarede Bonden. "Var jeg Eders Ven, saa gik jeg nok ikke med denne daarlige Trøie og hullede Hat; I gjør jo Eders Venner rige."

"Naa, saa maa hele Würtemberg være min Ven, thi jeg gjør det rigt," sagde Süss, og ledsagede sine Ord med en hæs, ubehagelig Latter.

"I er en Alverdens Guldmager," svarede Bonden. "Hvor skjønne ere ikke disse Ducater! Hvor mange fattige Folks Sveddraaber gaae der vel paa et saadant Guldstykke?"

"Du er mig en heel Karl!" raabte Süss, i det han roligt vedblev at spille.

Netop som Bonden vilde svare, tiltrak en ny Skikkelse sig den almindelige Opmærksomhed. Det var en Mand, hvis Costume næsten var ligesom Bondens, blot havde han et langt spidst Skjæg omkring Hagen og bar en Kjole med Bordter. Bonden saae nogen Tid forundret paa ham, rystede derpaa hans Haand og raabte: "Ei

Hans! hvor kommer Du fra, og saa pyntet og pudset? Du ligner jo slet ikke meer een af os!"

"Det kommer deraf," svarede Hans, i det han tog sig en Priis af en Sølvdaase, "at jeg har taget Tjeneste hos en fornem Herre."

"Hvem er da Din Herre?" spurgte Bonden.

"En Rakker; men en fornem. Troer Du han flaaer almindeligt Qvæg, Heste, Hunde og deslige? Nei, han flaaer Mennesker, og desforuden er han Kortfabrikant."

"Kortfabrikant?" raabte Bonden.

"Ja vist, thi alle Kort i Landet maae man kjøbe af ham, han stempler dem; men han er ogsaa Garver."

"Hvorledes det?"

"Jh nu, alle Garverne i Landet maae kjøbe garvede Huder af ham; men han er ogsaa et Myntstempel."

"Hvad for noget? et Myntstempel?"

"Ja, han gjør alle de Penge, der ere i Landet."

"Det er Løgn," sagde Bonden, "Du vil nok sige, han gjør Alt i Landet til Penge; men derfor er han endnu intet Myntstempel. I Würtemberg gives der blot eet Myntstempel, som har paatrykket Landet sit Navnetræk."

Hidindtil havde Mængden blot mumlet Bifald, men ved den sidste Hentydning paa Mynten udbrød den i en høi Latter; den Mægtiges Pande formørkedes noget, men endnu bestandigt vedblev han roligt at spille.

Men hvorfor har Du ladet Dit Skjæg vore saa spidst?" spurgte Bonden videre, "det seer jo ganske jødisk ud."

"Det er nu saadan Mode," svarede Hans, "siden Jøderne ere blevne Mestere i Landet; om en kort Tid bliver jeg reent til en Jøde."

Da Hans havde sagt disse sidste Ord, raabte en meget lydelig Stemme fra den tykkeste Hob: "Vent endnu et Par Uger, Hans, saa kan Du blive ægte catholsk!"

Hvo der nogensinde har havt det skrækkelige Syn, at see en Tønde Krudt, antændt ved Uforsigtighed eller med Forsæt, springe i Luften i en folkeriig Gade, har dog neppe seet en saa sælsom Scene, som den, disse faa hemmelighedsfulde Ord frembragte. Ministeren springer, bleg som et Liig, op fra sit Sæde; han kaster Kortene med et rasende Blik paa Bordet: "Hvem siger det? griber ham, i Hertugens Navn!" raaber han og styrter, som dreven af en usynlig Magt, ind paa Mængden; hans Ledsagere, ikke mindre bestyrtede men betænksommere, gribe ham i Armen, trække ham tilbage, og søge at berolige ham, — hans dunkle Blik vil bore sig igjennem Mængden, for at træffe Gjenstanden for hans Raserie; Masquerne mumle fortrædeligen og trykkes hid og did; men da den frygtede Mand udstrækker Haanden efter Bonden og raaber: "Saa skal Du indestaae mig for ham," er han pludseligen omringet af en truende Mængde. "Masquefrihed, Jøde!" hører man i hule, farlige Toner, Bonden og hans Kammerad ere i et Øieblik adskilte fra ham, forsvundne, og lige saa hurtigt som han før blev omringet, er han igjen forladt, thi Mængden adspreder sig, jaget af en hemmelig Frygt, til alle Sider.

Trængselen rev Gustav Lanbek bort med sig; hans Tanker forvirredes, det var ham endnu ikke muligt, at forestille sig tydeligt, hvad der kunde have foraarsaget dette sælsomme Optrin. Saaledes stod han nogle Øieblikke hensjunken i Tanker, da han pludseligen følte sin Haand greben af en anden; han saae sig om, Østerlænderinden stod for ham.

4.

"Hvorfra stammer Rosen paa Din Hat, Masque?" spurgte Østerlænderinden med skjælvende Stemme.

"Fra Søen Tiberias," var Saracenerens Svar.

"Hurtig! følg mig!" raabte Damen og smuttede igjennem Mængden. Han fulgte, i det han med Møie trængte sig igjennem Masquerne, og blot hendes Turban viste ham af og til Veien; hans Hjerte bankede stærkere, hans Øre hørte endnu den sidste Lyd af denne søde Stemme, og hans Øie saae ingen anden Gjenstand end hende. I en mørkere Krog af den anden Sal standsede hun og vendte sig om.

"Gustav, jeg besværger Dem, hvad er forefaldet med min Broder? Folk hviske overalt hans Navn; jeg veed ikke, hvad de sige, men jeg tænker, det er intet Godt; har han havt Klammerie? Ak! jeg veed det, disse Mennesker hade vort Folk."

Den unge Mand var i piinlig Forlegenhed. Skulde han paa eengang forstyrre denne elskværdige Skabnings

uskyldige Vildfarelse? Skulde han sige hende, at Würtembergernes Forbandelse hvilede over hendes Broder, at de bade for alle Mennesker og blot udelukkede ham af deres Bøn, at det var blevet til Skik, at bede: "Fader, forløs os fra det Onde og fra Jøden Süss?" — "Lea," svarede han meget forlegen, "Deres Broder blev forstyrret i sit Spil af nogle Masquer, og havde en Ordstrid, som maaske netop paa dette Sted var paafaldende; ængst Dem ikke."

"Hvor jeg dog er en taabelig Pige!" sagde hun, "jeg har saadan fæle Drømme, og saa er jeg den hele Dag saa sørgmodig og nedslaaet. Og saa irritabel er jeg, at Alt forskrækker mig, at jeg altid strax tænker paa min Broder og troer, at der kunde være tilstødt ham en Ulykke."

"Lea," hviskede den unge Mand, for at adsprede disse Tanker, "erindrer Du, hvad Du lovede, hvis vi mødtes paa Carnevalet? vilde Du ikke skjænke mig en eensom Time, i hvilken vi kunde sladre ret meget sammen?"

"Jeg vil det!" sagde hun efter nogen Betænkning. "Sara, min Amme, staaer ved Udgangen, og skal ledsage mig. Men hvorhen?"

"Derfor har jeg sørget," svarede han; "følg mig, tab mig ikke af Syne; ved Indgangen tilhøire."

Den jødiske Minister havde med opfinderisk Genie, da han arrangeerte Carnevalet i Stuttgart, og lod disse Sale hurtigt opreise af Træe, sørget for, at der, ligesom i store Huse og Slotte, stødte mindre Værelser til Salene,

hvor smaae Cirkler kunde fortære et Aftensmaaltid, uden netop at maatte aflægge deres Incognito i den almindelige Spisesal. Lanbek havde paa tredie Haand og imod tilstrækkelig Betaling vidst at forskaffe sig Nøglen til et af disse Værelser; en lille Collation stod allerede i Beredskab, og Lea glædede sig over den unge Christens Artighed, der havde gjort sit Bedste, for at tilfredsstille en i Kjøkkensager erfaren Dames Smag, uagtet det lille Værelse, der blot indeholdt et Bord og nogle faa Stole af let Træe, kun frembød liden Beqvemmelighed.

"Hvor glæder jeg mig, fordi jeg endeligen kan aflægge den besværlige Masque!" sagde hun, da hun traadte ind med sin Amme; hun saae omkring efter et Speil, og da hun blot bemærkede tomme Brædde-vægge, tilføiede hun smilende: "De maa tjene mig istedet for et Speil, Gustav, og sige mig, om Trængslen har forstyrret min Haarpynt?"

Henrykt og med flammende Blikke betragtede den unge Mand den skjønne Pige. Man kunde kalde hendes Ansigt Fuldendelsen af orientalske Træk. Denne Regelmæssighed i de fine Ansigtstræk, disse underfulde dunkle Øine, beskyggede af lange Silkehaar, disse dristigt hvælvede, glindsende sorte Bryn og de dunkle Lokker, der dannede den yndigste Contrast imod den hvide Pande og den skjønne Hals og endnu meer fremhævede Foreningspunktet af disse yndefulde Træk, de fine røde Læber og de skjønneste hvide Tænder; Turbanen, der slyngede sig om Lokkerne, de kostbare Perler, der omkrandsede Halsen, det tillokkende og

dog saa sædelige Costume af en tyrkisk Dame — Alt dette fremvirkede et saa magisk Tryllerie, at den unge Mand troede at see et af hine herlige Syn, som Tasso beskriver, at den Reisendes Phantasie maler sig ved Hjemkomsten.

"Sandeligen," raabte han, "Du ligner Tryllerinden Armida, og saaledes tænker jeg mig Din Stammes Døttre, da I endnu beboede Canaan. Saaledes var Rebecca og Jephtas Datter."

"Hvor ofte har jeg ikke sagt det," bemærkede Sara, "naar jeg saae mit Barn, min Lea i hendes Pragt; Poscherne og Fiskebeensskjørterne, de høihælede Skoe og alle Modevarer klæde hende langtfra ikke saa godt som denne Dragt."

"Du har Ret, gode Sara," svarede den unge Mand; "men sæt Dig her ved Bordet; Du har altfor længe levet blandt Christne, til at Du skulde gyse for denne Punsch og disse Kager; underhold Dig godt med disse Ting."

Sara, der kjendte Naboens Sind og Maneer, vægrede sig ikke længe, og forbarmede sig over Kukkenbagerens Kunstproducter; den unge Mand derimod satte sig nogle Skridt fra hende ved Siden af den skjønne Lea. "Og nu oprigtig, Pige," sagde han, "Du har Bekymringer; Du kunde igaar neppe tilbageholde Dine Taarer, og igjen idag svæver der paa denne Pande en Sky, som jeg saa gjerne vilde adsprede. Eller troer Du maaske

ikke, vantroe Barn, at jeg er Din Ven og gjerne vilde gjøre Alt, for at opmuntre Dig?"

"Jeg veed det jo, o, jeg seer det jo bestandigt, og ogsaa igjen idag," sagde hun, i det hun med Møie bekjæmpede sine Taarer, "og det gjør mig jo saa lykkelig. Da De hilste mig den førstegang ved vort Havegjærde, da De siden, det var i Begyndelsen af October, talte med mig over Gjærdet, og sidenefter bestandigt var saa venlig og fortrolig, slet ikke som andre Christne imod os, da vidste jeg ret vel, at De mener det godt med mig, og — det er min eneste, stille Lykke!" Da hun havde sagt disse Ord snege enkelte Taarer sig ud af hendes skjønne Dine, i det hun bestræbte sig, at see venligt og smilende paa ham.

"Men desuagtet...?" spurgte Gustav.

"Men desuagtet er jeg ikke lykkelig, ikke ganske lykkelig. I Frankfurt havde jeg mine Legesøstre, min egen Verden, forlangte intet af den øvrige. Jeg tænkte ikke over vore Forhold, det krænkede mig ikke, at de Christne foragtede os, jeg sad i min lille Stue blandt Venner, og ønskede mig Intet af Alt, hvad der var udenfor. Min Broder lod mig hente til sig til Stuttgart. Man sagde mig, at han var bleven en stor Herre, at han regjerede et Land, i hans Huus gik det herligt og glædeligt til, og de Christne levede med ham, som vi iblandt os; jeg tilstaaer, det glædede mig, naar mine Veninder skildrede min Fremtid saa glimrende; hvilken Pige vilde i mit Sted ikke have glædet sig?"

Taarer afbrøde hende paa ny, og den unge Mand følte, fuld af Medlidenhed med hendes Kummer, at det var bedre, at lade hendes Taarer have frit Løb nogle Dieblikke. I det menneskelige Bryst gives der en Følelse, som gjør os vemodigere end enhver anden Kummer, jeg kunde kalde den Medlidenhed med os selv: den overvælder os, naar vi ved vore tilintetgjorte Forhaabningers Grav skue tilbage til de Dage, da disse Forhaabninger endnu blomstrede, naar vi tilbagekalde de glade Tanker, med hvilke vi gik en blid Fremtid imøde; sandeligen, denne bittre Contrast har vist mangengang opløst stærkere Hjerter i Vemod end den skjønne Jødindes Hjerte.

"Jeg har fundet Alt anderledes," vedblev Lea, efter en Pause; "i min Broders Huus er jeg eensommere end i min Barndom. Jeg tør ikke tage Deel i hans Baller og store Selskaber. Musikken lyder til mit eensomme Værelse, man sender mig Kager og søde Vine, som til et Barn, der endnu ikke er gammelt nok, til at komme i Selskaber. Og naar jeg beder min Broder, at lade mig engang tage Deel deri, i det mindste i hans Huus, saa afslaaer han mig det enten ganske koldt, eller, naar han netop er i underligt Lune, forskrækker han mig ved sit Svar."

"Hvad svarer han da?" spurgte Ynglingen spændt.

"Han seer længe og sukkende paa mig, hans Øine fordunkles, hans Ansigtstræk blive mørke og melancholske, og han svarer: at jeg ikke ogsaa maa gaae forloren; jeg

skal bede uafladeligt til vore Fædres Gud, at han vil bevare mig reen og from, paa det, at min Sjæl kan blive et reent Offer for hans Sjæl."

"Taabelige Overtroe!" raabte den unge Mand fortrædelig; "derfor skal Du altsaa, stakkels Pige, frasige Dig alle Livets Glæder, for at han . . . ."

"Har han da saa groveligt forsyndet sig?" spurgte Lea, da hendes Ven hurtigt afbrød, som ved et ubesindigt Ord; "hvad skal jeg da afsone? Slige henkastede Ord gjøre mig saa ulykkelig: det forekommer mig da, at der svæver en eller anden Ulykke over min Broder, at Alt, hvad han foretager sig, ikke er ret. Ingen vil underrette mig derom, ogsaa Saras Ord kan jeg ikke udtyde; thi naar jeg spørger hende derom, søger hun at undgaae at svare, eller kalder ham hemmelighedsfuldt: vort Folks Hævner."

"Hun er ikke klog;" svarede den unge Mand forlegen; "Din Broder har, som Rygtet gaaer, et mægtigt Modpartie; mange af hans Finantsoperationer blive dadlede. Men for hans Skyld kan Du sove roligt;" tilføiede han med bitter Latter; "Hertugen har idag givet ham et Fripatent, som sikkrer ham for enhver Fare og ethvert Ansvar."

"O hvor jeg takker den gode Hertug!" sagde hun opmuntret, i det hun strøg de mørke Lokker fra den hvide Pande; "saa er der altsaa Ingen han behøver at frygte? De Christne kunne ikke forfølge ham? — De

svarer ikke? Tilstaae det kun, Gustav, De bær Nag til min arme Broder?"

"Din arme Broder? var han det, saa kunde jeg maaske ære ham for hans Forstands Skyld! Men hvad kommer Din Broder os ved?" vedblev Lanbek med et mørkt Smiil. "Jeg elsker Dig, om ogsaa alle onde Engle vare Dine Brødre; men een Ting maa Du love mig, Lea; giv mig Haanden derpaa."

Hun saae forventningsfuld og kjerlig paa ham, i det hun lagde sin Haand i hans.

"Bed aldrig meer Din Broder," vedblev han, "at indføre Dig i hans Selskaber. Hvilke Grunde han ogsaa har, saa er det Godt for Dig, at Du ikke kommer der. Saa meget kan jeg forsikkre Dig," tilføiede han med funklende Øine, "vidste jeg, at Du havde været der blot en enestegang, saa talte jeg aldrig et Ord meer med Dig."

Forskrækket og med Taarer i Øiet vilde hun netop bede om Opløsning paa denne nye Gaade, da en lydelig Ordstrid i Sideværelset forstyrrede de Elskende. Flere Mænd syntes at være i Trætte med Politiet, man havde sprængt Døren til Cabinettet, og over dette Indgreb i Carnevalsretten stredes der med Hæftighed.

"Min Gud! det er min Faders Stemme," raabte den unge Lanbek, "list Dig med Sara over i Salen, Pige; tager Nøglen til Døren med Eder, maaske sees vi siden igjen." Han trykkede hurtigt et Kys paa den overraskede Leas Pande, tog sin Masque for Ansigtet, og

inden hun kunde komme rigtig til sig selv efter denne pludselige Forandring, var Lanbek allerede styrtet ud af Døren. I Corridoren, som han nu betraadte, stod allerede en tyk Menneskemasse omkring den aabne Dør til Sideværelset. Tydeligere hørte han sin Faders vægtige, dybe Stemme; han stødte og trængte sig igjennem som en Rasende, og kom endeligen ind i Værelset. Fem gamle Herrer, hvem han kjendte ret godt som hæderlige Mænd og hans Faders Venner, stode omkring den gamle Provincialconsulent Lanbek; Nogle trættedes, Andre søgte at berolige. Det var paa den Tid en farlig Sag, at komme i Strid med Politiet; det stod under den jødiske Ministers særdeles Beskyttelse, og man fortalte flere Exempler paa, at brave, rolige Borgere og Embedsmænd vare, blot fordi de havde modsagt en af dette hemmelige Polities Tjenere eller forhindret en Voldsgjerning, blevne kastede flere Uger i Fængsel; siden havde man løsladt dem igjen med den tomme Undskyldning, at det var skeet af en Feiltagelse. Men den gamle Lanbek syntes ikke at kjende nogen Frygt for disse Mennesker; han paastod, at Politiet skulde strax forlade Værelset, og det var maaske kommet til noget værre end en Ordstrid, hvis ikke i dette Øieblik en ganske anden Gjenstand havde tiltrukket sig Politieanførerens Opmærksomhed. Den unge Lanbek havde næsten trængt sig frem ved Siden af Faderen, og var beredt, hvis det skulde komme til Haandgribeligheder, at understøtte kraftig den gamle Herre. Han havde netop bundet sin Masque fastere, for ikke at tabe den i Haand-

gemænget, da Politieanføreren saae ham og raabte med høi Stemme, i det han pegede paa ham: "I Hertugens Navn, griber Tyrken der, det er den Rette."

Overraskelsen og sex Arme, der pludseligen omslyngede ham, gjorde ham værgeløs. Saa nær sin Fader, der kunde have reddet ham, vovede han dog ikke, blot ved en Lyd, at give sig tilkjende, fordi han frygtede sin Faders Vrede endnu meer end Jødens Vold.

De gamle Herrer bleve stumme af Forundring over denne Begivenhed; Politieanføreren blev, da han havde opnaaet sit Øiemed, høfligere, og undskyldte sig, hvorfor hine takkede koldt og afmaalt. Villieløs lod den unge Mand sig føre bort; Mængden, som havde forsamlet sig udenfor Døren, adskiltes, men mange saae ham nysgjerrige ind i Øinene, for at gjætte, hvo det var, som man rev her ud af den offentlige Fornøielse. Gustav hørte, da han blev ført videre bort, et svagt Skrig; han saae sig om, og troede at have seet ved Lampernes svage Skin den skjønne Østerlænderindes Turban. Smerteligt bevæget gik han videre, og først, da den kolde Vinternat berørte ham skjærende, opvaagnede han af sin Bedøvelse, og oversaae ikke uden Bekymring de Følger, som hans Fangenskab kunde have.

5.

Politiebetjenterne havde bragt Saraceneren, formodentlig med Hensyn til hans fine og kostbare Klædning,

ind i Officierstuen paa Hovedvagten. Den vagthavende Officier anviste ham med en vranten Compliment, en Bænk i den fjerneste Krog af Værelset til Sovested, og træt af sin Omstreifen paa Ballet, fandt den unge Mand dette Leie ikke for haardt, til snart at indslumre.

Trommeslag vaagnede ham næste Morgen; søvndrukken saae han sig omkring i det øde Værelse, betragtede snart sit haarde Leie, snart sin Dragt, og først efter nogen Tid kunde han erindre sig, hvor han var, og hvorledes han var kommen her. Han traadte hen til Vinduet, endnu var Alt stille paa Pladsen udenfor Hovedvagten, og blot det Compagnie, der netop uden for hans Vindue trak op til Aflösning, afbrød den mørke Februarmorgens Stilhed. Imedens Trommerne paa Gaden taug, hørte han Stiftskirkens Klokke slaae otte, og denne Lyd tilbagekaldte ham alt det Ubehagelige og Foruroligende i hans Stilling. "Snart vil han spørge efter Dig," tænkte han, "og hvor ubehagelig vil han overraskes, naar han hører, at Du er ikke kommen hjem inat."

I den gamle Provincialconsulent Lanbeks Huus gik Alt en saa regelmæssig Gang, at denne Tildragelse upaatvivlelig maatte gjøre en forstyrrende Virkning. Paa denne Tid pleiede den gamle Herre allerede i mange Aar at spise sin Frokost; med det første Klokkeslag traadte, tilligemed Tjeneren, der bragte Kaffeen, ogsaa hans Søn ind; man talte om Dagens Nyheder, om Forretningernes Gang, og i hiin Tid lod den almægtige Minister det ikke mangle paa Stof til slige Samtaler. Underholdningen

var regelmæssig til Ende med Frokosten; Actuaren kyssede den Gamles Haand og gik derpaa, den ene Dag som den anden, Klokken eet Qvarteer paa ni til Cancelliet. Denne Husets mangeaarige Sædvane mindede Gustav sig i dette Dieblik. "Nu bringer Johan Kopperne," sagde han til sig selv, "nu seer han forventningsfuld til Døren, fordi jeg endnu ikke er indtraadt, nu lader han mig kalde; — at jeg dog skal volde den gode Gamle denne Ergrelse!" Han kastede fortrædelig sin Turban fra sig, støttede Hovedet paa Haanden, og besluttede, at spørge Officieren, saasnart han lod sig see igjen, om Aarsagen til sin Arrest!"

Trommerne løde paa ny, Afløsningen drog bort, han hørte Geværerne sættes hen, og kort efter traadte en Officier ind i det halvmørke Værelse. Han kastede et flygtigt Blik paa Fangen i Krogen, lagde Hat og Kaarde paa Bordet og satte sig ned. Lanbek, der ikke gad tale til ham først, gjorde en Bevægelse, for at tilkjendegive, at han ikke længere sov. "Bon jour, min Herre!" sagde Officieren, da han bemærkede det, "vil De maaske dele min Déjeuner med mig."

Stemmen syntes Gustav bekjendt; han reiste sig, traadte høfligt hilsende nærmere, og med et Forundringsudraab stode begge de unge Mænd for hinanden. "Parole d'honneur, Herr Broder!" raabte Capitain von Reelzingen, "Dig havde jeg ikke troet at finde her! hvorledes kommer Du i Arrest! Det veed Gud, Blankenberg havde

ikke Uret, da han paastod, at Du resikerede et eller andet, contra rationem."

"Jeg gad spørge Dig, Capitain," svarede den unge Mand, "hvorfor jeg sidder her? mig har intet Menneske sagt Aarsagen, hvorfor man har arresteret mig; Du har jo Vagt, Reelzingen; jeg beder Dig, Du maa dog vide . . . ."

"Dieu me garde! jeg?" raabte Capitainen smilende, "troer Du, at han beærer mig med sin særdeles Estimation og Confidence? Nei, Herr Broder! da jeg løste af, sagde Lieutenanten, som havde havt Vagt: ovenpaa sidder Een, som er bragt herhen paa udtrykkelig Befaling fra Carnevalet. Han pleier sædvanlig at bære sig saaledes ad."

"Hvem pleier at bære sig saaledes ad?" spurgte Lanbek blegnende.

"Hvem?" gjentog hiin hviskende," Din Svoger in spe, Jøden."

"Hvorledes?" vedblev Lanbek rødmende, "Du troer, han selv? Jeg haabede hidtil, at en Feiltagelse maaske fandt Sted! Du har vel hørt om det Optrin, som forefaldt med Jøden, kort efter at jeg havde forladt Eder; man raabte noget om at blive catholsk, og da foer Finantsministeren op . . . ."

"Hvad siger Du?" afbrød Capitainen ham med alvorlig Mine, i det han traadte nærmere til Vennen og greb hans Haand. "Det var det altsaa? os har man

fortalt det anderledes; hvorledes gik det til? hvad raabte man?"

Lanbek blev ikke lidet forundret over den Alvorlighed, som han læste i sin ellers saa muntre og sorgløse Vens Ansigtstræk; han fortalte Begivenheden, saaledes som han havde været Dievidne til den, og saae, hvorledes Vennens Nysgjerrighed meer og meer tiltog; hvorledes hans Blikke bleve fyrigere; men da han beskrev, hvorledes Süss efter hiint gaadefulde Udraab blev rasende og sprang op, da følte han Capitainens Haand krampagtigt at røre sig inden i hans. "Hvad sætter Dig saaledes i Bevægelse?" spurgte Gustav forundret; "hvorfor føler Du saa megen Interesse ved nogle Carnevalsløier, der til Slutningen gaae ud paa en eller anden Daarskab? Naar jeg ikke vidste, at Du er evangelisk, saa vilde jeg troe, at min Beretning havde fornærmet Dig."

"Herr Broder!" svarede Capitainen, i det han søgte at skjule sin Alvorlighed bag et ligegyldigt Smiil, "Du kjender mig jo, mig interesserer Alt i Verden, og jeg er uhyre nysgjerrig; desuden er Meget alvorligere, end man troer, og i et Spøg ligger ofte Betydning."

"Hvorledes mener Du det?" sagde Actuaren forundret; "hvad gjør Dig saa eftertænksom? Har Du igjen Gjæld? Kan jeg maaske tjene Dig med noget?"

"Bro'erlille," svarede Soldaten, "Du maa i de sidste Uger have været forfærdeligt forelsket, ellers vilde vist Dit klare Blik have bemærket saa meget, som ikke engang kunde smutte forbi mit lette Sind. Siig mig en-

gang, hvad siger Din Herr Papa om disse Tider? Taler Du aldrig med Oberst Röder hos ham? Vare ikke i Fredags Aftes Prælaterne i Eders Huus?"

"Du taler i Gaader, Capitain!" svarede den unge Mand forbauset. "Hvad skulde min Fader have at bestille med en Oberst af Livescadronen og med Prælater?"

"Ven, gjør det kort!" sagde Reelzingen; "ansee mig ikke for letsindig i slige Ting; jeg vil ikke paatvinge mig Eders Fortrolighed, men jeg kan sige Dig, at jeg desuagtet veed temmeligt meget, og — parole d'honneur!" tilføiede han, "jeg tænker derom, som det sømmer sig for en Adelsmand og min Port d'Epee."

"Hvad vedkommer mig Dit gamle Adelsdiplom og Din nye Port d'Epee?" svarede Actuaren fortrædelig; "og hvor kommer Du til at broute med slige Ting for mig? Jeg siger Dig, at jeg ikke forstaaer en Stavelse af Alt, hvad Du der siger saa hemmelighedsfuldt, og kan give Dig mit Ord derpaa, og dermed basta, Herr von Reelzingen!"

"O mon Dieu!" raabte hiin smilende, "Herr Broder, vi ere ikke meer i Leipzig, dette Værelse er ikke den guddommelige Raadskjælder, men en Vagtstue; vi ere ikke meer Musernes Dyrker, men Du er hertugelig Actuar, og jeg — Soldat, men Venner ere vi endnu i Nød og Død. Derfor vær fornuftig og bruus ikke meer saadan op som før. Jeg troer Dig jo paa Dit Ord, at Du Intet veed; men Din Fader havde handlet rigtigt, naar han havde forberedt Dig; Din Amour til Jødinden e-

netop nu begyndt paa en ubeleilig Tid; vi bede Dig Alle, lad Din Charmante fare, Du kan dog aldrig tænke paa nogen fornuftig og ærefuld Forbindelse med hende. . . ."

"Hvad veed I da om dette Forhold?" afbrod den unge Mand ham mørk og forbittret, "jeg synes, saalænge jeg ikke endnu har forlangt Eders Raad i denne Sag, burde I billigen beholde Eders Formaninger for Eder selv."

Den fyrige unge Soldat vilde, for at tjene sin Ven, netop svare noget i samme Tone, da man bankede paa Døren. Capitainen aabnede, og en af hans Sergeanter kaldte ham ud. Gustav hørte dem tale nogle Ord, og saae Vennen kort efter vende tilbage med forstyrret Mine: "Du erholder et underligt Besøg," hviskede han til ham, "han træder strax ind, og jeg maa ikke være tilstede."

"Hvo? min Fader?" spurgte Gustav bestyrtet.

"Han kommer," sagde Capitainen, i det han hurtigt tog sin Hat og Kaarde af Bordet, "Jøden Süss!"

6.

Uden for Døren til Officierstuen havde Capitainens Tjener aftaget Ministeren den spanske Kappe, og han traadte nu ind, prægtigt og fornemt klædt, som det efter den Tids Skik passede sig for en Lykkens og en Her-

tugs Yndling. Han bar en rød Kjole, besat med Guldtresser og Qvaster, de guldbroderede Opslag naaede til Albuerne, og den Guldbrocadesvest ned til Knæerne. En kort, bred Kaarde med et rigt besat Greb hang ved hans Side, en mægtig Stok understøttede hans Haand, og paa de lysebrune Lokker, der rullede langt ned i Nakken, sad en lille Hat af fiint sort Vordug, smykket med Guld og hvide Fjedre. Denne mærkværdige Mands Træk vare, betragtede i Nærheden, rigtignok noget for skarpe, til at kunne kalde skjønne og behagelige, men de vare ædlere end hans Embedsførelse, og udsædvanlige; hans mørkebrune Øie, der skuede frit og stolt omkring, kunde endog gjælde for skjønt, hans hele Væsen imponerede og det vilde endogsaa have havt noget Værdigt og Ophøiet, naar ikke et lumsk, fjendtligt Træk omkring de stolt hævede Læber havde tilintetgjort dette Indtryk, og opfyldt Mangen, der mødte ham, med en lønlig Gysen.

Capitainen stod ubevægelig og med militairisk Holdning ved Døren, med Hatten i den ene, Kaardegrebet i den anden Haand, da Minister Süss traadte ind. Denne tog sin Hat af, mønstrede, støttet paa sin Stok, Soldaten med et skarpt Blik, og sagde derpaa kort og med sagte Stemme: "Deres Navn?"

"Hans von Reelzingen, Capitain i den anden Grenadeerbataillons tredie Compagnie."

"Man har studeret?" vedblev Jøden noget høfligere.

"Jura i Leipzig," svarede Capitainen med militairisk Korthed.

"Hvorlænge har Herr Capitainen tjent?"

"Eet Aar og to Maaneder; først ved . . . ."

"Godt," afbrød Ministeren ham med en naadig Haandbevægelse; "De kan gaae."

Capitain Reelzingen skjulte sin Ergrelse over denne Paddehats stolte Væsen under en dyb Compliment og gik. Skjendt Actuaren intet kjendte til Menneskefrygt, bankede dog hans Hjerte, da han nu var alene med den Mand, for hvem et heelt Land skjælvede i overtroisk Frygt. Han rødmede uvilkaarligt, da denne saae længe og prøvende paa ham, og gav ham Leilighed til, ogsaa at mønstre hans Ansigtstræk og hist og her at finde nogle, der erindrede ham om den skjønne Lea. Ministeren satte sig endelig i en Lænestoel, som Garnisonens Officierer havde anskaffet sig til deres Beqvemmelighed, og gav Saraceneren nedladende et Vink, at han kunde sætte sig paa en Bænk, der stod i Nærheden.

"Unge Mand," sagde han, "hvis Eders egen Roligheid og Velfærd er Eder kjer, saa svar mig oprigtigt og ærligt paa det, jeg vil spørge Eder om; thi I kan let tænke, at det ikke vil falde mig vanskeligt, at overbevise Eder om enhver Usandhed, som I vover at frembringe."

"Jeg er hertugelig würtembergsk Actuarius," svarede den unge Mand," og den Eed, jeg som Borger og Christen . . . ."

Laissez cela;" faldt Jøden ham i Ordet, "I

vilde ikke være den første, der brød sin Eed. Hvem vare de to Masquer, som igaar, ved mit Spillebord, underholdt sig med hinanden til Publikums Moro? I veed det, I stod nærmest ved mig."

"Det er mig ikke bekjendt, Deres Excellence," svarede Gustav med fast Stemme.

"Ikke bekjendt?" raabte Ministeren. "Betænk vel, hvad I siger, jeg staaer her som Eders Dommer; kjendte I ingen paa Stemmen?"

"Ingen."

"Ingen?" vedblev hiin hæftigere. "Eders Fader skulde I ikke kjende paa Stemmen?"

"Min Fader!" raabte den unge Mand blegnende; dog fattende sig, tilføiede han efter en Pause: "De tager feil, Herr Finantsdirecteur, eller rettere sagt, De er slet underrettet, min Fader er en rolig, sat Mand, og hans Characteer, hans Embede, hans Alder forbyde ham, at more Publicum paa en Masquerade."

"De skulde forbyde ham det," svarede hiin med lynende Øine, "og jeg skal finde Midler til at forbyde ham det. Jeg veed ret godt, at jeg er disse Provincialherrer en Torn i Øiet, og det blot af den eneste Grund, fordi de ikke kunne regne, forstode de at multiplicere ligesaa godt som jeg, saa vilde De see, hvad der gavner Landet. Men endnu er Spillet ikke ude, og jeg skal vise disse Rebeller, hvem de ere og hvem jeg er."

"Herr Finantsdirecteur!" raabte den unge Mand med Vredens Rødme paa Kinderne.

"Herr Actuarius?" svarede Süss med et spøsk Smiil.

"Min Fader er en Mand af Ære," vedblev Gustav uden at lade sig skræmme af den Mægtiges stolte Mine; "De taler om Rebeller? Hvor kan De sige, at min Fader ikke altid har tjent Hertugen tro? Hvor tør De vove, at kalde ham en Rebel?"

"Vove?" gjentog Süss leende. "Her er Talen ikke om noget Vovestykke, Herr Actuarius; men Rebel er Enhver, der blot tjener Landet og ikke Hertugen; han er Hertugens Tjener, men han tjener ham slet; dog det skal ikke længe blive saaledes. I kan forresten sige Herr Provincialconsulenten, Eders Fader, at jeg ret godt veed, hvad de to Masquers Hensigt var, og at de havde gjort Aftale med den Tredie; jeg kunde inat ligesaa godt have ladet arrestere ham, som Eder, og naar jeg ikke gjorde det, saa har han blot Jer at takke for denne Skaansel."

"Mig?" svarede den unge Mand forundret; "mig? og er det maaske ogsaa Skaansel, at jeg, uden at have begaaet nogen Forbrydelse, har maattet tilbringe Natten i dette Værelse?"

"Nei!" vedblev hiin med et venligt Smiil, "det var blot foranstaltet for at afkjøle Eder efter Eders Rendezvous." Han gottede sig nogle Øieblikke over Ynglingens Forlegenhed og vedblev derpaa: "Det gode Barn, hvor har hun anraabt mig paa sine Knæe om at redde Eder! hun troede ikke andet, end at I var fængslet for

en eller anden stor Forbrydelse? Hvorledes? og I har slet intet at sige mig, Herr Lanbek?"

"De kjendte mig ikke," svarede Gustav, "og det er mig nu meget begribeligt, hvorfor De gik saa haardt tilværks imod mig; men Leas Characteer burde have været Dem Borgen for, at der intet Strafværdigt laae i dette Forhold."

"Virkelig? Mort de ma vie!" raabte Ministeren; "intet Strafværdigt? troer De, at hvis jeg anede noget Strafværdigt i dette Forhold, De da kunde affone det med en Nat paa Vagten? Ved mine Forfædres Aske! hvis jeg — paa Neuffen eller Asperg gives der Kjældere og Casematter, hvor hverken Sol eller Maane skinne, der havde jeg ladet Herr Secretairen sidde til han blev graa. Eller troer I maaske i Eders christelige Hoffærdighed, at en Israelit ikke sætter ligesaa høi Priis paa sin Families Ære som en Nazarener?!"

Den unge Mand forskrækkedes ved denne Trusel, thi han betænkte, at det havde været den Mægtige en let Sag, at lade ham forsvinde fra Jorden uden noget Spor; men hans modige Sind oprørtes ved denne Mands Overmod, der gjorde sin Privatsag til en offentlig, og truede med Landets Fæstninger for at frede sin Huusret. "Deres Excellence," sagde han, med et Blik, for hvilket Ministeren maatte slaae sine Øine ned, "jeg veed ikke hvorledes De tænker om Deres egen Ære, dog forekommer det mig ikke meget ærefuldt, at udstøde slige Trudsler. Min Fader er rigtignok blot en

ringe Mand i Sammenligning med en saa mægtig og høi Herre; men Provincialconsulent Lanbek veed, hvor man i Tyskland finder Retfærdighed. Wien er ikke saa langt fra Stuttgart, og Eders Naadesbrev fra igaar er ikke underskreven af Keiseren; men hvad Eders Søsters Ære angaaer, saa kan jeg forsikkre Eder, at den er mig ikke mindre dyrebar, end min egen."

"I har gode Talenter til at blive en Provincialconsulent," sagde Jøden med et roligt Smiil: "iøvrigt skal I, i Fortrolighed sagt, ikke stole saa meget paa Keiseren; for en würtembergsk Skrivers Skyld indlader man sig ikke i Strid med os i Wien. Men I behager mig, min Søn; jeg har hørt Eders Arbeider rose, og Hoveder som Eders kan man bruge til noget bedre, end at hæfte Acter og binde Fassikler; I er Expeditionsraad med sexhundrede Gylden i Gage, og det glæder mig, at jeg er den første, som gratulerer Eder hertil."

Den unge Mand sprang op fra Bænken og vilde tale, men Overraskelse og Skræk tillukkede hans Mund. Hundrede Tanker gjennemkrydsede hans Hjerne. Hvad der fyldte hans Sjæl, var ikke Glæden over, i et Øieblik at være sprungen over fire Trin, ad hvilke man ellers slæbte sig langsomt og møisommeligt; det var den skrækkelige Tanke, at ansees i Verdens Øine for denne Mands Yndling, at staae brændemærket for sin Fader, for alle retskafne Mænd.

"Deres Exellence," sagde han forlegen, "jeg tør, jeg

kan ikke modtage denne Ære! Betænk hvad man vil sige, saa mange ældre, fortjente Mænd...."

"Hvad saa? jeg har gjort Eder Plads," svarede Jøden i en befalende Tone, "jeg har udnævnt Eder til Expeditionsraad og I er det. Ingen Tak, ingen overdreven Delicatesse, jeg holder ikke af det. — Naa," vedblev han venlig, næsten kjerligt, "paa hvilken Fod staaer I med min Lea? I har jo næsten ganske forhexet mig det stille, blye Barn. Frygt ikke for mig, unge Herre, jeg er ikke den Mand, der just seer saa meget paa Rigdom; Eders Familie hører blandt de ældste og meest anseete Borgerfamilier, og det gjelder hos mig i dette Tilfælde ligesaa meget eller meer end hiin Rigdom. Eders Fader vil vel just ikke kunne give Eder meget med, men I skal blive tilfreds med mig, jeg skal udstyre min Lea fyrsteligt."

Klippekjældrene paa Neuffen og de dybe Casematter paa Asperg ville i dette Øieblik have været den unge Mand meer velkommen end denne Forsikkring; han tænkte paa sin stolte Fader, paa sin anseete Familie, og saa stor var hans Frygt for Skjændsel, saa dybt indgroede dengang endnu Fordommene imod hine ulykkelige Abrahams Børn, at de i dette skrækkelige Øieblik endogsaa overvældede hans ømme Følelser for den skjønne Israels Datter. "Herr Minister!" sagde han nølende, "Lea kan ikke have nogen varmere Ven end mig; men jeg frygter, at De udtyder denne Følelse urigtig, forvexler den med en anden, at — jeg ønskede ikke gjerne, at De skulde misfor-

staae mig, og Lea har vist aldrig sagt Dem, at jeg nogensinde har talt om...."

Den stolte Mand rødmede, trak Læberne op, trykkede Dinene næsten til, og paa hans Pande begyndte en Aare stærkt at opsvulme. "Hvad er det?!" sagde han barsk; "hvorledes skal jeg forstaae Eders Tale?"

"Herr Minister," svarede Gustav noget meer fattet, "betænk vor forskjellige Religion."

"Har I betænkt det, Herre, da I satte min Søster disse Elskovs Nykker i Hovedet? Men jeg kan trøste Eder desangaaende, Lea vil i den Henseende ingen Hindring lægge Jer i Veien. I tier?!" vedblev han hæftigere, "skal jeg tale med Eders Fader derom, unge Menneske? Var min Søster maaske god nok til, at udfylde Eders ledige Timer, men til Hustru vil I ikke have hende? Ve Eder, hvis I tænkte saaledes! Dig og Din hele Stamme skulde jeg tilintetgjøre! Eders Fader har igaar gjort sig skyldig i en stor Forbrydelse, det beroer paa mig, om jeg vil drage ham til Ansvar; i Eders Haand lægger jeg nu Eders Faders Skjæbne; enten — gjør I Eders Uforsigtighed imod mit Huus god igjen og ægter min Søster, eller jeg erklærer Eder offentlig for en Skurk, og lader Herr Consulenten kaste i Lænker. Jeg giver Eder fire Uger til Betænkningstid; mit Huus staaer aabent for Eder, I kan besøge Eders Forlovede saa ofte I vil; fire Uger, forstaaer I mig? Nu er I fri, og imorgen, Herr Expeditionsraad, tiltræder I Eders Embede."

Efter at han havde sagt disse Ord bukkede han

koldt og forlod Værelset med stolte Skridt; Capitainen, hvem han traf i Forstuen, befalede han, at lade Klæder hente til Herr Expeditionsraaden, og forkynde ham hans Frihed.

Forbauset over den hele Begivenhed, i Særdeleshed over Ministerens sidste Ord, traadte Reelzingen ind i hans Værelse. Han fandt Vennen bleg og forstyrret, med korslagde Arme, Hovedet kraftesløst nedsjunket paa Brystet. "Nu, siig mig for Himmelens Skyld," begyndte Capitainen, i det han blev staaende foran Gustav, "hvad vilde han hos Dig? hvorfor lod han Dig arrestere? hvad betyder hans Besøg?"

"Han kom, for at gratulere mig," svarede han med et besynderligt Smiil.

"Gratulere? hvortil? at Du tilbragte en Nat paa Hovedvagten?"

"Nei, fordi jeg i Nat er bleven Expeditionsraad."

"Du?" raabte Capitainen leende. "Gud være lovet, at Du er saa munter og kan spase; da jeg traadte ind og saae Dig, troede jeg ikke at finde Dig saa spøgefuld; men, uden Spas, Ven, hvad vilde Jøden?"

"Jeg sagde det jo, og det er Alvor; han har gjort mig til Expeditionsraad. Er det ikke et skjønt Avancement?"

Capitainen saae længe paa ham med tvivlende Blikke; endeligen sagde han rørt: "Nei, Du kan ikke ogsaa være bleven til en Skurk, Gustav; Gud veed hvorledes

det hænger sammen. Men see — naar jeg ikke havde kjendt Dig saa længe og nøie — troe mig, Verden vil bedømme Dig haardt; dog nei, Du smiler; tilstaae det, Alt er Spøg. Expeditionsraad! ligesaa godt kunde Du ægte hans Søster."

"Ei, det vil jo ogsaa ske," sagde Lanbek med et mørkt Smiil; "om fire Uger mener min Svoger, skal Bryllupet staae."

"Død og Helvede!" vedblev Capitainen, "gjør mig ikke rasende med Dine Svar. Sandeligen, med slige Ting maa man ikke spase."

"Hvo siger Dig da, at jeg spaser?" svarede Lanbek, i det han reiste sig langsomt; "Det er Altsammen som jeg har sagt, paa Ære!"

En Taare fyldte Capitainens Øie, da han hørte sin Ven, hvem han havde elsket, tale saaledes; dog blot et Øieblik gav han efter for disse blødere Følelser; derpaa stampede han hæftigt i Gulvet, satte sin Hat paa, og raabte: "Saa være da den Dag forbandet, da jeg saae Dig forstegang og kaldte Dig Broder. Gaae, hjælp Din Jøde at trække Skindet reent af det stakkels Land, flaae et Stykke af til Dig selv og bliv riig. O Lanbek, Lanbek! Men min Port d'Epee, ja et Aar af mit Liv vilde jeg sælge, for at afkjøbe en af mine Kammerater Vagten; jeg selv vil commandere Executionen, naar man fører Dig og Jøden til Galgen."

"Saa høit vil jeg ikke pousere mig," svarede Gu-

stav rolig og alvorlig, "men mit Liig kan Du følge, naar de imorgen Nat nedgrave mig ved Kirkegaardsmuren."

Capitainen saae forskrækket paa ham; han læste vel dyb Alvor paa den unge Mands Pande, thi han gjentog dette Blik og mødte Gustavs Die. "Vil Du høre mig fem Minutter, Reelzingen?" spurgte han; "saa vil Du forundre Dig over denne Ministers Uegennyttighed. Ellers var dog Prisen for et Amtmandskab totusinde, og en Expeditionsraadspost var sine tretusinde Gylden værd imellem Brødre; men jeg Lykkens Kjæledægge faaer den for intet, reent pour rien! thi at mit Livs Lykke, min Families Rolighed, min Faders Tilfredshed — gaaer tabt ved Handelen, er jo Smaating. Men hør nu."

Forundret hørte Capitainen paa ham; opmærksom satte han sig ved Gustavs Side. Jo høiere hans Tillid til hans Ven steg under Fortællingen, desmeer ængstelig og bekymret blev han for ham og hans Familie. Han sluttede ham i sine Arme, han forsøgte at indgyde ham Trøst, endskjøndt han ikke selv troede paa disse Trøstegrunde. "Jøden er en fiin Spiller," sagde han, "Dine bedste Taroks har han taget fra Dig, og det synes at Spillet ligger i hans Haand; men — han kunde dog have forregnet sig, vi ville see, hvorledes han er beslaaet, naar vi spille — Spadi."

7.

Vi føre vor Læser fra Officierstuen i Stuttgarts Hovedvagt til Provincialconsulent Lanbeks Huus. I et stort, rummeligt Værelse, hvis Huusgeraad ikke er talrigt og prægtigt, men solid og anseeligt, finde vi en aldrende Mand, noget over Middelhøide. Hans Ansigt og hans Figur beviste, at han, da han var i de Halvtreds, maatte have været vel ved Magt; nu, ti Aar sildigere, havde der lagt sig Rynker om Mund og Pande, og den vide Schlafrok af fiint grønt Klæde, kantet med Pelsværk, var syet for et fyldigere Legeme, og slog nu vide Folder om Livet; men de rødlige Kinder, de klare graae Øine, de faste Skridt, hvormed han gik frem og tilbage i Værelset, lode, endnu før man hørte hans fulde, sonore Stemme, ane, at den gamle Consulent var endnu rask og rørig paa Sjæl og Legeme.

I en Fordybning ved det brede Vindue sadde to skjønne Piger fra atten til tyve Aar, der, saa ofte den Gamle vendte dem Ryggen, saae bekymrede og ængstelige efter ham; vel ogsaa hviskede til hinanden, naar han ikke kunde bemærke det. Den Ene var beskjæftiget med at bringe Faderens uhyre Alongeparyk i Orden, og trods den Kummer, der talte af hendes Blik, syntes hun dog at glæde sig ved den skjønne Contrast, som denne Haarbygnings sorte Lokker gjorde mod hendes fine, hvide Hænder. Den anden unge Dames mørkeblaae Øine syntes meer sysselsatte med at see ud paa Gaden, end med det

fine Arbeide, hvorpaa hun syede, dog vare hendes Ansigtstræk altfor alvorlige, til at man torde troe, det var af ørkesløs Nysgjerrighed.

De havde tiet i flere Minutter; thi Pigerne vare altfor strængt opdragne, til at de vilde falde Faderen, der var fordybet i Tanker, besværlige med Spørgsmaale. Pludseligen sprang den unge Syerske op, lod sit skjønne Arbeide falde paa Gulvet, bøiede sin ranke Hals nærmere hen til Vinduet, og saae med spændt Forventning ud paa Gaden. Faderen bemærkede disse Bevægelser, standsede sine Skridt, saae opmærksomt hen paa sin Datter og spurgte blot med Blikke; Trine, den yngre Søster, fuldendte hurtigt endnu een af Pandelokkerne paa Parykken, satte derpaa Pragtværket forsigtigt paa en Commode, og kom netop tidsnok, for at raabe med Hedevig: "Det er ham, han saae herop, Fader; han gaaer meget hurtigt; see dog, hvilken besynderlig Kjole han har paa."

"Det er Blankenbergs Jagtklædning," sagde Hedevig sagte til sin Søster.

"Jo vist; hvad kjender Du til Blankenbergs Garderobe?" svarede den Yngre, med et betydningsfuldt Smiil.

"Han har ofte besøgt Gustav i den Kjole," svarede hun, i det en stærk Rødme fløi over hendes Kinder.

Gustavs Indtrædelse forhindrede hans yngre Søster fra, at drille Hedevig, efter Sædvane, endnu længere. Faderen saae endnu alvorligere ud end for; han havde at sig i sin Lænestol, og fæstet sit strænge Blik paa

Døren; bange og ængsteligt slog Søstrenes Hjerte, da Døren nu gik op og deres Broder indtraadte. — Efter det første: "God Morgen!" opstod for alle tre Partier en piinlig Pause; endelig traadte Sønnen beskeden hen til Faderen. "De har vist savnet mig denne Morgen, Fader?" spurgte han. "Det er rigtignok et sjeldent Tilfælde i vort Huus, og De har maaske været bekymret for min Skyld."

"Det just ikke," svarede den Gamle meget alvorlig; "Du er gammel nok, til ikke at komme bort; men to Ting ere mig paafaldende, nemlig, at man har seet Dig blot een Time paa Carnevalet, og at Du har forlænget denne Nat og dens Forlystelser saa uregelmæssigt længe til Klokken ni om Morgenen; Du skulde allerede for en halv Time siden have været i Cancelliet."

"Jeg er idag undskyldt der," sagde Gustav smilende; "men jeg har ogsaa fra imorges tidlig Klokken eet sværmet saa forskrækkeligt og levet saa uordentligt, at det er intet Under, at man kommer saa sildigt hjem; giæt eengang, Piger, hvor jeg har været."

Søstrene saae alvorlige paa ham, thi de befrygtede med Rette, at denne letfærdige Tone vilde mishage den Gamle. "Hvorledes kunne vi vide det? svarede Hedevig; "jeg har aldrig spurgt om, hvor Du driver omkring med Dine Kammerater; men idag, Broder, er Du mig en Gaade."

"Jeg har været i et Lystslot," vedblev den unge

Mand," hvor hverken I to, eller Papa nogensinde have været; I gjætte det dog aldrig — paa Hovedvagten."

"Paa Vagten!" raabte Søstrene forfærdede.

"Det er mig meget ubehageligt, Gustav," tilføiede Provincialconsulenten; "efter hvad jeg veed, er Du den første Lanbek, man har sat paa Vagten."

"Mig er det dobbelt ubehageligt," svarede hans Søn, i det han saae stivt paa Faderen, "fordi det i Grunden synes at være en Forvexling af Navn; thi efter hvad jeg veed er jeg ikke den Lanbek, som opførte Scenen ved Jodens Bord."

Den Gamle saae bleg og bestyrtet paa ham. "Gaae ind i Sideværelset, Piger!" raabte han, og da Søstrene, forundrede, men hurtigt og lydigt, havde forladt Værelset, greb han sin Søns Haand, drog ham ned paa en Stol ved sin Side, og spurgte hastigt, men med sagte Stemme: "Hvad er det? hvoraf veed Du det? hvo har sagt Dig noget derom?"

"Han selv," svarede Sønnen.

"Joden?" spurgte den Gamle, "hvorledes er det muligt?"

"Han var hos mig paa Vagten; jeg seer, hvorledes De forbauses, Fader; men forbered Dem paa at høre endnu forunderligere Ting." Den unge Mand holdt det for det Bedste, at aabenbare sin Fader saa meget som muligt; han fortalte ham altsaa, hvor opbragt Ministeren var paa Consulenten og hans Partie, hvorledes han selv havde sagt ham imod, hvorledes Ministeren, iste-

det for at blive hæftig vred, pludseligen havde udnævnt ham til Expeditionsraad. Blot Lea nævnte han ikke med en Stavelse; Capitainen havde fraraadt ham det, og han besluttede ikke at tale derom, før han havde taget sine Forholdsregler, eller Opdagelsen af det ulykkelig Forhold var uundgaaelig."

"Jeg seer, hvad jeg seer," sagde Consulenten efter nogen Eftertanke. "Mener Du, at han, hvis han ikke havde frygtet os, vilde have skaanet mig og grebet Dig i mit Sted, for ligesom at beskjæmme mig ved sin Naade? Han har frygtet mig, og han har al Aarsag dertil. Jeg er ham altfor populair, og Du bliver ham ogsaa efterhaanden altfor bekjendt med de herværende Borgere, fordi Du nu i mit Sted fører Processerne for de Fattige. Expeditionsraaden er — en Fælde, som han vil lægge for os begge, den kloge Ræv."

"Hvorledes forstaaer De det, Fader?" spurgte Gustav, der følte sig lettere om Hjertet, efterat han anede, hvorledes hans Fader optog Sagen.

"See, min Søn," sagde den Gamle fortroligere end han nogensinde før havde været. "Du bliver Offeret for denne Kabale, men saa sandt jeg er Din Fader, Du skal ikke længe være det. Men denne Jøde tænker saaledes: forbyder jeg Dig, at modtage denne Post, fordi Du derved kunde komme i slet Rygte, saa gjør han det til en Æressag for sig, beklager sig for sin Herre, og griber den eneste Leilighed, det frembyder sig, for at tvinge mig til, ogsaa at opgive mit Embede. Han kjender mig, han

veed, at han ligesaa lidet som Hertugen kan afsætte mig, han veed ogsaa, hvem den gamle Lanbek er, nemlig — hans Fjende. Tage vi imod Posten, calculerede han videre, saa blive vi mistænkte hos alle dem, der ville det Bedre. Faderen, Provincialconsulent, vilde man tænke, Sønnen — Expeditionsraad; kjøbt Embedet til ham har vist ikke den Gamle, og Süss bortgiver som bekjendt Intet uden stor Gevinst af Penge eller hemmelig Indflydelse, følgelig — ere vi traadte over til den Mægtige. Saaledes, troer han, ville Folk domme, og han har baaret sig snildt ad; men han kjender mig ikke ganske; endnu veed jeg, Gud være lovet! et Middel, til at bevare de Bedres Tillid, og Du — er og bliver Expeditionsraad; forandre Forholdene sig, saa bliver Du igjen Actuarius, og Menneskene erkjende da Din Uskyldighed."

"Men Fader!" sagde den unge Mand nølende, "Deres Rygte er klippefast, men mit? hvor længe vil det endnu vare, inden Forholdene forandre sig!"

"Søn!" svarede den Gamle ikke uden Bevægelse, "Du seer, hvorledes dette skjønne Land er ødelagt indtil sin inderste Marv; mener Du, at det kan altid vare ved saaledes? — Troe mig, inden Foraaret kommer, maa det blive anderledes; slettere kan det aldrig blive, men bedre. Derfor troe mig og stol paa Gud!"

8.

Imedens den gamle Lanbek endnu talte saaledes og søgte at indgyde sin Søn Mod, blev der ringet stærkt paa Gadedørsklokken, og kort efter traadte en Officier ind i Værelset, hvem Consulenten ilte venlig imøde. Naar man saae denne Mands morkerøde Ansigt, dets frie, modige Træk og hans lille, men skarptseende Øie, saa kunde man finde Sagnet om den dristige Aandsnærværelse og næsten fabelagtige Tapperhed, han skulde have udviist under Hertug Alexander og Prinds Eugenius, troeligt.

"Min Søn, forrige Actuarius Lanbek," sagde den Gamle, "Oberst von Røder, som Du i det mindste vil kjende af Navn."

"Visseligen?" svarede Gustav, i det han bukkede; "naar vore Tropper fortælle om Malplaquet og Peterwardein, saa hører man dette Navn altid regnet blandt de første og meest glimrende."

"For megen Ære for en gammel Mand, der blot har gjort sin Skyldighed," svarede Obersten; "men Consulent, hvad siger I dertil, at Jøden nu ogsaa griber os ind i Haandværket? Jeg kommer egentlig til Eder for at spørge: skal jeg, eller skal jeg ikke?"

"Hvorledes skal jeg forstaae det?" spurgte Consulenten forbauset; "Røder, blot ingen overilet Streg!"

"Det er det netop!" raabte hiin, i det han stampede i Gulvet, "min Ære og det hele Corps's Ære er krænket; en af mine talentfuldeste Officierer skulde jeg efter Pligt og Skyldighed lade cassere for denne Hunds

Skyld, og gjør jeg det, saa er jeg imorgen selv afskediget."

"Men saa tal dog, Oberst!" sagde den Gamle, i det han vinkede ad sin Søn, at han skulde sætte Stole til dem, "sæt Eder, I er endnu i den første Hede."

"Mit Regiment har Tjenesten igaar og idag," vedblev hiin ivrig; "der bringer man inat et Menneske fra Redouten paa Hovedvagten, med den udtrykkelige Befaling fra Joden, at bevogte ham vel, men ikke afgive nogen videre Rapport; imorges tidlig trækker Capitain Reelzingen paa Vagt, finder en Fange i Officiersværelset, om hvem der intet staaer i Rapporten, og tænk Eder — en halv Time efter kommer Ministeren selv, lader Capitainen gaae ud af Værelset, holder paa vor Vagt et hemmeligt Forhør over Fangen, lader ham derpaa gaae, befaler Capitainen endnu engang, ikke at afgive nogen Rapport, og — lader ham give sit Æresord, en Officier paa Vagten — sit Æresord paa, at han ikke vil nævne Fangen; saa vidt er det altsaa kommet, at enhver Skriver eller endogsaa en forløben Jøde commanderer os? Efter Krigsretten maa jeg lade Capitainen cassere; min Ære fordrer, at jeg ikke taaler det, thi jeg havde Tjenesten, og jeg maa røre mig, om det endogsaa skulde koste mig min Post."

Den gamle og den unge Lanbek havde under Oberstens hæftige Tale kastet betydningsfulde Blikke til hinanden. "Jøden er listigere, end vi tænkte," sagde Faderen, da hiin havde endt sin Tale, "altsaa paa Obersten har han

ogsaa lagt an, for ham har han altsaa ogsaa opstillet en Fælde! Hvem mener I vel, at Fangen var? Der seer I ham, min kjødelige Søn sad inat paa Eders Vagt!"

Obersten foer forbauset tilbage, og saa stor var hans Harme over Indgrebet i hans militaire Ret, at han ikke kunde holde sig fra, at kaste et ærgerligt, mørkt Blik paa den unge Mand. Men da den gamle Lanbek vedblev, og fortalte ham, hvorledes han selv egentlig havde været Aarsagen til denne Begivenhed, og hvorledes alt Andet havde foiet sig saa besynderligt; da han nærmere udviklede ham Ministerens listige Plan, sprang Herr von Røder op af sin Stol. "Velan, Gamle!" sagde han med bevæget Stemme til Consulenten, "at han forfølger og hader mig, har i Grunden intet at betyde; og deri er blot General Rømchingen Skyld, der aldrig har kunnet lide mig; men over Dig skal han brække Halsen, eller jeg vil ikke blive salig! Herr Actuarius, Embedet maa I modtage, der er intet Spørgsmaal om; thi Eders Fader maa nu ikke komme fra sit Embede, eller Statsforfatning og Religion staae paa Spil. Men til Hertugen vil jeg gaae, jeg vil tale, om det saa skulde koste mig mit Liv!"

"Det vil I ikke gjøre, Oberst!" sagde den Gamle med Eftertryk og Alvor; "læs dette Brev, som man sender os fra Würzburg, og siig mig saa, om I endnu vover at gaae til Hertugen og tale." Obersten tog en Skrivelse af hans Haand, og begyndte at læse, men jo længere han læste desto meer viste Bestyrtelsen sig i hans Ansigtstræk, indtil han

forbauset, men med Øine, der funklede af Vrede, saae paa den Gamle og lod Armene synke.

"Fader!" sagde den unge Mand, der bestyrtet snart betragtede den Gamle, snart Obersten, "Fader, De gjør mig her til Vidne ved et Optrin, hvorved det maaske var bedre, at jeg ikke var tilstede. Jeg skal tvungen overtage en Rolle, der ikke er efter mit Sind. Jeg er udnævnt til Expeditionsraad, og veed ikke hvorfor; jeg tør ikke afslaae Posten, endskjøndt den gjør mig til en Skurk i Verdens Øine, og veed ikke hvorfor; der foregaaer Ting i Staten og i min Faders Huus, man skjuler dem for mig, og jeg veed atter ikke hvorfor. Herr Oberst von Røder, De overtaler mig til, ikke at afslaae en Post, der beskjæmmer min Faders Navn; af Dem troer jeg, at kunne forlange Grunde, hvorfor jeg ikke skal gjøre det?"

"Ved Gud, han har Ret!" raabte Røder, i det han betragtede den unge Mand eftertænksomt, "jeg veed heller ikke, Gamle, hvorfor I ikke for længe siden har givet ham Nøglen til denne Gaade. Hvis I iøvrigt ikke vil aabne hans Øine, saa vil jeg vise ham denne Tjeneste, fordi jeg veed, hvor trykkende det er, halvt at gjætte og halvt at ane en vigtig Hemmelighed."

"Nu, lad saa være," sagde Faderen, "sæt Eder ned igjen! At jeg, min Søn, hidtil ikke har gjort Dig bekjendt med Gjenstande af denne Art, er blot skeet af Frygt for, at blive anseet for en altfor stolt Fader, thi vi havde givet hinanden vort Ord paa, blot at betroe os til prø-

vede og udmærkede Mænd. Jeg behøver ikke først at sige Dig, hvad der er blevet af Würtemberg, de tre Aar Alexander har regjeret. Man skal ikke kunne sige om en Lanbek, at han har knurret imod sin Fyrste; han er en tapper Mand, og efter Prinds Eugenius maaske vor Tids første Feltherre, men Feltregimentet kan være godt i Leiren og naar man staaer imod Fjenden, men ikke i Cancelliet. Han betragter det lille Lands Regjering, som han siger, noget for heltemæssigt; det vil sige, han over seer den og lader Andre sørge derfor."

"Dette lille Land," raabte Obersten bitter, "dette skjønne Würtemberg! Det er vel et gammelt Mundheld, at man, om man ogsaa anvender al Møie, dog ikke kan ødelægge dette Land; men nous verrons! naar det bliver saaledes ved, naar man ved at sælge Embeder, forhaane de Bedre, hæve de nederdrægtigste Karle i Veiret, med Forsæt fordærver det, naar man udsuger dets Kræfter indtil Marven . . ."

"Kort sagt, min Ven," vedblev den Gamle, "det kan ikke blive ved at gaae saaledes. Efterhaanden kan det ikke blive bedre, thi der sidde allerede nu hos os i Provincialbestyrelsen fem Skurke, som ikke Satan selv vilde lade repræsentere sig; alle Embeder ere solgte, eller tilfals for Süss's Kreaturer; altsaa kan det blot blive slettere. Men der ere to Partier, som sige: ""Det maa blive anderledes."" Det ene Partie er: Süss, den skjændige Jøde, General Römchingen, den fineste af disse Karle, Hallwachs, Din nye Collega, Metz og endnu nogle af Provin-

cial-Repræsentanterne. Vi vide, hvad de ville, og det er intet mindre, end aldeles at ophæve Stænderne og Landdagene."

"Og desværre," sagde Herr von Röder, "Hertugen have de angrebet fra hans ædelmodige Side, han er tilfreds med Alt. Landet er opbragt paa Stænderne, fortælle de ham, man knurrer imod Repræsentanterne, og nu har han besluttet, at opløse den gamle Indretning som et Corps Invalider, skjænke ædelmodigt Landet de aarlige Bekostninger ved Stænderne, og regjere alene."

"Hvorledes? forstaaer jeg ret?" raabte den unge Lanbek, "altsaa vor sidste Beskyttelse imod en Herskers onde Villie eller urigtige Synsmaade, vil man berøve os? man vil angribe Forfatningen? Dog, det er ikke muligt, Alexander har jo aflagt Eed paa, at vilde overholde den; og med hvilke Midler vil han vove det? Troer De virkelig, Herr Oberst, at den würtembergske Soldat vil undertrykke sine egne Rettigheder?"

"Her ere de Hunde," svarede Obersten, i det han pegede paa et Brev, "som man vil hidse til denne Klapjagt."

"Blot rolig," sagde Provincialconsulenten, "hør mig heelt ud. Hertugen er paa det afskyeligste bedraget; han troer fuldt og fast, at det blot koster ham eet Ord, saa ville Stænderne ikke længer være til, og alle Hjerter ville flyve ham imøde. Saaledes have Jøden og Römdhingen snakket ham for; men de kjende os bedre og vide, at der hører Vold til et saadant Skridt. Her er et

Brev til Erkebiskoppen af Würzburg, som General Römchingen har skrevet: man vil foretage nogle Forandringer til Landets Bedste, men man kan ikke forlade sig paa Tropperne i Landet, derfor skulde Biskoppen bevirke, at Tropperne fra den frankiske Kreds paa en bestemt Dag indtræffe ved vor Grændse. Ogsaa til nogle Rigsstænder i Overschwaben har han udstædt lignende Skrivelser."

"Og i Hertugens Navn?" spurgte den unge Mand.

"Nei, de lade ham blot skimtes i Baggrunden. Men en anden Lokkemad have de kastet hen for Biskoppen; man siger ikke for intet, at vor gamle Reformator Brenz i nogle Nætter er staaen op af sin Grav og har besteget Prædikestolen — catholsk ville de gjøre os. Du studser? Du vil ikke troe det? Ogsaa jeg troer, at de ikke ville gjøre det af Religiøsitet, men enten skal det knytte Biskoppen og Overschwaberne nøiere til deres Sag, eller de mene, at gjøre Hertugen en Tjeneste, naar de i fire og tyve Timer reformere Troen, ligesom de ville reformere den gamle Retfærdighed."

"Det kan, det tør ikke ske!" raabte den unge Mand; "at omstyrte Grundpillerne til vor Lykke og Tilfredshed med eet Slag? det er ikke muligt; Hertugen kan ikke taale det."

"Han veed og tænker ikke, at de have alt dette i Sinde," sagde Obersten; "hans Hæder er ham for dyrebar, at han skulde beplette den paa denne Maade; men — naar det er skeet, uden at Skylden falder paa ham, da, frygter jeg, vil han ikke gjenopreise det Gamle. Til hvil-

ken Hensigt, troer I da, at Jøden har aflokket Hertugen Edictet, han fik igaar, hvori han frifindes for alt Ansvar for den forbigangne og tilkommende Tid? Det skal beskytte ham i det neppe tænkelige Tilfælde, at Hertugen skulde blive vred paa de troe og hengivne Herrer Raader, der ville lægge den uindskrænkede Magt for hans Fødder, og opplante en Krumstav i Stiftskirken."

"Og imod disse ville I kæmpe?" spurgte Gustav bekymtet og tvivlsom.

"Kæmpe eller gaae under tilsammen," sagde den Gamle; "hvem der ere forbundne med os, maa Du nu ikke vide, det maa være Dig nok at erfare, det ere de meest udmærkede af Adelen og de vakkreste Borgermænd. Vi vilde anraabe Keiseren om Beskyttelse, men Omstændighederne ere ugunstige, Tiden for kort til at naae ham igjennem alle Omveie, og desuden staaer Hertugen meget høit anskrevet hos ham efter den sidste Krig; man vilde afvise os. Vi have intet andet Valg end . . ."

"Vi maae," raabte Obersten modig og bestemt, "spille prævenire. St. Josephsdag, den nittende Marts have de bestemt til det afgjørende Slag; men nogle Dage iforveien maae vi tage Landets Fjender til Fange, drage de troe Tropper til Stuttgart, sammenkalde Landfolkene til vor Hjælp, og naar det er lykkedes, paa ny hylde Hertugen og vise ham, ved hvilken frygtelig Afgrund han og vi stode. Og da — han er en tapper Soldat og en Mand af Ære, da vil han rødme over den Skjændsel, til hvilken hine Elendige vilde have forført ham."

"Men Hertugen," spurgte den unge Mand, "hvor skal han være og blive, imedens I lade denne frygtelige Contramine springe."

"Det er jo netop det, der tvinger os til at gaae hurtigt tilværks," svarede Obersten; "de have overtalt ham til, at bereise Fæstningerne Kehl og Phillipsburg i næste Maaned, og naar han har vendt dem Ryggen ville de reformere. Den ellevte vil han reise; de Adjutanter, der skulle ledsage ham, ere allerede udnævnte, og, om jeg tør sige det, der bliver talt med saadan Bram, og saa meget og saa høit om denne Reise, at jeg frygter, den hele Fart blot er Spilfægterie, og at Hertugen ikke gaaer over Grændsen."

"Du kjender nu vore Planer," sagde den gamle Herre til sin Søn; "vær klog og forsigtig. Et Ord formeget kan forraade Alt. Derfor, som er Skik blandt os, læg Din Haand i Din Faders og denne tappre Mands, og sværg, at Du vil tie."

"Jeg sværger," sagde Lanbek med fast Stemme, men bleg og med stive Blikke; hans Fader og Obersten droge ham til deres Bryst, og hilste ham som deres Kammerat.

9.

En trykkende, mørk Taage laae over Stuttgart, og gav de omkringliggende Bjerge og Staden et sørgeligt,

øde Udseende; netop saaledes laae ogsaa en mørk, ængstelig Alvor paa de Ansigter, man saae paa Gaderne, og det var som om en Ulykke, man ikke kunde forglemme, eller et nyt Slag, man frygtede for, havde indhyllet alle Hjerter, ligesom de ellers saa skjønne Bjerge, i et mørkt Sørgeflor. Paa en saadan Dags Aften sneg den unge Lanbek sig igjennem Havens fugtige Gange. Hans Ansigt var blegt, hans Øie mørkt, hans Mund hæftigt sammenpresset, han bar ikke meer sit høie Legeme saa let og opreist som forhen, og det syntes, som var han i de sidste otte Dage bleven ligesaa mange Aar ældre. Hvad han havde forudseet, var indtruffet; Ingen, der endogsaa blot kjendte Lanbeks Familie af Rygtet, kunde begribe eller retfærdiggjøre den unge Mands hurtige Forfremmelse. Den mægtige Jødes Yndlinger og Kreaturer traadte ham imøde med hiin besværlige Fortrolighed, med hiin raae Glæde, som Tyve og falske Spillere vise imod en ny Staldbroder i deres Skjændighed; og den unge Lanbeks Følelse ved slige nye, værdige Bekjendtskaber, lader sig bedst sammenligne med en Mands ubehagelige og vemodige Følelser, hvem Ulykken har kastet i eet Fængsel med Udskuddet af Menneskene, og som maa lade sig hilse af Rovere og usædelige Fruentimmer, som deres Lige. De naadige Blikke, som Ministeren nu og da offentligt, næsten haanende, tilkastede ham, betegnede ham som en ny Yndling. Nu først saae han, hvor mange gode Mennesker, der forhen havde baaret Godhed for ham; thi saamangt et bekjendt Ansigt, der ellers havde ønsket den

gamle Lanbeks Søn smilende en god Dag, var nu mørkt, og selv vakkre Borgerfolk og hine retskafne, ærlige Viingaardsmænd, der saa ofte havde hentet Raad hos ham og den Gamle, vendte nu Øinene bort og gik forbi, uden at lette paa Hatten.

Tanken om Lea forhøiede endnu hans Ulykke. Han vidste nøie, hvor ulykkelig hans gamle Fader, han selv og hans Familie kunde blive, hvis det fortvivlede Slag, som de vilde udføre, mislykkedes; og desuagtet, saa stor ogsaa den Strafværdighed var, som denne frygtelige Mand havde paadraget sig, gruede han alligevel, naar han tænkte sig de Følger, hans Fald vilde drage efter sig. Hvad skulde der blive af den stakkels Lea, naar Broderen maaske sad fangen i flere Maaneder? Kunde Hertugen, en saa streng Herre, tilgive Forbrydelser og Planer af den Natur, som Jødens, selv om han ved hiint Edict havde sikkret ham for Straf.

Erindringen om hiin skrækkelige Trudsel, Süss havde udstødt imod ham, da han berørte den unge Mands Forhold til hans Søster, foer atter igjennem ham. Al Frygt for hans gamle Fader, for den Skjændsel, en slig Forbindelse, om den ogsaa blot blev omtalt, medførte, opfyldte hans Indre. Der gaves Øieblikke, hvori han forbandede den Daarskab, at have talt endogsaa blot eet Ord med den skjønne Jødinde, hvori han besluttede at forlade Haven, ikke at see hende mere, sige sin Fader Alt, inden det var for sildigt; men naar han derpaa tænkte sig hendes skjønne, ovale Ansigt, hendes rene,

uskyldige og dog saa interessante Ansigtstræk og hiint Die, der hvilede saa gjerne og med saa usigeligt Udtryk paa ham, da var det, jeg veed ikke om Forfængelighed, Daarskab, Kjerlighed eller vel endogsaa hiint forunderlige Tryllerie, der fra Rachels Dage skal have hvilet over Israels Døttre, — som drog ham med uimodstaaelig Magt til den Side, hvor den skjønne Lea ventede paa ham fra den første Martsaftens Skumring.

"Endelig, endelig!" sagde Lea med Taarer, i det hun rakte ham sin Haand igjennem Stakittet, der adskilte de tvende Haver. "Naar ikke Foraaret imidlertid havde maattet komme, sandelig jeg havde tænkt, der allerede var gaaet et Fjerdingaar. Jeg er ret vred; hvortil skal det ogsaa at gaae i Haven paa denne slemme Aarstid, naar De tør komme frit og aabenlyst igjennem Gadedøren; De maa vide, Herr Nabo, jeg er meget utilfreds med Dem."

"Lea!" svarede han, i det han drog den skjønne Haand til sine Læber, "miskjend mig ikke, Pige! jeg kunde sandelig ikke komme, Barn! Til Dig torde jeg ikke komme, og i Din Broders Selskaber gaaer jeg ikke, og vidste jeg, at Du havde været der en eneste Gang, vilde jeg aldrig meer tale med Dig." Trods Skumringen troede dog den unge Mand at see en høi Rødme stige op i Leas Kinder. Han saae tvivlsom paa hende; hun slog Øinene ned og svarede: "Du har Ret, jeg tør ikke komme i min Broders Selskaber." — "Saa har Du været der? ja, Du har været der," raabte Lanbek med

Mishag; "tilstaae blot, jeg kan jo dog allerede læse Alt i Dine Øine."

"Hør mig," svarede hun, i det hun bevæget trykkede hans Haand, "Ammen har sagt Dig, hvad der foregik efter Carnevalet, og hvorledes jeg bad og bønfaldt ham om, at løslade Dig. Efter den Tid er hans Adfærd ganske forandret; han er venligere, behandler mig, som om jeg paa eengang var bleven fem Aar ældre, og lader mig endogsaa undertiden kjøre ud med sig. For nogle Dage siden befalede han mig, at pynte mig saa smukt som muligt, gav mig et skjønt Halsbaand, og om Aftenen førte han mig ned ad Trappen i sit eget Værelse. Der vare blot Faa, som jeg kjendte, de fleste Herrer og Damer vare fremmede for mig. Man spilte og dandsede, og i Begyndelsen behagede det mig meget, siden rigtignok ikke, thi ...."

"Thi?" spurgte Lanbek med spændt Forventning.

"Kort sagt, det behagede mig ikke, og jeg gaaer ikke oftere derhen."

"Jeg vilde ønske, Du aldrig havde været der," sagde den unge Mand.

"Ak, kunde jeg da vide, at Selskabet ikke var passende for mig?" svarede Lea sørgmodig; "og desuden sagde min Broder udtrykkelig, at det vilde glæde min Herr Brudgom, naar jeg ogsaa kom blandt Folk."

"Hvo, har han sagt, hvo vilde det glæde?" raabte Lanbek.

"Nu Dig," svarede Lea; "overhoved, Lanbek, jeg

veed slet ikke, hvorledes jeg skal forstaae Dig; Du er saa kold, saa spændt; netop nu, da vi kunne tale aabenlyst og uden Forhindringer, er Du saa ængstelig, næsten stum; istedet for at komme ind i Huset til os, sætter Du mig hemmelig Stævne i Haven; jeg veed dog ikke, for hvem man skulde frygte saa meget, naar man engang staaer i et saadant Forhold?"

"I hvilket Forhold?" spurgte Lanbek.

"Naa, hvor Du igjen spørger besynderligt! Du har forlangt min Haand af min Broder, og han lovede Dig den, hvis jeg vilde, og hvis Hertugen vilde ved et Rescript ophæve Hindringerne imellem vor Religion. Jeg er glad, fordi Du ikke er Catholik, thi saa var det ikke muligt; men I Protestanter have jo intet geistligt Overhoved og ere egentlig ligesaa godt Kjættere, som vi Jøder."

"Lea! for Guds Skyld, spot ikke!" raabte den unge Mand med Forfærdelse. "Hvo har sagt Dig disse Ting? O Gud, hvorledes skal jeg bringe Dig ud af denne frygtelige Vildfarelse!"

"Ak, gaae dog!" svarede Lea. "At jeg vovede, at sætte mit forhadte Folk ved Siden af Eders, gjør Dig opbragt. Men vær ikke bange; min Broder, siger Folk, kan Alt, han vil vist hjælpe os, thi hvad han siger, finder Hertugen rigtigt. Men een Bøn har jeg, Gustav; vil Du ikke føre mig ind i Din Familie? Du har to elskværdige Søstre; jeg har allerede nogle Gange seet dem fra Vinduet; hvor det glæder mig, at jeg engang

bliver saa nær forbunden med dem! Jeg beder Dig, lad mig lære at kjende dem."

Den ulykkelige unge Mand var ikke istand til, at svare endogsaa med et eneste Ord; hans Tanker, hans Hjerte var nærved at staae stille. Han saae som et Menneskene, der ved en pludselig Skræk er berøvet alle sine Sandser, med vidt opspilede, tørre Øine hen paa Pigen, der, om ikke i dette Øieblik, dog snart maaske vilde blive endnu ulykkeligere end han, og som nu smilende, drømmende, sorgløs, som et Barn ved en frygtelig Afgrund, plukkede sig Blomster til sin Krands.

"Hvad fattes Dig, Gustav?" spurgte hun ængstelig, da han endnu bestandigt tav. "Din Haand skjælver i min; er Du syg? Du er saa forandret." Men — endnu inden han kunde svare, sagde en dyb Stemme ved Siden af Lea: "Bon soir, Herr Expeditionsraad! De underholder Dem her i Skumringen med Deres Brud? Det er en kjølig Aften; hvorfor spadserer De ikke heller op i den varme Stue? De veed jo, at mit Huus staaer aabent for Dem til enhver Tid."

"Med hvem taler Du her, Gustav?" spurgte den gamle Lanbek, der netop i det samme Øieblik nærmede sig; "Dine Søstre paastaae, at Du underholder Dig hernede med et Fruentimmer."

"Det er Ministeren," svarede Gustav næsten aandesløs. "Skyldige Tjener," sagde den Gamle tørt. "Jeg har rigtignok ikke den Fornøielse, at see Deres Excellence i denne Skumring; men jeg griber Leiligheden, for at

aflægge min skyldigste Taksigelse for min Søns Forfremmelse; jeg er ogsaa meget charmeret over, at De holder paa tro Naboskab med min Søn."

"Man tager feil," svarede Süss med hæs Latter, "hvis man troer, at jeg har gjort mig Umage for, at parlere med Deres Herr Søn i Skumringen over Gjærdet; jeg kom blot, for at hente min Søster, fordi det er lidt kjøligt og Natteluften kunde skade hende."

"Med Deres Søster?" spurgte den Gamle streng; "Dreng, hvorledes skal jeg forstaae det; tal!"

"Echauffeer Dem dog ikke saa meget, Herr Provincialconsulent!" svarede Jøden; "Ungdom og Viisdom følges ikke ad, og han gjør blot i al Ære Cour til min Lea."

"Skjændige Dreng!" raabte den gamle Mand, i det han greb sin Søn i Armen og drog ham bort, "gaae op paa Dit Værelse, jeg vil tale et Ord med Dig; og De, Jomfru Süss, lad det aldrig falde Dem ind, at tale et Ord med Sønnen af en ærlig Christen, med min Søn, og om Deres Broder saa var Konge af Jerusalem, vilde det dog ikke være nogen Ære for mit Huus." Med vaklende, usikkre Skridt førte han sin Søn bort. Lea græd høit; men Ministeren loe haanligt. "Parole d'honneur!" raabte han, "det var en smuk Scene; forglem De iøvrigt ikke, Herr Expeditionsraad, at De har endnu blot fjorten Dages Frist til Deres Frierie; indtil den Tid og fra den Tid af vil jeg holde mit Ord."

10.

Den unge Lanbeks til Frygt grændsende Agtelse bød ham følge Faderen taalmodig og uden Knurren, og mange Aars Erfaringer om den Gamles Characteer forbød ham at undskylde sig i dette Dieblik, da Skinnet var saa paafaldende imod ham. Provincialconsulenten kastede sig i en Lænestol i sit Værelse og skjulte sit Ansigt. Bekymret og ængstelig stod Gustav ved Siden af ham og vovede ikke at tale; men den unge Mands tvende skjonne Søstre fløi til, da de bemærkede Faderens Svaghed, spurgte ømt, hvad der fattedes ham, søgte at drage hans Hænder ned fra Ansigtet, og vædede dem med Taarer. — "Det er den Skurk," raabte han efter nogen Tids Forløb, i det hans Vrede seirede over hans legemlige Svaghed; "ham er det, der bedækker Eders Faders Huus, vort gamle gode Navn, Eder, I uskyldige Børn, med Elendighed, Skam og Skjændsel; den Judas, den Fadermorder — thi idag har han slaaet Sømmet i min Liigkiste."

"Fader! for Guds Skyld! Gustav!" raabte Pigerne bævende, i det de saae frygtsomt paa deres blege Broder og klyngede sig til den gamle Lanbek.

"Jeg veed," sagde den ulykkelige unge Mand, "jeg veed, at Skinnet er imod mig ...."

"Vil Du tie!" raabte Consulenten opfarende med glødende Øine og en truende Gebærde, "Skinnet? Mener Du, at Du kan endnu engang blænde mine svage Øine, ligesom den Gang efter Carnevalet? ikke sandt, det vilde være meget beqvemmere, naar disse to Øine vare aldeles til-

lukkede, naar de havde gravet den gamle Lanbek saa dybt ned i Jorden, at ingen Tidende om hans Navns Skjændsel meer kunde naae ham. Men Du har forregnet Dig, Elendige! Jeg vil gjøre Dig arveløs; her staae mine kjere Børn, men Du skal være udstødt, berøvet mit ærlige Navn, min Forbandelse ...."

"Fader!" raabte hans tre Børn med een Stemme; Døttrene styrtede sig over ham, og for første Gang vovede Hedevig at trykke sine Læber imod Faderens hellige Læber, i det hun tillukkede den til Forbandelse aabnede Mund med Kys. Den Yngre havde uvilkaarligt stillet sig foran Gustav, og grebet hans Haand, som om hun vilde forsvare ham; men den unge Mand rev sig kraftigt løs; aldrig havde hans Ansigt, hans truende Øie lignet hans Faders Ansigtstræk saa meget som i dette Øieblik, og i det han kastede sit sammenpressede Bryst langt frem, sagde han: "Jeg har taalt Alt, som det er en Søn muligt at taale af sin Fader, men jeg har endnu andre Pligter, min egen Ære maa jeg vogte, om det ogsaa er min egen Fader, der angriber den. Det borde have været Dem nok, naar jeg forsikkrer Dem ved Alt, hvad der er mig helligt, at jeg ikke er det, hvorfor De anseer mig. Naar De ikke længer har nogen Tillid til mig, naar De opgiver mig, da bliver der mig intet meer tilbage. Lev vel — jeg vil blot tilføie Eder endnu een Skjændsel."

"Du bliver!" raabte den Gamle meer ængstelig og bævende end befalende efter ham. "Mener Du, at dette er Veien til at forsone en krænket Fader? Har Du

saa megen Hast med at gaae foran mig, og betræde en Vei, hvor jeg aldrig meer vilde træffe Dig? Thi jeg har levet redeligt og efter min Samvittighed; men Dig og Din Hensigt forstod jeg nok."

"Men Fader!" sagde hans yngste Datter med blid Stemme, "vi have jo alle holdt saa meget af Gustav, og De har selv sagt saa tidt, hvor brav han var; hvad Skrækkeligt kan han da have forbrudt, eftersom De tiltaler ham saa haardt?"

"Det forstaaer Du ikke, eller jo, Du kan forstaae det: Han elsker Jødens Søster, og med hende og hans Herr Svoger Süss har han underholdt sig ved Havegjærdet. Tael nu! kan Du undskylde Dig? O jeg Daare, som indbildte mig, at man havde ophøiet ham og givet ham Embede, for at lægge en Fælde for mig! Hans jødiske Charmante har gjort ham til Expeditionsraad!"

"Fader vil ikke forstaae mig," sagde den unge Mand med Taarer i Øinene, "derfor vil jeg tale til Eder. Eder, kjere Søstre, vil jeg oprigtig fortælle, hvorledes Omstændighederne forholde sig, og jeg troer ikke, at I ville fordømme mig." Pigerne satte sig sørgmodige ned, den Gamle støttede sin rynkede Pande paa Haanden, og lyttede opmærksomt. Gustav fortalte i Begyndelsen rødmende, og derpaa ofte afbrudt af Vemod, hvorledes han havde lært at kjende Lea, hvor god og barnlig hun havde været, hvor gjerne hun havde talt med ham, fordi hun ikke havde noget Menneske, med hvem hun kunde tale.

Han gjentog derpaa sin Samtale med den jødiske Minister og dennes snedige Fordring; han forsikkrede, at han aldrig havde næret nogen Tanke om en Forbindelse med Lea, og at han i denne Aften selv vilde have sagt det til Ministeren, naar Faderen ikke saa pludselig var kommen imellem dem."

"Du har handlet meget urigtigt, Gustav," sagde Hedevig, hans ældre Søster, en rolig og fornuftig Pige. "Da Du aldrig, endogsaa blot fjernt, kunde tænke paa en Forbindelse med denne Pige, saa var det Din Pligt, som redelig Mand, slet ikke at indlade Dig med hende. Ogsaa deri har Du handlet meget urigtigt, at Du ikke dengang strax betroede Din Fader Alt; men nu har Du gjort Din hele Familie ulykkelig og til Spot for Folk; thi mener Du, at Süss ikke vil holde, hvad han har truet med? Ak, han vil hævne sig paa Fader, paa Dig og paa os Alle."

"Gaae, bed Fader om Tilgivelse," sagde den skjønne Trine grædende. "Du maa ikke ovenikjøbet gjøre ham Bebreidelser, Hedevig, han er ulykkelig nok. Kom, Gustav," vedblev hun, i det hun greb hans Haand og førte ham til Faderen, "bed ham tilgive Dig; ja, vi ville blive ret ulykkelige, den onde Mand vil styrte os Alle i Fordærvelse, som han har gjort ved Landet, men lad der i det mindste være Fred imellem os. Naar vi blot holde sammen, saa have vi dog meget, hvis han berøver os alt Andet."

Den Gamle saae længe, dog ikke med Mishag, paa

sin Søn. "Du har handlet som et forfængeligt ungt Menneske, og den Opmærksomhed, som denne Jødinde skjænkede Dig, har forblændet Dig. Du har, jeg føler det, maaske allerede i rum Tid, men sikkert denne Aften bødet derfor. Katharine har Ret; jeg vil ikke længer vredes paa Dig; vi maae nu væbne os imod en frygtelig Fjende. Troer Du, at han vil holde Ord med de fjorten Dages Frist, han raabte efter Dig?"

"Jeg troer og haaber det," svarede den unge Mand. — "Til den Tid maa meer være afgjort end vort Huus's Skjæbne," vedblev den Gamle; "Römchingen og Süss — eller vi; hvo der taber, betaler Gildet. Men lov mig nu, Gustav, at Du aldrig meer vil søge Jødinden, hverken i Haven eller noget andet Sted, og med denne Betingelse vil jeg tilgive Din Daarskab."

Gustav lovede det med bævende Læber og forlod derpaa Værelset, for at skjule sin Bevægelse. Endnu længe og med uendelig Vemod tænkte han paa den ulykkelige Skabning, hvis Hjerte tilhørte ham og som han ikke torde elske. Han deelte rigtignok alle sin Tids strænge, religieuse Meninger; men han gyste over den Forbandelse, der forfulgte en Menneskestamme, der intet Hjem besidder, i de tusinde Led, og syntes at drage Enhver med i Fordærvelsen, der nærmede sig endogsaa den Ædleste blandt dem paa den naturligste Maade. Han fandt rigtignok ikke nogen Undskyldning for sig selv og sin forbudne Tilbøielighed til en Pige, der ikke var

af hans Troesbekjendelse, men han erholdt nogen Trøst, ved at underordne sin egen Skjæbne en høiere Tilskikkelse.

Hans Fader og Søstre talte endnu længe om ham og om det, der var foregaaet, og Erindringen om saa mangen skjøn Dyd hos den unge Mand forsonede lidt efter lidt den Gamle, saa at han selv nogenlunde undskyldte, at han havde fordulgt Ministerens Forslag. Men da de to Søstre vare alene om Aftenen silde, sagde Trine: "Det er sandt, Gustav har rigtignok feilet; men i hans Sted vilde enhver Anden ogsaa have feilet. Jeg har seet hende en Gang ved Vinduet og en anden Gang i Haven; jeg har aldrig i mit hele Liv seet Nogen saa skjøn og indtagende; hvad ere alle Ansigter i Stuttgart, hvad er selv den skjønne Marie, af hvem man gjør saa stort et Mirakel, imod dette herlige Ansigt; nei, Hedevig, jeg vilde ogsaa have blevet ganske forelsket i hende."

"Hvor kan Du dog sladdre saa ufornuftigt!" svarede Hedevig med Mishag; "om hun ogsaa er nok saa elskværdig, saa er og bliver hun dog blot en Jødinde."

11.

Det var ikke alene deres Broders ulykkelige Kjerlighed, som i de følgende Dage ængstede Provincialconsulent Lanbeks Døttre; nei, det var det besynderlige og trykkende Forhold, der syntes at herske imellem Fader og Søn,

som kostede de fire skjønne, blaae Øine mangen Taare i Lønsom. Man kunde ikke sige, at de havde seet mørkt til hinanden, at de havde spurgt knarvurnt eller svaret med Kulde; men desuagtet saae man paa begge, at Sorg og Kummer beskjæftigede dem, og Pigerne bleve bestandigt paa ny vildledede i deres Formodninger om Grunden til denne Græmmelse, naar de undertiden saae den gamle Mand og hans Søn staae sammen i Vinduesnischen og hviske til hinanden, fortroligere, men ogsaa alvorligere end nogensinde tilforn. Endelig bleve Søstrene endogsaa for tre Aftener om Ugen formelig forviste af den store Dagligstue, der om Vinteren tjente hele Familien til Opholdssted, og, hvad der med deres Vidende aldrig før havde fundet Sted, man lagde i Ovnen i Faderens lille Bibliothekværelse disse Aftener, og der blev given dem Tilladelse, at amusere sig med de fortræffelige Jurister og Philosopher.

Rigtignok betænkte hverken Fader eller Søn, ved at anvise dem dette Exil, at man kunde komme fra Bibliotheket i den øverste Etage ind i Studerekammeret, derfra ind i Gjæsteværelset og fra dette ind i det saakaldte Pulterkammer, hvorfra en firkantet Aabning, forsynet med en Luge, gik ind til Dagligstuen, for at lede Luft eller Varme i dette Værelse; de betænkte heller ikke, at qvindelig Nysgjerrighed vel vilde have gjennembrudt endnu stærkere Skranker end dem, der laae imellem hiint Kammer og Bibliotheket. Men i nogle Aftener havde dog en endnu mægtigere Følelse, end Nysgjerrighed, nemlig Frygt, holdt Pigerne tilbage i Bibliotheket. Hedevig

paastod, at hun allerede oftere havde hørt Fodtrin og en skrækkelig Stønnen oppe fra hiint Kammer, og den smukke Trine var bange for at gaae derhen, fordi hiint Kammer blot ved en tynd Væg af Bræder og Muursteen var adskilt fra den frygtede Jøde Süss's Værelser.

Men en Aften, da man forlænge siden havde sendt Pigerne bort, saae Trine, der havde sneget sig ned til Midten af Trappen, tre Mænd træde ind til hendes Fader, hvilke bragte hendes Nysgjerrighed til det Høieste. Den Første, der skred langsomt og pustende op ad den nederste Trappe, og blev staaende nogle Minutter i Forstuen, for at drage Aandedrættet, var intet mindre end den lutherske Prælat Klinger. Hans snehvide Paryk, hans Prælatkjæde, som netop hvilede paa Maven, og hans gamle, dybt indgravede Træk indgød Pigen en ualmindelig Ærefrygt; efter ham fulgte med hurtige Skridt Oberst og Staldmester von Röder, en Mand, hvem man ansaae for meget klog og tapper, men tillige ogsaa for meget verdslig i sine Sæder; og over den Tredie havde hun nær leet ganske høit: det var den muntre Capitain Reelzingen, der vidste at fortælle saa snurrige Historier og Indfald, og allerede paa mangt et Bal nær havde faaet hende til at lee. Idag havde han lagt sit Ansigt i ganske ærbare Folder, og saae netop ud som den Gang, da han svoer paa parole d'honneur, at han vraiment elskede hende. Hun saae smilende efter ham, indtil hans uhyre lange Kaarde var forsvunden i Døren, og ilte derpaa op i Bibliothekværelset, hvor hun traf den blonde

Hedevig, der havde lukket sine Øine tæt til, for ikke at blive bange for et Spøgelse, hvis tilfældigviis et saadant skulde spadsere omkring i Bibliotheket. "Jaften maae vi kige derned!" sagde Trine, "og kom nu blot strax med; tænk Dig, Folk komme her sammen ligesom ved et Carneval. Har Du ellers nogensinde seet Prælaten Klinger og Capitain Reelzingen i eet Værelse, og dertil Oberst Röder og ..." tilføiede hun, da Søsteren tøvede, "jeg maatte tage meget feil, hvis jeg ikke, da Døren engang aabnedes, ogsaa saae Blankenberg."

Dette sidste Navn havde en afgjørende Virkning; Trine tog Lyset og gik foran med et bankende Hjerte, Hedevig fulgte hende, i det hun trængte sig saa meget muligt ind til sin modigere Søster, og da hiin aabnede den skjæbnesvangre Kammerdør, holdt hun sig fast ved hendes Kjole. Aabningen var netop anbragt ovenover Ovnen i Dagligstuen, der laae i Etagen nedenunder, og Trine kunde, da hun trak den lille Luge op, selv naar hun lagde sig paa Knæe og bukkede Hovedet dybt ned, dog ikke see flere end fire eller fem af de forsamlede Mænd; ogsaa Hedevig bukkede sig nu ned og forsøgte, at see endnu dybere end Søsteren, men fortrædelig reiste hun sig igjen og sagde: "Intet andet end Prælatens brede Ryg, nogle Parykker og Oberstens Uniform kan jeg see; veed Du da vist, at Blankenberg er der?"

"Ganske vist!" svarede Trine med et skalkagtigt Smiil. "Men lader os lytte efter hvad de sige, maaske kjender Du Din Elsker paa Stemmen."

De satte sig ned paa Gulvet ved Siden af Aabningen og lyttede; den behagelige Varme, der steg op til dem fra Ovnen, og deres Nysgjerrighed, lod dem en lang Tid forglemme Martsnattens følelige Kulde; endeligen reiste Hedevig sig fortrædelig. "Troer Du, vi kunne blive kloge paa den Snak, hvoraf man blot kan forstaae det Halve? De tale igjen, som bestandigt, om Landets Vel, om Hertugen, om Süss, om Alting; hvad vedkommer det os! Kom! her er ret fælt og koldt. Pige! saa staae dog op!"

Men Trine vinkede ad hende, at hun skulde tie; man hørte netop nu Oberst Röder forelæse Noget med bestemt og lydelig Røst; den dybe Stilhed trindt om blev blot undertiden afbrudt af en hurtigt hensvindende, harmfuld Mumlen. Nu talte den gamle Lanbek; Trines muntre Ansigtstræk gik lidt efter lidt over til Forbauselse og Angst; endelig, da Mændene underneden igjen talte høit, men bifaldende tilsammen og klingede med Glassene, fløi en høi Rødme over Pigens skjønne Ansigt, og hendes Øine funklede, da hun forsigtigt tillukkede Lugen, greb Lyset og begav sig paa Tilbageveien med sin Søster.

"Har Du forstaaet Noget?" spurgte Hedevig; "jeg syntes Du blev paa engang saa opmærksom; hvad Mærkeligt have de da talt?"

"Jeg veed ikke Alt, jeg kan ikke sige Alt," svarede Trine eftertænksom, "det forekommer mig, at jeg har drømt det Altsammen. Hør — men tie: det kunde gjøre os Alle ulykkelig. Der ere farlige Mennesker nede

i Faders Værelse. Jeg gyser, naar jeg tænker paa, hvilke Følger det kan have."

"Saa tael dog, enfoldige Barn! jeg er to Aar ældre end Du, og Du skal ingen Hemmeligheder have for mig."

"Tænk Dig," vedblev Trine med sagte Stemme, "Süss vil gjøre os catholske og kuldkaste Provincialstænderne; da mister Fader og alle Andre med deres Embede."

"Catholske!" raabte Hedevig med Forfærdelse, "saa skulle vi jo blive Nonner, naar vi ikke blive givte? nei, det er afskyeligt."

"Ak, det har vel ingen Nød;" svarede Trine smilende over sin Søsters Kummer, "saa maatte der blive mange Nonner, naar alle de, der ingen Mænd fik, skulde gaae i Kloster; men vær rolig, det kommer ikke saa vidt. Om tre Dage, sagde Röder, vil Hertugen reise, og imedens han er i Philippsburg, ville de Mænd dernede tage Jøden og alle hans Medhjælpere til Fange i Provincialforsamlingens Navn, og derpaa bevise Hertugen, hvor slet hans Minister har handlet."

"Ak Gud, ak Gud! det gaaer aldrig godt," sagde Hedevig grædende; "de tabe Alt, thi Hertugen troer før alle Andre end nogen af Provincialforfatningen; jeg erindrer nok, hvad Overjægermesterinden engang fortalte mig om Fader. Du skal see, det faaer et ulykkeligt Udfald!"

"Og skulde det ogsaa ske," svarede Trine, "saa ere vi Døttre af en Mand, der ikke gjør Noget, uden til Fædrelandets Bedste. Det kan trøste os!" Den modige

Pige tog en med mange skjønne Kobbere smykket Bibel ud af Bogskabet. Hun gav sin grædende Søster det nye Testament, for at hun kunde adsprede sig med Kobberne og de rimede Sprog. Hun selv slog det gamle Testament op. Hun skjulte sin egen Bekymring for sin Fader, ved at nynne en Vise for sig selv, imedens hendes skjønne Fingre travlt gjennemilte de gule Blade fra et Billede til et andet.

12.

Der gives i enkelte Staters Liv Momenter, hvor den opmærksomme Grandsker endnu efter et Aarhundrede vil sige: her, netop her maatte en Crisis finde Sted; eet eller to Aar sildigere vilde de samme Omstændigheder ikke have havt samme Virkning. Det er da ikke længer muligt for den endelige Aand, at tænke sig Udeblivelsen af en saadan Sammenføining af Tingene, og af den uendelige Række af mulige Følger at knytte dem til hverandre, der danne et ligesaa nødvendigt sammenkjædet Heelt, som et henrundet Aarhundrede med alle sine historiske Sandheder. Her viste Guds Finger sig, pleier man at sige, naar man støder paa slige vigtige Dieblikke i en Stats Liv. Men der har til alle Tider levet Mænd, der, enten ledede af deres egen Genius, eller af Historiens Studium, have ahnet, beregnet saadanne Momenter, og de virkede da meest overraskende, naar de ikke lode sig nøie med, at

have forudseet en saadan Crisis, men besadde Mod nok, til selv at gribe ind i rette Tid, og Kraft nok til ganske at udføre en Rolle. Historien har for længe siden fældet Dommen over Karl Alexanders Ministers korte Regjering. Den forbander ingen Dødelig, ellers maatte den forvandle Würtembergs Taarer og Sukke til haarde Ord imod Ophavsmandeu til dets Ulykke i Aaret 1737; men den minder med Kjerlighed nogle Mænd, der ikke lode sig henrive af den almindelige Fordærvelses Strøm, der ahnede, at en Forandring maatte finde Sted; der ikke skjælvede for den Tanke, selv at hidføre den, og som ogsaa da med Redelighed og Sindighed førte deres Lands Sag, da en Høiere havde paataget sig, at hidføre en uventet hurtig Omvexling af Tingenes Stilling, i det han tillukkede et Par fyrige Øine og bød et tappert Hjerte ikke at slaae mere.

Hvo skulde vel see paa dette muntre Stuttgart og dets fredelige Gader, at det engang var Skuepladsen for saa trykkende Bekymringer? Hvor beroligede over Tingenes Gang ere ikke Børnebørnene af dem, der i hiin skjæbnesvangre Marts hver Time maatte skjælve for deres Familiers Skjæbne, for deres Lands gamle Rettigheder, ja selv for deres Religion.

Hvo der saae den overmodige Süss kjøre i sin Karosse med sex Heste igjennem "die reiche Vorstadt," hvorledes han stolt, smilende saae ned paa de blege, fjendtlige Ansigter, der mødte ham overalt; hvor der saae den skrækkelige Hallwachs, hans fortrolige Ven og Raadgiver

ved hans Side, og betænkte, hvor mange fordærvelige Planer denne Mand havde udtænkt, hvor mange uhørte Monopoler han havde indført, og hvorledes han bestandigt tragtede efter at opfinde nye; hvo der kjendte den grændseløse Tillid, Hertugen satte til disse Mennesker, han maatte vel tabe al Haab om Muligheden af Frelse.

Dertil kom endnu de besynderlige og modsigende Rygter, som vare i Omløb. Den Ene sagde, at Hertugen var reist til Philippsburg og Kehl, men havde ikke givet Regjeringen i Geheimeraadets Hænder, tvertimod overleveret Joden Süss Seglet; Andre modsagde dette og paastode, at man havde seet Hertugen ved et Vindue i Slottet Ludvigsburg, hans Heste vare ogsaa der, og han var ikke reist. I en Landsby ved den østerrigske Grændse skulde Catholikerne pludselig have overfaldet de protestantiske Indvaanere, og da de sidste havde beholdt Kampladsen, var et Compagnie Kredstropper rykket over Grændsen ind i Landsbyen. Men besynderligt lød det Rygte, som desuden stadfæstede sig, at Overfinantsraad Hallwachs havde bestilt en kostbar Messedragt hos Hofskræderen, og befalet ham, at have den færdig til den attende Marts, om han ogsaa skulde arbeide med halvtredsindstyve Svende; naar han ikke fik den færdig, vilde han blive kastet i Fængsel. En lutherisk Geistlig, som man nævnte, skulde have foræret Skolebørnene smaae Kors, skaarne af Træe, med de Ord: "Blot naar I holde disse i Hænderne, kunne I rigtig bede." Endelig fortalte man som noget ganske paalideligt, at Joden

havde sagt til Hertugen over Taffelet: "Stænderne, Deres Durchlauchtighed, ere egentlig Modstænder *); men de staae allerede saa længe, at de ere trætte og matte." Karl Alexander havde smilende svaret ham: "C'est vrai; allons donc leur donner des chaises, et une fois assis, ils ne se leveront plus **)." Ogsaa hine Mænd, der havde besluttet at forekomme den truende Fare, hørte disse Rygter. Men de vare kolde og rolige derved; de vidste jo, at der forestod Würtemberg en saadan Forandring, at det enten vilde erholde Lettelse eller blive styrtet saa dybt i Ulykke, at den Enkeltes Klage ikke kunde høres. Man fortalte, at de skulle have forberedet Alt, hvad der hørte til med Landfolkets Hjælp at møde en mægtig og ond Fjende, og hvis deres Forehavende skulde lykkes, saa havde de blot nogle enkelte klartstraalende Navne blandt Provincial-Stænderne at takke derfor; thi til disse var man i Würtemberg vant at knytte Landets Interesse.

Det var silde om Aftenen den 11te Marts, da Provincialconsulent Lanbek med sin Søn og Capitain Reelzingen sadde ved et Glas Viin i hans Dagligstue. Fader og Søn vare alvorlige og mørke, men Capitainen kunde ogsaa nu ikke skjule sit muntre Sind, thi han

---

*) Et Ordspil i Originalen: Die Stände sind eigentlich Widerstände.

**) Det er sandt, lader os derfor give dem Stole, og naar de engang have taget Sæde, reise de dem ikke meer.

deelte sin Opmærksomhed og sin Samtale imellem Vinduesnischen, hvor Gustavs to Søstre sadde, og imellem Mændene ved hans Side. Hedevig saae bleg og stille hen for sig paa sine Naale, men paa Trines Ansigt laa en høiere Rødme end sædvanlig, og hvert Dieblik viste sig de skjønne Smilehuller i hendes Kinder, thi Capitainen fortalte paa ny lystige Indfald og Historier.

"Hvorledes er Eders Hest, Capitain?" spurgte den gamle Lanbek.

"Min Fux er en bedre Infanterist end jeg selv," svarede han; "naar jeg rider de første sex Timer i Trav og opad Bjerget i Skridt, saa kan jeg godt ride de næste sex i Gallop. Han har blot e e n Feil, den, at han endnu ikke er betalt, og gjør mig ved denne Udyd ofte stor Kummer."

"I kunne," vedblev den Gamle, "naar I ride i skarpt Trav fra Galgestien af, passere Ludvigsburg imellem Klokken elleve og tolv; Klokken fire maae I være i Heilbronn, og der lade I Hestene hvile; imellem otte og ti imorgen ere I Oehringen."

"Men, Fader," faldt Gustav ham i Ordet, "vilde det ikke være raadeligere at ride ad Heidelberg til? Jeg tør vædde, at vi ere ikke længer sikkre ad Oehringen. Betænk, at den tyske Orden strækker sig dybt derind, at de i Mergentheim sikkert ere blevne underrettede af Biskoppen i Würzburg om, at ..."

"At," vedblev Faderen, "I ville vække meget meer Opmærksomhed paa Landeveien til Heidelberg, og at I,

hvis I ikke finde Veien meer fremkommelig, kunne finde tilsidst et Tilflugtsted hos min gamle Herre og Velynder, Hertugen i Neustadt, der sikkert ikke udleverer Eder i de første Dage. Hvis Karl Alexander da er tilfreds med det, vi her have foretaget os, kunne I altid vende tilbage, hvis ikke, saa ride I, som jeg har sagt, videre til Frankfurt."

"Gud! at jeg skal lade Eder blive tilbage i en saadan Crisis!" raabte Gustav med Taarer; "at jeg maaske skal være Skyld i Eders Ulykke; at Alt kan gaae slet, naar Süss erfarer min Flugt og hævner sig paa Dem, Fader! Nei, jeg kan, jeg tør ikke gaae herfra!"

"Nei, Fader," faldt Hedevig ham i Ordet, i det hun endnu blegere end tilforn ilte til, og greb sin Faders Haand, "han tør ikke forlade os; o, I have skrækkelige Ting for, jeg veed det nok, I ville sammensværge Eder imod disse mægtige Mennesker. Lad det være, Fader; Süss og de Andre ville tilgive Dem; ak, Angsten vil dræbe mig."

"Gaae, Pige," sagde Trine, der ogsaa havde nærmet sig; "hvad Mænd foretage og hvad vor Fader foretager sig, angaaer ikke os. Men hvorfor skal Gustav netop nu saa hurtigt bort? Han kunde være os Alle saa nyttig."

"Fordi jeg ikke vil have nogen Jødinde til Datter," sagde den Gamle stræng, "derfor skal han bort. Fordi jeg har opfanget et Brev fra hans Charmante og sendt det med Protest til Jøden, og fordi denne nu raser og

med Magt vil have Eders Broder til Svoger eller sætte ham paa Neuffen, derfor skal og maa han nu gaae af Veien for ham. Men, jeg vilde ikke saare Dig, Gustav, i denne Time; vi skilles ad som Venner, og alt Andet skal være forglemt; hvo veed, naar og hvor vi see hinanden igjen!"

I det den Gamle sagde de sidste Ord og rakte sin Søn Haanden, blev der banket hurtigt og hæftigt paa Døren, og inden Nogen svarede, traadte pludselig en Skikkelse, indhyllet i en Kappe, ind. "Hvad skal det betyde?" raabte den gamle Laubek, "hvo trænger sig saaledes om Nattetid ind i mit Huus, hvem er De?"

"Blankenberg!" raabte Hedevig, da hiin kastede Kappen af, og traadte hurtigt og rødmende nogle Skridt frem.

"Tilgiv, Herr Consulent," sagde den unge Mand skyndsom," Nøden maa undskylde mig. Gustav, Du maa afsted paa Dieblikket; Lieutenant Pinassa skrev mig nys til, at han efter General Römchingens Befaling skulde arrestere Dig inat imellem Klokken elleve og tolv. Den ærlige Dreng vilde ikke gjerne træffe Dig i Reden."

"Tak, tak!" svarede den Gamle, i det han trykkede Blankenbergs Haand. "Tømmer Glassene, Børn, og tager Afsked i Hast; her, min kjere Reelzingen," vedblev han, og trykkede en Pung i den overraskede Capitains Haand; "man kan ikke vide, om Eders Vei maaske deler sig. De er saa ædelmodig, at ledsage min Søn."

"Og med Penge vil De lønne dette?" afbrød Ca-

pitainen ham med Mishag; "Parole d'honneur, Herre! jeg ledsager min Broder, fordi vi ere gamle Amicister, og ikke for Deres Guld. Før jeg vil ...."

"Reelzingen," sagde Trine med sin søde Stemme, "De forstaaer heller intet Spøg; det er lutter Kobbermynter, og jeg har givet Fader Pungen, for at narre Dem April."

"Jeg forstaaer Dem," hviskede Capitainen, i det han rødmende kyssede den skjønne Piges Haand. "Jeg skal derfor medbringe Dem nogle smukke Ting fra Frankfurt."

"Bring mig," svarede hun, i det hun ikke længer kunde holde sine Taarer tilbage, "blot vor Gustav tilbage i god Behold, og," tilføiede hun smilende med taarefyldte Øine, "gjør mig ingen gale Streger, der kunde forraade Eder."

"Hestene staae uden for Seethor," sagde den Gamle til Reelzingen og sin Søn; "I tør ikke selv passere Porten, thi den første Rund er allerede forbi. Ledsag De min Søn, Herr von Blankenberg, igjennem Haverne, og bring mig Efterretning, hvorledes de ere komne afsted."

Den unge Lanbek omarmede Fader og Sødskende, Søstrene fulgte ham og hans Venner grædende til Havedøren, og da Hedevig siden efter bittert dadlede sin yngre Søster, fordi hun havde tilladt, at Capitainen kyssede hende paa Munden, svarede hiin: "Du har feilet, ikke jeg, fordi Du lod det være; en saadan Høflig-

hed skylde vi en Mand, der gjør saa meget for vor Broder."

"Ei," svarede Hedevig rødmende; "Blankenberg har egentlig dog ogsaa frelst ham."

13.

De tvende unge Mænd rede stiltiende igjennem den mørke Nat. Ingen Stjerne var at see paa Himmelen, og Blæsten hylede omkring Bjergene. "Hu! seer Du der?" hviskede Reelzingen, da de rede forbi den Jerngalge, som Hertug Frederik engang (1597) lod opreise for Alchymisten Honauer af det Metal, som han havde lovet at forvandle til Guld; "see denne uhyre Mængde Ravne, man skulde troe, at de lugtede et nyt Bytte."

Hans Ven saae taus iveiret, men slog pludselig Øinene ned igjen; thi det forekom ham, at han saae Leas fine, yndige Skikkelse sidde i en klagende Stilling under Galgen. "Denne Skamstøtte af Jern er stærk nok," vedblev Capitainen, "til at bære alle Skurke i Landet; men vilde man hænge det Guld, som de have stukket til sig op med, vilde selv denne Galge falde sammen, som en skjør Stav! Men, hvorledes? — Dieu nous garde, Camarade! Giv Din Hest af Sporerne, i Sandhed, der sidder et Spøgelse ved Galgen!"

Man skulde have troet, at Hestene selv frygtede dette Rædselssted, thi ved dette Raab jog de op ad Bjerget

med Stormens Hurtighed, og vare ikke rolige, før man ikke længer hørte Ravnenes Skrig.

Der ligger en lille Bro imellem Stuttgart og Ludvigsburg, om hvilken Folket veed at fortælle meget Gyseligt; saa meget er vist, at der er forefaldet uforklarlige Ting, og at mangen Mand læser sin Bøn, naar han om Natten rider alene over dette Sted. Sagnet siger, at Consulentens Søn og hans Ven, den muntre Capitain, kom lykkelig og inden en kort Tid til hiin Bro; men der vilde deres Heste ikke meer gaae af Stedet og havde fnyst og skjælvet. De unge Folk sporede dem og brugte deres Piske, da en gammel skjælvende Stemme raabte: "Giv dog en gammel Mand en Almisse."

"Hvem tager sin Pung op i Mulm og Mørke?" sagde Capitainen. "Tilbage, Gamle! gaae bort fra Broen, vore Heste ere skye for Eder; tilbage, siger jeg, eller I skal føle min Pisk!"

"Ikke saa rask, unge Mand! ikke saa rask!" sagde den Gamle, hvis dunkle Skikkelse de nu saae sidde paa Broens Rækværk; "forhast Eder ikke! I komme tidsnok; giv en gammel Mand en Almisse."

"Nu er min Taalmodighed til Ende!" raabte Capitainen og svang sin Pisk i Luften. "Jeg tæller til tre, naar Du saa ikke er borte, hugger jeg til."

Den Gamle hostede og loe ved sig selv; det forekom Gustav, at hans mørke Skikkelse voxede i det Uendelige og — en lang Arm strakte en stor Hat hen imod dem, og for tredie Gang, men truende og med frygtelig Stem-

me, skreg Manden fra Broen: "Giv en gammel Mand en Almisse; det vil bringe Dig Lykke, og rid ikke saa hurtigt; før Klokken tolv tør Du ikke være der."

Reelzingen lod kraftesløs og skjælvende sin Arm synke; han tilstod sidenefter, at en kold Haand havde rort ved ham. Men Gustav tog sin Pung frem med et bankende Hjerte og kastede et Sølvstykke i den store Hat. "Hvor mange er Klokken, Gamle?" spurgte han.

"Jeg kjender intet andet Klokkeslet end tolv," sagde Skikkelsen, der igjen satte sig paa Rækværket og knugede sig sammen, med huul Stemme: "Tak, Du skal have Lykke med Dig; rid til!" Da han havde sagt disse Ord styrtede han baglænds med et huult Fald ned i Sumpen, hvorover Broen førte. Forfærdet gav Reelzingen sin Hest af Sporerne, saa den steilede hoit iveiret og derpaa satte i to Spring over Broen. Men Gustav holdt forskrækket sin Hest tilbage, steg af og saae ned over Broens Rækværk. Intet rørte sig. "Gamle!" raabte han ned, "er Du kommen til Skade? Kan jeg hjælpe Dig?" — Intet Svar, og Alt var stille neden under som i Graven.

Nu blev ogsaa den unge Lanbek greben af en uforklarlig Angst; han følte, i det han steg op paa sin Hest, hvorledes den rystede; han vovede ikke, at see sig endnu engang om til det rædselfulde Sted, i det han jog afsted efter sin Ven.

"Det er nu anden Gang, at han har mødt mig,"

hviskede Reelzingen, i det han drog Aandedrættet dybt, da Lanbek igjen var ved hans Side.

"Hvo?" spurgte denne forundret.

"Djævelen," svarede Capitainen.

Lanbek gav ham intet Svar paa denne besynderlige Tale, og de jog videre frem i Mørket. I Zuffenhausen slog Klokken et Qvarteer paa Tolv, da de rede der igjennem; i de fleste Huse brændte der endnu Lys, og hist og her hørte man aandelige Sange lyde indenfor. Vægteren stødte netop i Hornet og raabte. Capitainen standsede ham og spurgte, hvad disse Sange og Bønner saa langt ud paa Natten havde at betyde.

"Ak Herre! det er en fæl Nat," svarede denne; "en Mand har banket paa mange Gadedøre og befalet, at Folkene skulde bede den hele Nat til Klokken tolv."

"Hvad var det for en Mand?" spurgte Lanbek forbauset. — "Gamle Folk, Herre, der have seet ham, forsikkre, at det var vor gamle Præst; vor Herre være med hans Sjæl, han har nu været død i tyve Aar; men det var jo intet uchristeligt, han forlangte, derfor bede og synge de derinde i de oplyste Stuer og spinde dertil."

"Denne Nat kunde gjøre mig vanvittig," raabte Capitainen, i det de rede videre. "Gustav, jeg troer, inat gaaer han lyslevende omkring paa Jorden; jeg tænker, det vilde netop nu være den bedste Tid, at hidmane den gamle Krabat, hvis man havde Lyst til at blive hurtigt Oberst eller besidde to Gange hundredetusinde spanske Quadrupler."

"Tosse!" svarede Vennen; "ham, Du mener, har intet at bestille med Vønnen."

Man skulde have troet, at deres Heste blot for et Syns Skyld løftede Benene, thi hvert Fjerdingvei, de lagde tilbage, syntes at voxe til et nyt. Endnu stedse vilde Ludvigsburg ikke lade sig tilsyne, og Natten var saa mørk, at De heller ikke paa Egnen kunde kjende, om De havde redet feil eller om De allerede vare nær ved Staden. Endelig, efter at de kunde have igjen redet en halv Miils Vei, saae de i en Frastand af omtrent tusinde Skridt, Skinnet af Lys; men fandt ogsaa tillige deres Vei spærret af fire Heste, der, spændte for en Reisevogn, stode tversover Landeveien."

"Ryk Dine Heste bort, Foermand!" raabte Capitainen, "eller min Pisk skal snart drive dem afsted; hvorfor spærrer Du Veien?"

"Giv Tid, mine Herrer, det skal strax ske," svarede en Mand, der steg af Vognen. Men den Tid, han brugte til at optage den nedfaldne Tømme og bringe den i Orden, varede den raske Soldat for længe; han forsøgte at sætte over det forreste Spænds slaptliggende Skagler, og opfordrede sin Ven til at gjøre det samme; men, som det pleier at være Tilfældet i saadant blindt Hastværk, i samme Øieblik trak Manden ved Vognen i Tømmen, og Capitainens Hest blev hængende med den ene Fod i den stramttrukne Skagle.

Lanbek sprang af, for at hjælpe sin Ven; Kudsken, som løb til, beklagede ham, og den ubetalte Hestes Fod

var netop bleven fri, da man hørte nogle Ryttere komme jagende i største Hast fra Staden. Den første kunde have et Forspring af femhundrede Skridt, men havde ingen god Hest, thi Capitainen skjelnede tydeligt, at den gik i kort Paradegallop; de efterfølgende Heste trampede vel mindre kraftigt, men vare lettere tilbeens. "Plads — allons! Plads!" raabte den første Rytter; men i samme Dieblik hørte ogsaa de to unge Mænd en bekjendt Stemme, der raabte med det vildeste Udtryk: "Holdt, Jøde! eller jeg skyder Dig midt igjennem Livet."

Blandt Folket i Würtemberg høres endnu undertiden et Riim, der betegner dette mærkværdige Moment; det lyder saaledes:

"Da sprach der Herr von Røder:
Halt oder stirb entweder!"

Og det var ogsaa den gamle Oberst, som i dette Dieblik sprængte afsted, langt foran sine Ledsagere, med en Pistol i Haanden, greb den første Ridende rasende om Armen, og skreg: "Hvor vil Du hen, Jøde? Hvorfor saa hurtigt til Hest, da jeg raabte efter Dig, at Du skulde bie?"

"Modereer Eder, Herr Oberst," svarede den Første i en stolt Tone, i hvilken der dog bævede nogen Angst; "jeg gaaer til Stuttgart for at sige Hendes Durchlauchtighed Fru Hertuginden, hvilke Forholdsregler, der i dette Dieblik . . . ."

"Derhen gaaer ogsaa min Vei, Herre!" svarede Obersten med frygtelig Stemme, "og intet Dieblik viger

I fra min Side, ellers lægger jeg Beslag paa Eder med min Pistol. Plads der, hvem staaer her i Veien?"

"Capitain von Reelzingen af det første Compagnie og Expeditionsraad Lanbek."

"God Aften, mine Herrer!" vedblev Röder. "Har I ladte Pistoler, Capitain?"

"Ja, min Herr Oberst," var Krigsmandens Svar, i det han tog dem ud af Hylsterne.

"I hvilket Ærende I ogsaa nu maa befinde Eder, commanderer jeg Eder herved, at ride paa den venstre Side af Herr Minister Süss. Ved Eders Post og Eders Pligt som Adelsmand, skyd ham ned, saafremt han gjør Mine til at undflye. Ansvaret tager jeg paa mig."

"Herr Expeditionsraad," raabte Süss, "jeg kræver Eder til Vidne, at man tilføier mig her skjændig Vold. Oberst Röder, jeg advarer Dem endnu engang; dette Optrin skal blive hævnet!"

"Men Herr von Röder," hviskede Gustav, "for Himmelens Skyld, overiil Dem ikke; betænk, hvad Følgerne kunne blive. Betænk," tilføiede han lydeligere, "Hertugens frygtelige Vrede."

"Hertugen er død," sagde Röder saa høit, at Alle kunne høre det.

"Karl Alexander død?" raabte Capitainen, paa hvem alle denne Nats Begivenheder paa engang styrtede ind med skrækkelige Erindringer.

"Har man sikker Efterretning? Gud! hvilken Begivenhed!" sagde Gustav bekymret. "Var han i Kehl?"

"Han er død hurtigt og pludseligt i Ludvigsburg for et Qvarteer siden. Derfor er det vor Pligt, at bringe denne Herre der, som har været meget stærkt sysselsat med Regjeringen, i største Hast til det forladte Statsroer."

"Hvorledes, i Ludvigsburg siger I," raabte Lanbek "og hurtigt død? O, evige Forsyn!"

"I dette Ludvigsburg her," sagde Röder vemodig "og han døde i Sengen af Slag. Fred være med hans Aske! han var en tapper Herre. Men nu afsted, mine Venner, at denne Efterretning ikke skal naae Stuttgart før vi!"

"Mine Herrer," raabte Süss med en Stemme, som Vrede og Angst var nærved at qvæle, "endnu er jeg Minister, og erindrer dem om Hertugens Edict, der frifinder mig for alt Ansvar; jeg siger dem, det kan gaae dem alle galt, hvis De forene dem med Herr von Röder. I Hertugens og hans Arvingers Navn befaler jeg Dem, ikke at nærme sig til min Person."

"Nu har Din Regjering en Ende, Jøde!" raabte Capitainen, loe vildt, rev Tømmen ud af hans Haand og slog hans Hest med sin lange Pidsk over Ryggen; Obersten red paa den høire Side med sin Pistol i Haanden; Toget satte sig i Gallop, og Gustav fulgte det halv drømmende igjennem den syngende Landsby, forbi den gamle Mand, der igjen sad paa Broen og opslog en hæs Latter, og forbi Galgen, hvor Ravnene skrege og sloge

med Vingerne. Først her, da han kastede et frygtsomt Blik hen paa Retterstedet, opfyldtes hans Indre af en ængstelig Ahnelse om Lea og hendes ulykkelige Skjæbne.

14.

Da Stuttgarterne vaagnede Morgenen efter denne skjæbnesvangre Nat, bleve de overraskede af tvende næsten aldeles utroelige Efterretninger. Hertugen var, istedetfor at reise ud af Landet, død pludselig denne Nat paa Ludvigsburg. Han havde været en sund, kraftig Mand, hvem Mange, der havde seet ham, vel havde tiltroet, at kunne leve endnu tyve til tredive Aar. Klagerne over hans Død taug næsten for Glæden over en anden Efterretning. Joden Süss havde med flere af de høieste Hofherrer været paa Ludvigsburg-Slot, da Hertugen døde saa pludselig; han havde strax, efter at han havde seet Liget, svunget sig paa sin Hest, og var halv vanvittig reden ad Stuttgart til; men Herr von Röder, en Mand, som ikke var at spøge med, havde indhentet ham og ført ham under Bevogtning til Stuttgart. Man loe over den besynderlige Maade, hvorpaa Joden blev ført bag Lyset; da han nemlig traadte ud fra Hertuginden, hvem han endnu samme Nat havde gjort sin Opvartning, for at condolere hende, og forlangte en Escorte til sin Bolig, fordi han skulde hente vigtige Acter, sluttede en Lieutenant med sex Mand sig til ham. Ved Enden af Corridoren bukkede en

Capitain for ham og fulgte ham med tolv Mand; Süss meente rigtignok smilende: "det var altfor megen Ære," men da han dreiede om Hjornet ved Lanbeks Huus, og bemærkede fire Skildvagter udenfor sit Pallais, da han saae Bajonetter blinke oppe ved Trappen, og Lea bieg, forstyrret og grædende styrtede ham imode, da mærkede han, hvad Klokken var slagen, og raabte: "Ciel, je suis perdu! *)"

Endskjøndt den afdøde Hertugs Testament havde fastsat, i Tilfælde af hans Død, en Administration, der vilde have været behageligere for hans Ministre, saa overtog dog Hertug Rudolph af Neustadt, som nærmeste Agnat, trods sin høie Alder, Administrationen, og Landet følte sig lettet og tilfreds derved. Han lod Enhver, undtagen erkjendte slette Mennesker, forblive i den Værdighed, han havde beklædt under den forrige Regjering, og dette var virkelig et Slags Naadesact, naar man betænker, at to Trediedele af alle Embeder i Landet tidligere vare blevne kjøbte. Blot Een var ikke tilfreds med det Embede, som den administrerende Hertug havde stadfæstet i de naadigste Udtryk; det var den unge Lanbek. Han blev ikke alene paa ny udnævnt til Expeditionsraad, men, da den gamle Röder, i sit varme Venskab for Consulenten, skildrede hans Søn, som et klogt Hoved og en fortreffelig Jurist, valgte Hertugen ham endogsaa til den Commis-

*) Himmel, jeg er forloren!

sion, der skulde føre Processen imod Joden Süss. Den gamle Lanbek følte sig derved ikke lidet hædret, og kaldte sin Søn flere Gange sin Alderdomsstotte; men Gustav blev ved dette Valg uudsigelig ulykkelig. Ikke fordi han jo, som enhver anden Borger, havde fordømt den Mand, der havde styrtet Landet i saa dyb Elendighed; ikke fordi det var imod hans Samvittighed, at fremdrage Forbrydelser, man saa kunstigt havde skjult, for Lyset; men Lea — det var jo hendes Broder, han skulde dømme, og denne Tanke var det, der gjorde ham dette Hverv til en Afsky. Smaae Sjæle mætte sig gjerne med Hævn, og Mange vilde det have været en inderlig Glæde, nu at besøge en Mand, der for nyligt stod saa høit, i Fæstningens dybeste Cassematte, med bydende Røst jage ham op af hans Leie og martre ham og tilføie ham Piinsler. Denne Mand havde desuden personlig krænket Gustav, han havde behandlet ham med den meest oprørende Overmod, endogsaa truet ham med det samme Fængsel, i hvilket han nu selv vansmægtede, bekymret for sin Frihed, maaske endog for sit Liv. Men den unge Mands Hjerte var altfor høimodigt, til at det skulde banke af Glæde, da han traadte første Gang som Dommer ind i Fængslet til Süss, der nu, blottet for al jordisk Herlighed, iført pjaltede Klæder, bleg, forvildet, reiste sig langsomt af sine raslende Kjæder. Dette Ansigt erindrede ham jo om et ulykkeligt, elsket Væsens Ansigtstræk, og han kunde neppe holde sig fra at udgyde Taarer, da Fangen efter Slutningen af Forhøret sagde: "Herr Lanbek, der er en

ulykkelig, uskyldig Pige, som vi begge kjende; da man forseglede Alting i mit Huus, stødte de raae Mennesker hende ud paa Gaden — hun var en Jødinde og fortjente altsaa ingen Medlidenhed. — Jeg, Herre, har ikke beholdt en Pending tilovers, hvorved jeg kunde friste hendes Liv; jeg veed ikke, hvor hun er — hvis De skulde høre noget fra hende — hun besad intet Andet end den Klædning, som hun bar, da man stødte hende over Dørtærskelen — giv hende da af Barmhjertighed en Almisse."

Den unge Mand gav sine Taarer frit Løb, da han gik alene ned ad Bjerget fra Hohen-Neuffen; han blev rigtignok siden efter underrettet om, at Jøden havde løiet for ham, at han, endskjøndt man fandt over 500,000 Gylden i Guld og Juveler i hans Huus, dog havde næsten 100,000 i sikkre Hænder i Frankfurt, og Gustav kunde let indsee, at Süss blot havde villet gjort ham blød ved disse Forestillinger af Elendighed; men desuagtet kunde han ikke forjage den Tanke, at Lea var forladt og ulykkelig, og denne Tanke blev bestandigt piinligere, da han, trods sine Efterforskninger, ikke kunde opdage noget Spor af hende.

Foraaret, Sommeren og Høsten vare henrundne, og endnu bestandigt vedvarede Processen. Der kom Ting for Lyset, for hvilke selv de koldeste Dommere gyste; men endskjøndt den unge Lanbek med ædel Mishag forestillede Commissionen, at endnu fire andre Mænd vare ikke mindre skyldige end Süss, saa syntes man dog blot at ville gaae

alvorligt tilværks imod ham, fordi det almindelige Had betegnede ham som den meest Skyldige.

Det var en mørk Octoberaften; — den gamle Consulent var for nogle Dage siden reist bort og hans Søn arbeidede i Bibliothekværelset paa et nyt Forhør, — da hans yngre Søster, nu Capitain Reelzingens lykkelige Forlovede, alvorligere end sædvanlig, traadte ind til ham. Hun talte i Begyndelsen om ligegyldige Ting, men syntes blot med Møie at undertrykke en Taare, som endelig virkeligen blinkede i hendes blide Øine, da hun spurgte, om han ikke vilde blive vred paa hende, naar hun førte en bekjendt Person ind til ham. Han saae forbauset og forundret paa hende, men endnu inden han formaaede at svare, ilte Trine grædende ud af Værelset og traadte kort efter ind igjen med en tilsløret Pige. Endnu førend det dunkelt brændende Lys viste hendes Omrids tydeligt, endnu inden hun slog Sløret tilbage, sagde hans ahnende Hjerte ham, hvem han havde for sig; rødmende sprang han op, men den Ulykkelige havde allerede kastet sig for hans Fødder, slaaet Sløret tilbage, og det var Lea, der opløftede de engang saa elskede Øine sørgmodig og bønfaldende til ham, og udstrakte sine blege, magre Hænder, i det hun vred dem, bedende mod ham. "Barmhjertighed!" raabte hun, "lad ham blot ikke døe; man siger, han maa døe, hans eneste Haab hviler endnu paa Dem. Hvorfra skal jeg tage Ord, til at blødgjøre Deres ædelmodige Hjerte? Hvilket Sprog skal jeg udtænke for at tale til et Øre, der engang saa godt forstod mig." — Taarer tillode hende ikke at tale videre,

og ogsaa Trine græd bitterlig. Fuld af Smerte og Overraskelse greb Gustav hendes kolde Hænder, og reiste hende iveiret; han saae paa hende — hvor smertelig var dette Syn for ham! Hendes Kinder vare blege og indfaldne, de skjønne Øine laae dybt i Hovedet, og Munden, der ellers blot syntes skabt til Smiil, viste, at den allerede længe ikke meer kjendte hiint søde Smiil. Det sorte Haar, der hang ned over hendes hvide Pande, og det blege Ansigt fuldendte det Spøgelseagtige i hendes Udseende.

"Lea! ulykkelige Lea!" raabte den unge Mand, "hvorlænge har De holdt Dem skjult og berøvet Deres Venner den sidste Trøst, at vide, om Intet mangler Dem, om de kunne gjøre noget for Dem?"

"Ak! det er ikke derfor jeg har bedet Deres ædelmodige Søster, at føre mig herhid," sagde hun med et smerteligt Smiil. "Hvorfor skulde det ikke gaae mig godt? Jeg har for længe siden begravet alle mine Forhaabninger og Drømme, jeg plantede Erindringer som Blomster paa Graven, og vander disse Blomster med mine Taarer. Nei! De har altid været saa ædelmodig mod Ulykkelige, giv mig blot den Trøst, at min Broder ikke maa døe; ak! det er saa bittert at døe, og hvad nytter hans Død dette Land?"

"Lea," svarede den unge Mand forlegen, "sikkerlig, derom har man aldrig talt, og jeg troer heller ikke — De kan trøste Dem — det vil ikke komme saa vidt."

"Det vil, og i Deres Haand ligger hans Skjæbne," hviskede hun; "han har sagt mig det; jeg har talt med ham; ""naar blot ikke det Brev var, det Brev kan

bringe mig i Fordærvelse.”” O Gustav! hold ham i mange Aar, for bestandigt indespærret i Fængsel, — hvad Magt ligger der paa hans Liv, naar han sidder i Lænker? Blot ikke døe; Gustav, vær ædelmodig — forglem det Brev, som Ingen kjender, uden De — med hin svage Flamme der kan De frelse et Menneskes Liv.”

”Broder,” sagde Katharina, i det hun traadte nærmere hen til ham og greb hans Haand, ”gjør det, Din Samvittighed vil ikke bebreide Dig det; thi han er jo for bestandig gjort uskadelig; brænd Brevet, det kan jo være forkommet.”

Den unge Mand saae paa den grædende Pige, en uovervindelig Følelse kæmpede i ham, han vaklede et Øieblik, og Lea, der læste denne Kamp i hans Miner, greb hans Haand, trykkede den stormende til sit Hjerte, med Ømhed til sine Læber.

”Han vil!” raabte hun henrykt; ”o! jeg vidste det, han er ædel; han vil ikke som de Andre hævne sig over den Ulykkelige, der engang har fornærmet ham, han lader ham ikke døe, nedtynget af Synden, han lader ham leve og blive from og viis. Hvor god er Du, o Gud, fordi Du har nedsendt en af dine Engle paa denne øde Jord, der velsigner med Barmhjertighedens aabne Haand, og ikke sønderknuser Forbryderen med Hævnens flammende Sværd!”

”Nei — nei — det er ikke muligt!” sagde Lanbek med dyb Smerte. ”See, Lea, mit Liv vilde jeg offre, for at kjøbe Din Rolighed, men min Ære! Gud! mit

gode Navn! det er ikke muligt! De vide, at Brevet er her, Nogle have læst det, og — imorgen skal jeg foredrage det. Trine! tal, jeg besværger Dig, kan, tor jeg gjøre det?"

Trine græd, og en sagte Bevægelse med Hovedet syntes at tilkjendegive, at det ogsaa forekom hende umuligt; men Lea havde hørt paa ham med et ubevægeligt Blik; over de blege Kinder udbredte Angstens Rødme sig, hun bøiede sig forover, som kunde hun ikke ret høre den skrækkelige Nægtelse; hun saae, da Gustav beraabte sig paa sin Søster, hen til denne med et Blik fuldt af smertelig Tillid, hun udstrakte sin Haand krampagtigt, som en Druknende, der udstrækker sin Haand efter den svage Green ved Bredden — forgjæves.

"Saa maa han døe," sagde hun efter nogen Tids Forløb sagte, "og Du — Du bryder Staven over ham? Det var altsaa derfor jeg levede og — elskede? En besynderlig Gaade er Livet! Havde jeg tænkt dette, da jeg var et muntert Barn? Havde jeg tænkt, at vi skulde saaledes synke i Fordærvelsen?"

"Stakkels, ulykkelige Pige!" sagde Trine og sluttede hende i sine Arme. "Ak, sikkerlig, han kan ikke handle anderledes, jeg indseer det selv; og hvis det kan trøste Dig, kom til mig, saa ofte Du vil; Du skal sikkert finde trofast Deeltagelse . . . ."

"Lea," afbrød hendes Broder hende, "hvis vi kunde gjøre Noget for Dem; — De er vant til Velstand — denne Klædning her siger mig, at De lider Nød."

"Kom, Lea!" vedblev Trine, "vi ere næsten af eens Størrelse, tag af mine Tørklæder, mine Klæder; Du volder mig en Glæde, naar Du vil gjøre det."

"Deres Broders Formue, som han eier udenfor Landet," sagde Gustav, "skal og maa reddes for Dem, De har de nærmeste Fordringer, og jeg skal sikkert gjøre mit."

"Gode Gustav," afbrød hun ham, i det hun tvang sig til at smile; "lad des være; Folk sige, at han har røvet sin Formue fra dette Lands Fattige. Det var uretfærdigt, og det havde været bedre, at han aldrig havde født dette Land; men ligesaa uretfærdigt vilde det være af mig, at gjøre Brug af dette Guld, der vil bringe ham Døden Men af Dig, kjære, skjønne Pige, modtager jeg et Tørklæde, fordi det nu begynder at blive koldt. Jeg hører, Du er forlovet; gid Du maa blive ret lykkelig! Gid de Taarer, der nu hænge ved Dine Øienlaage, maae være de sidste Du fælder, og naar Du maa græde, saa være det blot fremmed Ulykke, hvorover Dit skjønne Hjerte sørger!"

"Lea," sagde den unge Mand med dyb Smerte, "jeg kan ikke lade Dig gaae saaledes bort; det er Fortvivlelsens skuffende Rolighed, der lyder fra Dine Læber. Besøg dog min Søster; sig hvor Du boer. — Ak, hvis Du leed Mangel! — Forlad mig ikke med Nag, Lea! Gud veed, at jeg ikke kunde handle anderledes!"

"Ogsaa jeg veed det, Gustav! Jeg var en uførnuftig Pige, fordi jeg vilde stille Dig paa denne farlige

Prove; vor Ulykke er saa stor, at en lille Hjælp vilde være kjøbt altfor dyrt med Din Nolighed. Lev vel! jeg behøver kun lidet, maaske snart slet intet meer, og skulde jeg trænge til Noget, saa er jeg ikke for stolt, at komme til denne Veninde, den eneste, Ulykken har erhvervet mig."

"Og tilgiver Du mig?" spurgte Gustav med Taarer.

"Jeg har intet at tilgive," svarede hun, i det hun med meer Fatning, end de tvende Sødskende besad, bød dem sin Haand. "Lev vel, Ven! Jeg gaaer, for at vande mine Blomster. Gid mine Fædres Gud maa gjøre Dig saa lykkelig, som Dit rige Hjerte fortjener!" Med disse Ord kastede hun endnu et Blik fuldt af Kjerlighed paa ham, og gik, ledsaget af Trine.

Den unge Mand saae vemodigt efter hende; han syntes at føle, at denne Time havde en mægtig Indflydelse paa hans Liv, men han ahnede ogsaa, at han havde seet den ulykkelige Pige for sidste Gang.

15.

Det vilde trætte vore Læsere, hvis vi vilde endnu længere underholde dem om Jøden Süss's Proces. Det gik dengang som en Løbeild igjennem alle Lande, og bliver hist og her endnu idag nævnt, at Würtembergerne den fjerde Februar 1738 hang deres Finantsminister formedelst altfor vovelige Finantsoperationer. De hang ham i en uhyre Galge af Jern i et Jernbuur. I den administrerende Hertugs Decret heed det: "Ham til vel-

fortjent Straf, men Enhver til et afskyeligt Exempel." Saavel den Maade, hvorpaa denne ulykkelige Mand behandlede Würtemberg, som hans Straf, ere begge Dele lige paafaldende og ubegribelige paa en Tid, da man allerede i lang Tid var skredet frem i Civilisation og Oplysning, da den franske Literaturs Blomster rev med uimodstaaelig Magt den meer dannede Deel af Europa iveiret med sig.

Man kunde fristes til, at anklage det daværende Würtemberg for det skjændigste Barbarie, naar der ikke indtraadte en Omstændighed, som Mænd, der have levet paa hiin Tid, ofte gjentage, og der, om den end ikke retfærdiggjør Gjerningen, dog synes at godtgjøre dens Nødvendighed. "Han maatte," sige de, "døe i Galgen, ikke saameget for sine egne svære Forbrydelser, som for mægtige Mænds Skjændselsgjerninger og Planer." Slægtskabsforhold, Anseelse, hemmelige Løvter frelste de Andre; Joden — kunde og vilde Ingen redde, og derfor skrev man, som den gamle Provincialconsulent Lanbek udtrykkede sig, "paa hans Regning, hvad de Øvrige havde fortært." Fra den Tid af ere 90 Aar henrundne, og vi vide ikke, om dengang denne Mands skjændselsfulde Død beroligede og tilfredsstillede Gemytterne for Alt det Tidligere. Et Edict, som Administratoren udstædte, synes ikke ganske at bevise det, thi han saae sig nødsaget at forordne: "at Undersaatterne skulde holde sig fra, at tale og dømme ufordeelagtigt om den høisalige Herre, under Straf, og minde ham med skyldig Agtelse."

Den gamle Lanbek gjorde det Sidste ogsaa uden dette Edict, thi saa ofte Karl Alexanders Navn blev nævnt, lettede han med bekymret Mine paa sin Hue og sagde: "Gud give ham den evige Salighed!" Han fulgte ogsaa den høisalige Herre endnu under Rudolph af Neustadts Formynderskab. Man siger, at hans Søn har aldrig siden smilet, og selv hans Svoger Reelzingen kunde ikke med sine herligste Indfald faae ham til at gjøre en munter Mine. Endnu Anno 93 saae man ham som en høi, mager Olding skride ved en Stok over Gaden; hans Mine var alvorlig og mørk, men hans Øie kunde undertiden vise Blødhed og Deeltagelse. Han giftede sig aldrig, og Sagnet gik dengang, at han blot havde elsket een Gang, og at det var en ulykkelig Pige, der fandt sin Død frivillig i Neckarfloden. Mænd, der have kjendt ham, forsikkre, at han sædvanlig var kold og indesluttet i sig selv, men desuagtet meget interessant i Samtale, naar man bragte den paa visse metaphysiske Undersøgelser, med hvilke han i Særdeleshed beskjæftigede sig i sin høie Alderdom. Han døde, beklaget af Mange, der kjendte ham og hans Skjæbne, og begrædt af de Fattige og Ulykkelige. — Min Bedstefader pleiede at sige om ham: "Han var et af de Mennesker, der, naar de engang have været ret ulykkelige, ikke mere ville vænne sig til Lykken."

Vetlersken

fra

pont des arts.

1.

Den som i Aaret 1824 kom nu og da om Aftenen i Gjæstgivergaarden Kongen af England i Stuttgart, eller promenerede om Eftermiddagen imellem Klokken to og tre i Alleerne paa den brede Vei, maa, hvis hans Hukommelse ikke er altfor svag, erindre sig nogle Personer, der dengang tildrog sig enhvers Opmærksomhed. Det var nemlig to Mænd, der ganske og aldeles ikke havde nogen Liighed med de sædvanlige stuttgartske Drikkegjæster eller Spadserende, men syntes før at høre hjemme i Pradoen i Madrid eller i en Café i Lissabon eller Sevilla. Tænker Eder en aldrende, høi, mager Mand med mørkegraae Haar, gjennemtrængende, funklende Øine, mørkebruun Ansigtsfarve, med en krumbøiet Næse og en fiin, sammenpresset Mund. Han gaaer langsomt, stolt og opreist. Til hans sorte Silkeunderklæder og Strømper, til de store Roser paa Skoene og de brede Spænder ved Knæebaandene, til den lange, smalle Kaarde ved Siden, til hans høie, noget spiose Hat med en bred Skygge, nedtrykket skjævt i Panden, ønske I, hvis I besidde blot en Smule Phantasie, at den Gamle havde taget en kort Vams med Puffer og en spansk Kappe, istedet for den sorte Frakke.

Og Tjeneren, der følger efter ham med ligesaa stolte Skridt som han, minder han Eder ikke ved sit dumdristige Spidsbubeansigt, ved sin fremmede, afstikkende Klædning, ved det ugeneerte Væsen, hvormed han seer sig omkring, gaber paa Alt og dog ikke beundrer Noget, om hine Tjenere i det spanske Lystspil, som ere deres Herrer saa troe som hans Skygge, der i Dannelse staae dybt under ham, i Stolthed ved Siden af ham, i List og Snedighed over ham? Under Armen bær han sin Herres Soelskjærm og Regnkappe, i Haanden en Sølvdaase med Cigarrer og en Lunte.

Hvo blev ikke staaende, naar disse to spadserede langsomt igjennem Alleen, for at see sig om efter dem? Det var som man veed ingen andre end Don Petro di San Montanjo Ligez, Huushovmester hos Prindsen af P*., der opholdt sig den Tid i Stuttgart, og Diego hans Tjener.

Som det ofte pleier at være Tilfældet, at der blot behoves en lille, ringe Begivenhed, for at gjøre et Menneske berømt og paafaldende, saa hændte dette sig ogsaa med den unge Fröben, der i et halvt Aars Tid (saa længe havde han nok omtrent opholdt sig i Stuttgart) traadte hver Dag Klokken to igjennem Slotsportalet ud i Alleen, gik tre Gange omkring Søen, og fem Gange op og ned ad den brede Vei, skred forbi alle glimrende Equipager, skjønne Frøkener, hele Masser af Directeurer, Hof-, Krigs-, Justits- og Kammerraader og Lieutenanter, og ikke blev bemærket af nogen, thi han saae jo ud som et

ganske almindeligt Menneske paa omtrent 28 til 30 Aar. Men fra den Tid af han en Eftermiddag stødte paa Don Petro paa den brede Vei, denne hilste ham meget venligt, skjød sin Arm fortrolig ind under hans, og spadserede nogle Gange op og ned med ham i en ivrig Samtale, fra den Tid af betragtede man ham nysgjerrig, endogsaa med en vis Agtelse; thi den stolte Spanier, der ellers ikke talte med nogen, havde behandlet ham med paafaldende Aestimation.

De skjønneste Frøkener fandt nu, at han ikke saae saa ilde ud, ja at der laae endogsaa noget Interessant, noget overordentlig Tiltrækkende i hans Ansigt, som man just ikke saa hyppigt saae paa den brede Vei; Directeurerne og de forskjellige Slags Raader spurgte: "hvem den unge Mand vel kunde være?" og blot nogle Lieutenanter kunde give dem den Underretning, at han af og til spiste beef steak i Museumet, at han et halvt Aar boede i Slotsgaden, og at han red paa en skjøn Mecklenburger, der tilhorte ham selv. De tilføiede endnu meget om denne Hests Dyder, hvorledes den var bygget, hvilken Farve den havde, hvor gammel den var, hvad den vel kunde koste, og kom saaledes overhovedet til at tale om Heste, at man kunde lære ret meget deraf.

Men den unge Fröben saae man fra denne Tid af ofte i Don Petros Selskab, og sædvanlig indfandt han sig om Aftenen i Kongen af England, hvor han sad noget afsides fra de andre Gjæster hos Sennoren og talte med ham. Men Diego stod bag sin Herres Stol og opvar-

tede begge flittigt med Xeres og Cigarrer. Ingen kunde egentlig begribe, hvorledes de to Herrer vare blevne bekjendte med hinanden, eller hvad der kunde interessere den ene hos den anden? Man gjættede paa dit og dat, gjorde dristige Formodninger, og til Slutningen havde dog den unge Mand selv kunnet givet den bedste Oplysning desangaaende, naar blot Een havde spurgt ham derom.

2.

Og var det ikke i Brødrene Boisserées og Bertrams skjønne Gallerie, hvor de først havde seet og gjort Bekjendtskab med hinanden? Disse forekommende Mænd havde tilladt den unge Mand, at besee deres Malerier saa ofte han vilde, og han gjorde det gjerne, naar han kunde komme i Middagsstunden, da man aabnede Galleriet. Det maatte regne eller sne, Veiret maatte indbyde nok saa meget til de herligste Spadseretoure i Omegnen, han kom der dog; han saae ofte ret syg ud og kom der alligevel. Men man vilde agte Herr von Fröbens Kunstsands for høi, hvis man maaske troede, at han studerede eller afcopierede de gamle Nederlænderes Malerier. Nei, han traadte stille ind ad Døren, hilste taus, gik ind i et afsides liggende Værelse til eet Malerie, som han betragtede længe, og forlod igjen ligesaa stille Galleriet. Eiermændene tænkte altfor delicat, til at de skulde have spurgt ham om hans underlige Forkjerlighed for Billedet;

men dem maatte det ogsaa være paafaldende, thi ofte naar han gik bort, kunde han blot med Møie skjule de Taarer, der stode i hans Øine.

Stor historisk eller anseeligt Kunstværd havde Billedet ikke. Det forestillede en Dame i halv spansk, halv gammeltysk Dragt. Et venligt, blomstrende Ansigt med klare, blide Øine, med en fiin, ziirlig Mund og en skjøn, rund Hage, traadte meget levende frem af Baggrunden. Et tykt Haar og en lille Hat, der, smykket med hvide Fjedre, sad noget skalkagtig paa den ene Side, prydede den skjønne Pande. Klædedragten, der blot lod den skjønne, ziirlige Hals blive synlig, var behængt med tunge Guldkjæder, og vidnede ligesaa meget om Damens Sædelighed som høie Stand.

"Til Slutningen er han vel forelsket i Portraitet," tænkte man, "som Calaf i Prindsesse Turandots, endskjøndt med meget ringere Haab, thi Portraitet er vist trehundrede Aar gammel, og Originalen ikke meer blandt de Levendes Tal."

Men efter nogen Tids Forløb syntes Fröben ikke meer at være Portraitets eneste Tilbeder. Prindsen af P*. havde en Dag med sit Følge besøgt Galleriet. Don Petro, Huushovmesteren, havde forladt den omskridende Skare af Tilskuere, og besaae Malerierne, i det han gik alene fra det ene Værelse i det andet. Men som rørt af Lynet, med et Udraab af Forundring var han bleven staaende for hiin Dames Portrait. Da Prindsen forlod Galleriet, søgte man længe forgjæves efter Huushovmeste-

ren. Endeligen fandt man ham staaende med korslagde Arme, med hans fyrige Øine halv tillukkede, Munden sammenpræsset, i dyb Betragtning for Portraitet.

Man sagde ham, at Prindsen allerede steg ned ad Trappen, men den gamle Mand syntes i dette Øieblik blot at have Sands for een Ting. Han spurgte: "hvorledes dette Portrait var kommet her?" Man sagde ham, at det var malet af en berømt Mester for flere hundrede Aar siden, og ved et Tilfælde kommet i dets nuværende Eiermænds Hænder.

"O Gud, nei," svarede han, "Portraitet er nyt, ikke hundrede Aar gammel; hvorfra have de faaet det, sige de, hvorfra? o jeg besværger dem, hvor kan jeg finde hende?"

Manden var gammel og saae for ærværdig ud, til at man skulde have fundet dette Udbrud af hans Følelse latterlig; men da han igjen hørte den samme Paastand, at Billedet var gammelt og sandsynlig malet af Lucas Kranach, da rystede han betænksomt paa Hovedet.

"Mine Herrer," sagde han, og lagde sin Haand paa sit Hjerte for at bevidne hvad han sagde; "mine Herrer, Don Petro di San Montanjo Ligez holder dem for agtværdige Folk. De ere ikke Malerisælgere, ville ikke sælge mig dette Portrait for gammelt, jeg tør ved deres Godhed see disse Malerier, og de nyde denne Provindses Agtelse. Men jeg maatte aldeles bedrage mig, eller — jeg kjender Damen, hiint Portrait forestiller." Med disse Ord skred han, i det han hilste ærbødigt, ud af Værelset.

"Sandelig!" sagde den ene af Galleriets Eiermænd, "naar vi ikke vidste noiagtig af hvilken Mester det var, naar og hvorledes det er kommet i vor Besiddelse, og i hvilken lang Række Aar det har hængt før den Tid i C*., saa kunde man blive fristet til, at troe, at denne Dame levede endnu. Synes ikke en Erindring at drive den unge Fröben næsten daglig til dette Portrait, og denne gamle Don, lynede ikke en ungdommelig Ild ud af hans Dine da han tilstod, at han kjendte Donnaen, som er malet her? Besynderligt, hvor ofte Indbildningskraften driver sit Spil med fornuftige Mennesker; og jeg maatte aldeles tage feil, hvis Spanieren har været her for siestegang."

3.

Og hans Formodning gik i Opfyldelse; neppe var Galleriet blevet aabnet den følgende Formiddag, saa traadte allerede Don Petro di San Montanjo Ligez ind med faste, stolte Skridt, og strøg forbi de lange Malerierækker til hiint Værelse, hvor Damen med Fjederhatten var ophængt. Det fortrød ham, at Pladsen foran Billedet allerede var besat, at han ikke kunde betragte det alene, Træk for Træk, som han saa gjerne havde gjort. En ung Mand stod foran det, betragtede det længe, traadte ben til et Vindue, saae op til Skyerne, og traadte der-

paa igjen hen til Maleriet. Den gamle Herre ærgrede sig lidt derover; men — han maatte finde sig deri med Taalmodighed.

Han traadte hen til de andre Malerier, men opfyldt af Tanken om Damen, dreiede han sit Hoved hvert Øieblik omkring, for at see, om den unge Herre endnu ikke var gaaen, men han stod som en Muur, han syntes at være hensjunken i Betragtninger. Spanieren hostede for at opvække ham af hans lange Drøm; den unge Herre vedblev at drømme; han skrabede lidet med Foden paa Gulvet, den unge Mand saae sig om, men hans skjønne Øie streifede flygtigt forbi den gamle Herre og fængsledes derpaa paa ny af Maleriet.

"San Petro! San Jago di Capostella!" mumlede den Gamle, "hvilken kjedelig, dum Dilletant!" Ærgerlig forlod han Værelset og Galleriet, thi han følte, at han idag ikke kunde have nogen Nydelse, fordi han var fortrædelig og ærgerlig. Gid han dog heller havde blevet! Dagen efter var Galleriet lukket, og han maatte vente otte og fyrgetyve lange Timer, før han igjen kunde gaae hen til Maleriet, der interesserede ham i saa høi Grad. Endnu inden Stiftskirkens Klokke havde slaget fuldkommen tolv, steg han med anstændig Hast op ad Trappen ind i Galleriet, til det velbekjendte Værelse, og truffen! han var den første, han var alene, han kunde betragte det i Ensomhed.

Han saae længe paa Damen med ufravendt Blik, lidt efter lidt fyldte en Taare hans Øie, han tørte sine

graae Dienhaar med Haanden; "o Laura!" hviskede han sagte, da lød ganske tydeligt et Suk i hans Øre, han vendte sig forskrækket om, den unge Mand fra iforgaars stod atter her og betragtede Portraitet. Fortrydelig over at see sig igjen forstyrret, nikkede han flygtigt med Hovedet, den unge Mand takkede noget venligere, men ikke mindre stolt end Spanieren. Ogsaa dennegang vilde den sidste vente til den overflødige Tilskuer var gaaen; men forgjæves, han saae til sin Skræk, hvorledes hiin endogsaa tog en Stol, satte sig ned nogle Skridt fra Maleriet, for at betragte det med tilbørlig Ro og Beqvemmelighed.

"Den Gjæk," mumlede Don Petro, "jeg troer endogsaa, at han vil forhaane mine graae Haar." Han forlod Gemakket endnu ærgerligere end iforgaars.

I Forsalen stødte han paa den ene af Galleriets Eiermænd. Han takkede ham hjertelig for den Nydelse, hans Samling forskaffede ham, men kunde ikke undlade, at beklage sig over den unge Fredsforstyrrer. "Herr B*," sagde han, "De har maaske bemærket, at eet af Deres Malerier i Særdeleshed har noget tiltrækkende for mig, det interesserer mig overordentligt, det har en Betydning for mig, som — som jeg ikke kan udtrykke. Jeg kom, saa ofte De tillod det, for at see det, glædede mig ret over at kunne see det uforstyrret, fordi sædvanlig ingen betragter det længe, og — tænk Dem, det har et slet ungt Menneske bemærket, og kommer, saa ofte jeg kommer, og bliver, for at trodse mig, staaende i hele

Timer for dette Portrait, der dog paa ingen Maade kan have nogen Betydning for ham."

Herr B* smilede; thi han kunde ret godt tænke sig, hvo det var, der havde forstyrret den gamle Herre. "Det sidste vil jeg dog ikke paastaae," svarede han; "Portraitet synes at have megen Betydning for den unge Mand, thi det er ikke den førstegang, at han betragter det saa længe."

"Hvorledes? hvo er dette Menneske?"

"Det er en Herr von Fröben," vedblev hiin, "der har opholdt sig her i fem, sex Maaneder; og fra den Tid af at han første Gang saae hiint Portrait, netop hiin Da me med Fjederhatten, som De ogsaa ynder, kommer han hver Dag regelmæssig paa denne Tid, for at betragte Maleriet. De seer altsaa i det mindste, at Portraitet maa interessere ham, da han allerede saa længe har besøgt det." — "Herre! sex Maaneder?" raabte den Gamle. "Nei, ham har jeg gjort bitter Uret i mit Hjerte; Gud tilgive mig det; jeg troer endogsaa, at jeg har behandlet ham uhøflig i min Vrede. Og han er en Cavaleer, siger De? Nei, man skal ikke kunne sige om Petro de Ligez, at han behandlede en fremmed Mand uhøflig. Jeg beder Dem, siig ham — dog nei, gjør det ikke: jeg træffer ham nok igjen, og saa skal jeg selv tale med ham."

4.

Og da han den anden Dag indfandt sig igjen og traf Fröben allerede for Maleriet, traadte han ogsaa hen til ham med et ret venligt Ansigt; men da den unge Mand traadte ærbødigt til Siden, for at indrømme den gamle Herre den bedste Plads, hilste denne ham høflig og sagde: "Hvis jeg ikke tager feil, Sennor, saa har jeg seet Dem flere Gange betragte dette Malerie. — Det gaaer Dem vel ligesom mig; dette Portrait interesserer ogsaa mig meget, og jeg kan ikke ofte nok betragte det."

Fröben blev overrasket ved denne Tiltale; ogsaa han havde fundet det paafaldende, at den Gamle saa ofte betragtede Portraitet, han havde faaet at vide, hvem han var, og efter den stive, kolde Compliment igaar havde han ikke ventet denne venlige Tiltale.

"Jeg tilstaaer, min Herre!" svarede han, efter at have betænkt sig lidt, "dette Malerie drager mig mere til sig end noget andet; thi — fordi — der ligger noget i dette Malerie, som har Betydning for mig." — Den Gamle saae spørgende paa ham, som om dette Svar ikke tilfredsstillede ham ganske, og Fröben vedblev med mere Fatning: "Det er forunderligt med Kunstværker, i Særdeleshed med Malerier. Der gaaer ofte Tusinde forbi et Malerie, finde Tegningen rigtig, give Coloriten deres Bifald, men det taler ikke til dem i en høiere Betydning, som det undertiden gjør ved en Eneste; han bliver staaende

som fastlænket, kan neppe rive sig løs fra dette Syn, vender bestandigt tilbage, for at betragte det paa ny." —

"De kan have Ret," sagde den Gamle eftertænksom, i det han saae paa Maleriet, "men — jeg troer, at dette blot lader sig sige om større Compositioner, om Malerier, hvori Maleren har lagt en dybere Idee. Der gaae Mange forbi, indtil endeligen Een fatter Betydningen, og beundrer Kunstnerens dybe Sands. Men — skulde man kunde sige dette om slige Hoveder?"

Den unge Mand rødmede. "Og hvorfor ikke?" spurgte han smilende. "Dette Ansigts skjønne Former, denne ædle Pande, dette tænkende Øie, denne yndige Mund, har Kunstneren ikke skildret dette med dyb Sands; ligger der ikke noget saa tiltrækkende i disse Træk, at..." —

O jeg beder, jeg beder," afbrød den Gamle ham, ligesom han vilde standse hans Lovprisning; "det var rigtignok en smuk Person, der sad for Kunstneren, Familiens Fruentimmer vare rigtignok skjønne." —

"Hvorledes? hvilken Familie!" raabte Ynglingen forbauset, han tvivlede om den Gamles sunde Forstand, og dog syntes hans Ord at spænde hans Nysgjerrighed paa det Høieste. "Dette Portrait er vel reen Phantasie, min Herre! i det mindste hundrede Aar gammelt." —

"Altsaa troer De ogsaa det Eventyr?" hviskede den Gamle; "imellem os sagt, dennegang har Eiermændene dog vildledt Deres skarpe Blik; jeg kjender jo Damen?"

"For Guds Skyld, De kjender hende? hvor er hun nu?

hvad hedder hun?" spurgte Fröben hæftig bevæget, i det han greb Spanierens Haand. —

"Jeg vil hellere sige, at jeg har kjendt hende," svarede denne med skjælvende Stemme, i det han slog sit vaade Øie op paa Damen. "Ja, jeg har kjendt hende i Valenzia for tyve Aar siden; en lang Tid! Det er ingen anden end Donna Laura Tortosi." —

"Tyve Aar!" gjentog den unge Mand sørgmodig og nedslagen. "Tyve Aar, nei, det er ikke hende?"

"Det er ikke hende?" raabte Don Petro hidsig, "ikke hende, siger De? De kunde altsaa troe, at en Maler havde penslet disse Træk sammen af sin Hjerne? Dog, jeg vil ikke være uretfærdig, det har været en dygtig Mand, der malte hende, thi hans Farver ere sande og troe, troe og friske som det blomstrende Liv. Men troer De, at en saadan Kunster ikke havde dannet et ganske andet Billede af sin Phantasie? Finder De ikke, uden at kjende Familien Tortosi, at denne Dame maa have bestemt Familielighed, Familietræk, bestemt og klart udtalte af Naturen; Ansigtstræk, som man aldrig finder i Phantasiemalerier, men blot i gode Portraiter? Det er et Portrait, siger jeg Dem, Sennor! og ved Gud ingen andens end Donna Lauras, saaledes som jeg saae hende for tyve Aar siden i det yndige Valenzia."

"Men høistærede Herre!" svarede Fröben. "Der gives Ligheder, skuffende Ligheder. Man troer ofte, at see en Ven truffen overordentlig, blot i et besynderligt, gammeldags Costume, og naar man spørger, er det hans

Stamfader fra Trediveaarskrigen, eller endogsaa et aldeles fremmed Menneske. Jeg tilstaaer ogsaa, at dette Portrait har saakaldte Familietræk, at det ligner den elskværdige Donna Laura, men dette Portrait er gammelt — og saa meget veed man i det mindste af Registere og Kirkebøger, at det allerede har hængt i 150 Aar i Magdalenekirken i C*; at det ikke er blevet malet til Kirken, men kommet i den ved et Testament, og efter alle Kjendetegn malet af den tyske Maler Lucas Kranach."

"Saa gid Satan annamme mine Øine," raabte Don Petro ærgerlig, i det han sprang op og tog sin Hat. "Det er et Blændværk fra Helvede, der endnu engang paa mine gamle Dage vil tilføie mig Sorg og Smerte ved dette Malerie." Taarerne stode i den gamle Mands Øine, da han med hurtige, larmende Skridt forlod Galleriet.

5.

Alligevel blev det dog ikke den sidstegang han havde været der. Fröben og han saae hinanden ofte ved Maleriet, og den Gamle fattede mere og mere Godhed for den unge Mand, der indtog ham ved sin beskedne men bestemte Mening, ved sin elskværdige Oprigtighed, ved sit hele Væsen, der forraadte en fiin Opdragelse, fortræffelige Kundskaber og en for hans Alder sjelden fiin Følelse. Den

Gamle var fremmed i denne Stad, han følte sig saa ene, thi endnu skyede han ikke Verden saaledes, at han ikke skulde have ønsket, at tale nu og da med et Menneske. Deraf kom det sig, at han nærmede sig uformærket mere og mere til den unge Fröben; thi denne drog ham ogsaa derved saa ubeskriveligt til sig, at han deelte en dyrebar Følelse med ham, nemlig hans Kjerlighed til hiint Portrait.

Derfor saae han ogsaa gjerne at den unge Mand spadserede med ham, og han indbød ham ofte, at gjøre ham Selskab om Aftenen. En Aften, da Spisesalen i Kongen af England var usædvanlig fuld af Gjæster, saa at begge følte sig hindret i at tale fortrolig sammen, sagde Don Petro til sin unge Ven: "Sennor, hvis I ikke skulde have lovet en Dame denne Aften, at indfinde Eder med Eders Luth under hendes Balcon, eller hvis ellers intet Løvte hindrer Eder, saa vil jeg indbyde Eder at drikke en Flaske ægte Pietro Ximenes med mig paa mit Værelse."

"Det er mig en stor Ære," svarede Fröben, "intet Løvte binder mig, thi jeg kjender ingen Dame her; det er heller ikke Skik paa dette Sted, at spille paa Luth om Aftenen paa Gaden, eller tale med sin Elskede fra en Balcon. Med Fornøielse vil jeg ledsage Dem."

"Godt; saa vent et Minut her, indtil jeg med Diego har truffet Anstalter; jeg skal lade Eder kalde."

Den Gamle gjorde denne Indbydelse med en Art af Høitidelighed, der havde noget paafaldende for Fröben. Nu først erindrede han sig, at han endnu aldrig havde

betraadt Don Petros Værelse, thi de havde altid mødt hinanden i Gjæstgivergaardens almindelige Spisesal. Dog af alt sluttede han sig til, at det var en særdeles Høflighed, som Spanieren viste imod ham, ved at indbyde ham til sig. Efter et Qvarteerstid traadte Diego ind med to Sølvarmstager, bukkede sig ærbødigt for den unge Mand, og opfordrede ham, til at følge sig. Fröben fulgte ham og bemærkede, da han gik igjennem Salen, at alle Drikkegjæsterne saae nysgjerrige efter ham og stak Hovederne sammen. I den øverste Etage aabnede Diego en Fløidør og vinkede ad Gjæsten, at han skulde træde ind. Overrasket blev denne staaende paa Dørtrinnet. Hans gamle Man havde taget sin Frakke af, iført sig en sort Vams med røde Puffer, spændt en lang Kaarde med Guldgreb om sig, og kastet en mørkerød Mantillo om sine Skuldre. Høitidelig skred han imod sin Gjæst og strakte sin Haand frem af de kostbare Manchetter, for at hilse ham. "Vær mig hjertelig velkommen, Don Frøbenio," sagde han, "stød Eder ikke over dette pragtløse Gemak; paa Reiser kan man ikke, som I veed, have alting som hjemme hos sig selv. I mine Sale i Lissabon er rigtignok alting beqvemmere og mine Divaner af ægte maurisk Arbeide; dog sæt Eder kun paa denne usle Ting, man kalder Sopha; denne Viin er derimod god og ægte; sæt Eder."

Han førte med disse Ord den unge Mand til en Sopha; Bordet, som stod foran denne var besat med

Confiturer og Viin; Diego skjænkede i og bragte Cigarrer.

"Alt i lang Tid," begyndte Don Petro nu paa ny, "alt i lang Tid har jeg ønsket at tale engang ret fortrolig med Eder, Don Frøbenio, hvis I ikke ringeagter min Fortrolighed. See, naar vi ofte om Middagen traf hinanden ved Lauras Portrait, da har jeg, naar I var ret hensunken i dets Beskuelse, betragtet Eder opmærksomt, og tilgiv mig, hvis mine gamle Dine begik et Tyverie imod Eders Dine; jeg bemærkede, at dette Maleries Gjenstand maatte have en høiere Interesse for Eder, og en dybere Betydning, end I hidtil har tilstaaet mig." —

Fröben rødmede; den Gamle saae skarpt og gjennemtrængende paa ham, som om han vilde læse i hans Sjæl. "Det er sandt," svarede han, "dette Portrait har en dyb Betydning for mig, og De har Ret, hvis De troer, at det ikke er Kunstværket, der interesserer mig, men Maleriets Gjenstand. Ak! det minder mig om det besynderligste men lykkeligste Dieblik i mit Liv! De vil smile, naar jeg siger Dem, at jeg engang saae en Pige, der havde en skuffende Lighed med dette Portrait; jeg saae hende blot engang og ikke mere, og derfor føler jeg mig lykkelig, ved i det mindste at finde hendes hulde Ansigtstræk i dette Malerie."

"O Gud, det samme er jo ogsaa Tilfældet med mig!" raabte Don Petro. —

"Men De vil lee," vedblev Fröben, "naar jeg til-

staaer Dem, at jeg blot kan tale om en Deel af denne Dames Ansigt. Jeg veed ikke om hun var blond eller brun, om hendes Pande var høi eller lav, hendes Øie blaat eller morkt, det veed jeg ikke! Men denne skjønne Næse, denne yndige Mund, disse fine Kinder, denne bløde Hage, finder jeg igjen paa det elskede Portrait, som jeg har seet det i Livet." —

"Besynderligt! — og disse Former, der pleie at indpræge sig mindre dybt i Hukommelsen end Øie, Pande og Haar, disse skulle, efter at I blot eengang har seet dem, staae saa levende for Eders Sjæl?" —

"O Don Petro!" sagde Ynglingen bevæget, "en Mund, som man engang har kysset, en saadan Mund forglemmer man ikke saa let igjen. Men, jeg vil fortælle, hvorledes det gaaet er til."

"Holdt, intet Ord!" afbrød Spanieren ham. "I maatte troe, at jeg havde erholdt en meget slet Opdragelse, naar jeg vilde fralokke en Cavalier sin Hemmelighed, uden at have givet ham min iforveien som Pant. Jeg vil fortælle Eder om den Dame, som jeg saae igjen i hiint besynderlige Portrait, og hvis I da agter mig Eders Fortrolighed værdig, saa kan I gjengjælde mig med Eders Fortælling. Men I drikker jo slet intet; det er ægte spansk Viin, og I maa først drikke af den, inden I besøger Valenzia med mig."

De drak af den begeistrende Pietro Ximenes og den Gamle begyndte:

6.

"Sennor, jeg er født i Granada. Min Fader commanderede et Regiment, og han og min Moder nedstammede fra en af de ældste Familier i dette Kongerige. Jeg blev opdraget i Christendommen og i alle Videnskaber, der pryde en Adelsmand, og min Fader bestemte mig, da jeg var tyve Aar gammel og havde et godt Udseende, til Soldat. Men han var en Mand, der var streng og ikke tog Hensyn til noget i Tjenesten, og da han kjendte den Ømhed min Moder bar for mig og frygtede, at hun vilde ofte hindre ham i, at lade mig opfylde min Pligt tilbørlig, besluttede han, at sende mig til et andet Regiment, og hans Valg faldt paa Pampeluna, hvor min Oncle commandeerte. Jeg lærte der Tjenesten omhyggelig og nøiagtig, og steg i de følgende ti Aar til Capitain. Da jeg var tredive Aar gammel blev min Oncle forflyttet til Valenzia. Han havde Indflydelse og vidste at faae udvirket, at jeg allerede efter et halvt Aars Forløb kunde følge ham som Adjutant. Men da jeg kom til Valenzia, var der skeet en stor Forandring i min Oncles Huusvæsen. Han havde allerede længe, endnu i Pampeluna, været Enkemand. I Valenzia lærte han at kjende en rig Enke og havde ægtet hende nogle Uger før jeg kom til ham. I kan tænke, hvor jeg blev overrasket, da han forestillede mig en aldrende Dame, og kaldte hende sin Gemalinde; men min Overraskelse steg og blandedes med Glæde, da han ogsaa forestilte mig en Pige, skjøn som

Dagen, og kaldte hende sin Datter Laura, min Cousine. Jeg havde indtil den Dag endnu ikke elsket, og mine Kammerader havde derfor ofte kaldt mig Petro il petro, (den steenhaarde Petro); men denne Steen smeltede som Vox for Lauras fyrige Blikke."

"I har seet hende, Don Frøbenio, hiint Billede viser hendes himmelske Træk, hvis det ellers er nogen jordisk Kunster muligt, at naae Naturens vidunderlige Værker. Ak, netop saaledes bar hun sit Haar, saaledes som paa hiint Malerie satte hun sin Hat med de bølgende Fjeder, og naar hun opslog sit mørke Øie under de lange Øienhaar, saa var det, ligesom om Himmelens Porte aabnede sig, og en skinnende Engel hilste venligt ned."

"Min Kjerlighed, Sennor, var en lykkelig; jeg kunde jo være daglig om hende; de Skranker, der i mit Fædreland sædvanlig adskille de Elskende og gjøre Kjerligheden smertelig, ængstelig, kummerfuld og snedig, de Skranker adskilte os ikke. Og naar jeg saae ud i Fremtiden, hvor leende laae den for mig! Min Oncle elskede mig som sin Søn; forstod jeg hans Vink ret, saa syntes det ikke at være ham ubehageligt, hvis jeg forlangte hans Datters Haand; og fra min Faders Side kunde jeg heller ikke vente nogen Hindring, thi Laura nedstammede af adeligt Blod, og hendes Moders Rigdom var bekjendt. Hvor mægtig min Kjerlighed var, kan I slutte Eder til deraf, at jeg elskede der, hvor ingen Modstand og Hindringer fandt Sted. Thi almindelig opstaaer Kjerligheden

af den behagelige Bemærkning, at man maaske ikke har mishaget sin Elskede; ligesom Ilden, der sniger sig frem under Tagene, og standser ved en Muur, slaaer pludselig fortærende ned i Huset og derpaa blussende op til Himmelen, saaledes er ogsaa Kjærligheden. Den svage Tilbøielighed voxer. De tilsyneladende uovervindelige Hindringer egge endnu mere; man troer at føle en Ild, der blot kan afkjøles i den Elskedes Arm. Man taler med Damen ved Gitteret, man sender hende Breve ved hendes Kammerpige, man maler sig i Drømme og vaagende hendes Billede, hendes Person, saa yndigt, thi hidtil har man ikke seet hende uden bedækket med et Slør og indhyllet i en Mantilla. Endeligen, det være ved List eller Magt, falde Skrankerne. Man flyver hid, fører den Tilkæmpede til Kirken, og — beseer siden efter Skatten noget nøiere. Ligesom Du træder paa en skjøn Enggrund, der blot er et Tæppe over en sumpet Mosejord, Dine Fødder synke i, og Kilder risle op af Grunden, saaledes er det ogsaa her. Hvert Dieblik viser der sig et nyt Lune hos Damen, hver Dag seer Du mere under hendes Hjertes Slør og Mantilla, og til Slutningen stod Du hellere igjen udenfor Gitteret, for at synge Elskovklager, og — aldrig vende mere tilbage."

7.

"Ved Gud, I er en skarp Critiker," svarede Fröben rødmende; "der ligger noget sandt i det I siger, men, aldeles saaledes? nei, da maatte jo den Guddomsgnist, der slaaer antændende ned i Hjertet, det salige Dieblik, hvor det halve af et Minut er nok til at gjøre sig hinanden forstaaelig, lyve, og dog troer jeg paa dets himmelske Herkomst? O! Er det da gaaet mig bedre?"

"Jeg forstaaer, hvad I vil sige," sagde Don Petro, "hiint Minut er himmelsk skjønt, men beroer ofte paa en bittert skuffet Forventning. Hør videre; ingen Skranker hindrede mig, og alligevel elskede jeg saa varmt som nogen ung Cavalier i Spanien. Den eneste Hindring kunde være Lauras Hjerte, og — hendes Øine havde jo ofte tilstaaet mig, at de gjerne mødte mine. Alle hine smaae Beviser paa min Ømhed, som man gjerne giver i denne Tilstand, tog Donna Laura kjerlig imod, og efter et Fjerdingaars Forløb tillod hun mig, at tilstaae hende min Kjerlighed. Hendes Forældre havde for længe siden bemærket min Tilbøielighed; min Oncle gav mig sit Samtykke og sagde, at han havde ansøgt hos Kongen om et Majorspatent for den gode Tjeneste, jeg havde gjort. Med Efterretningen om min Forhøielse skulde jeg tilstaae min Fader min Kjerlighed og bede om hans Samtykke. Jeg lovede det; ak! hvorfor gjorde jeg det? Skulde man ikke troe, at der altid fulgte en Dæmon bag efter os,

der giver os Lykken som et skjønt Legetøi, for pludselig at slaae det istykker?"

"Jeg havde, kort efter at jeg var bleven forvisset om min Lykke, gjort Bekjendtskab med en Capitain ved et Schweizerregiment, hvem jeg havde fattet Venskab for og daglig førte i mit Huus. Han var en skjøn, blond Yngling, med klare, blaae Øine, hvid Hud og røde Kinder. Man vilde have troet, at han var ikke skabt til Soldat, naar ikke berømte Vaabengjerninger, han havde udført, hørtes fra alle Læber. Saa meget farligere var han for Qvinderne. Hans hele Udseende var saa nyt i dette Land, hvor Solen farver Ansigterne brune, hvor sorte Øine lyne under sorte Haar; og naar han talte om sit Hjems Jisbjerge, evige Snee, saa lyttede man gjerne til hans Tale, og mangen Dame havde allerede forsøgt, at smelte hans Hjertes Jis."

"En Morgen kom en Ven, som kjendte min Kjerlighed til Laura, til mig, og tilkjendegav mig ved alle Slags hemmelighedsfulde Talemaader, at jeg maatte enten være paa min Post, eller ogsaa ægte min Cousine uden Majorspatentet, da der ellers kunde hændes meget, som ikke vilde være mig behageligt. — Jeg blev bestyrtet, forespurgte mig og hørte, at Donna Laura mødtes nu og da hos en givt Veninde med en Mand, der sneg sig indhyllet i en Kappe ind i Huset. Jeg lod min Ven gaae og takkede ham. Jeg troede ikke hvad han sagde, men en Braad af Skinsyge og Mistroe var bleven tilbage i min Sjæl. Jeg tænkte over Lauras Opførsel imod mig,

jeg fandt den uforandret; hun var venlig imod mig som ellers, lod mig kysse sin Haand, vel endogsaa sin skjønne Mund — men derved blev det ogsaa; thi nu først faldt det mig ind, hvor kold hun var naar jeg omfavnede hende; hun trykkede ikke min Haand igjen, naar jeg trykkede hendes; hun besvarede ikke mine Kys.

"Jeg blev piint af Tvivl; min Ven kom igjen, pustede endnu meer til Ilden ved mere bestemte Efterretninger, og jeg besluttede ved mig selv, at bevogte opmærksomt min Dames Fjed. Vi spiste sædvanlig sammen, min Oncle, min Tante, min skjønne Cousine og jeg. Om Aftenen paa den Dag, da min Ven havde advaret mig andengang, spurgte min Tante sin Datter ved Bordet, om hun vilde gjøre hende Selskab paa Balconen?

Hun svarede, hun havde lovet sin Veninde et Besøg. Uvilkaarlig maa jeg have seet stivt paa hende, thi hun slog Øinene ned og rødmede. Hun gik en Time før Aftenen frembrød til hiin Dame. Da det blev mørkt, sneg jeg mig hen til det omtalte Huus og holdt Vagt; rasende Skinsyge bemægtigede sig mig, da jeg saae en indhyllet Skikkelse snige sig op ad Gaden, langs med Husene. Jeg stillede mig uden for Husets Dør, Skikkelsen kom nærmere og vilde skyde mig blidt til Siden. Men jeg greb den i Kappen og sagde: "Sennor, hvem I ogsaa er, i dette Øieblik troer jeg at have en Mand af Ære for mig, og ved Eders Ære opfordrer jeg Eder, svar mig paa mit Spørgsmaal."

Ved min Stemmes alvorlige Tone saae jeg Manden blive forskrækket; han betænkte sig et Øieblik og spurgte derpaa: "Hvad skal det betyde?"

"Sværg mig ved Eders Ære," vedblev jeg, "at I ikke gaaer ind i dette Huus for at tale med Donna Laura di Tortosi." —

"Hvo vover at fordre Regnskab af mig for min Gang?" raabte han med en huul forstilt Stemme. Paa hans Udtale mærkede jeg, at han maatte være en Fremmed; en mørk Ahnelse opsteg i min Sjæl. "Capitain di San Montanjo vover det," svarede jeg, og rev, inden han saae sig for, Kappen fra hans Ansigt — det var min Ven Tannensee, Schweizeren.

Han stod der som en Forbryder, intet Ord mægtig; men jeg havde blottet min Kaarde, og maallos af Vrede tilkjendegav jeg ham, at han skulde gjøre det samme. "Jeg har intet andet Vaaben hos mig end min Dolk," svarede han. Allerede havde jeg i Sinde, at stode ham min Kaarde i Livet uden videre, men da han stod ubevægelig og fattet paa Alt for mig, kunde jeg dog ikke gjøre det. Jeg beholdt endnu saa megen Fatning, at jeg kunde forlange af ham, at han skulde gjøre mig Regnskab næste Morgen udenfor Stadens Port. Jeg vedblev at bevogte Døren, han lovede mig det og gik.

Endnu længe holdt jeg Vagt, indtil Lauras Portechaise endeligen blev bragt, og jeg saae hende stige ind; derpaa fulgte jeg langsomt efter den, til hendes Bolig. Skinsygens Qvaler lode mig ikke finde nogen Søvn paa

mit Leie, og jeg hørte derfor, at der nærmede sig Fodtrin til min Dør om Midnat. Man bankede paa, forundret kastede jeg min Kappe om mig og lukkede op; det var Lauras gamle Pige, som gav mig et Brev og ilte igjen hurtigt bort."

"Sennor! Gud bevare Eder i Naade for et lignende Brev! Hun tilstod mig, at hun havde elsket Schweizeren længe før hun saae mig, at hun af Frygt for sin Moders Vrede, hun hadede alle Fremmede, havde stedse holdt ham fra, at begjere hendes Haand; og at hun, nødsaget af min Tantes Trudsler, havde maattet lade som om hun fandt Behag i min Kjerlighed. Hun tog al Skyld paa sig, hun svoer med de helligste Eder, at Tannensee ofte havde villet tilstaae mig Alt, og blot havde ladet sig holde tilbage derfra ved hendes Frygt, at man skulde bevogte hende strengere. Hun aabenbarede mig en skrækkelig Hemmelighed, der vilde beplette Familiens Ære, naar jeg ikke hjalp hende og Tannensee at flygte bort. Hun anraabte mig, at afstaae fra min Strid, thi hvis han faldt, saa havde hun, hans Hustru, intet andet Valg, end at berøve sig Livet. Hun sluttede med at anraabe min Høimodighed, hun vilde evig agte mig, men kunde aldrig elske mig."

"I vil tilstaae, at et sligt Brev kan ligesom koldt Vand slukke alle Kjerlighedens Flammer; det dæmpede ogsaa for en Deel min Vrede. Men min Ære tillod mig ikke at tilgive, at jeg var bleven bedragen, derfor ind-

fandt jeg mig paa den bestemte Tid paa Kampladsen. Capitainen maatte føle dybt, hvormeget han havde fornærmet mig; endskjøndt han var en bedre Fægter end jeg forsvarede han sig blot, og det var ikke hans Skyld, at jeg løb min Haand her imellem Tommelfingeren og Pegefingeren i hans Kaarde, saa at jeg ikke var istand til, at fægte mere. Jeg gav ham, imedens jeg blev forbunden, Lauras Brev. Han læste det, han bad mig bønligt, at tilgive ham, jeg gjorde det med et tungt Hjerte.

Min Kjærligheds Historie er til Ende, Don Frobenio, thi fem Dage derefter forsvandt Donna Laura med Schweizeren."

"Og ved Deres Hjælp?" spurgte Fröben.

"Jeg hjalp saa godt det lod sig gjøre. Rigtignok var min Tantes Smerte stor; men under disse Omstændigheder var det bedre, at hun aldrig mere saae sin Datter igjen, end at der skulde komme Vanære over hendes Huus."

"Ædle Mand! hvor uendelig meget maa det have kostet Dem! sandelig det var en haard Prøve."

"Det var det," svarede den Gamle med et mørkt Smiil. "I Begyndelsen troede jeg, at dette Saar vilde aldrig groe til; men Tiden gjør meget, min Ven. Jeg har aldrig seet dem igjen, aldrig hørt fra dem, blot engang nævnte Aviserne en Oberst Tannnesee som en tapper Mand, der under Napoleons Tropper havde gjort Fjenden lang-

varig Modstand i Slaget ved Brienne. Om det er den samme, om Laura endnu lever, veed jeg ikke."

"Men da jeg kom til denne Stad, besøgte Galleriet, og efter tyve lange Aar igjen saae min Laura, aldeles som hun var i sine Ungdomsdage, da aabnede de gamle Saar sig igjen, og — nu, I veed, at jeg besøger hende daglig."

8.

Med omstændelig Gravitet, som det passede sig for en p*sk Prindses Huushovmester, en Mand af gammel castilisk Slægt, havde Don Petro di San Montanjo Ligez fortalt sin Historie. Da han havde endt, drak han lidt Xeres, lettede lidt paa sin Hat, strøg sig over Pande og Hage og sagde til den unge Mand ved hans Side: "Hvad jeg har betroet faa Mennesker, har jeg fortalt Eder omstændeligt, Don Frobenio, ikke for at lokke Eder til, at gjengjælde mig med lignende Tillid, endskjøndt Eders Hemmelighed vil hvile saa sikkert i mit Bryst som Kongerne af Spaniens Støv i al Real — omendskjøndt jeg er nysgjerrig efter at vide, i hvilken Henseende hiin Dame interesserer Eder; — men Nysgjerrigheden klæder Alderdommen ilde, og dermed er det godt."

Fröben takkede den Gamle for hans Fortælling. "Med Fornøielse vil jeg give Dem min lille Roman til

Bedste;" sagde han smilende, "den angaaer ingen Dames Hemmelighed og ender allerede der, hvor andre begynder. Men hvis De tillader, vil jeg fortælle den imorgen, thi iaften er det vist for silde."

"Aldeles som Eder tykkes bedst," svarede Don Petro, i det han trykkede hans Haand. "Jeg skal vide at sætte Priis paa Eders Tillid." De skiltes ad; Spanieren ledsagede den unge Mand høflig til Dørtrinnet af sin Forsal, og Diego lyste ham ned til Gaden. Efter sin Sædvane besøgte Fröben Dagen efter Galleriet; han stod længe for Portraitet, og virkelig tænkte han denne Dag mere paa den Gamle, end paa den malede Dame; men han ventede over en Time, den Gamle kom ikke. Han gik da Klokken var slagen to i Alleen, gik med langsomme Skridt omkring Søen, forbi skjønne Equipager, endnu skjønnere Damer, forbi utallige Directeurer og Lieutenanter, tog ofte sin Lorgnette frem og saae ned ad den lange Promenade; men hans gamle Vens ærværdige Skikkelse vilde ikke vise sig. Forgjæves saae han efter de tynde, sortklædte Been, efter den spidse Hat, forgjæves efter Diego i de brogede Klæder, med Soelskjerm og Regnkappe, han var ikke at see.

"Skulde han være bleven syg?" spurgte han sig selv, og uvilkaarlig gik han hen til Slotspladsen til Gjæstgivergaarden Kongen af England, for at besøge Don Petro.

"Det hele Værtskab er borte," svarede Kjældersvenden

paa hans Spørgsmaal. "Endnu igaar Aftes erholdt Prindsen Depescher og idag Formiddag er hans Høihed tilligemed Følge i sex Vogne reist til W*; Huushovmesteren kjørte i den anden Vogn og har ladet dette Kortblad blive tilbage til Dem."

Begjerlig greb Frøben efter dette sidste Venskabstegn. Der var blot skrevet Don Petro di San Montanjo Liges, Major Rio di S. A. rc. paa det. Fortrædelig vilde Fröben putte denne kolde Afskedsbillet i sin Lomme, da bemærkede han, at der var skrevet endnu nogle Ord med Blyant paa den bageste Side, han læste: "Lev vel, dyrebare Don Frøbenio. Eders Historie maa I blive mig skyldig; hils og kys Donna Laura."

Han smilte over den gamle Herres Begjæring, men da han de næste Dage stod igjen for Portraitet, følte han sig vemodigere stemt end før, thi der var opstaaet et Hul i hans Liv ved Don Petros Bortreise. Han havde saa gjerne underholdt sig med den gode Gamle, han havde efter lang Tids Forløb for førstegang igjen levet i et nøiere Forhold med Mennesker, og tydeligere end nogensinde før følte han nu, at blot den, der er alene, der er uden Haab, er ganske ulykkelig. Havde Portraitet ikke været, der holdt ham tilbage ved sit eiendommelige Tryllerie, havde han allerede for længe siden forladt Stuttgart, der ellers intet Tillokkende havde for ham. Da de Herrer Boisserée derfor en Dag viste ham en tro Copie af det kjere Portrait, et lithographeret Blad, og forærede ham det, ansaae han det for et Vink af Skjæbnen,

tog Afsked fra Originalportraitet, indpakkede Copien omhyggeligt, og forlod denne Stad ligesaa stille som han havde betraadt den.

9.

Han havde blot opholdt sig i Stuttgart for at betragte Maleriet, han havde fundet i hiint Gallerie. Han var, da han berørte Würtembergs Hovedstad, paa en Reise til Rhinen, og derhen drog han nu igjen. Han tilstod sig selv, at de sidste Maaneder næsten havde gjort ham altfor blodhjertet. — Han følte ikke uden Undseelse og en indre Gysen, at hans Tungsindighed, hans hele Higen og Tragten grændsede meget nær til Daarskab. Han var vel uafhængig, havde bestemt dette Aar endnu til Reiser, uden at sætte sig nogen fast Plan, noget Maal; han vilde skyde Skylden, fordi han saa længe havde afbrudt sin Reise, paa Stadens behagelige Beliggenhed, paa dens herlige Omgivning. Men havde han da virkelig fundet hiin Stad saa behagelig? havde han opsøgt, lært at kjende Mennesker? havde han ikke meget mere skyet dem, fordi de forstyrrede hans Ensomhed, som han yndede saa meget? havde han da seet den skjønne Omegn? "Nei," sagde han smilende til sig selv, "man skulde næsten troe paa Tryllerie! Jeg har opført mig som en Daare! Har indelukket mig paa mit Værelse, for at læse. Og har

jeg da virkelig læst? Stod ikke hendes Billede for mig paa hver Side? Førte mine Been mig længere end til hende, eller til Promenaden, hvor jeg gik engang alene frem og tilbage i Menneskevrimlen? Er det ikke allerede Raserie, at jage efter en Skygge ad saa lange Veie, at betragte opmærksomt ethvert Pigeansigt, for at opdage den ubekjendte Elskedes hulde Mund igjen?"

Saaledes skjældte den unge Mand paa sig selv, troede at fatte ret faste Forsæt, og — hvor ofte, naar hans Hest skred langsomt op ad et Bjerg, forglemte han, at skynde paa den, naar han havde naaet dets Top, hans Sjæl svævede paa andre Veie; hvor ofte, naar han om Aftenen aabnede sin Vadsæk, og hans Elskedes Portrait faldt i hans Hænder, oprullede han det uvilkaarligt, og forglemte, at begive sig til Rolighed.

Men de yndige Bjergegne ved Neckaren, det herlige Mannheim, Worms, Mainz, undlode heller ikke at gjøre sit eiendommelige Indtryk paa ham. De adspredte ham, de opfyldte hans Sjæl med nye, venlige Billeder. Og da han en Morgen brød op fra Bingen, stod blot eet Billede for hans Øie, et Billede, som han skulde see endnu idag. Fröben havde reist med en Landsmand igjennem Frankrig og England, og af hans Selskabscompagnon var der lidt efter lidt bleven en Ven. Vel maatte han, naar han tænkte over deres Venskab, tilstaae sig selv, at deres Characteers Overeensstemmelse ikke havde ført dem sammen; dog ofte pleier det at ske, at netop Mennesker af ulige Characteer elske hinanden varmere, end Mennesker

af lige Characteer. Baronen von Faldner var noget raa, udannet, selv hiin Reise, det stoiende Liv i to Hovedstæder, som Paris og London, havde blot kunnet afslibe og formilde hans Udvortes. Han var et af hine Mennesker, der, fordi det ved fremmed eller egen Brøde forsmaaede udvalgt Lecture, finere, dybere Kundskaber og Videnskabernes dannende Haand, er kommen til den Overbeviisning, at de ere practiske Mennesker, d. v. s. Folk, der bære i sig selv alt, hvad andre stræbe at lære; der have et naturligt Begreb om Agerdyrkning, Qvægavl, Landhuusholdningsvæsen og deslige, og nu ansee sig for fødte Landoeconomer, for practiske Huusholdere, der troe, at kunne naae ad de naturligste Veie, hvad Massen søger i Bøger. Denne Egoisme gjorde ham lykkelig, thi han saae ikke, paa hvilke svage Støtter hans Kundskaber hvilede; endnu lykkeligere vilde han have været, naar denne Egenkjerlighed var bleven staaende ved hans Forretninger; men han bar den med sig, hvorhen han gik, uddeelte Raad, uden selv at modtage nogen, ansaae sig, hvilket man just ikke sagde om ham, for et "klogt Hoved," og var ved alt dette en ubehagelig Gjæst i et Selskab og hjemme maaske en lille Tyran, af den simple Grund, fordi han, "var klog og vilde bestandigt have Ret."

"Mon han endnu har sit Mundheld," spurgte Fröben smilende, "det uaffladelige: "det sagde jeg jo strax!" Hvor ofte, naar han tænkte mindst paa, at noget netop vilde finde Sted saaledes, hvor ofte greb han mig

da ved Haanden og skreg: Ven Fröben, sig, sagde jeg det ikke allerede for fire Uger siden, at det vil ske saaledes? hvorfor fulgte I ikke mit Raad? Og naar jeg beviste ham soleklart, at han tilfældigviis netop havde paastaaet det Modsatte, saa lod han sig dog ikke modsige under nogen Betingelse og saae suurt tre, fire Dage."

Fröben haabede, at Erfaring og den skjønne Natur omkring ham vilde have gjort hans Ven klogere. Paa et af de yndigste Steder i Rhindalen, i Nærheden af Kaub læae hans Gods, og jo nærmere den Reisende kom, desto glædeligere slog hans Hjerte over alle disse Bjergenes og den majestætiske Flods Herligheder, saa meget oftere sagde han til sig selv: "nei; han maa have forandret sig, i denne Omgivning kan man ikke være andet end føielig, venlig og deeltagende, og i Nydelsen af denne Udsigt maa man forglemme, hvis man ogsaa virkelig har Ret, hvilket desværre kun sjeldenr er Tilfældet med ham."

10.

Imod Aften naaede han Godset; han gav sin Hest til en Tjener uden for Huset, spurgte efter hans Herre og blev viist ned i Haven. Der kunde han allerede i en Afstand kjende sin Vens Person og Stemme. Han syntes i dette Dieblik at være i en hæftig Strid med en gammel Mand, der var sysselsat med at grave

ved et Træe. "Og hvis I ogsaa i hundrede Aar har gjort det efter den gamle Slendrian, saa maa Træet dog tages op, som jeg har sagt det. Og nu frisk til Arbeidet, Gamle; det kommer ved Alt an paa, at man tænker rigtigt over det." Arbeideren satte sin Hue sukkende paa Hovedet, betragtede endnu engang med et vemodigt Blik det gamle Æbletræe, og stødte derpaa hurtigt, som det syntes fortrædelig, Spaden i Jorden, for at grave. Men Baronen fløitede en Vise, vendte sig om, og for ham stod et Menneske, der smilede venligt ad ham, og strakte sin Haand imod ham. Han saae forundret paa ham. "Hvad staaer til Tjeneste?" spurgte han kort og hurtigt.

"Kjender Du mig ikke meer, Faldner?" svarede den Fremmede; "skulde Du saa aldeles have forglemt London og Paris i Din Planteskole?"

"Er det muligt, min Fröben!" raabte hiin og skyndte sig at omfavne sin Ven. "Men, min Gud, hvor Du har forandret Dig, Du er saa bleg og mager; det kommer af den megen Sidden og Arbeiden; Du lyder heller intet Raad, jeg har jo altid sagt Dig, det er Du ikke skabt til?"

"Ven!" svarede Fröben, som ved denne Modtagelse uvilkaarlig blev erindret om sine Tanker underveis; "Ven, tænk Dig dog en Smule om; har Du ikke altid sagt mig, at jeg duede ikke til at bestyre nogen Landhusholdning, jeg duede ikke til at være ved Skovvæsenet og des-

lige, og at jeg maatte enten vælge en juridisk eller en diplomatisk Løbebane?" — "Ak Du gode Fröben;" sagde Baronen med et tvetydigt Smiil, "saa laborerer Du endnu bestandigt af en kort Hukommelse? Sagde jeg ikke allerede dengang." — "Jeg beder, Du har Ret, lader os ikke strides!" afbrød hans Gjæst ham, "lader os heller tale noget fornuftigt, hvorledes det er gaaet Dig, siden vi saae hinanden, hvorledes Du lever?"

Baronen lod bringe Viin i et Lysthuus, og fortalte om sit Liv og sin Virkekreds. Hans Fortælling bestod næsten ikke i andet end Klager over den slette Tid og Menneskenes Daarskab. Han gav ikke utydelig at forstaae, at han havde bragt det vidt i Landhusholdningsvæsenet i de faa Aar med sit lyse Hoved og de Kundskaber, han havde samlet paa sine Reiser. Men snart havde hans Naboer, udbedte, raadet ham fra dette eller hiint, snart havde han fundet en ubegribelig Gjenstridighed blandt sine Arbeidere, der vilde vide alting bedre end han, og i deres Forblændelse støttede sig paa lang Erfaring. Kort sagt, han levede, som han tilstod, et Liv fuldt af evig Sorg og Møie, fuldt af Tvist og Vrede, og nogle Processer angaaende Grændsestridigheder forbittrede ham de faa glade Timer, som bleve ham tilovers fra Bestyrelsen af hans Gods. "Stakkels Ven," tænkte Fröben under denne Fortælling, "saa rider Du endnu den samme Kjephest, og den løber afsted med Dig som den vildeste Løber, uden at Du kan styre den?"

Men Touren til at fortælle kom ogsaa til Gjæsten,

og han kunde sige sin Ven med faa Ord, at han havde været ved nogle Hoffer med Gesandtskaber, at han havde moret sig slet overalt, taget en lang Permission, og nu drog igjen en Smule omkring i Verden.

"Du Lykkelige!" raabte Faldner, "hvor misunder jeg Dig Din Stilling; idag her, imorgen der; Du kjender ingen Lænker, og kan reise hvorhen Du vil og saa længe Du vil. Det er noget herligt at reise! Jeg vilde ønske, at jeg kunde ogsaa drage saadan omkring i Verden!"

"Nu hvad hindrer Dig da?" raabte Fröben leende "Din store Huusholdning dog vel ikke? Den kan Du jo naar Du vil, give til en Forpagter, lade Din Hest sadle, og drage med mig!"

"Ak, det forstaaer Du ikke, Bedste!" svarede Baronen med et forlegent Smiil, "for det første, hvad Landbruget angaaer, saa kan jeg ikke være een Dag fraværende, uden at alt gaaer hulter til bulter, thi jeg er nu engang Sjælen i det Hele. Og derpaa har jeg begaaet en dum Streg. — Men lad det være godt; det lader sig nu engang ikke gjøre med at reise."

I dette Øieblik traadte en Tjener ind i Lysthuset, og meldte: "at den naadige Frue var kommen tilbage og lod spørge, hvor man skulde servere Theen?"

"Jeg tænker oppe i Salen," sagde han, i det han rødmede lidt, og Tjeneren bortfjernede sig.

"Hvorledes, Du er givt?" spurgte Fröben forun-

dret. "Og det faaer jeg uu først at vide? Nu, jeg ønsker til Lykke! men siig mig dog — jeg havde før tænkt mig det muligt, at Himmelen var falden ned end denne Nyhed, og hvornaar skedte det?"

"For sex Maaneder siden," svarede Baronen med en dæmpet Stemme og uden at see paa sin Gjæst; "men hvor kan det sætte Dig saaledes i Forundring? Du kan let tænke Dig, ved min store Huusholdning, da jeg selv besørger Alt — at...."

"Ih nu! jeg finder det ganske naturligt og passende; men naar jeg tænker mig tilbage, hvorledes Du fordum talte om Givtermaal, saa kunde det ikke falde mig ind, at Du vilde finde nogen Pige, Du kunde lide."

"Nei, tilgiv mig!" sagde Faldner, "jeg har jo altid sagt, og allerede dengang...."

"Nu ja, Du sagde jo altid, og allerede dengang," raabte den unge Mand smilende, "og allerede dengang og bestandigt sagde jeg, at Du ikke vilde finde nogen efter Dine Prætentioner, thi disse fordrede et Ideal, som jeg ikke vilde besidde og som vel ikke vilde være at finde. Men endnu engang min hjertelige Lykønskning. Men da der er en Dame i Huset, der indbyder os til Thee, saa kan jeg dog sandelig ikke lade mig see saaledes i Reiseklæder; vent blot et lille Øieblik, jeg skal snart være hos Dig igjen. Lev vel saa længe!"

Han forlod Lysthuset, og Baronen saae efter ham med mørke Blikke; "han har ikke Uret," hviskede han.

Men i det samme Dieblik traadte en høi qvindelig Skikkelse ind i Lysthuset; "hvem var det der forlod Dig i dette Dieblik?" spurgte hun hurtigt, "hvem var det der ønskede, at Du maatte leve vel?"

Baronen stod op og saae forundret paa sin Kone; han bemærkede, hvorledes hendes Kinders ellers saa blege Farve var omskiftet til en glødende Rødme. "Nei! det er ikke til at udholde," raabte han hæftig; "Josephe! hvor ofte har jeg ikke sagt Dig, at Hufeland forbyder strengt Folk af Din Constitution enhver altfor rask Bevægelse; hvordan Du nu gløder! Du har vist gaaet et Stykke Vei til Fods og har ophidset Dig, og gaaer nu imod al Fornuft endogsaa ned i Haven, hvor der allerede er kjøligt. Jeg maa altid og bestandigt gjentage Alt for Dig!"

"Ak, jeg vilde ja blot hente Dig op," sagde Josephe med skjælvende Stemme; "bliv nu ikke strax saa vred; jeg har kjørt den hele Vei, og er heller ikke det mindste ophidset. Vær dog god igjen."

"Dine Kinder modsige Dig," vedblev han knarvurn. "Maa jeg da altid prædike for Dig? Og Dit Shawl har Du heller ikke taget paa, som jeg har sagt Dig, naar Du gaaer om Aftenen ned i Haven. Hvorfor kaster jeg da Pengene ud af Vinduet for slige Ting, naar man ikke engang vil gjøre Brug af dem? O Gud! jeg kunde ofte blive rasende. Du gjør aldrig den mindste Ting, jeg beder Dig om; Din evige Egensindighed dræber mig tilsidst. O jeg kunde ofte...."

"Jeg be'er Dig, tilgiv mig, Franz!" bad hun vemodig, i det hun tørrede store Taarer af sine Øine, "jeg har ikke seet Dig den hele Dag, og vilde overraske Dig her; ak, jeg tænkte ikke paa Tørklædet og at det var Aften. Tilgiv mig, vil Du tilgive Din Kone?"

"Det er jo allerede godt, lad mig dog være i Fred, Du veed, at jeg elsker ikke slige Scener; og ovenikjøbet Taarer! Væn Dig for Guds Skyld af med den Blødhjertethed, at græde over enhver ubetydelig Ting. — Vi have en Gjæst, Fröben, som jeg allerede har fortalt Dig om, at han reiste med mig. Opfør Dig fornuftig, Josephe, hører Du? Lad intet mangle, at jeg ikke ogsaa skal have Huusholdningssorgerne paa mig. I Salonen bliver Theen drukket."

Han gik taus foran hende ned ad Alleen imod Slottet. Med et mørkt Ansigt fulgte Josephe ham; et Spørgsmaal svævede paa hendes Læber, men saa gjerne hun havde talt, indesluttede hun dog igjen sit Spørgsmaal dybt i sit Bryst.

11.

Da Baronen silde ud paa Natten ledsagede sin Gjæst paa hans Kammer, kunde denne ikke holde sig fra, at ønske ham til Lykke med hans Valg. "Sandelig, Franz!" sagde han, i det han trykkede hans Haand fyrig, "en

saadan Kone var det Du skulde have. Du har altid været Lykkens Kjeledægge, men det havde ikke engang kunnet falde mig ind i Drømme, at Du med Dine besynderlige Maximer og Fordringer skulde faae et saadant elskværdigt, herligt Væsen til Kone."

"Ja, ja, jeg er tilfreds med hende," svarede Baronen tørt, i det han pudsede Lyset. "Man kan jo ikke faae Alt som man vil have det, denne Tanke maa man rigtignok vænne sig til i denne ufuldkomne Verden."

"Menneske! jeg skulde dog ikke haabe, at Du er utaknemmelig imod saa meget Skjønt. Jeg har seet saa mange Koner, men Gud veed, ingen af en slig Skjønhed som Din Kone. Disse Øine! hvilket rørende Udtryk? Troer man ikke, at kunne læse yndige Drømme paa hendes skjønne Pande. Og den fine, ranke Figur! Jeg veed ikke, om jeg skal beundre hendes fine Følelse, hendes rigtige Bedømmelseskraft, hendes dannede Aand endnu mere?"

"Du er jo bleven ganske fortryllet i hende;" sagde Faldner smilende; "men Du har bestandigt læst for meget, og ikke lagt Dig meget efter det Practiske, det har jeg jo altid sagt. Med Qvinderne er det en egen Sag," vedblev han sukkende. "Troe mig, i Huusholdningsvæsenet er ofte Een, der forstaaer det, og som Tingene gaae rask fra Haanden, bedre end en saakaldet dannet Aand. God Nat; vær glad, at Du er endnu fri, og — vælg ikke for rask."

Misfornøiet saae Fröben efter ham, da han forlod Værelset. "Jeg troer, at det Umenneske er endogsaa nu

ikke tilfreds med sin Lod, han har valgt en Engel, og skaffer sig ved sine latterlige Prætentioner et Helvede i Huset. Den stakkels Kone!"

Det var ikke undsluppet hans Opmærksomhed, hvor ængstelig hun hang ved Faldners Blikke ved Alt, hvad hun gjorde og sagde, hvor ofte han kastede et harmfuldt Blik til hende, naar hun efter hans Begreber havde begaaet en Feil, hvor ofte han vinkede ad hende med Haanden, bed Læberne sammen og stønnede, naar han troede, at hans Gjæst ikke bemærkede det. Og med hvilken Engletaalmodighed bar hun alt dette! Hun havde gjort et dybt, forunderligt Indtryk paa Fröben. Det skjønne blonde Haar, der faldt ned om en aaben Pande, lod formode blaae Øine, røde Kinder, maaske ogsaa en lille Næse, der ved sin ziirlige Kækhed pryder Blondiner mere end Brunetter. Men af alt dette var intet at see. Under de lyse Øienhaar smilede ligesom Maaneskinnet bag tynde Skyer et brunt Øie, der ikke overraskede ved sin Ild og store Fyrighed, men ved en vis eftertænksom Tungsindighed, som Fröben elskede ligesaa overordentlig som han sjelden fandt den hos skjønne Qvinder. Hendes Næse nærmede sig til den græske Form, hendes Kinder vare sædvanlige blege, blot bedækkede af et svagt Skjær af Rødt, og det eneste, der blomstrede i hendes Ansigt, var istedet for Kindernes Roser Læberne, ved hvis Syn ingen kunde holde sig fra Tanken om saftige, røde Kirsebær.

"Og denne herlige Skabning," vedblev Fröben i sine Tanker, "saa fiin, saa høi, og naar hun gaaer over Gul-

vet, næsten svævende! Svævende? Som om jeg ikke havde seet, at hun har meget at bære, at disse Læber tilbageholde saa mangt et Sorgens Ord, at disse Øine blot vente paa Ensomheden, for at græde over den raae Ægtefælle! Nei! det er umuligt," vedblev han efter nogen Eftertanke, "hun kan ikke have ægtet ham af Kjerlighed. Den Verden, der ligger i disse Øine, er for stor for Faldners Forstand, hans Kones Hjerte for blidt for hendes Huustyrans raae Behandlingsmaade. Jeg beklager hende!"

Han var med disse Ord traadt hen til et Skab, i hvilket Tjeneren havde lagt hans Reisetøi. Han lukkede det op, hans første Blik faldt paa den velbekjendte Rulle og han rødmede. "Har jeg ikke været Dig utro denne Aften?" spurgte han. "Har ikke en Andens Billede sneget sig ind i mit Hjerte? Ja og griber jeg mig ikke selv i Reflexioner over min Vens Kone, der ikke passe sig for mig, der ikke kunne nytte hende i noget Tilfælde?" Han oprullede den Elskedes Portrait og blev staaende bestyrtet. En Tanke, der hidtil slumrede i hans Indre, opvaagnede nu paa engang, at Fru von Faldner havde en forunderlig Lighed med dette Portrait. Vel vare hendes Haar, hendes Øine, hendes Pande ganske forskjellige fra Portraitets, men en overraskende Lighed troede han at finde ved Næsen, Munden og Hagen, endogsaa i den ziirlige Halses Holdning. "Og denne Stemme!" raabte han, "lød denne Stemme ikke strax saa bekjendt i mit Øre? Skulde det være muligt, at min Vens Kone var den

Pige, som jeg saae engang blot halvt, som jeg evigt elsker, og som jeg fra hiint Dieblik af har søgt forgjæves? Denne Skabning — ja ogsaa hun var høi, og da jeg slog min Kappe om hende, da hun hvilede ved mit Hjerte, følte jeg en fiin, rank Taille. Og mødte jeg ikke iaften saa ofte hendes Die, der hvilede prøvende paa mig? Skulde hun ogsaa kjende mig igjen? Men — jeg Daare! hvor vilde Faldner med sin Mistroe, med sine egne strænge Grundsætninger om Adel og ubesmittet Rygte, have ægtet en — ubekjendt Betlerske?"

Han saae igjen paa Portraitet med et prøvende Blik, han troede i dette Dieblik at være forvisset derom, i det næste tvivlede han igjen. Han anklagede sin troløse Hukommelse. Havde dette Portrait ikke blandet sig saaledes med hans fordums Erindringer, at han ikke tænkte sig den Ubekjendte anderledes, end som dette Portrait? Og nu, da han var stødt paa en ny paafaldende Lighed, stod han nu ikke for en Labyrinth af Tvivl? Han kastede Portraitet til en Side og skjulte sin hede Pande i sin Sengs Dyner. Han ønskede sig en dyb Søvn, for at befries fra denne tvivlsomme Tilstand, og for at det sande Billede kunde vise sig for ham i Søvne med seirende Kraft.

12.

Da Fröben næste Morgen traadte ind i Salonen, hvor han skulde spise Frokost, var hans utrættelige Ven allerede reden ud, for at besigte et Damarbeide ved Grændsen af sit Gods. Tjeneren, der gav ham denne Efterretning, tilføiede med en vigtig Mine, at hans Herre vel neppe kom tilbage før Middag, fordi han desuden vilde besee sin nye Dampmølle, nogle Træer, der skulde omhugges i Skoven, et nyt Haveanlæg, tillige med mange andre Ting. "Og den naadige Frue?" spurgte Gjæsten.

"Hun har allerede været en Time i Haven, for at pille Bønner, og vil ret snart komme hid til Frokosten."

Frøben gik omkring i Salen og mynstrede i Tankerne den forbigangne Aften. Hvor ganske anderledes see alle Billeder ud i Morgenbelysningen end i Aftenens Duft! Ligesaadan gik det ham ogsaa med de forvirrede Tanker, der igaar svævede for hans Sjæl; han smilede over sig selv, over den Tvivl, hans levende Phantasie havde opvakt. "Baronen," sagde han til sig selv, "er dog alligevel et godt Menneske; rigtignok er han noget egen, noget raa, men det ligger ene i hans ydre Væsen. Men hvo der omgaaes længere med ham, vænner sig dertil, og veed at finde sig deri. Og Josephe? Hvor overilet man ofte dømmer! Hvor ofte troede jeg ikke at læse rørende Kummer, dybe Sjælelidelser, Resignation i en

Kones Øine og Miner, lod mig forføre af Djævelen, til at ville trøste og opmuntre hende, og til Slutningen laae det hele Tryllerie i min Indbildningskraft. Det var da, naar jeg betragtede hende nøiere, en ganske sædvanlig Kone, der med det eftertænksomme Blik, hvori jeg læste Vemod, talte ængstelig Maskerne paa sin Strikkestrømpe, eller under den "af Kummer formørkede Pande" grublede over, hvad hun skulde lade koge tilaften. Han vedblev at udspinde disse Tanker, for at straffe sig selv med Ironie, for at forjage den ømme Følelse, Gjenlyden fra igaar, der forekom ham idag taabelig, overspændt. Hensunken i disse Tanker, var han traadt hen til et Speil og kastede sit Øie paa et Visitkaart, som vare indstukne under Rammen. Da faldt et ham i Haanden, der forkyndte Faldners egen Forlovelse. Han læste de ziirligt stukne Ord: "Friherre F. von Faldner med sin Brud Josephe von Tannensee."

"Von Tannensee?" som et Lyn oplyste dette Navn ham hiin dunkle Liighed, som han havde fundet imellem sin Vens Kone og sit kjere Portrait. "Hvorledes? skulde hun maaske være en Datter af den Laura, som min gode Don Petro engang elskede? Hvilken Glæde for ham, hvis det var Tilfældet, naar jeg kunde give ham Efterretning om den Forsvundne. Fandt han ikke i hiint forunderlige Portrait den meest skuffende Lighed med sin Cousine? Kan ikke Datteren ligne Moderen?"

Han skjulte Kaartet hurtig, da han hørte Døren aabnes, han saae sig omkring, og — Josephe svævede

ind. Var den pyntelige Morgendragt, der omgav hendes fine Skabning Skyld i det, eller var Dagens Belysning hende gunstigere end Lysenes Skin? Han fandt hende i dette Øieblik endnu uendelig yndigere end igaar. Hendes Lokker flagrede endnu ukunstlede om hendes Pande, den friske Morgen havde aandet en fiin Rødme paa hendes Kinder, hun smilte saa venligt i det hun hilste ham, og dog maatte han i det samme Øieblik kalde sig selv en Daare, thi hendes Øine forekom ham dunkle og forgrædte.

13.

Hun indbød ham at sætte sig ned ved Frokostbordet. Hun fortalte ham, at Faldner allerede var reden bort med Dagens Frembrud, og havde paalagt hende at undskylde ham; hun beskrev de mangfoldige Forretninger, han havde idag, og som vilde holde ham tilbage til Middag; "han lever et Liv fuldt af Sorg og Møie," sagde hun, "men jeg troer, at denne bestandige Sysselsættelse er bleven ham til en Fornødenhed."

"Og er det blot saaledes i disse Dage?" spurgte Fröben; "er der netop nu saa meget at bestille paa hans Godser?"

"Det just ikke;" svarede hun; "Alt gaaer sin sædvanlige Gang, det har altid været saaledes i den Tid jeg har kjendt ham. Han er utrættelig i sit Arbeide. I

dette Foraar og denne Sommer er der ikke gaaen nogen Dag, hvor han jo har været sysselsat paa Godset."

"Saa føler De Dem vist ofte ret ensom," sagde den unge Mand, "saa ganske alene paa Landet, og Faldner den hele Dag bortfjernet."

"Ensom?" sagde hun i en skjælvende Tone, og vendte sig om til et Bord ved hendes Side; og Fröben saae i Speilet, hvorledes hendes Læber bevægede sig smerteligt; "ensom? nei; Erindringen har jo dog den, der er alene, og," tilføiede hun, i det hun søgte at smile: "troer De da, at en Huusmoder ikke har ret meget at bestille og sørge for i en saa stor Huusholdning? Da er man ikke alene eller — man tør ikke være det."

Man tør ikke være det? Du Beklagelsesværdige, tænkte Fröben, forbyder Dit Hjerte Dig de Drømme, de Erindringer, der svæve for Dig i Ensomheden eller forbyder min haarde Ven Dig, at være alene?" Der laae noget i den Tone, hvormed hun sagde disse Ord, der syntes at modsige hendes Smiil.

"Og dog," vedblev han, for at give sine Følelser og hendes Ord en anden Vending, "og dog synes netop Qvinderne at være bestemte udtrykkelig af Naturen til Stilhed og Ensomhed; i det mindste var hos hine Folkeslag, der i Almindelighed havde de herligste Mænd at fremvise, Qvindekjønnet for det meste indskrænket til deres stille Værelse, saaledes hos Romerne og Grækerne, saaledes selv i vor Middelalder."

"At De kunde anføre disse Exempler, havde jeg ikke tænkt," svarede Josephe, i det hendes Øie hvilede, som om hun vilde prøve ham, paa hans Ansigtstræk. "Troe De mig, Fröben, enhver Kone, endogsaa den ringeste, bemærker ret snart hos Manden, inden hun endnu er bleven underrettet om hans Forhold, om han har levet meget i Qvindernes Kreds eller ikke. Og uden al Tvivl ligger der i en saadan Kreds noget, som skjænker hiin fine Tact, hiin fine Følelse, altid i Samtalen at vælge det, der har Interesse for Fruentimmer, og som stemmer overeens med deres Begreber; en Grad af Dannelse, som egentlig ingen Mand borde mangle. De vil saa meget mindre modsige mig heri," sagde hun, "da De uden al Tvivl har mit Kjøn at takke for en Deel af Deres Dannelse."

"Der ligger noget sandt i Deres Bemærkning," svarede den unge Mand, "og fornemmelig det Sidste vil jeg tilstaae, at Qvinderne havde mindre Indflydelse paa min Tænkemaade, end paa Maaden, at udtrykke det, jeg tænkte. Mine Forhold nødte mig i den sidste Tid at leve meget i den store Verden, i Særdeleshed i Damecirkler. Men netop i disse Cirkler indsaae jeg først rigtig, hvor lidet egentlig Qvinderne, eller for at udtrykke mig anderledes, at kun faa Qvinder passe i det ydre Liv."

"Og hvorfor?"

"Jeg vil sige det, om jeg ogsaa skulde udsætte mig for den Fare, at De bliver vred paa mig. — Det er et

skjønt Træk af den nyere Tid, at man har indseet i de større Cirkler, at Spil egentlig blot er en Sygdom, eller en moderne Slengkappe for Aandsarmod. Man har derfor overladt Wihst, Boston, Pharo og deslige til de ældre Herrer og nogle Damer, der nu engang ikke forstaae sig paa Conversation. I Frankrig spille rigtignok Herrer paa tyve til tredive Aar i Selskaber, men det er blot usle Mennesker, der have dannet sig efter en engelsk Dandy, og som selv føle, at de mangle den Vid, som de nødvendigviis maae have, naar de ville tale med. Efter at man nu, lad Selskabet være stort eller lille, har begyndt paa den saakaldte Conversation, det vil sige, plante sig om Caminen, eller i Tyskland omkring Sophaen, drikke Thee, og føre ualmindelig aandrige Samtaler, ere Qvinderne øiensynligen komne ud af deres rette Virkekreds."

"Ei, De er dog ogsaa altfor streng, hvorledes skulde da..."

"Lad De mig tale ud," vedblev Fröben ivrig, i det han, uden at vide det, tog den skjønne Kones Haand i begge sine Hænder. "En Dame af den saakaldte fine Verden modtager hver Uge Aftenbesøg hos sig; sex Gange om Ugen tager hun Deel i saadanne Selskaber. I slige Selskaber dandse de unge Mennesker i det høieste noglegange, undtagen at det er paa store Baller, der nu forekomme sjeldnere. Den øvrige Kreds, Herrer og Damer, underholde sig med hverandre. Der findes ualmindeligt dannede, virkelig aandrige Mænd, der ere tause og kjedsommelige i Mandfolkeselskab, men derimod ualminde-

lig vittige og veltalende i Dameselskab, og udvikle en Rigdom af social Dannelse, ualmindelige Kundskaber, der bringer enhver til at undre sig. Det er ikke Forfængelighed, der gjør disse Mænd glimrende og veltalende, det er den Følelse, at det Interessanteste af deres Kundskaber egner sig meer for Qvinder end for Mænd, der ere mere systematiske, og spænde deres Fordringer høiere."

"Godt, jeg kan tænke mig slige Mænd, men videre."

"Ved slige Mænd erholder Samtalen Form, Baggrund, Liv; Fruentimmer, i Særdeleshed aandrige Fruentimmer, formaae ikke at underholde sig saa levende med hverandre, som det er Tilfældet, naar — blot een Mand sidder hos dem som Vidne eller Dommer. Ved det at slige Mænd bringe alslags Vittigt, Interessant paa Bane, blive Fruentimmerne unaturligen spændte. For dog at tale et Ord med, for at synes aandrige, dannede, maae de opbyde Alt, ligesom aabne alle deres Aandsgjemmer, for at give deres rigelige Andeel til den almindelige Samtalestrøm, i hvilken Selskabet bader sig. Men tilgiv, dette Fond er sædvanligt snart udtømt; tænk Dem nu at maatte være aandrig en heel Vinter igjennem, hvilken Qval!"

"Men nei, De gjør det alt for slemt, De overdriver det . . ."

"Sikkert ikke; jeg siger blot hvad jeg har seet, hvad jeg selv har oplevet. Efterat i den nyere Tid slig Conversation er bleven Mode, blive Pigerne opdragne ganske

anderledes end tilforn; de stakkels Skabninger! Hvor mange Ting maae de ikke nu lære fra det tiende til det femtende Aar: Historie, Geographie, Botanik, Physik, ja saakaldet høiere Tegnekunst og Malerie, Æsthetik, Literaturhistorie; Sang, Musik og Dans vil jeg slet ikke omtale. Disse Kundskaber lærer Manden sædvanlig først efter sit attende, tyvende Aar ret at forstaae; han lærer dem lidt efter lidt, altsaa grundigere; han lærer Meget ved sig selv, veed altsaa ogsaa at anvende det bedre, og træder han i sit tre og tyvende Aar eller endnu sildigere ind i denne Kreds, saa bær han, naar han blot besidder nogen Livsphilosophie og Utvungenhed, en stor Tillid til sig selv. Men Pigen? jeg beder Dem! naar et sligt Ulykkesbarn træder i sit femtende Aar, fuldproppet af de meest forskjelligste Kundskaber og Færdigheder ind i den store Verden, hvor underligt maa da alt være for hende. Hun bliver, endskjondt hendes ensomme Værelse ofte var hende kjærere, slæbt uden Naade med i alle Cirkler, maa glimre, maa sladre med, maa udkramme sine Kundskaber og — hvor snart har hun da ikke udtømt sit Forraad! De smiler? hør videre. Hun har nu ingen Tid mere, til at udvide sine Skolekundskaber. Man fordrer nu snart mere af hende! Hun maa ligesaagodt som hendes Forældre kunne tale om Kunstgjenstande, om Literaturen. Hun samler altsaa den hele Dag alle mulige Kunstudtryk, læser Journaler, for at erholde en Dom over det nyeste Værk, og enhver Aften er egentlig en Examen, en Skoleprøve for hende, hvor hun paa en be-

hændig Maade maa see at anbringe, hvad hun har lært. At en Mand af sand Dannelse, af sande Kundskaber gyser for en slig Snikfnak, en slig halv Dannelse, kan De let tænke; han finder denne Uskik først latterlig, derpaa farlig; han vil forbande denne overdrevne Dannelse, der river Qvinderne ud af deres stille Kreds og gjør dem til halve Mænd, medens Mændene blive halve Qvinder, ved at vænne sig til at omtale og rose Alt paa Qvindemaneer; han ønsker de ædlere Qvinder tilbage til den huuslige Stilhed, den Ensomhed, hvor hun er hjemme, og i ethvert Tilfælde brillerer herligere, end i en af disse aandrige Cirkler."

"Der ligger noget sandt i det, som De nu sagde," svarede Fru von Faldner; "jeg kan ikke ganske bedømme det, fordi jeg aldrig havde den Lykke, eller den Ulykke, at leve i hine Cirkler. Men det forekommer mig ogsaa der som overalt, at blot det mindre Gode fremkommer af Overdrivelsen. Det er sandt, hvad De siger, at der er anviist os Fruentimmer en mere snever Kreds, hiin Huuslighed, der engang er vort Kald. Vi vilde være uden sand Holdning, vi vilde begive os paa en usikker Mark, naar vi ville aldeles forlade denne Kreds. Men vil De aldeles røve os den Glæde, en aandrig Samtale med Mænd, foraarsager os? Det er sandt, slige syv Aftener i Ugen maae føre til det Unaturlige, til en overdreven Dannelse eller til Udtømmelse; men lod der sig ingen Middelvei tænke?"

"Jeg har maaske brugt et for stærkt Udtryk, jeg vilde . . ."

"Lad De mig ogsaa tale ud," sagde hun, i det hun stødte ham blidt tilbage; "De sagde selv, at Qvinderne sjelden føre en saakaldet aandrig Samtale længe blandt hinanden. Jeg veed altforvel, hvor piinlig en saakaldet aandrig Dame er i et Fruentimmerselskab, hun finder alt trivielt, hvad der ikke er interessant. Vi føle os ængstede, og ville til Slutningen hellere rødme for en Mand end for et Fruentimmer med vor Smule Kundskaber. Sædvanlig bliver der, naar blot Koner og Piger ere sammen, talt om Huusholdningsvæsenet, Naboer, maaske ogsaa om Nyheder eller endogsaa Moder, men skulde vi da ganske være indskrænkede til denne Kreds? Skal da det, der almindeligt interesserer og danner, være ganske fremmed for os?"

"Gud! De miskjender mig, har jeg da villet sige det?"

"Det er sandt," vedblev hun ivrigen, "det er sandt, Mændene besidde den dybe, ordnede Dannelse, den regelmæssige Tydelighed, der udelukker og ringeagter enhver halv Dannelse, eller endogsaa Skinnet af Kundskaber. Men hvor gjerne lytte vi Fruentimmer ikke til Mændenes Samtale, naar Gjenstanden ikke ligger saa langt borte fra os. For Exempel om en interessant Bog, vi have læst; om Billeder, vi have seet. Vi lære visselig ret meget, naar vi høre til, eller endogsaa tør tale med; vor Dom, som vi fældte i Stilhed, uddannes og bli-

ver rigtigere, og en saadan Underholdning maa være behagelig for enhver dannet Kone. Ogsaa troer jeg neppe, at Mændene ville tage os dette ilde op, naar vi blot," tilføiede hun smilende, "ikke selv glimre, ikke forlade den beskedne Kreds, der engang er anviist os."

14.

Hvor skjøn var hun i dette Øieblik; Samtalen havde overgydt hendes Kinder med en stærkere Carmin, hendes Øine skinnede, og det Smiil, der ved Slutningen af hendes Tale viste sig om hendes Mund, havde noget saa fortryllende ved sig, at Fröben ikke vidste, om han skulde meest beundre denne Kones Skjønhed, eller hendes Aand og den simple skjønne Maade, hvorpaa hun udtrykkede sin Mening.

"Sikkert," sagde han, hensunken i Betragtningen af hendes Person, "sikkert maatte vi være meget uretfærdige, naar vi ikke vilde agte slige fiinfølende og retfærdige Fordringer; thi for ret ulykkelig maa jeg ansee den Kone, der med en dannet Aand, med Smag for Lecture og lærerig Underholdning, ikke finder nogen slig Gjenlyd i sin Omgivning; sandelig, saa aldeles indskrænket til sig selv, maa jeg ansee hende for meget ulykkelig!"

Josephine rødmede og en mørk Skye floi over hendes skjønne Pande; hun sukkede uvilkaarligt, og med Skræk bemærkede Fröben, at en slig Kone, som han ny-

lig havde beskreven, sad ved hans Side. Ja, uden at ville det, havde han forraadt hendes egen Kummer. Thi svarede hendes raae Mand til disse sine Fordringer? Han, der i sin Kone blot saae sin første Huusholderske, som ringeagter alt Aandrigt, der tykkes Menneskene interessant og ønskværdig, som upractisk, kunde han tilfredsstille denne Fordring paa en dannet Underholdnings Nydelse? Maatte man ikke frygte for, at han endogsaa med Villie søgte at unddrage hende enhver saadan?

Endnu inden Fröben havde vundet saa megen Fatning, at han kunde give sin Yttring en almindeligere Vending, og føre den hele Samtale fra denne Gjenstand, sagde Josephe, uden at lade ham føle hans Forseelse: "Vi Koner paa Landet nyde denne Glæde rigtignok sjeldnere; iøvrigt leve vi dog ikke saa ene, som det maaske forekommer en Fremmed; man besøger hinanden desoftere; see blot engang, hvilken Masse af Besøg der er stukken ind der under Speilrammen."

Fröben saae derhen, og hiint Kaart faldt ham ind. "Ak ja!" sagde han, "jeg begik for et lille Tyverie;" han tog Kaartbladet frem og viste hende det. "Skulde De troe, at jeg til igaar ikke engang har vidst, at min Ven var givt? Og Deres Navn erfarede jeg først af dette Kaart. De hedder Tannensee?"

"Ja," svarede hun smilende, "og dette uberømte Navn ombyttede jeg imod det skjønne "von Faldner."

"Uberømt? hvis Deres Fader var Oberst von Tannensee, er saa Deres Navn ikke uberømt."

Hun rødmede; "ak, min gode Fader!" raabte hun, "ja man har fortalt mig om ham, at han blev anseet for en af Keiserens brave Officierer, og — de have begravet ham som General. Jeg har aldrig kjendt ham, blot engang, da han kom tilbage fra et Felttog, saae jeg ham, og siden efter ikke meer; det er allerede 13 Aar siden han døde."

"Og var han ikke en Schweizer?" spurgte Fröben paa ny.

Hun saae studsende paa ham. "Hvis jeg ikke tager feil, har min Moder sagt mig, at der lever Slægtninger af ham i Schweiz."

"Og Deres Moder, heder hun ikke Laura og nedstammer fra en spansk Familie?"

Hun blegnede, hun skjalv ved disse Ord. "Ja, hun heed Laura," svarede hun. "Men min Gud, hvor kjender De til os, hvorfra? — af en spansk Familie?" vedblev Josephe med mere Fatning, "nei, deri tager De feil; min Moder talte tysk og var en Tysker."

"Hvorledes? saa er Deres Moder død."

"For tre Aar siden," svarede hun vemodig. "O, bliv ikke vred, fordi jeg spørger Dem endnu mere; havde hun ikke sorte Haar, og ligesom De, brune Øine? Havde hun ikke megen Liighed med Dem?"

"De har kjendt min Moder?!" raabte Josephe ængstelig og skjalv hæftigere.

"Nei; men hør et besynderligt Tilfælde;" svarede

Fröben; "Alt maa bedrage mig, hvis jeg ikke har lært at kjende en fortræffelig Slægtning af Deres Moder." Og nu fortalte han hende om Don Petro. Han beskrev hende, hvorledes de vare blevne bekjendte med hinanden ved hiint Malerie, han lod dets Copie hente ned fra sit Kammer og viste hende det; han sagde hende hvorledes de vare blevne noiere bekjendte med hinanden, og hvorledes Don Petro fortalte ham sin Historie. Men den sidste Deel af den gjentog han med megen Skaansel; han dateerte endogsaa af en vis fiin Følelse Begivenhederne og Lauras Flugt et heelt Aar tilbage i Tiden, og sluttede endeligen med de Ord: at han, naar Josephe ikke kaldte sin Moder en Tysker, bestemt troede, at hendes Moder Laura og Spanierens Donna Laura Tortosi, Schweizercapitainen Tannensee og hendes Fader, Obersten, vare de samme Personer.

Josephe begyndte at blive eftertænksom; grublende lagde hun sin Pande i sin Haand; det lod til, som hun ikke strax kunde svare, da han havde sluttet sin Fortælling.

"O fortørnes ikke paa mig," sagde Fröben," fordi jeg lod mig henrive, til at give Tilfældets besynderlige Spil denne Udtydning."

"O hvor kunde jeg blive vred paa Dem," sagde hun bevæget, og Taarer fyldte hendes skjønne Øine. "Det er jo blot min tunge Skjæbne, der ogsaa fører dette Mørke hid. Hvor kunde jeg ogsaa troe, at jeg nogensinde kunde blive ganske lykkelig?"

"Min Gud, hvad har jeg gjort!" raabte Fröben, da han saae, hvor hæftig hendes Taarer randt. "Alt er blot en taabelig Formodning af mig. Deres Moder var jo en Tysker, Deres Slægtninger og De vide jo Alt dette bedre."

15.

"Mine Slægtninger?" sagde hun under Taarer; "ak, det er jo netop min Ulykke, at jeg ingen har. Hvor lykkeligere ere de, der kunne see tilbage paa mange Forfædre, der ere bundne med Slægtskabets Baand til gode Mennesker; hvor behagelige ere de Ord: Oncle, Tante; de ere ligesom en anden Fader, en anden Moder, og hvilket Tryllerie ligger til allersidst i det Ord: Broder! Sandelig, hvis jeg var istand til, at misunde et Menneske, jeg havde da ofte misundet denne eller hiin Pige, der havde en Broder, det var hendes ømmeste, naturligste, oprigtigste Ven og Beskytter."

Fröben rykkede ængstelig frem og tilbage paa sin Stol; han havde, uden at ville det, truffet paa en Stræng i Josephes Bryst, der gav en smertelig Lyd fra sig. Han taug, da Josephe aftørrede sine Taarer, og hun vedblev:

"Skjæbnen har prøvet mig mangengang ret besynderligt. Jeg var mine Forældres eneste Barn, og jeg

nod altsaa ikke den store Velgjerning, at have Sødskende; vi boede blandt fremmede Mennesker, og jeg havde derfor heller ingen Frænder. Min Fader syntes ikke at leve i den bedste Forstaaelse med sin Familie i Schweiz, thi min Moder fortalte mig ofte, at den var vred paa ham, fordi han havde ægtet hende og ikke en rig Froken i Schweiz, som man vilde have paanødt ham. Ogsaa min Fader saae jeg kun lidet; han var ved Armeen, og De veed, hvor urolig Tiderne vare under Keiser Napoleon. Jeg havde altsaa nu ingen anden at holde mig til end min gode Moder; og sandeligen, hun erstattede mig alle Slægtninger. Da hun døde, stod jeg rigtignok meget forladt i Verden; thi der var blandt Millioner Ingen, til hvem jeg havde kunnet gaae og sige: ""nu er hun død, der ernærede og beskyttede mig, værer I nu mine Forældre.""

"Og Deres Moder heed altsaa ikke Tortosi?" sagde Fröben.

"Jeg kaldte hende ikke andet end Moder, og aldrig har hun talt til mig om sin fordums Stilling; ak, da jeg blev større, var hun bestandig syg! Min Fader kaldte hende blot Laura, og i de faa Papirer, man fandt efter hendes Død og gav mig, blev hun kaldt Laura von Tortheim."

"Ih nu!" raabte Fröben munter; "det er jo saa tydeligt som det kan være; Laura heed Deres Moder, Tortheim er intet andet end Tortosi, som de kjere Flygtninger forandrede, Tannensee heed Capitainen i Valenzia,

han er Deres Fader, Oberst Tannensee, og endnu mere, siger De ikke selv, at dette Portrait ligner Deres Moder Laura aldeles, og troede ikke min høistærede Don Petro at see sin Donna Laura i Portraitet? Nu er De ikke mere alene, een fortræffelig Fader har De i det mindste, Don Petro de San Montanjo Ligez! Ak, hvor vil min Ven glæde sig over dette berømte Slægtskab!"

"O Gud, min Mand!" raabte hun smerteligt og skjulte sit Ansigt med sit Tørklæde.

Det var Fröben ubegribeligt, hvorledes hun kunde see denne Sag med andre Øine end han; han saae i alt dette intet uden Don Petros Glæde, at finde en Datter af sin Laura. Han var rig, ugivt, og nærede endnu stedse den gamle Enthusiasme for sin skjønne Cousine; altsaa ogsaa en skjøn Arvepart combineerte Fröben af dette forunderlige Forhold. Han greb Josephes Haand, drog den fra hendes Øine; hun græd hæftig.

"O De kjender Faldner slet," sagde hun, "hvis De troer, at disse Formodninger ville være ham en glædelig Overraskelse! De kjender ikke hans Mistroe. Alt skal jo blot gaae sin sædvanlige Gang, alt være ret skikkeligt og ordentligt, og alt hvad der er ualmindeligt hader han af Hjertet. Jeg maatte jo," vedblev hun ikke uden Bitterhed, "jeg maatte jo ansee det for en Naade, at den rige, anseelige Mand ægtede mig, at han var tilfreds med de faa Documenter, som jeg kunde give ham om min Familie. Maa jeg ikke," raabte hun endnu hæftigere grædende, "maa jeg ikke høre hver Dag, at han

kunde have forbundet sig med de anseeligste Familier, at han havde kunnet ægte denne eller hiin rige Froken? Siger han mig ikke, saa ofte han er vred paa mig, at min Adel er ny, at man slet intet kjender til min Moders Slægt, og at endogsaa nogle Tannenseer i Schweiz have aflagt Ordet von og ere blevne Kjøbmænd?"

Nu først gik der et skrækkeligt Lys op for den unge Mand. "Altsaa er jeg kommen i et Ulykkenshuus, i et ulyksaligt Ægteskab," sagde han til sig selv. "Ak, ikke af Kjerlighed har hun ægtet ham, men af Nød, fordi hun stod alene i Verden; og Faldner, jeg kjender ham, har taget hende, fordi hun var skjøn, fordi han kunde glimre med hende. Den ulykkelige Kone! og den Barbar gjør hende Bebreidelser over hendes Ulykke, lader hende endogsaa føle, hvad hun skylder ham?" En blandet Følelse af Mishag over hans Ven og Medlidenhed og Agtelse for den skjønne, ulykkelige Kone drog ham hen til hende; han kyssede hendes Haand, han bestræbte sig for, at indgyde hende Mod og Tillid. "Ansee De alt dette som om det slet ikke var bleven sagt," hviskede han til hende, "jeg seer, at det foraarsager Dem Kummer; hvad nytter det Faldner; lader os dølge for ham de taabelige Formodninger, jeg havde, som desuden ikke kunne føre til noget."

Josephe saae stivt paa ham ved disse Ord; hendes Taarer tørredes i de vidtaabnede Øine, og Fröben troede at læse en Slags Stolthed i hendes Miner. "Min Herre," sagde hun og hendes Figur syntes at hæve sig

høiere iveiret. "Jeg kan umuligt troe, at det, De nu sagde, var Deres Alvor; i ethvert Tilfælde maa De vide, at Baron Faldners Hustru ikke deler med Dem nogen Hemmelighed, som hendes Mand ikke tør vide."

Under disse Ord havde hun skudt Theetøiet noget ublidt fra sig, var staaet op, og — efter at have bøiet sit Hoved lidet, forlod hun den forbausede Gjæst. Fröben vilde ile efter hende, vilde bede om Forladelse for det, han havde sagt, vilde gjøre Alt paa engang godt, men hun var allerede forsvunden i Døren, inden han fik Fatning nok, til at staae op af Sophaen. Fortrædelig gik han ned i Haven; han vidste ikke, om han skulde vredes paa sig selv eller over Damens Ømfindtlighed, der forekom ham i dette Øieblik vel stor. Men, som det pleier at gaae i slige Tilfælde, hans oprørte Blod rullede lidt efter lidt roligere, og hans Aand erholdt Rum, til at tænke over sig selv. Og nu fandt han Meget, som kunde tjene Josephe til Undskyldning. "Hun elsker ham ikke," sagde han til sig selv, "han behandler hende maaske paa en raa Maade, viser sig meer som Herre end som Ægtefælle imod hende. Hun blev blød, da jeg talte med hende om Livets høiere Nydelser, jeg saae, hvor hun blev forskrækket, da hun følte hun havde forraadt sig, da hun sagde, hvilken Mangel der trykkede hende selv midt i hendes Overflod. Og maatte hun ikke blive ængstelig, fordi hun havde forraadt denne Mangel til en Ven af hendes Mand? Og videre; da jeg fortalte hende Alt, Alt, da jeg med en vis Bestemthed talte om hendes Herkomst, da jeg,

maaske noget ublidt, berørte Strænge, som ellers ingen berørte, maatte hun ikke allerede derved komme ud af sig selv? Og da nu endeligen Baronens Mistroe, Tvivlesyge faldt hende ind, blev hun da ikke bestandigt ængsteligere, mere og mere forlegen, og jeg," vedblev han, i det han slog sig for Panden, "jeg kunde anmode hende om, at dele en Hemmelighed med mig, som hun ikke torde aabenbare sin nærmeste Ven, sin Mand? Maatte hun ikke frygte for, hvis hun fortiede den, at staae aldeles i min Haand; maatte ikke min Anmodning forekomme hende besynderlig, stødende." Hvor høi, hvor ædel forekom ham nu først denne Kones Characteer; hvor var det muligt, at hun med sin Ungdom, thi hun var i det høieste nitten Aar gammel, kunde besidde en saadan Styrke, en slig Forstand, en slig usædvanlig Dannelse? Han følte, maaske for førstegang i sit Liv, at Qvindekjønnet besidder en Fiinhed, Snedighed, Kraft, Overvindelse, som ingen nok saa stolt Mand formaaer at tilegne sig.

16.

Baron von Faldner var kommen tilbage til Middagsmaaltidet og Josephe havde modtaget ham med sin sædvanlige Ynde, dog maaske en Smule alvorligere end ellers. Men hurtig rev han sig ud af hendes Favn. "Er det ikke til at blive gal over, Fröben," raabte han, uden at agte videre paa sin Kone. "Med store Om-

kostninger lader jeg en Dampmachine komme fra England hertil, lader den smugle ud, og udsætter mig for den Fare, at alt gaaer til Grunde, Du kjender jo Lovene herom. Og nu, da jeg troer, at være paa det Rene dermed, da jeg allerede beregnede firesindstyve, ja hundrede Procent, nu gaaer den ikke!"

"Franz!" raabte Josephe blegnende.

"Den gaaer ikke?" raabte Fröben efter hende.

"Den gaaer ikke," gjentog Faldner. "Fugerne passe ikke i hinanden, Hjulværket staaer, der maa være noget bortkommet et Steds. Jeg sparede, som Du veed, Josephe, ingen Penge paa det, for kostbare Penge lod jeg en Mechanikus komme herhid fra Mainz; jeg viste ham Tegningerne. "Intet er lettere end det," sagde den Hund, og nu, da jeg giver ham A til A, B til B, thi alt er nummereret og paaskrevet, nu kan ingen Djævel sætte det sammen; o! det er til at blive rasende over!"

Man satte sig forstemt til Bordet. Baronen undertrykkede sin indre Harme over sit feilslagne Haab og det sandsynlige Tab af Capitalen, han drak megen Viin og vilde spøge, som dog ikke lykkedes ham. Josephe var endnu blegere end sædvanlig; hun besørgede stille sit Embede som Huusmoder og blot Fröben vidste nogenlunde at udtyde hendes Følelser, thi hun skyede, at see paa ham. Han kunde ikke synke en Mundfuld; han saae Uvillie over et skuffet Haab i sin Vens Miner, han saae Mod, Bestemthed, og dog igjen umiskjendelig Angst i den skjønne Kones Miner, det forekom ham undertiden

som om Ulykken først var trængt ind i dette Huus med ham. Samtalen over Bordet var flæbende, men da Deserten var baaren frem, og Tjenerne havde bortfjernet sig paa Josephes Vink, drog hun noglegange møisomt Veiret, hendes Kinder farvedes røde, og hun sagde:

"Var Du ikke redet ud imorges i Forretninger, vilde Du have faaet at høre en meget besynderlig Samtale imellem mig og Din Ven. Ofte have vi, som Du veed, klaget over, at jeg ingen Slægtninger havde, nu opgaaer der paa engang et nyt Lys for mig, thi han bringer os mange og anseelige Slægtninger i Huset."

Forundret og spørgende saae Faldner paa sin Ven; denne blev det første Øieblik noget forvirret, men her galdt det at handle med Snedighed. Forunderligt følte han i dette Øieblik en Verdensmands Overvægt over en Baron Faldners lave, næsten raae Tænkemaade, og med Sindighed og klog Benyttelse af Omstændighederne, fortalte han den besynderlige Historie med Portraitet og hans Bekjendtskab med Don Petro.

Imod al Forventning blev Baronen kjendelig munrere under Fortællingen. "Ei — besynderligt," vare de eneste Ord, som nu og da undslap ham, og da Fröben havde endt, raabte han: "hvad er tydeligere end dette. Donna Laura Tortosi og Laura von Tortheim, Schweizeren Capitain Tannensee og Din Fader ere de samme Personer. Og rig siger Du, kjere Fröben, rig er Huushovmesteren? bemidlet, ugivt og nærer endnu den gamle Tilbøielighed for sin Dulcinea fra Valenzia? for en

Ufærd, Josephe! da kunne vi jo vente en rig Arv af Pjastere!"

Josephe havde vel ikke ventet denne Yttring; Gjæsten saae paa hende, at hun heller havde hørt disse lave Ord uden Vidner; men en trykkende Byrde syntes dog at falde af hendes Hjerte, hun trykkede sin Mands Haand, maaske fordi han dennegang havde sagt hende færre bittre Ord end ellers, og temmelig opmuntret sagde hun: "Det forekommer mig selv at der ligger en egen Styrelse af Skjæbnen i vor Vens besynderlige Bekjendtskab med Spanieren; ja jeg troer endogsaa, at det vare spanske Sange, som min Moder sang nu og da, naar hun var alene, til sin Luth. Ja maaske er det netop Grunden til, at jeg blev opdraget i den catholske Religion, skjøndt min Fader, som jeg bestemt veed, var af den reformeerte Religion. Nu det Bedste er, at vor Ven skriver til Don Petro."

"Ja, gjør mig den Tjeneste!" sagde Faldner, "skriv til den gamle Don, at Du har ikke fundet hans Laura, men derimod hendes Datter; det kunde dog bringe noget godt med sig, Du forstaaer mig nok; hvem skulde han vel ogsaa," sagde han og gned muntert sine Hænder, "hvem skulde han vel ogsaa testamentere sit Mamon, undtagen Dig, Du Lykkens Barn? Jeg har jo altid sagt, og ogsaa til Grevinde Landskron sagde jeg det, da jeg bad om Din Haand, skjøndt hun ikke har meget, egentlig slet intet, kommer der dog Velsignelse med hende i mit Huus. Og

have vi ikke der Velsignelsen? Hvor høit, siger Du, anslaaer Du Spanieren?"

17.

Baronen havde befalet at der skulde hentes flere Flasker Viin, og Josephe stod op ved de sidste Ord og bortfjernede sig. Det forekom Fröben ubegribeligt, at hans Ven kunde opføre sig saa raa imod det hulde, ædle Væsen, han følte, hvorledes hun skammede sig for ham, over sin Mands lave Tænkemaade, han følte det og svarede derfor temmelig uvillig: "Hvor veed jeg det; troer Du, jeg spørger Folk, med hvem jeg omgaaes, som en Englænder, hvor meget veier Du?"

"Ak, jeg kjender jo Dine besynderlige Griller over denne Punct," sagde Baronen leende, "i Dine Dine er en fattig Djævel, naar han blot besidder det saakaldte sentiment og savoir vivre, ligesaa meget, som Een, der har togange-hundrede-tusinde Pund i Rentepenge. Men alvorlig, med den Don maae vi komme paa det Rene, og jeg gjør aldeles Regning paa Dig."

"Ja; Du kan aldeles giøre Regning paa mig. Men hvad var det Du sagde om Grevinde Landskron. Du har ikke engang fortalt mig, hvorledes Du har lært at kjende Din Kone!"

"Nu, det er egentlig en kort Historie;" svarede Faldner, i det han paa ny skjænkede i sit og sin Vens

Glas. "Du kjender min practiske Sands, min rigtige Tact i deslige Ting. Det stod mig frit for at vælge iblandt Landets Døttre; rige, bemidlede, skjønne, smukke, alle stode mig til Tjeneste. Men jeg tænkte: det er ikke alt Guld, der glimrer, og søgte mig en dygtig Huusmoder. Saaledes kom jeg ved et Tilfælde paa Grevinde Landskrons Gods. Josephe var endnu dengang som Fröken von Tannensee hendes Selskabsdame. Det flittige, flinke Barn behagede mig; skjænke Thee, skrælle Æbler, plukke Bønner, vande Blomster, alt vidste hun at gjøre saa pent og net, at jeg tænkte, denne eller ingen vil blive en god Huusmoder. Jeg talte med Grevinden derom. Vel afskrækkede de kortfattede Efterretninger, Grevinden kunde give mig om Josephes Forhold, mig i Begyndelsen fra mit Forsæt. Hun sagde mig, at hun havde kjendt Josephes Moder og taget Pigen til sig efter hendes Død; Formue havde hun ikke, men Grevinden gav hende et anstændigt Udstyr. Hendes Forældres Copulationsattest, hendes Døbeseddel var rigtig — nu, man er jo i Kjerligheden sædvanligen en Nar og jeg tog hende derfor til mig."

"Og Du var vist uudsigelig lykkelig med dette yndige Væsen?"

"Nu, nu, det er nu saa; practisk er hun nu engang ikke, og jeg maa ordentlig confiscere de dumme Bøger, for at vænne hende til Huus og Have; thi hvorledes vilde det tilsidst gaae her paa Landet, naar Huusmoderen vilde sætte sig fornem i Sophaen, læse

Romaner og Lommebøger, agere følsom, hvortil hun desuden jo har stor Hang, og hverken besørge Kjøkken eller Have?"

"Men min Gud, dertil kunde Du jo holde Piger," bemærkede Fröben, som Vinen og Samtalen havde gjort endnu varmere og mismodigere.

"Piger?" spurgte Faldner leende og saae paa ham med store Øine. "Piger! Der kan man høre Theoretikeren igjen! Ven, det forstaaer Du Dig ikke paa! Vilde Pigerne ikke sælge mig den halve Have, de skjønne Kjøkkenurter, Frugt og Salat naar jeg vendte Ryggen? Og nu ovenikjøbet i Kjøkkenet. Hvor skulde jeg faae alt det Brænde og Smør fra, naar Alt skulde betroes til Pigerne! Nei, Konen maa regjere der, og desværre! er jeg ilde faren med Josephe; men kom, klink; den spanske Don skal gjøre Alt godt igjen."

Fröben, saa meget hans Hjertes fine Følelse end blev saaret ved Alt, hvad han saae og hørte, vovede dog ikke at modsige ham. Han fulgte Baronen, da denne nu stod op, udholdt hans Favnetag taalmodigt, og modtog endogsaa, mere for ikke at see Josephe saa hurtig efter denne Begivenhed, end fordi han følte Glæde ved at være i Baronens Selskab, hans Tilbydelse, at ledsage ham til den nye Dampmølle. Hestene bleve førte frem, Mændene svang sig op paa dem, og allerede vilde Fröben ride om Hjørnet, da kastede han endnu et Blik tilbage og saae Josephes Person i Vinduet; hun tog sit Tørklæde fra sine Øine, hun saae vemodigt efter dem, hun hilste med den ziirlige

Haand. "Din Kone vinker ad os, at vi skulle tage Afsked," raabte han til Faldner; men denne loe ad ham. "Hvad mener Du da?" sagde han i det de rede videre fremad. "Troer Du, at jeg har vænnet hende saa kjælent, at vi tage Afsked for en Eftermiddag med Kys og Trykken, med Hilsen og Viften med Lommetørklædet? Gud bevare mig derfra, derved forvænner man Qvinderne, og hvis det engang skulde hændes Dig, at Du ogsaa giver Dig, saa handl, for Guds Skyld ligesom jeg. Intet Ord om en Reise eller en Spadseretour iforveien. Hesten bliver ført frem. — "Hvorhen, min Bedste?" spørger hun derpaa den første- eller andengang. Man giver intet Svar, men trækker Handskerne paa. "Men vil Du da lade mig blive saa alene?" spørger hun igjen og klapper Dine Kinder; Du tager ligegyldig Ridepidsken og siger: "Ja, jeg vil endnu iaften ud paa det andet Gods, der er dit og dat at bestille. Adieu! Og naar jeg ikke er hjemme til Klokken ni, behøver Du ikke at vente med Suppen." Hun bliver forskrækket, Du agter ikke paa det; hun vil efter Dig, Du viser hende tilbage med Ridepidsken; hun styrter til Vinduet, hænger sig og det taarevædede Lommetørklæde ud af det, raaber Adieu! og vifter frem og tilbage med den hvide Fane. Lad hende vifte og agt ikke derpaa. Tryk Sporerne i Hestens Sider og flyv afsted; jeg kan sværge Dig til, det sætter Qvinderne i Respect. Den trediegang spurgte min ikke mere, og Gud ske Lov, den Klynken har en Ende!"

Baronen havde under denne fortræffelige Tale med stor Sindsrolighed stoppet en Pibe, slaget Ild, og dampede nu, i det han overskuede sine Marker og Skove, uden at vente paa noget Svar af sin Gjæst; men denne pressede sine Læber sammen og endnu stærkere sammenpressede den raae Mands Tale hans fulde Hjerte. "O Du Hund af et Menneske," sagde han ved sig selv, "slettere endnu end en Hund, thi Herren har jo givet Dig Fornuft. Hvorledes man tilrider en Hest eller sætter et Træe i bedre Jord, har Du lært, men at behandle en skjøn Sjæl, at forstaae et kjerligt Hjerte, ligger uden for Dine Grændser. Hvor hun saae efter ham, saa vemodigt, thi han havde ikke taget Afsked fra hende, saa engletaalmodig, hun havde jo allerede tilgivet ham hans raae Ord; med et Blik saa fuldt af Kjerlighed! — Kjerlighed? — kan hun da elske ham? Bliver hendes fine Følelse ikke tusindegange hver Dag krænket af ham? Seer hun da ikke, at han viser mere Ømhed imod sin Jagthund end imod hende? Eller," vedblev han i sine stille Tanker, "skulde hun, fordi hun nu engang er bleven hans Kone, føle Ømhed for den, hvis Aand er langt under hendes, og hvem hun desuagtet — frygter? Eller skulde det bestandigt være de stakkels Væsners Lod, at blot eet iblandt Hundrede tør elske oprigtig, at de andre, udrustede af Naturen med øm, høi Kjerlighed, vore op, blomstre, visne, uden at have kjendt sand Kjerlighed? Men, denne Tanke kunde jeg dog bedre taale, end den, at hun virkelig kunde elske ham! Nei, det kan, det maa ikke vøre!"

Uvilkaarlig havde han ved de sidste Ord, ved en rask Bevægelse givet Hesten Sporerne, den hævede sig iveiret og fløi afsted. "Ho, ho, Knøs! Du vil ride om Kaps med mig?" raabte Baronen efter ham og puttede sin Pibe til sig. "Tohundrede Skridt giver jeg Dig, og skal dog alligevel indhente Dig." Efter Kunstens Regler beregnede han nu Mellemrummet, og da han tænkte, at Fröben havde naaet den Distance, han havde skjænket ham, lod han sin Hest bruge Benene, og naaede til hans ikke ringe Triumph i det samme Øieblik Dampmøllen som hans Ven.

18.

Mechanikeren, en beskeden Mand, der nød almindelig det Rygte, at besidde stor Dueligheid, modtog dem ved Døren. "Endnu bestandig ikke videre?" spurgte Faldner, i det hans Ansigt formørkedes; "sandelig, enten er min Correspondent i London en Skurk og fortjener at hænges, eller I, Mester Fröhlich, forstaaer vel at sætte et Lommeuhr, men ingen Dampmølle sammen, som I indbildte mig."

Manden syntes at blive dybt krænket ved Baronens Ord, en høi Rødme fløi over hans Ansigt og et bittert Ord svævede paa hans Læber, men han undertrykkede det, og foer med Haanden over sit nedredte Haar, som om han vilde jevne sin Ergrelse ligesom han glattede sit Haar. "Tag det ikke iloe op, Herr Baron," svarede han, "naar man lægger en Machines Afrids og Beregning

for mig, og Hjulværket og Skruerne ere nøie betegnede, saa vil jeg sætte en Machine sammen, om jeg end ikke har seet den tilforn. Men da maa jeg have frit Raaderum, og da indestaaer jeg ogsaa for, at alt skal blive rigtigt, men saaledes...."

"Nu, at jeg selv har hjulpet en Smule med, mener I? Skal det Hele altsaa skydes derpaa? I siger selv, I i Eders hele Liv aldrig har seet en saadan Machine, og jeg har seet een, to, tre, i Frankrig og England, og veed ret godt, at de større Hjul gribe ind i Midten af Cylinderen, og at de smaae ere anbragte foroven."

"Men min Gud, tillad Deres Naade," svarede Kunstneren utaalmodig, "denne, Deres Dampmølle er nu engang efter en anden Structur, det kan man jo allerede see paa Tegningen."

"Tegning hist og Tegning her, Dampmachiner ere Dampmachiner, og den ene seer ud som den anden. Jeg er bleven bedraget, narret fra alle Kanter, Pengene ere kastede ud af Vinduet."

Fröben havde imidlertid taget Tegningen i Haanden og gjennemseet den. Han fandt, at denne Molles Structur var meget simpel og skjøn, og naar de betegnede Hjul og Skruer passede, meget let at opreise. Han havde i fordums Dage studeret Mathematik og Physik grundigt, han havde tillige med sin Ven seet og lært at kjende de beromteste Machinværker, men da han sjelden talte derom, troede Herr von Faldner, der brystede sig ualmindeligt med sine Kundskaber, at han forstod lidet eller in-

tet af Machinvæsenet. Han vendte sig nu, da Faldners Mishag truede med at blive større, til Mechanikeren, spurgte efter dette og hiint Stykke, der var angivet paa Tegningen, og da denne fremviste dem, da man saae, hvor rigtigt de passede i hinanden, sagde han til Faldner: "Jeg vil vedde, Du er aldeles ikke bleven bedraget, thi saa godt som F og H her passe i P, Du seer, det ere Hovedstykkerne, hvorved Stampemøllen bliver sat i Forbindelse med Oliepressen, ligesaa godt maa ogsaa det Øvrige passe."

"Ak, Dem har Gud sendt;" raabte Mechanikeren glad, "hvor De dog strax kunde bemærke dette! Ja Fet og Hovedstykket H her griber ind i Stangværket, her bliver Hjulet KL befæstiget."

"Machinen er meget simpel," vedblev Fröben, "og min Vens hele Vildfarelse kommer deraf, at han har Structuren af større Værker for Øinene, og de have rigtignok et andet Udseende. Du vil iøvrigt erindre Dig, at vi i Devonshire hos Sir Henry Smith saae en Oliemølle, der næsten aldeles var bygget efter denne Plan."

Baronen skjulte sin Forundring under et ironisk Smiil, hvormed han snart saae paa Vennen, snart paa Mechanikeren. "Gjører, hvad I ville," sagde han ligegyldig, "jeg anseer det hele Machinerie for tabt; det vilde have været fornuftigere af mig, hvis jeg havde ladet en engelsk Mechaniker komme med. Forsøg kun Din Lykke paa det forbandede Skrueværk, jeg tænker, naar jeg henter Dig om nogle Timer, vil Du være noksom

kjed af dette Maschin= A b c, thi deri, jeg veed det jo, er Du en A b c=Pog." Fløitende forlod han Bygningen, satte sig paa sin Hest og red ind i Skoven.

Men Fröben lod strax det, der var sammenføiet efter Baronens egen Plan, tage fra hinanden igjen. Nummerne bleve ordnede, og han blev under denne Beskjæftigelse mere og mere munter, thi det adspredte de mørke Billeder i hans Sjæl, og ikke uden at smile, bemærkede han, hvorledes Mechanikeren betragtede ham med glindsende Øine, hvorledes Svende og Drenge saae med Ærbødighed paa ham, ligesom om han var deres Overmand i deres Kunst. Der var kommen Glæde og Liv i Værkstedet, hvor man denne Morgen blot havde hørt Baronens Befalinger, Eder, Mesterens Bønner og Modsigelser; snart var Alt bragt i Orden, og da Baronen om Aftenen kom tilbage fra Skoven for at hente sin Gjæst, blev han forundret og syntes i det første Øieblik ikke engang at glæde sig over Værkets synlige Fremskridt. Han havde ventet, at finde Alt i Bestyrtelse og Confusion, men Mechanikeren rakte ham smilende Tegningen, førte ham til Cylinderen, og viste ham, i det han snart pegede paa Papiret snart paa Værket, med stolt Glæde, hvad der allerede nu var opført. "Hvis det bliver saaledes ved," tilføiede Mechanikeren, "og hvis den fremmede Herre der ogsaa rækker os saa hjælpsom Haand imorgen, saa vil jeg indestaae for, at vi blive færdige endnu inden Søndag."

"Dumt Tøi!" var alt hvad Baronen svarede, i det

han gav Tegningen tilbage, og Fröben var i Tvivl, om det var Eder eller Taksigelser, hans Ven mumlede nu og da, da de rede sammen til hans Slot.

19.

Machinbygningens lykkelige Fremgang, maaske ogsaa den glimrende Udsigt til Don Petros spanske Quadrupler, satte Baronen den følgende Dag i en muntrere Stemning. Fröben havde skrevet til Spanieren i W., og hans Ven fik ham til at give sig det Løvte, at han vilde blive saa længe hos ham, indtil der var kommet Svar fra W. Ogsaa imod Josephe opførte han sig noget menneskeligere, og han havde, sandsynligviis mere med Hensyn til sin Ven end for hendes egen Skyld, tilladt, at hun maatte afkorte sine Huusholdningsforretninger, og om Formiddagen eller Aftenen, naar Forretninger nødte ham til at forlade Huset, lade sig forelæse af Fröben, eller gjøre en Spadseretour med ham. Og i disse faa Dage syntes hun mærkelig at leve op. Hendes Holdning blev kraftigere, hendes Kinder rødmede af stille Fornøielse, og i mangt et Øieblik, naar et yndigt Smiil viste sig om hendes Læber, naar hiint lille Smilehul viste sig i hver Kind, tilstod Fröben sig selv, at han sjelden havde seet en skjønnere Kone, ja Synet af hende forvirrede ham ofte saa meget, at han troede, hans Drømmes elskede Billede var traadt frem i Virkeligheden, at

halvtforglemte Erindringer vendte tilbage i hans Hukommelse, at hendes Stemme endogsaa, naar hun var bevæget, rort, forekom ham bekjendt, som om han ikke havde hørt den førstegang her. Sjeldnere tog han Portraitet frem i hine Dage, skjøndt han ellers havde betragtet det i hele Timer, og naar det tilfældigviis faldt ham i Hænderne, naar han rullede det op, naar han skuede i sin ubekjendte Elskedes Øie, saa følte han sig beskjæmmet, og troede at maatte bede hendes livløse Portrait om Forladelse for denne Brøde. — "Men," sagde han derpaa til sig selv, som om han maatte undskylde sig, "er det da Uret, at gjøre Din stakkels Veninde nogle Dage af hendes glædetomme Liv behagelige? Og hvor lidet hører der til, at glæde dette yndige Væsen, at sætte hende i en muntrere Stemning! At læse en skjøn Bog med hende, tale med hende, ledsage hende paa en Spadseretour til hendes Yndlingspladser — det er jo alt, hvad hun behøver for at være munter og glad. Hvilken Himmel kunde Faldner have i sit Huus, naar han blot imellem deelte den ene eller den anden af disse smaae Glæder med hende!"

Den unge Mand følte sig iøvrigt, uden at han tilstod sig det selv rigtigt, behageligt berørt, smigret af Josephes Hengivenhed for ham. Forekom ikke hver Morgen, hver Aften hende, som en ny Fest? Naar han kom ned til Frokosten havde hun allerede beredt alt ziirligt og net; snart valgte hun Salen, der aabnede en herlig Udsigt til den fjerne Rhin, snart Terrassen, hvorfra de havde

det landlige Malerie af Arbeiderne paa Marken og Viinbjergene for sig, saa nær at de kunde betragte Alt nøie, og dog bortfjernet nok, til ikke at forstyrre dem i den stille Nydelse af Morgenen, snart havde hun opsøgt en Løvhytte i Haugen, der, udelukket fra Verden trindtom ved tæt ved hinanden voxende Plantaner, blot lod den friske Morgenluft eller Morgenrøden have fri Adgang. Saaledes vidste hun stedse at overraske ham, og naar Vennen traadte hid, hvor glad stod hun da op, hvor yndig bød hun ham da sin Haand, hvor levende vidste hun, naar han ganske hensunken i Synet af hende ikke kunde fremføre Ord til at begynde Samtalen med, at fortælle dette eller hiint, og ved Lune og fiin Iagttagelsesaand, at give alt hvad hun sagde, en Indklædning, en eiendommelig Ynde! Og naar hun hurtig satte Frokosten til en Side, naar han tog sin Bog frem, naar hun satte sig med sit Arbeide, som hun sjeldent lagde bort, lige for ham og hendes Øie hang forventningsfuldt ved hans Læber, da forekom det ham ofte, at han maatte forglemme alt, den hele Verden, og et lille, kortsaligt Øieblik drømte han, at han var en lykkelig Ægtemand, og sad her ved Siden af sin elskede Kone.

20.

Fröben tilregnede Josephe det ikke som en liden Berømmelse, at hun netop havde valgt den Digter, der

var meest tiltrækkende for ham, til sin Yndlingsdigter. Rigtignok maatte han ofte, naar han forelæste Jean Pauls herlige Digtninger, komme hende til Hjælp, for at forklare denne eller hiin mørke Lignelse; men hun fattede hurtig, hendes naturlige Følelse og hendes blide Sind, der levede aldeles i Digteren, lod hende gjætte meget, inden hendes Ven gav hende Vished.

"Der ligger dog," sagde hun en Dag, "en Verden fuld af Tanker i denne Hesperus! enhver menneskelig Følelse ved Glæde og Smerte, ved Kjerlighed og Kummer ligger sønderlemmet for os; han veed, i det vi indsuge en Blomsts søde Duft, at beskrive dens inderste Dele, dens spæde Blade, dens fineste Støvtraade, uden at han tilintetgjør den, river dens Blade af. Thi det, troer jeg, er denne Mesters store, dybe Hemmelighed, at han ikke beskriver enhver dybere Følelse, men blot forklarer den, og dog ikke igjen forklarer den flygtig, men lader os gjøre et dybt Blik igjennem en Lignelses fine Microscop i Menneskesjælen, hvor Tanker paa Tanker opstige og overraske Øiet, som, henrykt over den forunderlige Skabning, fyldes af en Taare."

"De har," svarede Fröben, "som det forekommer mig, virkelig forklaret hans Hemmelighed i disse Ord. Der er ellers intet, jeg tilstaaer det oprigtigt, som er mig saa modbydelig, som en Autors synlige Bestræbelse, at forklare sin Læser ret klart og tydeligt, hvad hans Helt eller Heltinde, eller en tredie, fjerde Person der eller her har følt eller tænkt. Men vor Digter! Hvor herlig,

hvor riig er ogsaa hans Opfindelse heri; vi leve, vi tænke, vi græde uvilkaarlig med Victor, og Klothildes blegere Kinder, hendes tause Kummer rammer os dybere end enhver Beskrivelse kan sige os."

"Det er besynderligt," bemærkede Josephe, "Traaden i denne Roman, eller hvad man kalder dens Scelet, vilde hos en anden Forfatter slet ikke forekomme os interessant, maaske endogsaa søgt, kjedsommelig. Sex forlorne, ombyttede, gjenfundne Sønner, istedet for f. Ex. Walter Scott sædvanlig blot har e e n og endogsaa Forfatteren til Walladmor lader sig nøie med to i sin Parodie. En ung Dame, der til sin Qval bliver elsket af sin Broder, men selv elsker hans Ven; et lille simpelt Hof i Duodez, en Præstegaard fuld af Rotter og Børn, og et adeligt Gods, hvor Uædle boe; tænk Dem disse almindelige Ting i en Række, saa har De en af vore almindelige Romaner om forlorne Sønner rc. og ikke engang en rigtig Elendighed, for at udtrykke mig saaledes, som omtrent Le Beaus Mord ved Hofjunkeren, eller Lordens tragiske Ende i femte Act. Men hvilket Liv, hvilken Verden bliver der af denne Historie, naar hiin Digter hænger sin Blomsterkappe om den! hvilken aandrig Lyst, hoiere og renere end enhver jordisk, lyder til os ud af Victors og Klothildes hoitagtede Kjerlighed til deres Lærer Emanuel, hvilket Vemod af et skuffet, koldt Liv, naar Victor og hiint elskværdige Væsen miskjende og ikke finde hinanden; hvilken Henrykkelse endeligen, da deres Sjæle

aabne sig under den natlige, stjernebesaaede Himmel i Skilsmissens Smerte og overstrømme i Kjerlighed!"

"Ja," raabte den unge Mand, "vor Digter er som en stor Tonekunstner. Han har et forspilt, gammelt, allerede længe hørt Thema for sig; men i det han beholder den gamle Sangs Gang, udfører han Tankerne paa en Maade, der forekommer os saa overraskende, saa ny, at vi forglemme Themaet og blot lytte til de Vendinger, i hvilke han gaaer over, i hvilke han svæver op og ned ad Tonernes Himmelstige som en Engel, og viser os en aaben, salig Himmel i Drømme, medens vi maaske, som Jacob, ligge i Virkeligheden paa et ret haardt Leie. Derpaa er han snart blød som en Fløite, gjennemtrængende som en Hoboe, snart fuldttonende og rørende som Valdhornet i det Fjerne, snart bruser han frem som den mægtigste dybeste Bas, majestætisk, ophøiet, snart blot hviskende som Æolsharpen, eller opløst i Vemod som Harmonikaens Toner."

"Hvor takker jeg ham," sagde Josephe blød, "at han forsoner, at han læger vort Vemods Saar! Det havde jo staaet i hans Magt, at lade Klothilde bukke under i ubesvaret Kjerligheds Smerte, før hendes Død havde Victor endnu kunnet raabe til hende: "Jeg elskede Dig jo over alt i Verden," og hun var indsovet smilende. Tænk Dem den uhyre Smerte, den Bitterhed imod Skjæbnen, naar vi havde maattet see disse Mennesker bukke saaledes under, uden Haab, uden Trøst! Men det havde ikke været muligt; Victor havde ikke

elsket saalænge, havde hengivet sig til Joachime eller Fyrstinden, thi en Mand kan jo ikke elske længe uden at hans Kjerlighed bliver besvaret!"

"Troer De virkelig det?" svarede Fröben med et vemodigt Smiil; "o hvor lidet maa De kjende os, hvor lavt maa De tænke om os, naar vi ikke engang besadde det Mod, at elske troe hele dette korte Liv igjennem, ogsaa uden at blive elsket!"

"Jeg holder det for muligt hos Fruentimmer," sagde den skjønne Kone, "Kjerlighed uden Gjenkjerlighed er en skrækkelig Ulykke, og Qvinderne ere jo mere skabte til at bære Lidelser stille et heelt jordisk Liv igjennem, end Mændene. Manden vil kaste en saadan Sorg fra sig, eller den glødende Kummer maatte fortære ham!"

"Ingen af Delene — jeg lever jo endnu og elsker," sagde Fröben, i det han saae adspredt hen for sig.

"De elsker!" raabte Josephe, og med en saa egen Tone, at den unge Mand saae forskrækket iveiret; hun slog Øinene ned, da hans Blik mødte hendes, en stærk Rødme fløi over hendes Ansigt, og gik ligesaa hurtig igjen over til en stærk Bleghed.

"Ja," sagde han, og blot med Møie lykkedes det ham, at sige det i en spøgefuld Tone; "hvad De talte om, er Tilfældet med mig, og endnu elsker jeg, maaske roligere, men ikke mindre ømt end den første Dag, jeg elsker endogsaa næsten uden Haab; thi mit Hjertes Dame

kjender ikke til min Kjerlighed, og alligevel har Kummeren, som De seer, ikke dræbt mig."

"Tør man vide," sporgte Josephe fortrolig, og som det forekom Fröben, med skjælvende Stemme, "tør man vide, hvem den Lykkelige er?"

"Ak, seer De, det er netop Ulykken, jeg veed jo ikke, hvem hun er, eller hvor hun opholder sig, og elsker alligevel; ja De vil holde mig for en anden Don Quixotte, naar jeg tilstaaer, at jeg blot har seet hende nogle Gange flygtigt, blot kan erindre mig nogle Dele af hendes Ansigt, og alligevel streifer omkring i Verden, for at finde hende, fordi jeg ikke kan finde nogen Rolighed hjemme."

"Besynderligt!" bemærkede Josephe, i det hun saae eftertænksom paa ham; "besynderligt; det er sandt, jeg kan tænke mig et sligt Tilfælde, men alligevel gjør De en sjelden Undtagelse, kjere Fröben; veed De da, om De bliver elsket? om Pigen er Dem tro?"

"Intet veed jeg af alt dette," svarede han alvorligt og med undertrykket Smerte, "jeg veed intet andet, end at jeg var lykkelig, naar jeg kunde nævne hiint Væsen mit, og jeg veed altfor godt, at jeg maaske for evigt maa gjøre Afkald paa hende og aldrig bliver ganske lykkelig!"

Jo sjeldnere den unge Mand ellers talte om disse Følelser, desto mere overmandedes han i dette Øieblik af den smertelige Erindring om saa mange sorgfulde Timer, og en Vemodighed, som han ikke kunde modstaae, bemægtigede sig ham. Han stod hurtigt op og gik ud af Lyst-

huset ad Slottet til. Men Josephe saae efter ham med uudsigelig ømme Blikke, Taare paa Taare faldt fra de skjælvende Øienhaar, og først da de som en Kilde styrtede ned paa hendes skjønne Haand, opvakte de Josephe af hendes Drømme. Og undseelig, som hun var bleven beluret ved en hemmelig Brøde, rødmede hun og trykkede sit Tørklæde til disse forræderske Øine.

21.

Den gamle Mechanikers Spaadom gik i Opfyldelse, thi med den sidste Dag i Ugen vare ogsaa Dampmøllens Maschiner færdigt opstilte. Baronen, saa ærgerlig han var i Begyndelsen, havde i sit Hjertes Glæde, da det første Forsøg var lykkedes, belønnet den Gamle og hans Svende rigeligt, og om Søndagen indbudt alle sine Naboer i Omegnen, for at indvie sin Mølle med en lille Fest. Saa lykkelig og glad han var paa denne Dag, saa munter og jovial han modtog sine talrige Gjæster, undslap det dog ikke Fröbens speidende Blikke, at han plagede den stakkels Josephe med hundrede forskjellige Ærinder og Anordninger, og at hun ikke kunde gjøre ham noget tilpas. Snart skulde hun være i Kjøkkenet, for at have Øie med Tjenestetyendet og selv hjælpe til, snart forbedrede han dette eller hiint ved hendes Pynt, snart var han færdig at fortvivle af Utaalmodighed, naar hun ikke fløi hurtigt nok ned ad Trap-

perne, for at modtage de Ankommende med ham ved Portalet, snart vilde han have Spisebordet stillet saaledes og snart saaledes, snart vilde han drikke Kaffeen i Haven, snart i Salonen. Med Engletaalmod og en Resignation, der forekom Fröben ubegribelig, udholdt hun alle disse Urimeligheder. Hun var overalt, sørgede for Alt, og vidste endogsaa at finde et Øieblik for at spørge ham, hvorfor han netop idag var saa mørk, og søgte at opmuntre ham til, at tage Deel i den almindelige Munterhed.

Alle vare henrykte over Josephes Skjønhed og Opmærksomhed for sine Gjæster; Mændene priste Baronen lykkelig, at han havde en slig Skat i sit Huus, og flere af de ældre Damer tilkjendegave ham ligefrem deres Forundring over en saa ung Kones sjeldne Talenter til at føre en Huusholdning, over hendes Indsigter og Orden. "Seer Du," hviskede den Lykkelige til Fröben, "seer Du, hvilke Underværker en saadan Ave som min formaaer? Jeg er i det Hele idag ret tilfreds med hende, men naar jeg ikke hemmelig selv hjalp med overalt, hvordan vilde det da see ud med hendes Huusholdnings Ære! men det kommer nok, jeg har altid sagt, det kommer nok." Den almindelige Munterhed og Vinen satte ham bestandigt i bedre Lune, og det var endeligen paa høi Tid, at ophæve Taflet, thi han og nogle Herrer fra Nabolauget tillode sig allerede Spas og Tvetydigheder, der krænkede ethvert finere Øre.

Man kjørte til den nye Dampmølle, man indviede

den formelig under Spøg og Latter, man vendte igjen tilbage, og studsede paa ny over de smagfulde og dog saa beqvemme Anordninger, Josephe imidlertid havde truffet i Haven. Hun havde vovet, hurtig at lade opreise en stor rummelig Løvhytte efter sin egen Opfindelse. Alle mulige Forfriskninger ventede der paa Gjæsterne, og den Roes, der blev hende almindelig til Deel, bevirkede Underværker. Baronen blev ikke engang fortrædelig over, at man havde anvendt unge Aske- og Grantræer af hans Skov til Løvhytten, at man ikke havde fulgt hans egen Plan — at opslaae et Telt af Bredder og Tepper. Han kyssede sin Kone paa Panden og takkede hende for den behagelige Overraskelse.

Man satte sig i brogede Rader. Mændene syntes godt om deres Værts gamle Viin, og snart havde en almindelig Munterhed udbredt sig i Selskabet. Man begyndte paa vittige, aandrige Lege, og da Mændenes overgivne Lune steg endnu høiere, forsmaaede man ikke engang Pantelege. Deraf kom det da ogsaa, at Fröben ved Panternes Indløsning skulde indløse sit Pant med en Straf, og Josephe, som det var bleven paalagt at bestemme denne Straf, befalede ham, at fortælle en sand Historie af hans Liv. Man gav hendes Dom almindeligt Bifald; Baronen slog i Hænderne af Glæde over sin kloge Kone, og da Fröben nølede og betænkte sig, raabte han: "Nu, skal jeg fortælle noget for Dig af Dit Liv? maaske den piquante Historie om Pigen fra pont des arts?"

Fröben rødmede og kastede et fortrydeligt Blik paa ham; men Selskabet, der her maaske ahnede en lystig Hemmelighed, raabte: "Historien om Pigen, Historien om pont des arts!" og maaske blot for at undgaae, at hans Ven, som Vinen havde rykket noget ud over de sædvanlige Grændser, ikke skulde begaae flere Indiscretioner, beqvemmede han sig til at fortælle; men Baronen lovede Selskabet, at han, saasnart Fortælleren veg det mindste fra Sandheden, vilde give Noter til Historien, thi han havde selv været tilstede derved.

22.

"Jeg veed ikke," begyndte Fröben, "om det er Selskabet bekjendt, at jeg reiste for flere Aar siden med vor Faldner, i Særdeleshed levede nogen Tid med ham i Paris, ja beboede eet Huus med ham? Vi havde saa temmelig de samme Studier, besøgte de samme Cirkler, gjorde gjensidig vore tidligere Bekjendtskaber bekjendte med Vennen, og levede paa den Maade næsten uadskilleligt. Vi havde en fælles Ven, den ligesaa elskværdige som lærde Doctor M*, en Landsmand, der boede i rue Taranne, der som bekjendt fører til rue St. Dominique og ligger paa den venstre Bredde af Seinefloden. Vor sædvanlige Aftenspadseretour var igjennem champs elisés over den skjønne Broe, og derfra igjennem Faubourg St. Germain til vor Vens Bolig, hvor vi ofte

sadde og sladrede langt ud paa Natten om Fædrenelandet, om Frankrige, om det, vi havde seet, om alt muligt. Vi boede, for at tilføie dette endnu, paa place des victoires, temmelig langt fra rue Taranne, og valgte sædvanlig pont des arts til Tilbageveien, for at gaae igjennem Louvre, og spare os en Omvei igjennem Sidegaderne. En Aften, Klokken var over elleve, det havde regnet noget, og Vinden blæste i Særdeleshed i Nærheden af Floden ret koldt og bidende, gik vi ogsaa fra quai Malaquais over pont des arts til Louvre. Pont des arts er blot tilgjængelig for Fodgjængere, og derfor var der paa denne Tid ikke megen Færsel paa eller i Nærheden af Broen. Vi gik, i det vi sloge Kapperne tættere om os, stiltiende over Broen; allerede vilde jeg ile ned ad Trinene paa den anden Side af den, da et overraskende Syn fængslede mig til Stedet."

"Støttet op til Broen stod en rank, temmelig høi Qvindeskikkelse. En lille sort Hat var bunden dybt ned i Ansigtet og til Overflod endog forsynet med et grønt Slør; en sort Kaabe af Silketøi havde hun om sig, og Vinden, der i dette Øieblik slog Klæderne fastere om hende, forraadte en ualmindelig skjøn, ungdommelig Taille; af Kaaben fremstak en lille Haand, der holdt en Tallerken, og foran hende stod en lille Lygte, hvis Lys flagrede frem og tilbage, og hvis Skin faldt paa en smukt dannet Fod. Der boer maaske intetsteds saa meget som i hiin Stad den dybeste Elendighed ved Siden af den største Glands og det yppigste Levnet, men alligevel seer

man forholdsmæssig faa Betlere. De trænge sig sjeldent uforskammede omkring en, og aldrig bemærker man, at de løbe efter Fremmede, eller forfølge dem med deres Bønner. Gamle Mænd eller Blinde sidde eller knæle ved Hjørnerne af Gaderne, holdende deres Hat rolig hen for sig, og overlader det til den Forbigaaende, om han vil lægge Mærke til deres bedende Blik."

"Hvad der gjorde meest Indtryk paa mig, var altid de undseelige Betlere, der staae om Aftenen med tilhyllet Hoved, et brændende Lys foran sig, ubevægelige, næsten ligesom døde i et Hjørne; mange af mine Bekjendtere i Paris havde forsikkret mig, at man kunde være forvisset om, at de fleste af disse Folk vare af høiere Stand, der ved Ulykke ere sjunkne saa dybt, at de enten maae søge Arbeide, eller ere de for undseelige, maaske for svage, til at arbeide for deres Brød, gribe denne sidste Udvei, inden de, som saa mange Ulykkelige, overgive deres Liv i Seinen til Forglemmelsen."

"Af denne Klasse af Betlende var den qvindelige Skikkelse paa pont des arts, hvis Person fængslede mig uimodstaaeligt. Jeg betragtede hende nøiere; hendes Legeme syntes at skjælve endnu hæftigere af Kulde end Lyset i Lygten, men hun taug og lod sin Elendighed og den kolde Nattevind tale for sig. Jeg søgte i min Lomme efter Smaapenge, men jeg kunde ikke finde nogen Sous eller noget enkelt Francstykke. Jeg vendte mig om til Faldner og bad ham om Smaapenge; men fortrædelig, fordi han ved min Dvælen blev udsat for den skjæ-

rende Blæst, raabte han til mig i vort Sprog: "Saa lad dog det Tiggerpak staae og skynd Dig, at vi kunne komme til Sengs, jeg fryser!" — "Blot et Par Sous, Bedste!" bad jeg; men han greb mig i Kappen og vilde drage mig med sig."

"Da raabte den Indhyllede med skjælvende, men veltonende Stemme og til vor Forundring paa godt Tysk: "O mine Herrer! værer barmhjertige!" Denne Stemme, disse Ord og vort Sprog havde noget saa Røvende for mig, at jeg nok engang bad ham om nogle Smaapenge; han loe. "Nu, velan, der har Du et Par Francstykker," sagde han, "prøv Din Lykke hos Jomfruen, men lad mig komme ud af denne Trækvind." Han trykkede Pengene i min Haand og gik leende videre fremad. Jeg var i dette Øieblik virkelig forlegen, hvad jeg skulde gjøre; hun maatte jo have hørt, hvad Faldner sagde, og fornærme en Ulykkelig kan jeg allermindst. Jeg traadte tvivlraadig nærmere. "Mit Barn," sagde jeg, "De har valgt Dem her et slet Sted at staae paa, her vil iaften ikke gaae mange Folk forbi." — Hun svarede ikke strax; "naar blot," hviskede hun efter en lille Pause, saa man neppe kunde høre det, "disse Faa have Følelse for Ulykke." Dette Svar overraskede mig, det var saa usøgt og dog saa passende. Pigens ædle Anstand, den Tone, hvormed hun sagde disse Ord, forraadte Dannelse. "Vi ere Landsmænd," vedblev jeg, "tør jeg bede Dem, at De vil sige mig, om jeg maaske kan gjøre mere for Dem, end der pleier at ske saaledes i Forbigaaende?" — "Vi ere

meget fattige," svarede hun, som det forekom ham, noget modigere, "og min Moder er syg og uden Hjælp." — Uden videre Overlæg, blot dreven af den ubestemte Følelse, at Pigen havde noget tiltrækkende, sagde jeg: "Foer De mig til hende!" Hun taug, dette Forslag syntes at overraske hende. "Ansee De dette for intet andet," vedblev jeg, "end min redelige Villie, at hjælpe Dem, hvis jeg kan." — "Saa kom," svarede den Indhyllede, tog sin Lygte, pustede Lyset ud, og skjulte den samt Tallerkenen under Kaaben."

23.

"Hvorledes?" raabte Baronen høit leende, da Fröben taug, "videre vil Du ikke fortælle? Du vil altsaa bære Dig idag ad igjen, som Du gjorde dengang? Nemlig hertil, mine Herrer og Damer, har han fortalt aldeles efter reen historisk Sandhed. Han troede mig maaske langt borte, og jeg stod neppe ti Skridt fra den opbyggelige Samaritanscene under Palaiets Portal og saae til; om Dialogen virkelig var saaledes, veed jeg ikke, thi den stærke Vind førte Ordene bort; men jeg saae, hvorledes Damen pustede Lyset i sin Lygte ud, og gik tilbage med ham over Broen. Natten var for kold, til at jeg kunde følge ham paa hans galante Eventyr, men til Slutningen, det tør jeg vedde, saae han hverken en syg Mama eller sligt, men Damen fra pont des

arts har blot sjunget den gamle Syrenesang paa en anden Maade!"

Han loe af sin egen Vittighed, Mændene istemmede den raae Latter, men Damerne saae ned for sig, og Josephe syntes at være ligesaa utilfreds med sin Mands Ord som med hans Vens besynderlige Fortælling, thi, bleg som Døden, holdt hun sine Kopper skjælvende i Haanden, saa de klirrede, og kastede blot eet Blik til den unge Mand, som han for dette Dieblik ikke vidste at give nogen anden end en dyb beskjæmmende Udtydning. "Jeg troer rigtignok," sagde han med en stærk Stemme, afbrydende Mændenes Latter, "at have indlost mit Pant, men min egen Fordeel byder, at jeg ikke tillader denne Begivenhed bliver udtydet, som min Ven har udtydet den; de tillade mig derfor, at jeg bliver ved, og ved min Ære," tilføiede han, i det han rødmede og hans Øine skinnede stærkere; "jeg skal fortælle dem den rene Sandhed."

"Pigen gik over Broen, hvorfra jeg var kommen. Imedens jeg taus gik mere bag efter hende end ved Siden af hende, havde jeg Tid at betragte hende. Hendes Skabning, saa vidt Kaaben tillod at see den, hendes hele Væsen, men i Særdeleshed hendes Stemme, var meget ungdommelig. Hendes Gang var hurtig, men let og svævende. Hun afslog min Arm, da jeg bød hende den, for at ledsage hende hjem. Ved Enden af Broen dreiede hun om ad rue Mazarin. "Er Deres Moder allerede længe syg?" spurgte jeg, i det jeg igjen

traadte hen ved hendes Side, og forsøgte, at betragte nogle af hendes Ansigtstræk. — "I to Aar," svarede hun sukkende, "men i en Tid af otte Dage er hun ret bleven elendig." — "Har De været oftere paa hiint Sted?" — "Hvor?" sporgte hun. — "Paa Broen?" — "Denne Aften for førstegang," svarede hun. — "Da har De ikke søgt Dem nogen god Plads, andre Passager blive mere besøgte." Men allerede i det jeg sagde dette, angrede jeg, at jeg havde sagt det, thi det maatte jo krænke hende. Med undertrykket Graad hviskede hun: "Ak, jeg er jo saa ubekjendt her og — jeg undsaae mig, at gaae saaledes i Trængslen."

"Hvor uhyre stor maatte den Elendighed være, der tvang denne Skabning til at betle. Vel opsteg der, jeg tilstaaer det, nogle Gange slige Tanker, som Faldner havde, i mit Hoved, men stedse forsvandt de igjen, fordi de vare urimelige, unaturlige; naar hun hørte til hiin foragtelige Classe af Piger, hvorfor skulde hun da stille sig indhyllet paa et ensomt Sted? Hvorfor med Villie skjule en Figur, der, saa meget som Omridsene slygtigt viste, vist kunde regnes blandt de skjønnere? Nei, det var sikkert virkelig Elendighed og bly Undseelse over uforskyldt Armod, der gjør Ulykken saa ubeskriveligt rørende."

"Har Deres Moder en Læge?" sporgte jeg igien efter en Pause. "Hun havde en; men da vi ikke meer kunde kjøbe nogen Medicin, vilde han lade hende bringe i l'hospital des incurables, og — det kunde jeg ikke taale. Ak Gud, min stakkels Moder i et Hospital!"

Hvor megen dyb Smerte laae i disse Pigens sidste Ord!"

"Hun græd, hun aftørte sine Øine under Sløret med sit Tørklæde, og Lygten og Tallerkenen, som hun bar i den anden Haand, hindrede hende fra at holde Kaaben sammen; Vinden blæste den tilbage, og jeg saae, at jeg ikke havde bedraget mig; hun besad en fiin, rank Figur; hun bar en simpel, men saa meget mit flygtige Blik kunde bemærke, meget reenlig Klædning. Hun greb efter Kaaben, og i det jeg hjalp hende, at slaae den sammen om hende, følte jeg hendes bløde, fine Haand."

"Vi vare allerede gaaede igjennem Gaderne Mazarin, St. Germain, école de médecine, og derfra igjennem nogle smaae Sidegader, da hun paa engang blev staaende og beklagede sig, fordi hun havde taget feil af Veien. Jeg sporgte hende, i hvilken Gade hun boede, og hun nævnte St. Séverin. Jeg var i Forlegenhed, thi denne vidste jeg selv ikke at finde. Enten det nu var Angst eller Kulde, jeg saae hende skjælve hæftig. Jeg saae mig omkring; jeg bemærkede endnu Lys i en Souterrain, hvor der blev solgt Brændeviin, jeg bad hende vente, steg ned og forespørgte mig. Man gav mig Underretning om det jeg sporgte, og jeg troede, at kunne finde Gaden."

"Da jeg steg op igjen, hørte jeg nogle Stemmer tale høit i Nærheden; jeg saae ved det svage Skin af en Lygte, at Pigen værgede sig hæftig imod to Mænd, af hvilke den ene havde grebet hendes Haand, og den

anden hendes Kaabe; de loe, de talte til hende, jeg ahnede, hvad der foregik, sprang til og rev Haanden, som den ene havde grebet, fra ham; maalløs, grædende klyngede hun sig fast til min Arm."

"Mine Herrer," sagde jeg; "de see, at de ere i Vildfarelse her, de ville paa Dieblikket slippe Mademoisellens Kaabe!"

"Ak, om Tilgivelse, min Herre!" svarede den, der havde grebet hendes Kaabe; "jeg seer, De har ældre Rettigheder paa Mademoisellen!" og leende gik de deres Vei."

"Vi gik videre, det stakkels Barn skjalv hæftigt, hun holdt endnu bestandigt min Arm fast, hun var nærved at synke om."

"Blot Mod!" sagde jeg til hende, "St. Séverin er ikke langt borte, De vil snart være hjemme." Hun svarede intet, hun græd endnu bestandigt. Da vi vare i den Gade, der efter Beskrivelsen maatte være St. Séverin, blev hun atter staaende. "Nei, De maa ikke gaae videre med mig, min Herre," sagde hun, "det kan ikke gaae an." — "Men hvorfor ikke, da De har ført mig saa langt med Dem; jeg beder Dem, tiltroe mig ingen slette Hensigter!" — Jeg havde ved disse Ord, uden at vide det, grebet hendes Haand og maaske trykket den; hun drog den hurtig fra mig og sagde: "Tilgiv mig, at jeg begik den Usømmelighed, at føre Dem saa langt med mig; jeg beder Dem, forlad mig nu!" Jeg følte, at Optrinet før havde krænket hende dybt, at det maaske havde ind-

gydt hende Mistroe imod mig selv, og netop dette rørte mig ubeskriveligt; jeg tog de Sølvpenge, Faldner havde givet mig, og vilde give hende dem; men den Tanke, hvor lidet denne ringe Gave vilde kunde hjælpe hende, drog min Haand tilbage, og jeg gav hende de faa Guldpenge, jeg bar hos mig."

"Hendes Haand rystede, da hun modtog dem; hun syntes at ansee dem for Sølvpenge, takkede mig med skjælvende, rørende Stemme og vilde gaae."

"Endnu et Ord," sagde jeg og holdt hende tilbage; "jeg haaber, at Deres Moder vil blive sund igjen, men hun kunde dog savne et og andet, og De, mit Barn, er ikke skabt til slige Aftentoure som denne iaften. Vil De ikke idag otte Dage paa den samme Tid være ved école de médecine, at jeg kan forespørge mig om Deres Moders Helbred?" Hun syntes tvivlraadig, endeligen sagde hun "jo." "Og tag Deres Hat med det grønne Slør paa, at jeg kan kjende Dem igjen," tilføiede jeg; hun lovede det, takkede endnu engang, gik hurtigt ned ad Gaden, og var snart forsvunden i Nattens Mørke."

24.

"Da jeg om Morgenen efter denne Begivenhed vaagnede op, forekom det mig, jeg blot havde drømt Alt dette. Men Faldner, der snart kom hen til mig og begyndte at føle mig paa Tænderne efter sin fine Maneer,

forjog min Tvivl. Sagen forekom mig, naar jeg betragtede den ret tydelig ved den lyse Dag, altfor fabelagtig, til at jeg skulde have fortalt min vantroe Ven den. Man er i den nyere Tid kommen til den Grad af Sædernes Forfinelse, der allerede streifer over paa Usædelighedens Grund; man vil i mange Tilfælde heller ansees for at være udsvævende og slet, man tilstaaer heller en Tvetydighed, blot for ikke at ansees for en Daare, en Særling, et Menneske med svag Forstand og indskrænkede Begreber."

"Men i mit Indre var der noget, en Urolighed, som jeg ikke forstod at udtyde, der krænkede mig meer end Faldners Drillerier. Jeg gjorde mig Bebreidelser, fordi jeg ikke engang havde seet hendes Ansigt. "Hvortil," sagde jeg, "hvortil denne overdrevne Discretion? Naar jeg bortgiver et Par Napoleons, saa tør jeg dog vel bede om den Gunst, at maatte løfte Sløret lidt iveiret?" Og dog, naar jeg tænkte mig Pigens hele Adfærd, der, saa simpel den ogsaa var, dog ikke havde det mindste uanstændige ved sig, naar jeg betænkte, hvorledes hendes ædle Væsen, hendes Svars dannede Tone tiltrak mig, saa kunde jeg ikke andet, end, halvt til min Ærgrelse, finde mig retfærdiggjort. Der ligger noget i den menneskelige Stemme, som, inden vi see den Talendes Træk og Die, tilkjendegiver os hans Stand, angiver den Tone, i hvilken vi maae tale med ham. Hvor uendelig, ikke saameget ved Sprogets Form, som ved dets Klang, adskiller den Dannede sig fra den Udannede,

og Pigens Stemme var saa blød og fiin, hendes korte Svar løde ofte fra Sjælens Inderste! Den hele Dag kunde jeg ikke slippe løs fra disse Tanker, endogsaa om Aftenen, i et glimrende Selskab af Damer, saae jeg bestandigt den stakkels Pige med den sorte Hat, det grønne Slør og den uanseelige Kaabe."

"De følgende Dage ærgrede jeg mig over min Daarskab, der var Skyld i, at jeg ikke fik Pigen at see før om otte Dage; jeg talte Timerne til den næste Fredag, og det forekom mig, at hiin Verdens Hovedstad, som dens Beboere kalde den, ikke havde noget mere Tiltrækkende ved sig end Vetlerskeen fra pont des arts. Endeligen, endeligen kom Fredagen. Jeg brugte al mulig List, for at slippe løs fra Faldner og mine andre Venner denne Aften, og tiltraadte, da det begyndte at blive mørkt, min Vandring. Jeg havde en lang Vei at gaae, og derfor Tid nok til at tænke over min Gang. "Idag," sagde jeg til mig selv, "idag vil Du faae at vide, hvad Du skal tænke om denne Person; Du vil tilbyde hende, at gaae med Dig, gjør hun det, saa har Du allerede bedraget Dig førstegang. Ogsaa sit Ansigt maa hun vise Dig idag."

"Jeg var gaaet saa hurtig, at Klokken ikke engang var ti, da jeg kom paa place de l'école de médecine, og — Klokken elleve havde jeg først bestemt hende. Jeg traadte ind i et Kaffehuus, gjennembladrede tankeløs en Skare af Tidender —; endeligen slog Klokken elleve."

"Paa Pladsen vare der faa Mennesker, og saa langt mine Øine naaede, intet grønt Slør at see. Jeg holdt mig stedse paa den Side hvor école de médecine ligger, fordi der brændte flere Lygter. Slige Øieblikke, hvor man forventningsfuld venter paa noget, ere piinlige. Hvis hun ikke behøvede flere Penge og slet ikke kom? hvis hun loe af Din Godhjertighed? tænkte jeg, da jeg havde gaaet over tigange op og ned ad Pladsen. Klokken slog halv tolv, allerede begyndte jeg at knurre over min egen Daarskab, da viftede der i Skinnet af en Lygte, omtrent tredive Skridt fra mig, noget Grønt; mit Hjerte bankede hæftigere, jeg ilede hen — det var hende. "God Aften," sagde jeg, i det jeg bød hende min Haand, "skjønt, at De dog holder Ord; jeg troede allerede, at De vilde ikke komme." Hun bukkede sig, uden at tage min Haand, og gik ved min Side, som det syntes noget rørt. "Min Herre, min ædle Landsmand," sagde hun med bevæget Stemme, "jeg maatte jo holde Ord, for at takke Dem. Jeg kommer ikke iaften, for at gjøre nye Fordringer paa Deres Godhed. Ak, hvilken stor Gave har De givet os! Kan en Datters hjertelige Tak, kan min syge Moders Bønner og Velsignelser holde Dem skadesløs?"

"Lader os ikke tale derom," svarede jeg; "hvorledes gaaer det Deres Moder?" — "Jeg troer igjen at torde nære Haab," svarede hun, "Lægen siger vel intet, men hun selv føler sig stærkere. O hvor takker jeg Dem! Af Deres Gave kunde jeg igjen tillave hende kraftige Spiser,

og troe De mig, den Tanke, at der endnu gives saa gode Mennesker, har næsten styrket hende ligesaa meget."

"Hvad sagde Deres Moder, da De kom hjem?" — "Hun var meget angst for mig, fordi det allerede var saa silde," svarede hun, "ak, hun gav mig saa ugjerne Tilladelse til den Gang, og tænkte sig nu en eller anden Ulykke, der var mødt mig. Jeg fortalte hende Alt, men da jeg aabnede mit Tørklæde, og tog de Gaver, jeg havde samlet til hende frem og der var Guldpenge iblandt dem, Guldpenge blandt Kobber- og Sølvpenge, da blev hun forundret, og ...." hun taug og syntes ikke at kunne tale videre; jeg tænkte, at Moderen havde beskyldt hende for slemme Ting og forskede efter, men med rørende Oprigtighed tilstod hun, at Moderen havde sagt: "den høimodige Landsmand maatte enten være en Engel eller en Prinds."

"Hverken det Ene eller det Andet," svarede jeg hende; "men hvor langt har Pengene strakt til? Har De endnu nogen tilbage?"

"O, vi have endnu nok tilbage," svarede hun modig som det skulde lade, men det undslap ikke min Opmærksomhed, at hun, maaske uvilkaarligt, sukkede derved. "Og hvormeget har De endnu tilbage?" spurgte jeg i en mere bestemt Tone."

"Vi have betalt en Regning paa Apotheket og een Maaneds Huusleie dermed, og jeg har kogt for dem til min Moder, men der ere endnu nogle Penge tilbage."

"Hvor fattigt maatte de boe, naar de af disse

Penge kunde betale en Apothekerregning, een Maaneds Huusleie og koge Mad i otte Dage! "Men jeg vil vide nøie," vedblev jeg, "hvormeget De endnu har tilbage."

"Min Herre!" sagde hun, i det hun fornærmet traadte et Skridt tilbage."

"Mit gode Barn, det forstaaer De ikke," svarede jeg, i det jeg traadte nærmere hen til hende, "eller De vil ikke tilstaae det af overdreven fiin Følelse; jeg spørger Dem alvorlig, naar De har udgivet de Par Francstykker, har De saa Hjælp at vente?"

"Nei," sagde hun frygtsom; "ingen!"

"Tænk paa Deres Moder og forsmaae ikke min Hjælp!" Jeg havde ved disse Ord budt hende min Haand; hun greb den hurtigt, trykkede den til sit Hjerte og priste min Godhed."

"Nu velan, saa kom," vedblev jeg, i det jeg lagde hendes Arm i min, "jeg kom desværre ikke lige fra mit eget Hjem, da jeg kom herhid, og jeg har derfor ingen Penge hos mig; De vil derfor have den Godhed, at følge mig igjennem nogle Gader til min Bolig, at jeg kan give Dem noget med til Deres Moder." Hun lod sig stiltiende føre videre fremad, og saa behagelig den Tanke var mig, at kunne understøtte hende fremdeles, saa blev min Følelse dog næsten krænket derved, at hun gik saaledes aldeles uden Modsigelse med en Mandsperson om Natten til hans Bolig; men jeg havde gjort feil Regning. Vi havde omtrent kunnet gaae to eller trehundrede Skridt, da stod hun stille og drog sin Arm fra mig.

"Nei, det gaaer ikke an," raabte hun, i det hun brød ud i Taarer. "Hvad gjør Dig saa bedrøvet paa engang?" sporgte jeg forundret, "hvad gaaer ikke an?"

"Nei, jeg gaaer ikke med, jeg tør ikke gaae med Dem."

"Men min Gud," svarede jeg, i det jeg forstillede mig lidt opbragt; "De har dog sandelig megen lidt Tillid til mig; naar Deres Moder ikke var, sandeligen, jeg gik nu fra Dem, thi De krænker mig."

"Hun tog min Haand, hun trykkede den bevæget. "Har jeg da fornærmet Dem?" raabte hun; "Gud veed det, det vilde jeg ikke; tilgiv en stakkels, uerfaren Pige; De er saa høimodig, og jeg skulde fornærme Dem?"

"Nu da, saa kom," sagde jeg, i det jeg igjen vilde føre hende fremad, "der er ingen Tid at spilde, det er silde og Veien er lang." — Men hun blev staaende, græd og hviskede: "ikke for nogen Priis gaaer jeg længere."

"Men for hvem frygter Du da? Intet Menneske kjender Dig, ingen Sjæl seer Dig jo; Du kan rolig følge med mig."

"Jeg beder Dem for Guds Skyld, slip mig! Nei, nei, det gaaer ikke an, bed mig ikke mere om det." — Hun skjalv; jeg følte, at hun, naar jeg forestillede hende hendes Moders Nød endnu engang ret hjertelig, gik med mig, men Pigens Angst rørte mig inderligt."

"Godt, saa bliv da her," sagde jeg, "men siig mig, kan De maaske arbeide?"

"O ja, min Herre," svarede hun, i det hun aftørrede sine Taarer."

"Kunde De maaske besørge mit fine Linned vasket?"

"Nei," svarede hun meget bestemt, "dertil have vi ingen Anstalter."

"Her er et hvidt Lommetørklæde," vedblev jeg; "kunde De maaske kjøbe mig et halvt Dusin og sye dem for mig?"

"Hun saae paa Tørklædet og sagde: "Med Fornøielse, og jeg skal sye dem ret pene!" Til min egen Beskjæmmelse maatte jeg dog alligevel tage Penge frem, endskjøndt jeg før havde negtet jeg havde nogen."

"Kjøb De sex slige Tørklæder," vedblev jeg, "og kan De vel sye tre saadanne færdig til Søndagaften?" Hun lovede det; jeg gav hende endnu noget til Moderen, og sagde hende, at jeg idag ikke var belavet derpaa, men at jeg paa Søndag skulde gjøre mere for hende. Hun takkede hjerteligt; det syntes at glæde hende, at jeg havde givet hende Arbeide, thi endnu engang sladrede hun om, hvor smukt hun skulde sye Tørklæderne, ja hvis jeg ikke tager feil, saa sporgte hun mig endogsaa, om hun ikke skulde sye dem med engelsk Som? Jeg sagde ja til alt, men da hun vilde tage Afsked, holdt jeg hende endnu fast. "I een Ting maa De endnu tjene mig," sagde jeg, "De kan gjøre det sikkert og let."

"Og hvad er det?" sporgte hun, "hvor gjerne vil jeg ikke gjøre Alt for Dem"

"Tillad mig at løfte dette misundelige Slør iveiret

see Deres Ansigt, at jeg dog kan have en Erindring om denne Aften."

"Hun veg til Siden og holdt fast paa sit Slør. "Jeg beder Dem, gjør det ikke," svarede hun og syntes at kæmpe noget med sig selv; "De har jo den skjønne Erindring om Deres Velgjerninger; Moder har forbudt mig strengt, at løfte mit Slør iveiret, og jeg forsikkrer Dem," tilføiede hun, "jeg er hæslig som Natten, De vilde blot blive forskrækket."

"Men denne Modstand fristede mig endnu mere; en virkelig hæslig Pige, tænkte jeg, taler ikke saaledes om sin Hæslighed; jeg vilde tage i Sløret, men som en Aal smuttede hun fra mig; "Dimanche à revoir!" raabte hun, og ilede bort. Forundret saae jeg efter hende, omtrent halvtredsindstyve Skridt fra mig blev hun staaende, vinkede ad mig med et hvidt Lommetørklæde, og raabte med sin sølvklare Stemme: "God Nat."

25.

"De følgende Dage tænkte jeg paa, af hvad Stand Pigen vel kunde være. Jo mere levende jeg erindrede mig hendes dannede Sprog, hendes fine Følelse, desto høiere stege mine Formodninger. Derom maatte jeg i det mindste have Vished, foresatte jeg mig, og besluttede ikke at lade mig saaledes igjen afvise, som med Sløret."

"Søndagen kom; Du vil vist endnu kunne erindre Dig den Eftermiddag, Faldner, da vi sadde med vore Venner i Montmorency i den store Digters Have. I vilde kjøre hjem silde om Natten, og jeg drev bestandig paa, at vi skulde kjøre tidlig hjem, og da I alligevel bleve, forlod jeg Eder, uagtet I skjændte paa mig. Rigtignok troede Du ikke dengang, hvad jeg foregav, at jeg ikke kunde taale Natteluften, men at jeg ilede til en Rendez-vous med en Vetlerske fra pont des arts, kunde ikke falde Dig ind. Hun var dennegang den første paa Pladsen, og da hun havde Tørklæderne at bringe mig, frygtede hun allerede for, at jeg ikke havde bemærket hende og troet, at hun ikke vilde holde Ord. Med næsten barnlig Glæde, og, som det forekom mig, med større Tillid end forrigegang, sladrede hun med mig, i det hun ved Skinnet af en Gadelygte viste mig Tørklæderne."

"Hun syntes gjerne at høre, at jeg roste hendes fine Arbeide. "Seer De, ogsaa Deres Navn har jeg syet i dem," sagde hun, i det hun viste mig de ziirlige Bogstaver E. v. F. i det ene Hjørne. Derpaa vilde hun give mig en Mængde Sølvpenge tilbage som Overskud, og blot min bestemte Erklæring, at hun fornærmede mig derved, kunde bevæge hende til, at modtage dem som Arbeidsløn."

"Jeg bestilte paa ny igjen Arbeide, fordi jeg saae, at det stemmede mere overeens med Pigens fine Følelse, at modtage mine Gaver paa en saadan Maade, og dennegang var det Manchetter og Kalvekryds, jeg bestilte.

Hendes Moder var ikke bleven sygere, men kunde endnu ikke forlade Sengen; dog allerede dette var en stor Trøst for hende. Da vi havde talt om hendes Moder, vovede jeg at spørge hende ligefrem, hvorledes hendes Stilling var."

"Den Historie, hun fortalte mig med faa Ord, er saa hverdags i Frankrig, at næsten enhver Fattig benytter den. Hendes Fader havde været Officier i den store Armee, var efter Bourbonernes første Restauration bleven sat paa halv Gage, havde siden efter i de hundrede Dage taget Partie, og var falden ved Mont St. Jean med Garden. Han maatte have handlet temmelig uforsigtig, thi hans Enke mistede sin Pension og levede fra den Tid af i Kummer og Elendighed. I de to sidste Aar opholdt hun Livet for det meste ved Salget af sin Smule Eiendom og var netop nu sunken ned til den yderste Grad af Elendighed, hvor den Fattige ikke har andet Valg, end at forlade Verden."

"Jeg sporgte Pigen, om hun ikke havde kunnet forbedre deres Kaar, naar hun maaske havde søgt at understotte sin Moder paa en anden Maade."

"De mener, hvis jeg havde taget Tjeneste?" svarede hun, ikke aldeles uden Omfindtlighed; "seer De, det var ikke muligt. Før min Moder blev syg var jeg altfor ung, neppe fjorten Aar gammel, og da blev hun paa engang saa elendig, at hun ikke kunde forlade Sengen; da behøvede hun altsaa altid nogen om sig, og kunde jeg

da overlade hendes Pleie til nogen Fremmed? Ja, naar hun havde havt sin Sundhed, da havde jeg med Glæde ikke agtet paa vor forrige Stilling, jeg havde maaske taget Tjeneste i en Modeboutique eller som Gouvernante i et anstændigt Huus, thi jeg har lært meget, min Herre! men nu lader det sig ikke gjøre!"

"Ogsaa dennegang bad jeg hende forgjæves at løfte sit Slør iveiret. Den Underretning, hun havde givet mig om sin Alder, gjorde mig endnu nysgjerrigere efter at see Ansigtet paa denne Pige, der kunde være lidet over sexten Aar gammel; men hun bad mig saa indstændig, ikke at forlange det af hende, hendes Moder havde saa tilstrækkelige Grunde derfor, at det aldrig kunde skee."

"Vi mødte nu hinanden hver tredie Dag. Jeg havde altid noget smaat Arbeide til hende, og hun var altid punktlig færdig dermed. Jo stadigere jeg vedblev at opføre mig imod hende som hidtil, jo strængere jeg altid holdt mig inden Anstændighedens Grændser, desmere fortrolig og oprigtig blev den gode Pige. Hun tilstod mig endogsaa, at hun i de tre Dage hjemme altid tænkte paa den næste Aften, vi skulde sees igjen; og gik det mig da anderledes? Dag og Nat sysselsatte jeg mig med dette besynderlige Væsen, der ved sin dannede Aand, ved sin elskværdige fine Følelse, ved sit eiendommelige Forhold til mig, stedse blev mig interessantere."

"Foraaret var imidlertid kommet, og Tiden nærmede sig, da jeg skulde reise med Faldner til England. Mange ville maaske holde det for taabeligt, hvad jeg

siger, men sandt er det, at jeg tænkte paa denne Reise blot med Modbydelighed. Paris havde i sig selv intet Interessant mere for mig; men denne Pige havde saaledes fængslet alle mine Sandser, at jeg blot med Vemod tænkte paa en længere Skilsmisse. Undlade at reise, kunde jeg ikke, uden at gjøre mig latterlig; thi jeg havde ellers ingen gyldig Grund, til at udsætte Reisen, jeg undsaae mig endogsaa for mig selv, og forestilte mig min hele taabelige Adfærd; jeg besluttede at reise, men sikkert har ingen glædet sig saa lidet til at see England som jeg."

26.

"Otte Dage før jeg skulde reise, sagde jeg Pigen det; hun blev forskrækket, hun græd. Jeg bad hende, at hun vilde spørge sin Moder, om jeg ikke torde besøge hende, hun lovede mig det. Men den næstegang bragte hun mig meget bedrøvet det Svar, at hendes Moder havde ladet mig bede, at opgive dette Besøg, der vilde være altfor angribende for hendes Sindstilstand. Jeg havde egentlig blot bedet om dette Besøg, for at see min Pige ved Dagen og uden Sløer; jeg forlangte altsaa dette igjen paa ny; men hun bad mig, at komme nok engang om Aftenen før min Afreise, hun vilde bede sin Moder saa længe, indtil hun erholdt Tilladelse, at løfte sit Sløer iveiret. Uforglemmelig bliver denne Aften mig

stedse. Hun kom, og mit første Spørgsmaal var, om hendes Moder havde tilladt hende det; hun svarede ja, og opløftede selv sit Sløer. Maanen skinnede klart, og skjælvende, begjerlig saae jeg under Hatten. Men Tilladelsen syntes dog at være bleven givet paa Vilkaar, thi min Skjønne bar de saakaldte Venetianerøine, der bedækkede den øverste Deel af hendes Ansigt. Men hvor skjønne, hvor yndige vare de Dele, der vare frie! en fiin, ziirlig Næse, skjøntformede, blomstrende Kinder, en lille, yndig Mund, en Hage ligesom dannet af Vox, og en rank, blændende hvid Hals. Men om Øinene kunde jeg ikke blive rigtig enig med mig selv, de forekom mig at være mørke og fyrige."

"Hun rødmede, da jeg betragtede hende længe og henrykt. "Bliv ikke vred paa mig," hviskede hun, "at jeg tog denne Halvmasque paa; min Moder vilde i Begyndelsen reent afslaae det, siden efter tillod hun det blot under denne Betingelse; jeg var selv ret ærgerlig derover, men hun sagde mig nogle Grunde, der overtydede mig."

"Og hvad ere det for Grunde?" sporgte jeg.

"Ak min Herre!" svarede hun vemodig, "De vil leve evigt i vore Hjerter, men De selv skal ganske forglemme os; De skal aldrig, aldrig see mig mere igjen, eller, hvis De skulde see mig, ikke kjende mig."

"Og mener De da, at jeg ikke vilde kunde kjende Deres skjønne Træk igjen, skjøndt jeg ikke tor see Deres Øine, Deres Pande?"

"Moder mener," svarede hun, "at det er nok ikke

muligt; thi, naar man blot seer det Halve af et Ansigt, er det vanskeligt, at kjende det igjen."

"Og hvorfor skulde jeg ikke see Dig igjen, ikke kjende Dig igjen?"

"Hun græd ved dette Spørgsmaal, hun trykkede min Haand og sagde: "det maa ikke ske! hvor kan det ogsaa være Dem magtpaaliggende, at see en ulykkelig Pige igjen; og — nei, min Moder har Ret; det er bedre saaledes!"

"Jeg sagde hende, at min Reise ikke vilde vare længe; at jeg maaske om to Maaneder vendte tilbage igjen til Paris, og haabede atter at see hende. Hun græd hæftig og sagde, det vilde ikke ske. — Jeg bad Pigen indstændig, at sige mig, hvorfor hun troede, jeg vilde ikke faae hende at see mere."

"Det ahner mig," svarede hun, "at jeg seer Dem idag for sidstegang; jeg troer, at min Moder vil ikke leve længe, Lægen sagde mig det igaar, og da er jo Alt forbi! og hvis hun ogsaa levede længere, i London vil De snart glemme en saadan stakkels Skabning, som jeg."

"Hendes Smerte gjorde mig uendeligen blødhjertet; jeg indgjød hende Mod; jeg lovede hende, at jeg sikkert ikke skulde forglemme hende; jeg fik hende til at give mig det Løvte, at hun bestandig den første og den femtende i hver Maaned vilde komme paa denne Plads, for at jeg kunde finde hende igjen; hun lovede mig det smilende under Taarer, som om hun kun haabede lidet derpaa. "Nu saa lev vel til vi sees igjen," sagde jeg, i

det jeg sluttede hende i mine Arme og stak en lille, simpel Ring paa hendes Finger, "lev vel og tænk paa mig, og forglem ikke den første og den femtende."

"Ak hvor kunde jeg forglemme Dem!" raabte hun, i det hun saae grædende paa mig. "Men jeg vil aldrig mere faae Dem at see; De tager Afsked fra mig for evigt."

"Jeg kunde ikke holde mig fra at kysse hendes skjønne Mund; hun rødmede, men taalte det; jeg puttede et Tresorpapir i hendes lille Haand, hun saae endnu engang ret opmærksom paa mig og trykkede sig hæftig op til mig. "Til vi sees igjen," sagde jeg, i det jeg rev mig blidt ud af hendes Arme. Det sidste Dieblik vi saae hinanden syntes at give hende Mod; hun drog mig endnu engang til sit Hjerte, jeg følte et brændende Kys paa mine Læber, "for evigt! lev vel for evigt," raabte hun smertelig, rev sig løs og ilede hen ad Pladsen."

"Jeg har aldrig seet hende mere igjen! Efter et Ophold af tre Maaneder vendte jeg tilbage fra London til Paris; jeg gik den femtende hen paa Pladsen de l'école de médecine, jeg ventede over een Time, men Pigen lod sig ikke see. Endnu ofte paa den første og den femtende gjentog jeg denne Gang, hvor ofte gik jeg igjennem Gaden St. Séverin, saae op til Husene, spurgte endogsaa efter en fattig tysk Kone og hendes Datter, men jeg har aldrig hørt noget mere om hende, og det yndige Væsen havde Ret, da hun raabte til mig ved vor Afsked: "for evigt."

27.

Den unge Mand havde fortalt sin Fortælling med en Ild, der skjænkede den stor Sandhed og syntes at gjøre dybt Indtryk i det mindste paa den qvindelige Deel af Selskabet. Josephe græd hæftig og ogsaa de andre Frøkener og Fruer aftørrede nu og da deres Øine. Mændene vare blevne alvorligere og syntes at høre til med stor Interesse, men Baronen smilede sælsomt, stødte nu og da til sin Sidemand ved dette eller hiint Sted og hviskede sine Bemærkninger til ham. Nu, da Fröben havde endt sin Fortælling, udbrød han i en høi Latter: "Det kalder jeg, at drage sig godt ud af den Affaire!" raabte han, "jeg har jo altid sagt, at min Ven er et fiffigt Hoved. See blot, hvor han veed at røre Damerne, den Skjælm! sandeligen, min Kone hyler, som om hendes Skriftefader havde nægtet hende Absolution. Det er herligt, paa min Ære! Digt og Sandhed! ja det har Du taget efter Din Goethe, Digt og Sandhed, det er en herlig Spas."

Fröben følte sig paa ny krænket ved disse Ord. "Jeg har jo allerede sagt Dig," sagde han fortrædelig, "at jeg har holdt mig fra al Digt og Opdigtelse, og blot sagt Sandheden, jeg haaber, at Du vil ansee det derfor."

"Gud bevare mig derfra!" sagde Baronen leende. "Sandhed! Du har holdt Pigen, Bedste, det er hele Historien, og af Dine Aftenbesøg hos hende har Du sammensat os en lille Roman. Men den er godt fortalt, det tilstaaer jeg, den er godt fortalt."

Den unge Mand rødmede af Vrede; han bemærkede hvorledes Josephe saae stivt og ængsteligt paa sin Mand; han troede, at ogsaa hun maaske deelte hans Mistanke og tænkte slet om ham; denne Kones Ægtelse vilde han dog i det mindste ikke tabe ved denne lave Spøg. "Jeg beder, lader os ikke mere tale derom," raabte han; "jeg har aldrig i mit Liv havt nogen Aarsag, at besmykke eller fordreie noget, men vil heller ikke taale, at andre vil beskylde mig derfor. Jeg siger Dig for sidstegang, Faldner, at alt forholder sig, paa mit Ord, som jeg har sagt."

"Nu da beklager jeg Dig," svarede denne, i det han slog sine Hænder sammen. "Da har Du af lutter overdreven Ædelmodighed og theoretisk fiin Følelse bortkastet et Par hundrede Francs til en listig Glædespige, der har narret Dig med en almindelig Historie om Elendighed og en syg Moder; Du har ikke faaet andet derfor end et usselt Kys! Stakkels Djævel! at lade sig saaledes holde for Nar i Paris af en Skjøge!"

Denne spottende Medlidenhed og Selskabets Latter, der paa hans Bekostning applaudeerte Baronens lave Vittighed, gjorde den unge Mand mere opbragt end den forrige Beskyldning. Han vilde netop dybt krænket forlade Selskabet, da et besynderligt, skrækkeligt Syn holdt ham tilbage. Josephe var, bleg som et Liig, staaet langsomt op; hun syntes at ville svare sin Mand noget, men i det samme Øieblik sank hun afmægtig omkuld, som død. Bestyrtet sprang man op, alle løb imellem hverandre,

Damerne løftede den Afmægtige op, Mændene sporgte forvirret hvad der var Aarsag til denne hurtige Afmagt, Fröben var næsten selv bleven afmægtig af Skræk, og Baronen udstødte Eder over Qvindernes fine Nerver, skjældte paa den grændseløse Decence og den overspændte fine Følelse, søgte snart at berolige Selskabet, løb snart igjen til sin Kone; Alle talte, skrege i Munden paa hverandre, og ingen hørte, ingen forstod hinanden.

Josephe kom efter nogle Minutters Forløb igjen til sig selv; hun ønskede at komme i sit Værelse, man bragte hende derhen, og Pigerne og Konerne fulgte nysgjerrige og beskjæftigede efter hende; de angave hundrede Slags Midler, som bruges imod Afmagt, de fortalte, hvorledes det samme var mødt dem her eller der, bleve enige om at Fru von Faldners store Anstrængelse, de mange Bekymringer og Forretninger paa denne Dag, nødvendigt maatte have hidført dette Tilfælde, og den Frygt, at Baronen maaske kunde blamere sig, da han desuden havde opført sig ret uanstændig, havde virket endnu mere dertil.

Baronen søgte imidlertid at oprette den forrige Orden blandt Mændene. Han lod flittigt skjænke i, drak denne eller hiin kjækt til, og søgte at berolige sig og sine Gjæster med alleslags Trøstegrunde. "Det kommer ikke af andet," raabte han, "end af den nyere Tids Uvæsen; enhver Dame af Stand har nu tildags svage Nerver, og naar hun ikke har det, saa anseer man hende ikke for fornem; at blive afmægtig hører til den gode Tone;

Djævlen har opfundet denne forrykte Indretning. Og ogsaa deraf kommer det, at man ikke meer tør nævne noget ved sit rette Navn. Alt skal gaae saa pent, decent, fiint til, at man gjerne kunde gaae ud af sit gode Skind derover. Det har nu altereret hende, at jeg vovede nogen Spøg, som dog er Kryderiet i et Selskab; at jeg ikke kom ud af mig selv over deslige fine, følsomme Historier, og at jeg tillod mig nogle practiske Conjecturer. Blandt Venner maa sligt være tilladt! Og jeg havde, Ven Fröben, anseet Dig for klogere, end at Du skulde tage sligt ilde op."

Men den, til hvem Baronen henvendte den sidste Deel af sin Tale, var allerede længe ikke mere blandt Gjæsterne; Fröben var gaaet paa sit Værelse i Vrede, forbittret paa sig selv og Verden. Endnu kunde han ikke ganske forklare sig dette besynderlige Optrin, hans Sjæl, endnu halvt opbragt paa hans Ven, for hans raae Opførsel, halvt opfyldt af Skræk over hans Venindes Uhheld, var endnu for fuld, i altfor hæftig Bevægelse, til at kunne give Plads for roligere Tanker og Overlæg. "Vil ogsaa hun ikke troe mig," sagde han kummerfuld til sig selv; "vil hun ogsaa lægge meer Vægt paa hendes Mands vanærende Ord, end paa den simple, usmykkede Sandhed, jeg fortalte? Hvad betydede det sælsomme Blik, hvormed hun undertiden betragtede mig under min Fortælling? hvor kunde denne Begivenhed angribe hende saa dybt, at hun blegnede, skjalv? skulde det virkelig være sandt, at hun bær Godhed for mig, at hun føler Deeltagelse for

mig, at hun blev krænket ved sin Mands Opførsel, der maatte nedsætte mig saa dybt i hendes Øine? Og hvad vilde hun gjøre, da hun stod op, da hun vilde tale? vilde hun standse Faldners upassende Tale, eller vilde hun endogsaa forsvare mig?"

Han gik under disse Ord hæftig op og ned i sit Værelse, hans Blik faldt nu paa den Rulle, der indeholdt hiint Portrait, han rullede det op, han saae bittert smilende paa det. "Og hvor kunde jeg ogsaa lade mig henrive af en Følelse af Beskjæmmelse, til at aabne mit Hjerte for Mennesker, der dog ikke forstaae det; at tale om Ting, der ere saa aldeles fremmed for slige overordentlig fornemme Folk; det Slette, det Lave er dem kjærere, forekommer dem naturligere end det Overordentlige; hvor kunde jeg tale om Øine yndige Kinder, om Øine søde Læber til disse Dukker? O Du stakkels, stakkels Barn; hvor langt ædlere er Du i Din Elendighed end disse Rævejægere og Consorter, der blot kjende sand Elendighed og undseelig Armod af Fortællinger, og ansee enhver Dyd, der hæver sig over det Lave, for et Eventyr! Hvor mon Du nu er? mon Du endnu tænker paa Din Ven og de Aftener, der gjorde ham saa lykkelig?!"

Hans Øine fyldtes med Taarer, da han betragtede Portraitet, da han mindede sig den bittre Uret, disse Mennesker havde gjort det stakkels Væsen idag. Han vilde undertrykke sine Taarer, men de strømmede endnu hæftigere. Der fandtes et Sted i denne unge Mands Bryst, hvor alt Vemod, alle Kummerens tilbageholdte

Taarer, samlede sig stille og paa lang Tid som i en dyb Grav; men Dieblikke, som dette, hvor Erindringens Smerter og hans haabløse Lidenskab betyngede hans Bryst saa tungt, sprængte Laaget paa denne Grav, og lod den længe tilbageholdte Kummer strømme ud med Voldsomhed, jo mere hans nedslagne Mod gik over til Vemod.

28.

Fröben overtænkte den næste Morgen den forrige Dags Begivenhed, og var uenig med sig selv, om han ikke heller strax skulde forlade et Huus, hvor et længere Ophold maaske kunde udsætte ham oftere for slige Ubehageligheder, da Døren gik op og Baronen traadte nedslagen og beskjæmmet ind. "Du indfandt Dig ikke igaar Aftes ved Aftensmaaltidet, Du har idag ikke ladet Dig see," begyndte han, i det han traadte nærmere, "Du er vred paa mig; men vær fornuftig og tilgiv mig. See det gik underligt til; jeg havde den hele Dag igjennem drukket saa megen Viin, var ophidset, og Du kjender min svage Side, da kan jeg ikke lade være at drille. Jeg er bleven straffet nok, ved det at den skjønne Dag endte saa elendigt, og at mit Huus nu vil give Stof til Samtale i Omegnen i fire Uger. Gjør mig nu ikke Livet aldeles surt, og vær igjen min Ven som før."

"Tal heller slet ikke meer om den hele Historie," svarede Fröben mørk, i det han bød ham sin Haand; "jeg

er ingen Elsker af, at tale endnu mere om sligt; men imorgen vil jeg reise videre; her bliver jeg ikke længere."

"Vær dog ingen Nar!" raabte Faldner, der ikke havde ventet dette, og blev alvorlig forskrækket; "for en saadan Scenes Skyld vil Du strax reise! jeg har jo altid sagt, at Du er et saadant hidsigt Hoved. Nei, det bliver der intet af; og har Du ikke lovet mig, at blive her, indtil der er kommen Brev fra Don i W*? Nei, Du maa ikke allerede reise herfra; og hvad Selskabet angaaer behøver Du ikke at skamme Dig, Alle, i Særdeleshed Fruentimmerne, skjældte mig dygtig ud, de give Dig ganske Ret, og sagde, at jeg var Skyld i Alt."

"Hvorledes gaaer det Din Kone?" spurgte Fröben, for at føre Samtalen paa noget andet.

"Hun er ganske helbredt, det var blot saadan en lille Skræk, fordi hun frygtede, vi vilde for Alvor komme i Haarene paa hinanden; hun venter med Frokosten paa Dig; kom nu ned, vær fornuftig og tag imod Raison. Jeg maa ride ud, tag mig det ikke ilde op, Mølen kommer endnu idag igang. Du er altsaa igjen ganske som tilforn?"

"Nu ja!" sagde den unge Mand ærgerlig; "rør blot ikke mere ved den hele Historie." Han fulgte Baronen med besynderlige Følelser, som han selv ikke rigtig kunde forklare sig, og hans Ven, fornøiet over hans hurtige Forsoning, ilede iforveien, for at melde sin Kone hvad han havde udrettet, og forlod derpaa Slottet, for at bringe sin Mølle igang.

Havde da idag paa engang alt forandret sig, eller var han blot selv bleven anderledes; Josephes Træk, hendes hele Væsen forekom Fröben forandret, da han traadte ind hos hende. En stille Vemodighed, en blid Kummer syntes at have udbredt sig over hendes hele Væsen, og dog smilede hun saa yndigt, saa fortroligt, da hun bød ham velkommen. Hun foregav, at alt for stor Anstrængelse havde været Aarsag til hendes Afmagt igaar, og syntes overhoved ikke gjerne at tale om det hele Tilfælde. Men Fröben, som det var magtpaaliggende, at hans Veninde havde en god Mening om ham, kunde ikke taale, at hun næsten med Villie slet ikke berørte hans Fortælling. "Nei," raabte han, "jeg beder Dem ikke smutte saaledes fra mig, naadige Frue! Paa de Andres Omdømme agtede jeg kun lidet; hvad bryder jeg mig om, at slige Hverdagsmennesker maale mig efter deres lave Maalestok! Men sandeligen, det vilde smerte mig uendeligt, hvis De ogsaa bedømte mig falsk, hvis De ogsaa nærede Tanker, der maatte nedsætte mig dybt i Deres Øine, hvis De ogsaa tvivlede om Sandheden af min Fortælling, som jeg rigtignok ikke borde have givet til Priis for slige Øren. O jeg besværger Dem, sig mig ret oprigtig, hvad De tænker om mig og den Historie?"

Hun saae længe paa ham; hendes skjønne, store Øie fyldtes med Taarer, hun trykkede hans Haand: "O Fröben; hvad jeg tænker om den?" sagde hun, "og hvis hele Verden tvivlede om Sandheden, jeg vidste dog, at De havde talt sandt! De veed ikke hvor godt jeg kjender Dem!"

Han rødmede af Glæde og kyssede hendes Haand. "Hvor god er De, at De ikke miskjender mig. O sikkert, jeg har fortalt Alt, Alt overeensstemmende med Sandheden."

"Og denne Pige," vedblev hun, "er vel den samme, som De talte til mig om for nylig? Erindrer De Dem ikke, da vi talte om Victor og Klothilde, at De tilstod mig, at De elskede uden Haab? Er det den samme?"

"Det er hende," svarede han sørgmodig; "nei, De vil ikke lee ad mig for denne Taabelighed; De føler for dybt, til at De skulde finde dette latterligt. Jeg veed Alt, hvad man kan indvende derimod, jeg har ofte skjældt mig selv ud for en Daare, en Phantast, der jager efter en Skygge; jeg veed jo ikke engang, om hun elsker mig."

"Hun elsker Dem!" raabte Josephe uvilkaarligt, men rødmende over sine egne Ord tilføiede hun, "hun maa elske Dem; troer De da, at saa megen Ædelmodighed ikke skulde gjøre et dybt Indtryk paa en syttenaarig Piges Hjerte, og i alle hendes Yttringer, som De fortalte os, ligger der, alt maatte ellers bedrage mig, ligger der sikkert en betydelig Grad af Kjerlighed."

Den unge Mand syntes at lytte til hendes Ord med Henrykkelse. "Hvor ofte har jeg ikke raabt dette til mig selv," sagde han, "naar jeg var aldeles uden Trøst og saae sørgmodig tilbage i den forbigangne Tid; men hvad nytter det mig? maaske blot for at gjøre mig endnu ulykkeligere! Jeg har ofte kæmpet med mig selv, har søgt Adspredelse i Menneskenes Vrimmel, Bedøvelse i

Mængden af mine Forretninger, det vilde aldrig lykkes mig. Stedse svævede det hulde, ulykkelige Væsen for mig; mit eneste Ønske var, at see hende endnu eengang. Det er endnu mit Ønske, jeg tør tilstaae det, thi De forstaaer at bedømme mine Følelser; ogsaa denne Reise foretog jeg mig blot, fordi min Længsel drev mig ud i Verden, for at søge hende, for at see hende endnu eengang. Og naar jeg da tænker saadan nøie over dette Ønske, saa griber jeg mig endogsaa ofte i den Tanke, at besidde hende for bestandigt! — De seer bort, Josephe? O, jeg forstaaer Dem; De tænker, at en Skabning, der var nedsunken i saa dyb Elendighed, hvis Forhold vare saa tvetydige, borde jeg aldrig vælge; De tænker paa Menneskenes Omdømme; paa alt dette har jeg ogsaa ret ofte tænkt, men saa sandt jeg lever, hvis jeg fandt hende igjen saaledes, som jeg forlod hende, jeg vilde ikke spørge nogen anden end mit Hjerte. Vilde De da bedømme mig saa strengt, Josephe?"

Hun svarede intet; med Hovedet bestandigt bortvendt fra ham, Panden stottet imod Haanden, rakte hun ham en Bog og bad ham læse for hende. Han greb den langsomt, han saae spørgende paa hende; det var den eneste Gang, at han ikke forstod sig rigtig paa hendes Adfærd; men hun vinkede ad ham, at han skulde læse, og han adlød, endskjøndt han gjerne havde ladet sit Hjerte tale endnu længer. Han læste i Begyndelsen noget adspredt, men lidt efter lidt tiltrak Gjenstanden ham, førte hans Tanker meer og meer bort fra den for-

rige Samtale, og henrev ham endeligen, saa at han, i det han vedblev at læse, ikke bemærkede, at den skjønne Kone vendte et vemodigt Ansigt imod ham, at hun kastede ømme Blikke paa ham, at hendes Øine ofte fyldtes med Taarer, som hun blot møisomt holdt tilbage. Først silde hørte han op at læse, og Josephe havde fattet sig saa vidt, at hun kunde tale med Rolighed om det han havde læst, men alligevel forekom det den unge Mand, at hendes Stemme skjalv nu og da, at den Fortrolighed, hun hidtil havde viist imod sin Mands Ven, var forsvunden; han havde følt sig ulykkelig, naar ikke en Straale af en varmere Følelse, der brød ud af hendes Øie, havde bragt ham til at tvivle om hans Formodning var rigtig.

29.

Da Baronen først vilde vende tilbage om Aftenen, og Josephe, efter at han havde læst for hende, havde begivet sig paa sit Værelse, besluttede Fröben, for at befrie sig fra disse qvælende Tanker i det mindste paa nogle Timer, at hensove den hede Middagstid før Middagsmaaltidet. I den Løvhytte, der ved saa mange skjønne Timer, han her havde tilbragt med den elskværdige Kone, var bleven ham dyrebar, lagde han sig paa en Mosbænk og sov snart ind. Sine Sorger havde han ladet blive tilbage, de fulgte ham ikke igjennem Drømmenes Port; blot yndige Erindringer smeltede hen og forvandlede sig

til nye yndige Billeder. Pigen fra St. Severingaden med sin smeltende Stemme svævede hen til ham og fortalte ham om sin Moder; han skjændte paa hende, fordi hun havde ladet ham vente saa længe paa hende, da han dog havde indfundet sig den første og den femtende i hver Maaned; han vilde kysse hende til Straf, og hun vægrede sig, han løftede Sløret op, han løftede det skjønne Ansigt iveiret ved Hagen, og see — det var Don Petro, der havde puttet sig i Pigens Klæder, og Diego, hans Tjener, var færdig at lee sig ihjel over denne herlige Spas. — Derpaa var han igjen ved et kjekt Spring af den drømmende Phantasie i Stuttgart i hiin Maleriesamling. Man havde ordnet den anderledes, han gjennemsøgte forgjæves alle Sale efter det dyrebare Malerie; det var ikke at finde; han græd, han begyndte at raabe og jamre sig; da kom Galleriebetjenten hid, og bad ham være stille og ikke vække Billederne, der nu alle sov. Paa engang saae han Maleriet hænge i et Hjørne, men ikke som Brystbillede som før, men i Legemsstørrelse; det saae paa ham med skjælmske Blikke; det traadte levende ud af Rammen og omarmede den Lykkelige; han følte et hedt, langt Kys brænde paa sine Læber. Som det ofte er Tilfældet, at man troer at være vaagen i Drømme og siger sig selv drømmende, at man har blot drømt, saaledes syntes det ogsaa nu at være Tilfældet med den unge Mand. Han troede, opvakt af det lange Kys, at aabne Øinene, og see et blomstrende, yndigt Ansigt, der syntes ham bekjendt, bøie sig ned over ham. Af

Fryd over det søde Aandedræt, de elskovsglødende Kys, han indsugede, tillukkede han igjen sine Øine; han hørte en Larm, han slog nok engang Øinene op, og saae en Skikkelse i en sort Kaabe, en sort Hat med et grønt Sløer, svæve bort; da hun netop vilde dreie omkring et Hjørne, vendte hun endnu engang sit Ansigt om imod ham; det var den elskede Piges Ansigtstræk, og ligesom dengang havde hun ogsaa nu taget Halvmasquen paa. "Ak, det er jo dog blot en Drøm," sagde han smilende til sig selv, i det han igjen vilde tillukke sine Øine; men den Følelse, at være opvaagnet, Vindens Susen i Løvhyttens Blade, Springvandets Pladsken var altfor tydelig, til at han ikke skulde blive fuldkommen vaagen og munter derved. Det besynderlige, levende Drømmebillede stod endnu for hans Sjæl; han saae hen til den Kant, hvor det var forsvundet, han saae hen til det Sted, hvor hun havde staaet, hvor hun havde boiet sig hen over ham, han troede endnu at føle den elskede Piges Kys paa sine Læber! "Saa vidt er det altsaa kommen med Dig," sagde han forskrækket til sig selv, "at Du endogsaa drømmer vaagen, at Du med sunde Sandser seer hende omkring Dig! Til hvilket Vanvid vil dette endnu føre Dig? Nei, at man kunde drømme saa levende, havde jeg aldrig troet. Det er en Sygdom i Hjernen, Feberphantasie; ja der mangler ikke meget, saa kunde jeg endogsaa faae i Sinde at paastaae, at Drømmebilleder kunde efterlade Fodspor i Sandet, thi disse Fjed her i Sandet ere ikke af min Fod."

Hans Blik faldt paa den Bænk, hvor han havde ligget, han saae et zirligt sammenfoldet Papir, og tog det forundret op. Det var uden Udskrivt, det havde ganske Form af en billet doux; han betænkte sig et Øieblik, om han skulde aabne det; men nysgjerrig, hvo der vel her kunde skrive i en saadan Form, udfoldede han Papiret — en Ring faldt ud af det. Han holdt den i sin Haand og fløi Brevet igjennem, han læste: "Ofte er jeg Dig nær, Du min ædle Frelser og Velgjører; jeg omsvæver Dig med den uendelige Kjerlighed, som min Taknemmelighed oppustede, der selv med mit Liv aldrig vil uddøe! Jeg veed, Dit høimodige Hjerte slaaer endnu bestandigt for mig. Du har streifet igjennem Lande, for at opsøge mig, for at finde mig; men Din Møie er forgjeves — forglem en ulykkelig Skabning, hvad vilde Du mig ogsaa? Hvis ogsaa min høieste Lykke ligger i den Tanke, ganske at tilhøre Dig, saa kan det dog aldrig ske! For evigt! sagde jeg Dig allerede dengang, ja for evig elsker jeg Dig, men — Skjæbnen vil, at vi skulle være adskilte for evig, at jeg aldrig skal leve ved Din Side, men blot i Din kjerlige Erindring.

Betlerskeen fra pont des arts."

Den unge Mand troede endnu bestandigt at han drømte; han saae sig mistroisk omkring, for at bemærke, om hans Phantasie havde forført ham saa aldeles, at han levede i en Drømmeverden; men alle Gjenstande omkring ham, den velbekjendte Løvhytte, Bænken, Træerne, Slottet i det Fjerne, alt stod endnu som før, han

saae, han var vaagen, han drømte ikke. Og disse Linier vare altsaa virkelig skrevne, vare ikke et Drømmebillede af hans Phantasie? "Har man maaske villet drive Spøg med mig?" spurgte han sig selv derpaa, "ja sikkert; alt kommer vel fra Josephe; maaske var ogsaa hiint Syn blot en Masque. Men hvorledes? Har hun kysset mig, eller var dette blot en Drøm?" I det han rullede Papiret sammen, følte han Ringen, der var skjult i Brevet, i sin Haand. Nysgjerrig tog han den frem, betragtede den og blegnede. Nei, det var i det mindste intet Blændværk, det var den samme Ring, han havde givet Pigen den Nat, han for evig tog Afsked fra hende. Saameget han ogsaa i det første Øieblik var oplagt til, at troe paa overnaturlige Ting, saa opfyldtes hans Indre dog ved den Tanke, at han havde et Tegn fra det elskede Væsen, at hun var ham nær, af saa høi Henrykkelse, at han ikke mere tænkte paa Ordene i Brevet, han tvivlede intet Øieblik om, at han vilde finde hende, han trykkede Ringen til sine Læber, han styrtede ud af Løvhytten i Haven, og hans Blikke streifede omkring paa alle Veie, i alle Buske efter den dyrebare Skikkelse. Men han speidede forgjæves omkring; han sporgte Arbeiderne i Haven, Tjenerne i Slottet, om de ingen Fremmed havde seet; man havde ikke bemærket nogen. Bestyrtet, næsten ikke istand til noget Overlæg, kom han til Aftensmaaltidet; forgjæves forskede Faldner om Grunden til hans forstyrrede Blikke, forgjæves sporgte Josephe, om

han maaske var endnu forstemt fra igaar. "Der er mødt mig noget," sagde han, "som jeg kunde kalde et Underværk, naar min Fornuft ikke kæmpede imod Overtroe."

30.

Dette besynderlige Tilfælde og Ordene i Brevet, som han vel læste tigange om Dagen, havde gjort den unge Mand ganske dybsindig. Han begyndte at gruble over, om det var muligt, at overjordiske Væsner kunde gribe ind i de Dødeliges Liv. Hvor ofte havde han ikke leet af de Sværmere, der troede paa Syner, paa Sendebud fra en anden Verden, paa Skytsaander, der omsvæve Menneskene, som paa et Evangelium. Hvor ofte havde han beviist dem den physiske Umulighed, at ulegemlige Væsner kunne vise sig synlige, at de kunne forrette dette eller hiint. Men det der var mødt ham selv, hvorledes skulde han udtyde det? Ofte foretog han sig, at forglemme alt, slet ikke mere at tænke derpaa, og i det næste Øieblik qvælte han sig med, at lade sin Erindring træde ret levende frem for Øiet; hendes Ansigtstræk vare da tydeligere end dengang, han havde jo seet hende, da hun vendte sig nok engang om ved Hjørnet af Haven; han havde igjen seet den skjønne Mund, disse yndige Kinder, denne Hage, denne ranke Hals! Han tog sit Portrait frem, han sammenlignede Træk med Træk, han lagde sin Haand paa Damens Øine og Pande, og det var det halve Ansigt, som det skuede frem under Halvmasquen!

Fröben havde, fordi Josephe den næste Morgen var for meget beskjæftiget i Huset, til at kunne tale med ham, igjen sat sig i Løvhytten. Han læste, og under Læsningen sysselsatte altid den Tanke ham, om hun igjen vilde lade sig see for ham. Middagens Hede virkede bedøvende paa ham; med Møie søgte han at holde sig vaagen, han læste ivrigere og med mere Anstrængelse, men lidt efter lidt sank hans Hoved tilbage, Bogen faldt ud af hans Hænder, han sov.

Næsten paa den samme Tid som igaar vaagnede han, men ingen Skikkelse med et grønt Slør var nær eller fjernt at see; han smilede ad sig selv, fordi han havde ventet hende, han stod sørgmodig og utilfreds op, for at gaae ind i Slottet, da saae han ved Siden af sig et hvidt Tørklæde, som han ikke kunde erindre han havde lagt der; han saae paa det, det maatte dog nok alligevel tilhøre ham, thi i det ene Hjørne var hans Navn syet. "Hvorledes kommer dette Tørklæde herhid?" raabte han bevæget; da han ved nøiere Beskuelse bemærkede, at det var et af de Tørklæder, som Pigen havde syet for ham, og som han gjemte som en Helligdom. "Skal dette paa ny være et Tegn?" Han udfoldede Tørklædet, han søgte, om der maaske kunde være lagt nogle Linier ind i det. Det var tomt; men i et andet Hjørne af Tørklædet opdagede han nogle Bogstaver, der vare ligeledes indsyede som hans Navn; ziirligt og net stode der de Ord: for evigt. "Altsaa har hun dog været her," raabte den

unge Mand ærgerlig, "og jeg kunde saaledes sove, uden at bemærke hende? Hvorfor giver hun mig vel et nyt Tegn? hvorfor gjentager hun disse sørgelige Ord, der allerede dengang og igjen igaar gjorde mig saa ulykkelig?" — Ogsaa idag sporgte han igjen alle Domestiquerne, om de ikke havde seet en fremmed Person i Haven? de svarede alle nei, og den gamle Gartner sagde, i tre Timer havde der slet ikke været nogen anden end den naadige Frue i Haven. "Og hvorledes var hun paaklædt?" sporgte Fröben ham, overrasket paa en besynderlig Maade. "Ak Herre, De sporger mig om meer end jeg kan sige Dem," svarede den Gamle; "hun var paaklædt i fornemme Klæder, men hvorledes, det kan jeg ikke beskrive; da hun gik forbi mig, nikkede hun venlig og sagde: "God Aften, Jacob!"

Den unge Mand forte den Gamle til en Side. "Jeg besværger Dig," hviskede han; "bar hun et grønt Sler? havde hun ikke store, sorte Briller paa?"

Den Gamle saae mistroisk paa ham, i det han rystede paa Hovedet. "Sorte Briller paa?" sporgte han, "den naadige Frue store, sorte Briller paa? ih Du min Gud, hvad tænker De paa, hun har saa skarpt Syn, saa klare Øine, som en Gemse, og skulde bære Briller paa Næsen, med Respect at sige, store, sorte Briller, hvormed de gamle Kjerlinger i Kirken sammenklemme deres Næse, for at det skal lyde finere, naar de synge? Nei, naadige Herre, saadan slette Tanker maa De slaae ud af Hovedet, for de ere urimelige; og tag det ikke ilde op, men

De skulde dog tage en Hat paa i denne Hede, for Solstik Skyld." Saaledes sagde den Gamle, og gik rystende paa Hovedet videre; men til de øvrige Tjenestetyende pegede han, i det han gjorde en meget mistænkelig Bevægelse, med Pegefingeren paa Hjernen, som om han meente, at det ei var rigtig der hos den unge Herr Gjæst.

31.

Ogsaa nu kom Fröben ikke til noget andet Resultat, end at den Pige, han elskede saa inderligt, var et ubegribeligt Væsen. Og denne gaadefulde Leeg med hans Smerte, med hans Længsel, beskjæftigede ham saa udelukkende, at meget, der ellers vilde have faldet ham i Øinene, undslap hans Opmærksomhed. Josephe sad med forgrædte Øine ved Bordet; Baronen var i slet Lune, talte intet, og gav sit indre Mismod, der laae omkring hans Pande, og tydeligt talte ud af hans Øine, nu og da Luft ved en Eed over den slette Mad og over den endnu slettere Huusholdning. Hans ulykkelige Kone lod ham stille og taalmodig udøse al sin Harme over hende; hun kastede undertiden, som om hun vilde søge Trøst eller Hjælp, et flygtigt Blik over til Fröben; ak, hun bemærkede ikke, hvorledes hendes Mand lurede ved disse Blikke, hvorledes hans Pande farvedes rødere, naar han traf hendes Øine paa denne Vei.

Alt dette gled forbi Fröbens Øie og Øre som noget, han allerede havde vænnet sig til; han gjorde sig ikke engang den Møie, at spørge Josephe om Aarsagen til Baronens Fortrædelighed. Det var ham ikke paafaldende, at hun, naar Faldner var tilstede, var meer tilbageholdende mod ham, han ansaae det som en Følge af hans Vens sædvanlige Virksomhed, at denne nødte ham de næste Dage at tage med ham hist og her paa hans Gods, og ofte tilbringe en stor Deel af Dagen i Skov og Mark med Landmaaling og Beregninger. Men da han en Morgen, da Faldner, allerede færdig til at ride, ventede paa ham, foregav en lille Upasselighed, for at undgaae disse ubehagelige Markbesøg, da han sagde ligefrem, at han dog ogsaa engang maatte læse for Josephe, var det ham dog paafaldende, at Baronen raabte: "Nei, der skal ikke læses for hende, slet ikke mere. I nogen Tid gaaer desuden alt contrair. Det vilde gaae herligt, naar hun tilbragte den hele Morgen med Læsning, og fik slige Romanideer i Hovedet, hvoraf jeg allerede har mærket nogle. Læs Du i Guds Navn for Dig selv, kjere Fröben, men tag mig det ikke ilde op, at jeg placerer min Kone et andetsteds. Du gaaer i Haven efter Frokosten, Josephe, der skal idag tages Salat op, siden efter er Du saa god og gaaer til Pastorens, Du skylder dem allerede længe et Besøg." Med disse Ord tog han sin Ridepidsk af Bordet og forlod Værelset.

"Hvad vil det sige? hvad fattes ham idag?" spørgte Fröben forundret den unge Kone, der neppe formaaede at

holde sine Taarer tilbage. — "O han er omtrent som han pleier at være," sagde hun uden at see iveiret; "Deres Nærværelse har bragt ham en lang Tid ud af hans daglige Vane; De seer, han er nu igjen som før." — "Men min Gud," raabte han ærgerlig, "saa send De en Pige ned i Haven!" — "Jeg tør ikke," sagde hun i en bestemt Tone; "jeg maa selv see til; han vil jo have det." — "Og Besøget hos Pastoren?" — "Maa jeg gjøre, De har hørt, at jeg maa gjøre det; lader os ikke tale derom, det er nu engang saaledes. Men De," vedblev Josephe, "De, min Ven, synes at have forandret Dem i nogle Dage, De er slet ikke meer saa munter, saa fortrolig som før. Skulde De maaske ikke finde Behag i at være her? Skulde min Mand, skulde maaske jeg være Aarsag til Deres forandrede Stemning?"

Fröben følte sig forlegen; han var paa den Punkt, at fortælle sin Veninde den besynderlige Hændelse i Haven, men den Tanke, at blotte sig for den kloge, unge Kone, holdt ham tilbage. "De veed," sagde han, "at jeg i de sidste Dage har erholdt Breve fra S*, og hvis jeg synes at være forstemt, saa ere disse Breve alene Skyld deri." Hun saae tvivlsom paa ham; et Svar syntes at svæve paa hendes Læber, men ligesom om hun havde læst Mangel paa Tillid i den unge Mands Blikke, og følte sig krænket derved, trykkede hun sine skjønne Læber sammen og trængte Svaret tilbage; hun drog taus i Klokkestrengen, befalede sin Kammerpige at bringe sin Hat og Parasol, og gik derpaa,

uden at indbyde ham til denne Spadseretour, ned i Haven.

Da den unge Mand nogle Timer efter ligeledes gik ned i Haven, og sporgte efter Josephe, hed det, hun var gaaet til Pastorens. Han ilede til Løvhytten, han satte sig ned med bankende Hjerte. Idag havde han foresat sig, ikke at sove. "Jeg vil dog see," sagde han til sig selv, "om dette Væsen, der omsvæver mig saa hemmeligheds fuldt, har endnu et tredie Tegn til mig? Jeg vil lægge mig ned som om jeg sov, og saa sandt jeg lever, hvis det igjen lader sig see, vil jeg gribe det, og see, af hvilken Natur det er." Han læste indtil Middag kom; derpaa lagde han sig ned og tillukkede sine Øine. Ofte vilde virkelig Søvnen bemægtige sig ham, men hans Forventning, Urolighed og faste Villie lod ham blive vaagen. Han havde vel omtrent ligget en halv Time saaledes, da det begyndte at rasle i Løvhyttens Grene. Han aabnede sine Øine lidt og saae, hvorledes to smaae, hvide Hænder gjorde forsigtig en Aabning imellem Grenene, formodentlig for at kunne see den Slumrende. Derpaa hørte han lette, lette Fjed i Sandet. Han saae hemmelig hen til Indgangen af Løvhytten, og hans Hjerte var nær ved at springe af glad Utaalmodighed, da han saae sin Pige i den sorte Kaabe og Hat, det grønne Sløer slaget tilbage, den sorte Halvmasque bunden for den øverste Deel af det skjønne Ansigt.

32.

Hun nærmede sig paa Spidserne af Tærne. Han saae, hvorledes en stærkere Rødme bedækkede hendes Ansigt, da hun traadte nærmere. Hun betragtede den Sovende længe; hun sukkede dybt og syntes at tørre Taarer af sine Øine. Derpaa traadte hun nærmere; hun bøiede sig ned over ham, hendes Aandedræt berørte hans Kind, hun bøiede sig dybere ned og hendes Mund lagde sig paa hans saa blidt, som Morgenrøden nedsænker sig paa Høien.

Da kunde han ikke længere holde sig; hurtig slyngede han sine Arme om hendes Liv, og med et kort, ængsteligt Skrig sank hun i Knæe. Han sprang forskrækket op, han troede hun var afmægtig, men hun kunde ikke tale og skjalv hæftigt; han løftede hende op, han drog hende, opfyldt af Gjensynets Henrykkelse, ned ved sin Side paa Bænken, han bedækkede hendes Mund med glødende Kys, han trykkede hende tæt til sig: "O, saa har jeg Dig da igjen, endeligen, endeligen igjen, Du elskede Væsen!" raabte han; "Du er intet Blændværk, Du lever, jeg holder Dig i mine Arme som dengang, jeg elsker Dig som dengang, og er lykkelig, salig, thi Du elsker jo ogsaa mig!" — En stærk Ildrødme bedækkede hendes Kinder, hun talte intet, hun søgte forgjæves at rive sig ud af hans Arme. "Nei, nu slipper jeg Dig ikke meer," sagde han, og Taarer, Glædens Taarer hang i hans Øienhaar; "nu holder jeg Dig fast, og ingen Verden skal kunne rive Dig fra mig. O kom, bort med

denne misundelige Masque, jeg vil skue Dit skjønne Aasyn ganske, ak, det har altid levet i mine Drømme!" Hun syntes at ville holde med sin sidste Kraft hans Haand fra Halvmasquen, hun aandede tungt, hun stred med ham, men den unge Mands glædedrukne Tilstand, efter et saa langt Savn at vide sig saa uudsigelig lykkelig, lod ham vinde en let Seier. Han holdt hendes Arme tilbage med den ene Haand, skjælvende stødte han Hatten tilbage med den anden, løste Masquen, og saae — sin Vens Hustru.

"Josephe!" raabte han, som om han var styrtet ned i en Afgrund, og hans Tanker dreiede sig rundt, "Josephe?"

Bleg, ubevægelig sad hun ved hans Side og sagde vemodigt smilende: "Ja, Josephe."

"De har altsaa bedraget mig?" sagde han bitter, i det det foregaaende Diebliks Forhaabninger, dets hele Salighed fløi forbi ham; "o denne Farce kunde De have sparet. — Men," vedblev han, i det en Tanke lynede igjennem hans Hoved; "for Guds Skyld, hvor har De faaet Ringen, Tørklædet fra?"

Hun rødmede paa ny, hun udbrød i Taarer, hun skjulte sit Hoved ved hans Bryst. "Nei," raabte han, "jeg maa have Svar; det er min Ring, mit Tørklæde — jeg besværger Dem, hvorledes ere begge Dele komne i Deres Hænder, hvorfra har De Ringen?"

"Fra Dig?" hviskede hun, i det hun beskjæmmet trykkede sig tættere ind til ham.

Da faldt en Lysstraale i Fröbens Sjæl; endnu blændede dette klare Lys ham, men han løftede hendes Hoved blidt iveiret, og betragtede hende med forundrede og omme Blikke. "Det er Dig? drømmer jeg da igjen?" sagde han, efter at han længe havde seet paa hende; "sagde Du ikke, at Du var min kjere Pige? O Gud, hvilket Slør laae da over mine Øine? Ja, det er Dine hulde Kinder, det er Din yndige Mund, der ikke kyssede mig nu for førstegang!"

En stærk Rødme bedækkede hendes Kinder. Hun saae paa ham med henrykte Blikke. "Hvad vilde jeg være bleven til uden Dig, Du ædle Mand," raabte hun, i det Taarer fyldte hendes Øine; "jeg bringer Dig min gode Moders Velsignelse, Du har forsødet hendes sidste Dage og lettet den Elendighedens Byrde, der laae saa tungt paa hendes syge Bryst. O! hvorledes skal jeg takke Dig? Hvad var jeg bleven til uden Din Bistand! Men," vedblev hun, i det hun bedækkede sit Ansigt med sine Hænder, "hvad er jeg da bleven? en Andens Hustru, Din Vens Hustru!"

Fröben saae, at en uudsigelig Smerte hævede hendes Barm op og ned, at hendes Taarer randt imellem de nydelige Fingre liig en Kilde. Han følte, hvor omt hun elskede ham, og ingen Tanke om en Bebreidelse, at hun kunde tilhøre en anden end ham, kom i hans Sjæl. "Saaledes er det," sagde han sørgmodig, i det han trykkede hende fastere til sig, som om han ikke vilde slippe hende; "det er saaledes! vi ville tænke, det skulde

saa være, det maatte blive saaledes, fordi vi maaske vare blevne for lykkelige. Men i dette Dieblik er Du min, tænk, at Du kom herhid fra Lægeacademiets Plads og jeg ventede paa Dig; o kom, omarm mig endnu engang som dengang, ak, blot een eneste Gang!"

Hensunken i Erindringen, hang hun om hans Hals; bag hendes mørke Blik syntes Tanken om Virkeligheden at svinde hen; tydeligere og tydeligere, venligere og venligere stod Erindringen for hendes Sjæl; et yndigt Smiil viste sig omkring hendes Mund, og tog Plads i de nydelige Smilehuller: "Og kjendte Du mig da ikke?" sporgte hun smilende. "Og Du kjendte mig ikke?" sporgte han, i det han betragtede hende med Ømhed. "Ak!" svarede hun, "jeg havde dengang ret betragtet Dine Ansigtstræk og gjemt dem dybt i mit Hjerte, men sandelig, jeg havde aldrig kjendt Dig. Det maatte vel ogsaa komme deraf, at jeg altid saae Dig om Natten, indhyllet i en Kappe, Hatten dybt nedtrykket i Panden. — Rigtignok, da Du den første Aften raabte til Faldner: "til vi sees igjen!" da forekom den Tone mig saa bekjendt, som om jeg havde hørt den før; men jeg loe altid af mig selv, over mine taabelige Formodninger. Siden efter forekom det mig af og til, som om Du maatte være den, jeg meente; dog tvivlede jeg stedse igjen; men da Du om Søndagen blot havde nævnet pont des arts, da opstod der paa engang en egen Sol paa Dit Ansigt; Du syntes ganske at leve i Erindringen, og med de første Ord var det mig tydeligt, at det

var Dig! Men mig kunde Du rigtignok ikke kjende igjen, ikke sandt, jeg er bleven ret bleg?"

"Josephe;" svarede han, "hvor vare min Sandser? hvor var mit Øie, mit Øre, at jeg ikke kjendte Dig igjen? Strax ved det første Syn fløi en glad Skræk igjennem min Sjæl, Du lignede saa aldeles det Billede, som jeg, ved en forunderlig Lykke, havde fundet; men Opdagelsen af Din Moders Slægt førte mig vildt; jeg saae i Dig blot den skjønne Lauras Datter, og ofte, naar jeg sad ved Din Side, var min Aand langt borte — hos Dig!" — "O Gud!" raabte Josephe, "er det sandt, er det muligt? kan Du endnu elske mig?" — "Om jeg kan? — men tør jeg da? Gud i Himmelen, Du hedder jo Fru von Faldner; siig mig blot for Himmelens Skyld, hvorledes er alt dette gaaet til? Hvorfor kunde Du ikke een enestegang vente paa mig?"

33.

Hun aftørrede sine Taarer, hun fattede sig med Møie, for at tale. "See," sagde hun, "man skulde have troet, at en fjendtlig Skjæbne blot havde ordnet alt saaledes, for at gjøre mig ret ulykkelig. Da Du reiste bort kunde jeg ikke mere glæde mig. Hine Aftener med Dig havde saa megen Betydning for mig. Allerede fra det Øieblik af, da Du i mit kjere Modersmaal bad Din Ledsager om Penge, slog mit Hjerte for Dig; og da Du

sørgede med saa megen Ædelmodighed, med en saadan fiin Følelse for os, ak, da havde jeg ofte kunnet trykke Dig til mit Hjerte og tilstaae Dig, at jeg tilbad Dig som et høiere Væsen. Jeg veed ikke, hvad der havde været mig for tungt at gjøre for Dig; og hvor høimodigt, hvor ædelt opførte Du Dig imod mig! Du gik, jeg græd længe, thi en smertelig Følelse sagde mig, at vi vare for evigt adskildte. Otte Dage efter at Du var afreist, døde min Moder meget hurtigt. Hvad Du havde givet mig dengang, var netop tilstrækkelig, for at lade min Moder begrave, og ikke lade hendes Minde blive vanæret. En Dame, det var Grevinde Landskron, der boede i vort Nabolaug og havde hørt om os Ulykkelige, lod mig komme til sig. Hun prøvede mig i Alt, hun gjennemsaae nøie min Moders Papirer, som jeg maatte give hende; hun syntes at være tilfreds og tog mig med som Selskabsdame. Vi reiste; jeg vil ikke beskrive Dig, hvorledes mit Hjerte blødte, da jeg maatte forlade Paris; der manglede endnu blot fjorten Dage i den Tid, Du havde bestemt til Din Tilbagekomst; da vilde jeg have været den første paa Pladsen, vilde endnu engang have talt med Dig, endnu engang taget Afsked fra Dig! Det skulde nu ikke være saaledes, og da vi kjørte ud af St. Severingaden over den bekjendte Plads ved l'école de médecine, da var mit Hjerte færdigt at briste, og jeg sagde til mig selv: "for evigt!" Eduard! jeg har aldrig siden hørt noget om Dig, Dit Navn var mig ubekjendt. Du havde sikkert, tænkte jeg, forglemt Betlerskeen forlænge

siden; jeg levede blot af fremmede Folks Naade, jeg maatte taale mange bittre Ting, jeg taalte dem, det voldede mig ikke den største Smerte! Men da Grevinden drog hen paa sit Gods i denne Egn, da Faldner bad om min Haand, da jeg mærkede, at hun endog holdt det for en god Forsørgelse, maaske ogsaa var ked af mig — nu — jeg havde jo blot en enestegang været lykkelig, kunde aldrig haabe, at blive det igjen; det Øvrige var jo saa ligegyldigt — da blev jeg hans Kone!"

"Stakkels Barn! Du denne Faldners Kone, hvorfor netop Du med Din bløde Sjæl, med Din fine Følelse, med saa mange gyldige Fordringer paa en i det mindste bedre Lod, hvorfor netop Du hans Kone? Dog det er saaledes; Josephe, jeg kan, jeg tør ikke blive her nogen Dag længere; jeg har, uagtet alt det Raae, der er ved ham, engang kaldt ham Ven, er nu hans Gjæst, og hvis det ogsaa ikke var saaledes, vi tør nu engang ikke være lykkelige sammen!" Der laae en dyb Smerte i hans Ord; han kyssede den skjønne Kones Øine, blot for ikke at blive mere blødhjertet ved den Kummer, der boede i dem. "O blot endnu een Dag," hviskede hun ømt; "jeg har først nylig fundet Dig, og Du tænker allerede paa at fly. See, naar Du er borte, da bortsvinder min Lykke igjen for evigt; han vil igjen behandle mig haardt, da maa jeg dog gjemme en Smule Erindring, som jeg kan tære paa i den endeløse Ørken."

"Hør, jeg vil tilstaae Faldner Alt," sagde den unge Mand efter nogen Eftertanke. "Jeg vil skildre ham Alt,

saa det maa røre ham selv; han elsker Dig dog ikke, Du heller ikke ham og er ulykkelig; han skal aftræde Dig til mig. Mit Huus ligger ikke saa skjønt som dette Slot, mine Godser kan Du overskue, Du forlader stor Velstand her, men naar Du drog ind i mit Huus, vilde jeg lægge mine Hænder under Dig som et Tæppe, paa Hænderne vilde jeg bære Dig, Du skulde være Dronning i mit Huus, og jeg Din første troe Tjener!"

Hun saae smerteligt op til Himmelen, hun græd hæftigere. "Ak ja, naar jeg var af Din Religion, gik det nok an, men vi ere jo viede paa godt catholsk, og da kan blot Døden gjøre Skilsmisse! O Du store Gud, hvor ulykkelig gjøre ofte Lovene! Hvilken Salighed at være hos Dig; stedse at sørge for Dig, hænge ved Dine Blikke, og hver Dag ved øm Kjerlighed erstatte Dig en Tusindedeel af det, Du har gjort for min kjere Moder og for mig." — "Altsaa alligevel for evigt?" svarede han sørgmodigt; "altsaa blot imorgen og da skilles vi ad for evigt?" — "For evigt!" hviskede hun, saa det næppe kunde høres, i det hun trykkede ham tættere til sine Læber.

"Her altsaa finder man Dig, Du nederdrægtige Skjøge!" skreg i dette Øieblik en Tredie, der stod ved Siden af denne Gruppe. De sprang forskrækkede op. Skjælvende af Vrede, skjærende Tænder af Harme stod Baronen der, holdende i den ene Haand et Papir, i den anden sin Ridepidsk, som han netop opløftede, for at slaae den Ulykkelige over hendes skjønne Nakke. Fröben faldt ham

i Armen, tog Pidsken med Møie fra ham, og kastede den langt bort. "Jeg beder Dig," sagde han til den Rasende, "blot her ingen slige Optrin; Dine Folk ere i Haven, Du beskjæmmer Dig og Dit Huus ved slige Optrin."

"Hvad?" skreg denne, "er mit Huus ikke allerede nok beskjæmmet ved denne nederdrægtige Person, ved dette Tiggerpak, som jeg havde i mit Huus? Mener Du, at jeg ikke kjender Din Haandskrivt," vedblev han, i det han holdt Papiret hen til hende; "det er jo et Brev til Herr Galanen her, til Romanhelten. Altsaa maatte jeg ægte en Pige, som Du har underholdt, og da Du var ked af hende, skulde den ærlige Faldner gjøre hende til naadige Frue; derpaa kommer man sex Maaneder efter tilfældigviis i Besøg, for at sætte endnu nogle Ender til Gemalens Horn. Det skal Du komme til at betale, Nidding; men denne Tiggerqvinde maa gjerne igjen stille sig med Tallerken og Lygte paa pont des arts eller leve af Din Naade. Mine Karle skulle jage hende ud af Gaarden med Jagtpidske!"

34.

Manden af en fiin Dannelse har i slige Øieblikke en afgjort Overvægt over det raae Menneske, der henreven af Vrede til Ubesindighed, ikke rigtig veed, hvad han skal foretage sig. Et Blik paa Josephe, der sad bleg,

skjælvende, uden at kunne tale paa Mosbænken, sagde Fröben hvad her var at gjøre. Han bød hende sin Arm og førte hende ud af Løvhytten til Slottet. Rasende saae Baronen efter dem; han var i Begreb med, at kalde sine Folk sammen, for at opfylde sin Trudsel, men den Frygt, at gjøre sin Skjændsel endnu større, holdt ham tilbage. Han løb op i Salen, hvor Josephe laae paa Sophaen og skjulte sit grædende Ansigt i Puderne, og Fröben stod tankeløs ved Vinduet og stirrede ud. Skjældende og bandende løb Baronen frem og tilbage i Salen; han bandte sig selv, fordi han havde ægtet en saadan Qvinde. "Der maa ingen Retfærdighed findes i Landet, naar jeg ikke skulde kunne skaffe mig hende fra Halsen!" raabte han: "Hendes Dødeseddel og alt det andet er falsk; hun har udgivet sig for at være af Adel, den Betlerske, dette Ægteskab er ugyldigt!" — "Det vil uden Tvivl være det Fornuftigste," afbrød Fröben ham; "det kommer blot an paa, hvorledes Du bær Dig ad, for ikke at blamere Dig endnu mere ...." — "Ha, min Herre!" skreg Baronen i hæftig Vrede, "De spotter mig ovenikjøbet, efter at De ved Deres grændseløse Frækhed har bragt al denne Skjændsel over mig? Følg mig, til vor Skilsmisse behøves der ingen Domstol; det kan strax ske. Følg mig!"

Josephe, der forstod Faldners Ord, sprang op; hun kastede sig ned for den Rasende, hun anraabte ham om, blot at lade alt gaae ud over hende; thi hans Ven var ganske uskyldig; hun pegede paa Seddelen, han havde i

Haanden, og som hun kjendte; hun svoer, at Fröben først idag havde erfaret, hvem hun var. Men den unge Mand selv afbrød hendes Forbønner, han løftede hende op og førte hende tilbage til Sophaen. "Jeg er vant til," sagde han koldblodigt til Baronen, "først at ordne mine Ting før jeg gjør en saadan Gang, og Du vil handle rigtigt, hvis Du gjør det samme. Frem for alle Ting forlader Din Kone nu Slottet, thi her vil jeg ikke have hun skal være, naar jeg ikke meer er her, for at beskytte hende for Dine Mishandlinger."

"Du bær Dig jo ad her som i Din Eiendom," svarede Baronen leende af Vrede; "men Madamen var jo allerede forhen Din Eiendom, jeg havde nær forglemt det; hvor skal da den søde Engel bringes hen? I en Fattiganstalt, i et Hospital, eller til det næste det bedste Led, for at hun kan fortsætte sin Haandtering?"

Fröben hørte ikke paa ham; han vendte sig til Josephe. "Boer Grevinden endnu i Nærheden," sporgte han hende, "troer De vel at kunne finde der et Opholdssted i de første Dage?" — "Jeg vil gaae til hende," svarede hun. — "Godt; Faldner vil have den Naade, at lade Dem kjøre derhen, der maa De vente paa det videre Udfald, om han indseer, hvor urigtigt han har handlet imod os begge, eller om han paastaaer, at lade sig skille fra Dem."

35.

Josephe var kjørt til Grevinden; Vennen havde raadet hende til, ved hendes Ankomst, blot at angive et Besøg paa nogle Dage, imidlertid vilde han give hende Efterretning om sin Vens Stemning, og hvis det var muligt, overtale ham til at forsone sig med hende. — "Nei," raabte hun lidenskabelig, i det hun steg ned fra Terrassen i Vognen, "inden disse Døre vender jeg aldrig mere tilbage, for evigt vender jeg disse Mure Ryggen. Troe De mig, en Kone formaaer at bære meget, jeg har længe maattet lide, og mit Hjerte var ofte færdigt at briste, men idag har han fornærmet mig alt for dybt, til at jeg skulde kunne tilgive ham. Og skulde jeg igjen blive nødt til at vende tilbage til pont des arts, for at bede Menneskene om et Par Sous, jeg vilde hellere gjøre det, end taale en saa lav Behandling af dette raae Menneske. Min Fader var en tapper Soldat og en agtet fransk Officier, hans Datter tør ikke nedværdige sig til en Faldners Tjenestepige."

Den unge Mand havde efter hendes Afreise skrevet nogle Breve, og var netop sysselsat med at ordne sit Tøi, da Faldner traadte ind i hans Værelse. Fröben saae forundret paa ham og ventede nye Angreb og Udbrud af hans Vrede. Men Baronen sagde: "Jeg troer, jo oftere jeg læser disse ulykkelige Linier, som jeg fandt i Middags paa Dit Værelse, at Du egentlig dog er uskyldig i denne miserable Historie, nemlig at Du

iforveien intet vidste og ikke kjendte Personen; at jeg traf min Kone i Dine Arme, tilgiver jeg Dig, thi hun havde ophørt at være min, da hun skrev det taabelige Brev til Dig." — "Det er mig formedelst vort gamle Forhold kjert," svarede Fröben, "at Du betragter Sagen saaledes, i Særdeleshed ogsaa, fordi jeg derved faaer Leilighed til, at tale fornuftig med Dig om Josephe. For det første mit hellige Ord, at der imellem hende og mig indtil i Middags, heller ikke tidligere, er foregaaet noget, der kunde skade hendes Ære! at hun var fattig, at hun engang var nødt til at anraabe Menneskene om Hjælp..." — "Nei, siig hellere, at hun betlede," raabte Faldner hidsig, "og drog om Natten omkring paa Gader og Broer i den liderlige Hovedstad for at fortjene Penge; jeg havde jo allerede dengang kunnet havt den Fornøielse, at gjøre hendes nøiere Bekjendtskab, jeg var jo ogsaa Dienvidne til den rørende Scene paa pont des arts. Nei, hvis jeg ogsaa troer Dig i alt andet, jeg er alligevel beskjæmmet; Familien Faldner og en Betlerske!"

"Hendes Fader og hendes Moder var af en god Familie...." — "Fabel, Opdigtelse! at jeg lod mig fange saaledes; ligesaa godt kunde jeg have ægtet Kropigen i en Kro, naar hun førte et Olglas i sit Vaaben og bragte mig en falsk Attest om hendes Fødsel!" — "Det er i mine Øine det Ringeste ved Sagen; Hovedsagen er, at Du strax fra Begyndelsen af behandlede hende som en Tjenestepige og ikke som Din Kone; hun kunde ikke elske

Dig; I passe ikke for hinanden." — "Det er det rette Ord," svarede Baronen, "vi passe ikke sammen; Friherre von Faldner og en Betlerske kunne aldrig passe sammen. Og nu glæder det mig først rigtig, at jeg fulgte mit Hoved og behandlede hende saaledes, hun har ikke fortjent det bedre. Jeg sagde jo strax, hun havde saadan noget lavt ved sig!"

Denne raae Tale gjorde den unge Mand opbragt, han vilde svare ham noget bittert, men han tvang sig, for at være Josephe til Nytte. Han aftalte med Baronen, hvad der var at gjøre ved denne Sag, og de kom overeens deri, at de skulde bringe deres Sag for den borgerlige Domstol, og foregive Modbydelighed for hinanden som Grunden til Skilsmisse. Rigtignok kunde ingen af Parterne haabe ved deres Religionsforhold, at finde Trøst i en ny Forbindelse; men Josephe, skjøndt hun saae med Skræk ud i en mørk Fremtid, fandt ingen Lod saa tung, at den ikke skulde have syntes taalelig imod den uværdige Behandling; hun havde lidt i Faldners Huus, og Baronen, skjøndt han følte Anger i mangen ensom Time, søgte Adspredelse i sine Forretninger og Trøst i den Tanke, at ingen havde faaet hans Skjændsel at vide, at han havde gjort en Betlerske af en tvetydig Characteer til Fru von Faldner.

36.

Nogle Uger efter denne Begivenhed gik Fröben i Mainz, hvorhen han havde begivet sig, for dog at være i Josephes Nærhed, om Aftenen frem og tilbage paa Rhinbroen. Han tænkte paa Skjæbnens besynderlige Vendinger, han tænkte paa mangeslags Udveie, der maaske kunde gjøre ham og hans elskede Josephe lykkelig; da kjørte en Reisevogn over Broen, og tiltrak sig allerede langt borte den unge Mands Opmærksomhed ved dens forunderlige Udseende. Men snart fæstede hans Øie sig blot paa Tjeneren, der sad paa Bukken; dette brungule, muntre Ansigt, der saae sig nysgjerrigt omkring, forekom ham ligesaa bekjendt, som Livreets afstikkende Farver. Da Vognen, der kjørte langsomt over Broen, kom nærmere, bemærkede ogsaa Tjeneren den unge Mand og raabte: "San Jago di Compostella! der er han jo selv!" rev Vinduet, der vendte ud til Bukken, op, og talte ivrigt ind i Vognen. Strax blev der paa den ene Side af Vognen nedladt et Vindue, og Don Petro di San Montanjo Ligez's velbekjendte Ansigt saae ud af det. Vognen holdt; den unge Mand sprang glad hid, for at aabne Vognslaget, og den gamle Herre sank i hans Arme. "Hvor er hun, hvor har I hende, min Lauras Datter? For den hellige Jomfrues Skyld, har I hende her? siig mig det, unge Herre! hvor er hun?" — Den unge Mand taug forlegen; han førte den Gamle hen ad Broen og sagde derpaa, at hun opholdt sig ikke langt fra Staden, og at han imorgen vilde føre ham til hende.

Spanierens Øine vare fyldte med Glædestaarer. "Hvor takker jeg Eder for de Efterretninger, I har givet mig!" sagde han; "saasnart jeg fik Tilladelse, satte jeg mig med Diego i min Vogn, og lod mig kjøre fra W. og hertil daglig sex Mile, thi mere ad Gangen kunde jeg ikke holde ud. Og lever hun lykkelig? ligner hun sin Moder, og hvad fortæller hun om Laura Tortosi?" Fröben lovede at besvare alle hans Spørgsmaale paa sit Værelse. Han lod, efter at Spanieren havde hvilet sig lidet og klædt sig om, bringe Xeres, skjænkede, Diego rakte, som dengang, Cigarer omkring, og da Don Petro sad ret bequemt, begyndte den unge Mand sin Fortælling. Med stigende Interesse hørte Spanieren paa sin Ven; til Diegos store Ærgrelse lod han for førstegang i tyve Aar Cigaren gaae ud, og da den unge Mand kom til den oprørende Scene imellem Faldner og den ulykkelige Kone, kunde han ikke tvinge sig meer; hans gamle, sydlige Blod kogte op; han trykkede sin Hat dybt ned i Panden, svøbte sin venstre Arm ind i Kappen, og raabte med lynende Øine: "Bring mig min lange Kaarde, Diego, hans Livslys skal jeg snart puste ud, saa sandt som jeg er en god Christen og en spansk Adelsmand; jeg gjennemborer ham om han ogsaa holdt et Krucifix for sit Bryst, jeg dræber ham; uden Absolution og uden noget Sacramente sender jeg ham til Helvede, det gjør jeg! Bring mig min Kaarde, Diego!"

Men Fröben drog den skjælvende, af Vrede udmattede Gamle ned til sig; han søgte at gjøre ham begribe-

ligt, at alt dette ikke var nødvendigt, thi Josephe var allerede ude af det raae Menneskes Vold, og levede adskilt fra ham. Han hentede, for at berolige ham endnu mere, hiint Portrait frem, og udfoldede det for Petros forundrede Blikke. Henrykt betragtede han det. "Ja, det er hende," raabte han, forglemmende alt, "min stakkels, ulykkelige Laura!" og grædende omarmede han den unge Mand, kaldte ham sin kjere Søn, og takkede ham med rørt Stemme for Alt, hvad han havde gjort for den ulykkelige Moder og hendes stakkels Datter.

Den næste Morgen kjørte han med Fröben til Grevindens Gods. Det var et rørende Syn at see, hvorledes den gamle Mand omfavnede den skjønne, ungdommelige Josephe, hvorledes han betragtede hendes Ansigt opmærksomt, hvorledes hans strænge Ansigtstræk stedse bleve blidere, og hvorledes han da rørt kyssede hende paa Øinene og Læberne. "Ja, Du er Lauras Datter!" raabte han; "Din Fader har ikke givet Dig andet end sit blonde Haar, men det er hendes kjere Øine, det er hendes Mund, det er Tortosiernes skjønne Ansigtstræk! Vær min Datter, kjere Barn; jeg har ingen Slægtninger og er riig; ved Slægtskab, mit Hjerte og en tyveaarig Kummer staaer Du mig nærmere end nogen anden paa Jorden!" Hendes Blik, der faldt over hans Skuldre paa Fröben, syntes ikke saa ganske at bekræfte denne sidste Paastand, men hun kyssede rørt hans Haand og kaldte ham sin Oncle, sin anden Fader.

Gjensynets Glæde vedvarede iøvrigt blot faa Dage.

Don Petro erklærede meget bestemt, at hans Forretninger kaldte ham til Portugal, og tillige syntes han slet ikke at indsee, hvad der kunde holde Josephe fra, at følge med ham; han nærede for strenge Grundsætninger om sin Kirkes Artikler, til at han skulde have holdt den Tanke for mulig, at Fröben kunde begjære Josephe, en Andens fraskilte Hustru, til Kone. Det er ikke blevet os bekjendt, hvad de Elskende have talt sammen om denne stridige Punkt; blot saa meget er vist, at Fröben noglegange tydede hen paa, at hun skulde gaae over til den evangeliske Religion, og at hun, skiøndt med uudsigelig Smerte, afslog meget bestemt hans Begjering. Ofte skal den unge Mand i Fortvivlelse over den snart forestaaende Skilsmisse have foreslaaet hende, at hun skulde lade Don Petro drage sin Vei, at hun skulde leve for ham, blive i Tyskland, han vilde, naar han ikke kunde blive hendes Mand, stedse være omkring hende som hendes Ven; men ogsaa dette afslog hun. Hun tilstod ham oprigtig, at hun følte sig for svag, til at kunne leve i et saadant Forhold med Ære, og endnu stoltere ved Ulykken, bævede hun for den Tanke, at leve i en uværdig Forbindelse med en Mand, som hun agtede ligesaa høit, som hun elskede ham. Men naar hun var alene, tilstod hun sig selv, at en endnu ædelmodigere Tanke styrede hendes Skridt. "Skulde han," sagde hun til sig selv, "skulde han giøre Afkald paa Livets Blomster for en ulykkelig Skabnings Skyld, der blot torde være hans Veninde? Skulde han opgive den høie Nydelse af huus-

lige Glæder, den Lykke, at see Børn og Børnebørn omkring sig, for min Skyld? Nei, han har allerede engang mistet mig, og Tiden vil ogsaa nu lindre hans Smerte, han vil forglemme et ulykkeligt Væsen, der evigt vil tænke paa ham, elske ham og bede for ham."

Saaledes syntes hine Josephes prophetiske Ord: "for evigt!" at gaae i Opfyldelse. Don Petro forlod med sin nye Slægtning Grevindens Gods, for at gaae til Søes fra Holland. Fröben, hvem maaske den Tanke, at følge snart efter Josephe til Portugal, for der at være hendes Ven, holdt opreist, ledsagede den Elskede paa Reisen igjennem Tyskland og Holland; og saa ofte hun bad ham, ikke at gjøre deres Skilsmisse endnu tungere ved at ledsage hende længere, sagde han med Taarer i Øinene, "blot til Havet, og da tage vi Afsked for evigt."

37.

I August forrige Aar laae i Ostende et engelsk Skib klart til at seile til Portugal med Fragtgods og Passagerer. Det var en skjøn Morgen, Taagen var falden, og Dagen syntes at ville blive gunstig for Seiladsen. Klokken var ni, da et Kanonskud lød over fra Englænderen, til Tegn, at Passagererne skulde begive sig til Kysten. Paa samme Tid roede en Schaluppe hid og lagde et Bræt til Landet, for at de Reisende kunde træde

i den. Fra Landet kom der mange Personer med Tøi, gik over Brættet, og snart var Schaluppen fuld og den første Ladning blev bragt om Bord. Inden Schaluppen lagde til Land andengang, saae man fire Personer nærme sig Stranden. De adskilte sig ved Gang, Væsen og Klædedragt fra de øvrige simplere Passagerer. En høi, aldrende Mand gik iforveien med stolte Skridt. Han havde en Hat med en bred Skygge paa, og hans Kappe var kastet saa kunstigt og beqvemt omkring Skuldrene, at en Baadsmand, der saae ham komme, raabte: "Jeg vil lade mig opæde lyslevende, hvis det ikke er en Spanier." Bag ham kom en yngre Herre, der førte en skjøn, rank Dame. Den unge Herre var meget bleg, og syntes at undertrykke en stor Kummer, for ved Tiltale at dæmpe en endnu større hos Damen. Hendes skjønne Ansigt var rødt omkring Øinene og Panden af hæftig Graad, Munden smertelig sammenpresset og Kinderne og de nederste Dele af Ansigtet meget blege. Hun gik vaklende, støttet paa den unge Mands Arm. En Hat med nedhængende Strudsfjedre, en bølgende Kjole af tungt, sort Silketøi, om Halsen og Barmen kostbare Guldkjæder, syntes ikke at passe til en Reise, og man kunde derfor troe, at hun ledsagede den unge Mand om Bord; bag efter dem gik en Tjener i brogede Klæder; han bar en stor Parasol under Armen, og havde trukket et spansk Net over sine mørke Haar.

Da de vare komne til det Sted, hvor man lagde Brættet ud fra Schaluppen, og hvor Sandet endnu var

vaadt af den forrige Flod, bleve de staaende, det skjønne, unge Par saae hen til Skibet, saae derpaa paa hinanden, og Damen lagde sit Hoved paa den unge Mands Skulder, saa at Strudsfjedrene svævede om hans Ansigt og skjulte hans stille Taarer for de Nysgjerriges Dine. Den gamle Herre stod ikke langt fra dem, svøbte sig, i det han saae med et mørkt Blik ud over Søen, ind i sin Kappe, og hans Die blinkede, man vidste ikke om det var af en Taare eller af de glindsende Bølgers Gjenskin. Nu nærmede Schaluppen sig pladskende til Strandbredden; Brættet blev lagt ud, og et tordnende Skud fra Skibet jog Parret forskrækket ud af hinandens Favn. Den gamle Herre traadte hen til dem, bød den unge Mand sin Haand, rystede den dygtigt, og steg derpaa hurtigt over Brættet, hans Tjener fulgte ham, efter at han ogsaa havde budt Ynglingen hjertelig sin Haand. Nu omarmede de unge Folk hinanden endnu engang; han rev sig først løs og førte Damen hen til Brættet. "For evigt!" hviskede hun med et vemodigt Smiil. "For evigt!" svarede den unge Mand, i det han saae bævende paa hende med Taarer i Dinene. Endnu et Haandtryk, og hun vendte sig om, for at stige over Brættet. Allerede stod hun øverst oppe, Overbaadsmanden, en bred Englænder, stod ved Brættet, strakte sin brune Haand ud, for at modtage den skjønne Dame, og havde allerede nogle godtmeente Trøstegrunde i Beredskab. Da vendte hendes mørke Die sig endnu engang tilbage fra det vide

Hav til den unge Mand. Hendes høie, herlige Skikkelse svævede dristigt over det smalle Bræt, hendes ranke Hals var bøiet tilbage imod Landet, de bølgende Fjedre paa hendes Hat syntes at hilse over til ham. Han udbredte sine Arme, i hans Ansigtstræk blandede sig Kjerlighedens Salighed med Skilsmissens Smerte. Da syntes hun ikke mere at være sig selv mægtig; hun sprang fra Brættet over paa Land, og inden Baadsmanden kunde slaae sine Hænder sammen af Forundring, hang hun allerede om den unge Mands Hals, ved hans Læber. "Nei, jeg kan ikke seile over Havet," raabte hun, "jeg vil blive; jeg vil gjøre Alt, hvad Du vil, jeg vil bryde de Lænker min Religion har paalagt mig, da de hindre mig i at følge min bedre Følelse; Du er mit Fædreland, min Familie, mit Alt; jeg bliver!"

"Josephe, min Josephe!" raabte den unge Mand, i det han trykkede hende med stormende Henrykkelse til sit Hjerte; "min, min for evigt? En Gud har bevæget Dit Hjerte, o jeg havde bukket under for denne Skilsmisses Qval!" De holdt hinanden endnu i Favn, da den gamle Herre steg med hurtige Skridt over Bord, ned ad Brættet, og traadte hen til Gruppen. "Børn," sagde han, "det havde været nok at tage Afsked eengang; kom, Josephe, det hjælper Dig intet, de ville strax skyde trediegang." — "Lad dem skyde med Stykkugler, Don Petro," raabte den unge Mand med glade, forklarede Ansigtstræk, "hun bliver her, hun bliver hos mig." — "Hvad hører jeg?" svarede den spanske Don meget alvorlig; "jeg vil

ikke haabe, at det er Tilfældet, som denne Cavalier siger, at Du vil ikke følge Din Slægtning, Josephe!"

"Nei!" raabte hun modig, "da jeg stod der oppe paa Randen af Schaluppen og saae ud over Bølgerne, der skulde adskille mig fra ham, da vidste jeg først hvad jeg havde at gjøre. Min Moder har viist mig Veien; ogsaa hun fulgte engang den Mand, hendes Hjerte havde valgt, i den vide Verden, forlod Fader og Moder; jeg veed, hvad ogsaa jeg har at gjøre; her staaer den, som min Moder har at takke for sine sidste søde Timer, jeg at takke for mit Liv, min Ære, for Alt, og jeg skulde forlade ham? Hils mine Forfædres Grave i Valencia, Don Petro, og siig dem, at der endnu findes en Qvinde af Tortosiernes Stamme, der agter Kjerligheden høiere end Livet."

Don Petro blev blødhjertet. "Saa følg da Dit Hjerte, maaske raader det Dig bedre end en gammel Mand; jeg veed i det mindste at Du bliver lykkelig i denne ædle Mands Arme, og hans høimodige Sind er mig Borgen, at han agter vor Ære ikke mindre end sin egen. Men Don Fröbenio, hvad vil De sige til Deres stolte Slægtninger, naar De forestiller dem dette Elendighedens Barn? Gud! vil De ogsaa besidde Mod, at kunne taale Verdens Spot?"

"Lev vel, Don Petro," sagde den unge Mand med et modigt Ansigt, i det han bød ham sin ene Haand til Afsked og med den anden omslyngede sin

Elskedes ranke Liv; "lev vel, vær rolig og frygt ikke for mig. Jeg vil vise hele Verden hende, og naar man spørger mig: hvem var hun da? saa vil jeg svare med freidig Stolthed: hun var "Betlersken fra *pont des arts.*"

Othello.

Med Herr' Secretair Riises Tilladelse har Udgiveren benyttet hans Oversættelse af denne Novelle i "Nyt Bibliothek for Morskabslæsning."

1.

Skuespilhuset var ganske fuldt; en ny Sanger gav Don Juan. Parterret, seet fra Logerne, bevægede sig som det urolige Hav, og Damernes Fjedre og Slør dukkede frem af den dunkle Masse som blinkende Fisk. Ranglogerne vare prægtigere end nogensinde før, thi i Begyndelsen af Vintersaisonen var der indtruffet en lille Hofsorg, og denne Aften viste sig for første Gang igjen de kostbare Turbaners glimrende Farver, de vaiende Fjedre og de brogede Schawler. Men hvor glimrende en Krands endog de brillante Damer frembragte rundt omkring Amphitheatret, saa syntes dog Diademet i denne Krands at være det herlige, yndige Billede, som fra den fyrstelige Loge venligt og naadigt overskuede den forsamlede Mængde. Man blev fristet til at ønske, at dette Barn ikke maatte være født paa et saa høit Standpunkt, thi denne friske Farve, denne muntre Pande, disse barnlig rene Øine, denne hulde Mund var skabt for Kjærlighed — ikke for Tilbedelse fra det Fjerne. Og forunderligt, som om Prindsesse Sophie kunde have anet denne formastelige Tanke — ogsaa hendes Paaklædning svarede fuldkommen til dette

Billede af simpel, naturlig Skjønhed; hun syntes at have overladt til Damekredsen ethvert Smykke, som Kunsten kan skjenke.

"See engang, hvor levende, hvor munter hun er!" sagde i en af de første Rangloger en fremmed Herre til den russiske Gesandt, som stod ved Siden af ham, i det han betragtede Prindsessen igjennem sin Lorgnette. "Naar hun smiler, naar hun lukker det talende Øie lidt og derpaa med ubeskriveligt Ynde slaaer det i Veiret igjen, naar hun gisticulerer med den lille, nydelige Haand — man skulde fast troe, i saa lang Afstand at kunne høre hendes aandrige Tale, hendes naive Spørgsmaal."

"Det er høist forbausende!" svarede Gesandten.

"Og denne Himmel af Venlighed skulde dog alligevel blot være en Maske? Hun skulde føle, føle smerteligt, og dog være saa blomstrende, saa munter? Tilstaae det, naadige Frue," vedblev den Fremmede, i det han henvendte sig til Gesandtens Gemalinde, "tilstaae det kun, De vilde mystificere mig, fordi jeg har Interesse for dette guddommelige Barn."

"Mon Dieu, Baron," svarede hun, i det hun bevægede Hovedet frem og tilbage, "De vil altsaa endnu ikke troe mig? Det er paa Ære sandt, som jeg siger Dem; hun elsker, hun elsker under sin Stand, jeg veed det fra en Dame, som sligt ikke undgaaer. Og hvorledes! — Troer De da, at en Prindsesse, som fra Ungdommen af er opdraget til Repræsenta-

tion, ikke skulde have saa megen Tournure, at hun kunde skjule et saa upassende Forhold for Verdens Øine?"

"Det er mig ubegribeligt," hviskede den Fremmede, i det han igien betragtede hende tankefuld; "jeg forstaaer mig ikke derpaa; denne Munterhed, denne fast overgivne Spøgen — og stille, ulykkelig Kjærlighed? Naadige Frue, det begriber jeg ikke!"

"Ja, hvorfor skulde hun ikke være munter, Baron? Hun aner vel ikke, at man veed noget om hendes mechante Opførsel; hendes Amoroso er i Nærheden" —

"I Nærheden? — O jeg beder, Madame, viis mig dog den Lykkelige! Hvem er det?"

"Hvad forlanger De? Det var jo ganske mod den Discretion, som jeg er Oberhofmarschalinden skyldig; nei, min Ven, det bliver der intet af. De kan gjerne fortælle i Warschau hvad De har seet og hørt her, men Navnet — nei, i en saadan Affaire at nævne Navnet vilde være meget upassende; sligt lider min Mand ikke."

Man var paa Slutningen af Ouverturen, Tonerne brusede stærkere op fra Orchesteret, Tilskuernes Blikke vare fæstede paa Teppet og ventede den nye Don Juan, men den Fremmede i den russiske Loge havde ikke Øre for Mozarts Toner, ikke Øie for Stykket, han saae kun det elskværdige, herlige Barn, der blev ham saa meget mere interessant, som disse skjønne Øine, disse søde, venlige Læber skulde kjende Kjærligheden. De ældre og yngre Damer, som vare omkring hende, talte ikke meer, de lyt-

tede til Musiken; Sophies Øine løb hen over det fulde Huus, hun syntes at savne, at søge Noget. "Udsender hun maaske disse Blikke efter den Elskede?" tænkte den Fremmede. "Mønstrer hun Rækkerne, for at faae Øie paa ham, for at hilse ham med et hemmeligt Smiil, med en sagte Hovedbøining, med et af hine tusinde Tegn, som den stille Kjærlighed opfinder, og hvormed den lyksaliggjør og fortryller sine Yndlinger?" En let Rødme fløi nu hurtigt over Sophies Ansigt, hun rykkede Stolen mere tilside, og saae nogle Gange til Logedøren; denne aabnedes, og en høi, smuk Mand traadte ind og nærmede sig en af de ældre Damer; det var Hertuginde F****, Prindsessens Moder. Sophie legede ligegyldigt med den Lorgnette hun havde i Haanden, men den Fremmede var Kjender nok, for i hendes Øine at kunne læse, at denne og ingen Anden var den Lykkelige.

Endnu kunde han ikke see Ansigtet, men den unge Mands Skabning og Bevægelser forekom ham bekjendte. Fyrstinden trak sin Datter ind i Samtalen; Sophie saae venligt i Veiret, og det lod til at hun havde sagt noget Pikant, thi Moderen smiilte, den unge Mand vendte sig om, og — "Min Gud! Grev Zroniewsky!" raabte den den Fremmede saa høit, saa ængsteligt, at Gesandten ved Siden af ham blev ganske forskrækket, og hans Gemalinde krampagtigt greb Gjæsten i Haanden og trak ham ned paa Stolen ved Siden af sig.

"For Himmelens Skyld, hvilken Scandal begaaer De!" sagde den opbragte Dame. "Folk seer paa os fra

alle Kanter; hvem vil skrige saa mordisk! Det er godt at Violinerne og Trompeterne blive betjente saa mordisk dernede, ellers maatte Enhver kunne have hørt Deres "Zroniewsky." Men hvad vil De da Greven? De veed jo dog, at vi ikke kunne lade os mærke med, at vi kjende ham!"

"Jeg veed ikke et Ord derom," svarede den Fremmede. "Hvorledes skulde jeg kunne vide, hvem De kjender eller ikke kjender, da jeg ikke har været her længer end tre Timer. Hvorfor søger De at undgaae hans Bekjendtskab?"

"Nu, hans Forhold til vor Regjering kunne dog vel ikke være Dem ubekjendte," sagde Gesandten; "han er forviist, og det er mig høist fatalt, at han netop vil være her og altid blot her. Han har havt den Uforskammenhed at lade sig præsentere ved Hoffet, og saa seer jeg ham ved hvert Skridt jeg gjør, og dog byde Forholdene mig at ignorere ham. Iøvrigt giver det fatale Menneske mig nok at bestille; man vil paa høiere Steder vide, hvad han lever af og lever for paa en saa stor Fod, da dog hans Godser ere confiskerede; og jeg kan ikke komme efter det. De kjender ham jo, Baron?"

Den Fremmede havde ikke hørt det Halve af denne lange Tale; hans Øine vare fæstede paa den fyrstelige Loge, han saae Zroniewsky tale med Fyrstinden og de andre Damer, han saae hvorledes hans fyrige Øine af og til faldt paa Sophie, og hvorledes hun begjærligt indsugede disse Straaler og gjengjeldte dem. Dækket gik op,

Greven traadte tilbage og forsvandt af Logen, da Leporello begyndte sin Klagesang.

"De kjender ham jo, Baron?" hviskede Gesandten. "Kan De give mig nogen nærmere Oplysning om hans Forhold" —

"Jeg har tjent med ham under de polske Lanciers."

"Ja, det er sandt; han har tjent i den franske Armee. Talte de ofte med hinanden? Kjender De hans Ressourcer?"

"Jeg har kun talt med ham," svarede den Fremmede i en henkastet Tone, "naar Tjenesten førte det med sig. Jeg kjender ikke videre til ham, end at han er en tapper Soldat og en meget dannet Officeer."

Gesandten taug, hvad enten han nu troede dette, eller han var for forsigtig til ved flere Spørgsmaale at vise Mistro til sin Gjæst. Den Fremmede røbede ikke heller Lyst til at fortsætte denne Samtale. Operaen syntes ganske at bemægtige sig hans Opmærksomhed, og dog var det en ganske anden Gjenstand, som uafladelig sysselsatte hans Sjæl. "Her har da Din ulykkelige Skjæbne drevet Dig hen?" sagde han ved sig selv. "Stakkels Zroniewsky! Som Dreng vilde Du hjelpe Kosciuszko og befrie dit Fædreland; Frihed og Kosciuszko ere forsvundne! Som Yngling var Du begeistret for de Vaabens Hæder, for den Orn, Du fulgte; man har sønderslaaet dem; Du havde saa længe bevaret dit Hjerte for Kjærlighed, den finder endelig Manden — og den Elskede

staaer saa frygteligt høit, at Du maa glemme eller gaae tilgrunde!"

Hans Vens Skjebne, thi Grev Zroniewsky var hans Ven, gjorde den Fremmede alvorlig og bedrøvet, han hensank i hiin Tankefuldhed, som glemmer Verden og alle dens Forhold, og da den første Act var tilende, maatte Gesandten ved flere Spørgsmaale vække ham af hans Grublen, som ikke engang var bleven afbrudt ved Parterrets Klappen og Bravoraab.

"Hertuginden har spurgt efter Dem," sagde Gesandten, "hun siger at hun kjender Deres Familie. Kom De med mig; visk De denne Alvorlighed, denne Melancholi bort af Deres Pande; jeg skal føre Dem til hendes Loge og præsentere Dem."

Den Fremmede rødmede; hans Hjerte bankede, han vidste ikke selv hvorfor; først da han nærmede sig den fyrstelige Loge, følte han at det var Glæde, der bragte hans Blod i Bevægelse, Glæde over at være saa nær ved det elskværdige Væsen, hvis stille Kjærlighed havde saa meget Tiltrækkende for ham.

2.

Hertuginden modtog den Fremmede med forekommende Venlighed. Hun præsenterede ham selv for Prindsesse Sophie, og Navnet Larun syntes at være den elskværdige Pige bekjendt; hun rødmede og sagde, at hun troede at have hørt, at han tidligere havde tjent i den franske Armee. Baronen var overbeviist om, at ingen anden end Zroniewsky kunde have sagt hende dette, og han blev det endnu mere, da hendes Øine hviilte paa ham med en vis Deeltagelse, som paa en Bekjendt, og hun gjerne, som det syntes, henvendte Talen til ham.

"De er fremmed her," sagde Hertuginden, "De har endnu ikke været en Dag her i Staden, kan altsaa ikke være bestukken af Nogen, jeg opfordrer Dem derfor til at være Voldgiftsmand; kan der ikke i Naturen gives hemmelige Kræfter, som — hvorledes skal jeg dog ududtrykke mig — som kunne bringe os Ulykke, naar vi formasteligt fremkalde dem?"

"De er ikke upartisk, min Moder," sagde Prindsessen levende. "Paa den Maade, De opstiller Deres Spørgsmaal, har De forudindtaget Baronen. — Siig De mig engang, hvis Tilfældet var, at der i et Mellemrum af mange Aar efterhaanden var faldet sex Tagstene ned fra et Huus og havde dræbt nogle Mennesker, vilde De saa ikke mere gaae forbi dette Huus?"

"Hvorfor ikke? — Der maatte da i disse Tagstene ligge hemmelige Kræfter, som —"

"Hvor skjelmsk!" afbrød Hertuginden ham. "De vil sende mig hjem med hemmelige Kræfter; men lidt Taalmodighed; den Lignelse, Sophie der kom med, passer dog ikke saa ganske —"

"Nu, vi ville strax faae at see, hvem Baronen giver Ret," sagde Prindsessen. "Sagen forholder sig saaledes: Vi have her meget smukke Operaer, man giver os alt Muligt, Gammelt og Nyt, det Ene imellem det Andet, kun Et ikke, den skjønneste, herligste Opera, jeg kjender; i et fremmedt Land hørte jeg den første Gang; det første jeg gjorde, saasnart jeg kom her tilbage, var at bede dem, om man ogsaa vilde give den her — men aldrig vil mit Ønske vorde opfyldt! Og det er ikke fordi den er for svær, de give langt sværere Stykker, men Grunden er egentlig latterlig."

"Og hvad er det for en Opera?" spurgte den Fremmede.

"Det er Othello!"

"Othello? Ja, vistnok et herligt Kunstværk; ogsaa paa mig gjør sjelden nogen Musik et saadant Indtryk, som denne, og endnu flere Dage efter føler jeg mig i en høitidelig, jeg kunde næsten sige i en hellig Stemning, naar jeg har hørt Desdemona synge sin Svanesang til Harpen."

"Hører De, min Moder? Han kommer fra Petersborg, fra Warschau, fra Berlin, og Gud veed hvorfra

— jeg har aldrig seet ham før, og alligevel sætter han saa høi Priis paa Othello. Vi maae see den engang gives igjen. Og hvorfor skal den ikke gives igien? For et Eventyrs Skyld, som Ingen troer mere nu til Dags."

"Vær ikke saa formastelig," sagde Fyrstinden. "Jeg veed Kjendsgjerninger, som bringe mig til at gyse, naar eg tænker derpaa; men vi tale i Gaader for vor Voldgiftsmand; — forestil Dem engang, om det ikke vilde være skrækkeligt, naar der hver Gang, saa ofte Othello blev givet, opkom Ildebrand."

"Atter en Lignelse," afbrød Sophie hende. "Men Eventyret er endnu galere!"

"Nei, det skal nu være Ildebrand," vedblev Moderen. "Othello blev først givet som et Drama af Shakespeare, for omtrent halvhundrede Aar siden; Sagnet gik, man veed ikke hvorfra eller hvorfor, at der, saa ofte Othello blev givet, vilde paafølge et vist Evenement; nu, altsaa vor Ildebrand; det brændte og hver Gang efter Othello. Man gjorde et Forsøg, man gav i lang Tid ikke Othello; der udkom en ny aandrig Oversættelse, det blev atter givet — hiint ulykkelige Tilfælde indtraf igien. Jeg husker endnu, som om det var i Dag, da Othello, efter at være bleven forvandlet til en Opera, blev opført for første Gang; vi loe længe i Forveien over, at vi havde skilt den ulykkelige Mor ved sit Offer, i det han nu var bleven musicalsk. — Desdemona var falden; nogle Dage derefter havde den Sorte ogsaa sit andet Offer. Dette Tilfælde indtraf endnu engang, og derfor har man aldrig

siden givet Othello; det er taabeligt, men det er sandt. Hvad siger De dertil, Baron? Men oprigtig, hvad dømmer De om vor Strid?"

"Deres Durchlauchtighed har fuldkommen Ret," svarede Larun i en Tone, som holdt Middelveien imellem Alvorlighed og Ironie. "Hvis De tillader mig det, saa kan jeg stadfæste Deres Paastand med et Exempel af mit eget Liv. Jeg havde en ugift Tante, en ubehagelig, mystisk Person, vi Børn kaldte hende aldrig andet end "Fjedertanten," fordi hun altid bar store sorte Fjeder paa sin Hat. Ligesom ved Deres Othello, gik ogsaa det Sagn i vor Familie, at saa ofte Fjedertanten kommaatte Een eller Anden blive syg. Man loe og spøgede derover, men Sygdommen indfandt sig altid, og vi vare allerede blevne saa vante til dette Spøgeri, at der, saa ofte Tanten kjørte ind i Gaarden, strax blev gjort alle Forberedelser til den kommende Sygdom, ja at man endog sendte Bud efter Doctoren."

"En kostelig Person, Deres Fjedertante," sagde Prindsessen og loe. "Jeg kan forestille mig hende, hvorledes hun stikker Hovedet ud af Vognen, hvorledes Børnene løbe deres Vei, som om Pesten kom, fordi Ingen vil være syg, og hvorledes en Rideknegt maa gallopere til Byen efter Doctoren, fordi Fjedertanten har viist sig. Der havde De jo sandelig en veritabel hvid Kone i Deres Familie."

"Stille med saadanne Ting," afbrød Fyrstinden hende alvorlig, næsten fortrydelig. "Man bør ikke tale

saa letsindigt om Ting, som man ikke kan nægte, og hvis Natur dog ikke lader sig forklare. Saaledes forholder det sig nu ogsaa engang med min Othello," tilføiede hun venligere; "De faaer ham ikke at see, Baron, og maa opsøge Deres Yndlingsstykke paa et andet Sted."

"Og De skal dog faae det at see," hviskede Sophie til ham; "jeg maa endnu engang høre min Desdemona-Sang, saaledes ret see og høre den paa Scenen, om jeg saa selv skulde blive Offeret derfor."

"De selv?" spurgte den Fremmede forundret. "Man sagde mig jo, at den spøgelseagtige Mor brænder, ikke dræber?"

"Aa, det var kun en Lignelse, som min Moder betjente sig af," hviskede hun endnu sagtere. "Sagnet er langt gyseligere og meget farligere."

Capelmesteren bankede, Introductionen til anden Act begyndte, og den Fremmede stod op, for at forlade den fyrstelige Loge. Hertuginden havde taget en meget naadig Afsked med ham, men han saae sig forgjeves om efter Gesandten, som allerede var vendt tilbage til sin Loge. Uden bestemt at vide, om han skulde gaae til Høire eller Venstre, stod han i Corridoren, da en varm Haand lagde sig inden i hans; han saae i Veiret, — det var Grev Zroniewsky.

3.

"Saa saae jeg dog ret!" raabte Greven. "Min Major! Hvor dog Alt lever op igjen i mig! Jeg kaster disse ulykkelige tretten Aar fra mig; jeg er en munter Lancier som forhen! Vive Poniatowsky! Vive l'emp —"

"For Himmelens Skyld, Greve," faldt den Fremmede ham i Ordet, "husk deg paa, hvor De er. Og hvorfor fremmane disse Skygger? De ere sunkne med deres Tid; lad de Døde hvile."

"Hvile!" gjentog Greven. "Det er just det, jeg ikke kan. O gid jeg var blandt hine Døde, hvor sødt, hvor roligt vilde jeg da hvile. De sove, mine tappre Polakker, og ingen Stemme, hvor mægtigt den end kalder, vækker dem. Hvi skal jeg ene ikke hvile?"

En mørk, urolig Flamme brændte i den skjønne Mands Øine, og hans Læber lukkede sig smerteligt. Hans Ven betragtede ham med bekymret Deeltagelse; han saae ikke mere her den muntre, heltemodige Yngling, saaledes som han i Lykkens Dage havde seet ham i Spidsen for hans Regiment; det fortrolige, hjertevindende Smiil, der havde draget ham til sig, var veget for mørke, bittre Træk; det Øie, der fordum fuldt af stolt Selvtillid og glad Mod skuede saa frit og aabent omkring sig, syntes mistroisk at ville prøve, at ville gjennembore enhver Gjenstand; den matte Rødme, som bedækkede hans Kinder, var kun et Gjenskin af hiin Ungdomsblomstren, der i Cirklerne i Paris havde erhvervet

ham Navn af den "smukke Polak," og alligevel, endog efter disse store Forandringer, som Tid og Ulykke havde frembragt, maatte man tilstaae, at Prindsesse Sophie var meget at undskylde.

"De seer saa vist paa mig, Major?" sagde Greven efter nogen Taushed. "De betragter mig, som om De af mine Træk vilde fremkalde de gamle Tider. Gjør Dem ikke forgjeves Umage; der er saa Meget blevet anderledes, skulde da Mennesket ikke forandre sig med Skjebnen?"

"Jeg finder Dem ikke meget forandret," svarede den Fremmede; "jeg kjendte Dem strax ved første Diekast. Men een Ting finder jeg ikke meer; af disse Dine er forsvunden en vis Tillid, som fordum saa ofte gjorde mig lykkelig. Alexander Zroniewsky synes ikke mere at stole paa mig. Og dog," tilføiede han smilende, "dog var min Sjæl stedse hos ham, jeg veed endog hans Hjertes hemmeligste Tanker."

"Mit stakkels Hjerte!" svarede Greven vemodig. "Jeg vidste ikke engang, om jeg endnu havde et Hjerte, hvis det ikke mangen Gang bankede af Forbittrelse! Hvilke Tanker vilde De vel have opsporet, uden det uforanderligste Venskab for Dem, Major? Skjænd ikke paa mit Die, fordi det ikke meer er saa muntert; jeg har trukket mig tilbage i mig selv, jeg har lagt min Tillid i min høire Haand, dens Tryk vil sige Dem, at jeg endnu altid er den Gamle."

"Jeg takker; men hvorledes, jeg skulde ikke forstaae mig paa Deres Hjertes Tanker? De siger, at det banker af Forbittrelse; hvad har da et vist Fyrstebarn forbrudt, siden at Deres Hjerte banker saa forbittret?"

Greven blegnede; han pressede den Fremmedes Haand fast i sin. "For Guds Skyld, tie; ikke et Ord meer derom! Jeg veed, jeg forstaaer, hvad De mener, jeg vil indrømme Dem, at De har seet rigtigt; Satan har skabt Deres Øine, Major! Dog hvorfor beder jeg en Hædersmand, som Dem, at tie? Ingen af det ottende Regiment har endnu forraadt sin Kammerat."

"De har Ret, og ikke et Ord meer derom; dog blot dette endnu: af det Ottende forraader Ingen sin Kammerat, naar blot ikke den gode Kammerat vil forraade sig selv."

"Kom herop ad denne Trappe," hviskede Greven, thi der nærmede sig flere Mennesker. "Jesus-Maria, skulde nogen Anden end De ane det?"

"Vil De give Fortrolighed for Fortrolighed, saa vil jeg skrifte."

"Piin mig ikke længer, Major! Siden skal jeg sige Dem alt, hvad De vil, blot hurtigt, om Nogen foruden Dem —"

Major von Laruu fortalte, at han var ankommen til Staden i Dag, at hans Depescher snart vare bragte i Rigtighed hos Gesandten, at man havde taget ham med i Operaen, og at Gesandtens Gemalinde, da han der med Henrykkelse havde betragtet Prindsessen, havde sagt

ham, at Sophie var indviklet i et Forhold under hendes Rang. "De traadte ind i den fyrstelige Loge, og eet Blik overtydede mig om, at ingen uden De kunde være Elskeren."

"Og Gesandtens Gemalinde?" spurgte Greven med zittrende Stemme.

"Stadfæstede det. Tager jeg ikke feil, saa talte hun om en Overhofmarschalinde, fra hvem hun havde denne Efterretning."

Greven taug, og saae nogle Minutter stivt hen for sig; han syntes at kæmpe med sig selv, og betragtede nogle Gange den Fremmede med skye Sideblikke. — "Major!" sagde han endelig med en klangløs, mat Stemme. "Kan De laane mig hundrede Napoleondorer?"

Majoren var overrasket ved dette Spørgsmaal; han havde ventet, at hans Ven vilde jamre lidt over sin Ulykke, som Brug er ved saadanne Scener, og kunde derfor ikke strax finde sig i dette Spørgsmaal. Han saae studsende paa Greven.

"Jeg er en Flygtling," vedblev denne. "Jeg troede, at jeg endelig havde fundet et stille Tilflugtssted, hvor jeg kunde udhvile mig lidt, da maa jeg elske — maa blive elsket, Major, og hvorledes bliver jeg ikke elsket!" Han havde Taarer i Øinene, men tvang sig og vedblev med fast Stemme: "Det er en besynderlig Bøn, som jeg fremkommer med, efterat jeg ikke har seet Dem i saa lang Tid, men jeg rødmer ikke ved at gjøre den. Kammerat, husker De den sidste hæderfulde Dag i Norden, husker De Dagen ved Mosaisk?"

"Ja, jeg husker den!" sagde den Fremmede, i det hans Øine tindrede, og hans Kinder fik en stærkere Farve.

"Og husker De, hvorledes det russiske Batteri kjørte op mod Redouten, hvorledes dets Kartæscher susede i vore Rækker, og hvorledes Forræderen Piolzky lod blæse til Retraite?"

"Ha!" faldt den Fremmede ham i Talen, "og hvorledes De skjød ham af Hesten, Oberst, saa at han ikke rørte en Finger meer, hvorledes Husarerne svingede til Høire, hvorledes De raabte: Fremad, Lanciers af Ottende! og Kanonerne i et Øieblik vare vore! —"

"Husker De det endnu?" hviskede Greven med Veemod. "Vel! Jeg kommanderer atter for Fronten. Det gjelder at hugge en Kammerat ud; vil I redde ham? En avant, Major! Fremad, tappre Lancier, vil Du redde ham, Kammerat?"

"Jeg vil redde ham!" raabte Vennen, og Grev Zroniewsky slog sin Arm omkring ham, trykkede ham heftigt til sit Bryst, og ilte ned ad Corridoren.

4.

"Det var godt, at jeg traf Dem," sagde Grev Zroniewsky, da han næste Morgen mødte Majoren paa Ga-

den. "Jeg vilde just gaae hen til Dem, og anmode Dem om en lille Tjeneste —"

"Som jeg allerede lovede Dem i Gaar," svarede Majoren. "Vil De følge med mig til mit Hotel? De ligge parat til Dem. —"

"For Guds Skyld, ikke et Ord om Penge nu," faldt Greven ham i Talen. "De dræber mig med denne Prosa; jeg er i en guddommelig Stemning, salig, overjordisk. O min Ven, jeg har sagt den Engel, at man har lagt Mærke til os, jeg har sagt hende, at jeg maa flygte, thi at være i Nærheden af hende, og ikke maatte tale med hende, ikke tilbede hende, vil være mig umuligt."

"Og tør jeg vide hvad hun sagde?"

"Hun er ganske rolig, hun er større end disse slette Mennesker; hvad er der vel deri, sagde hun, man kan vist ikke lægge os noget Ondt til Last, og om man endog opdagede vort Forhold, saa vil jeg dog gjerne engang lade mig tilgive en dum Streg; hvor findes det Menneske, som ikke eengang har gjort sig skyldig i en saadan?"

"En sund Philosophie," bemærkede Majoren; "man kan ikke tænke fornuftigere om saadanne Forhold; thi netop de ere allerværst farne, som troe, at kunne skuffe alle Mennesker. Men er det mig tilladt at gjøre endnu et Spørgsmaal? Som det lader til, seer De Deres Dame alene? Thi hvad De der fortæller mig blev neppe afhandlet i Gaar i Don Juan."

"Vi see hinanden," hviskede Greven, "ja, vi see hin-

anden, men hvor tør jeg ikke sige, og saa sandt jeg lever, det skulle hine Mennesker ikke heller komme efter. Men længe, det indseer jeg ret godt, længe kan det ikke vare. Derfor staaer jeg altid paa Springet, Kammerat, og Deres Hjelp skal redde mig, hvis mine Penge imidlertid ikke forsvinde. ""Dog gjelder det i Morgen, saa lader os endnu i Dag nyde den kosibare Tid;"" jeg vil endnu være lykkelig, salig, siden det dog snart maa faae Ende."

"Og hvori kan jeg være Dem til Tjeneste?" spurgte Majoren. "Tager jeg ikke feil, saa vilde De søge efter mig."

"Rigtig, det var det, hvorfor jeg søgte at faae Dem i Tale," svarede Greven, efter at have betænkt sig lidt. "Sophie veed, at De er min Ven, jeg har allerede tidligere talt med hende om Dem, især deleshed om Historien fra Berezinabroen, hvor De tog mig op paa Hesten. De har talt med hende i Gaar og om Othello, ikke sandt? Fyrstinden vil ikke tillade, at det bliver opført, formedelst et vist Eventyr, som jeg ikke meer erindrer —"

"Hun var meget hemmelighedsfuld dermed," afbrød den Fremmede ham, "og saavidt jeg kunde mærke, vil hun neppe tillade det."

"Og dog har jeg ved et eneste Ord bevæget hende til at give sit Samtykke. Prindsessen bad saa bønligt, og det kan jeg nu engang ikke see paa uden at komme hende til Hjelp; jeg antog altsaa en noget alvorlig Mine

og sagde: Det er besynderligt nok, hvorledes der strax bliver Rore blandt Gesandterne, naar Sligt kommer ud blandt Publicum, og kommer det engang saa vidt, saa behøver man ikke at være bange for, at det jo inden otte Dage fortælles som Chronique scandaleuse ved alle Hoffer. Fyrstinden gav mig Ret og sagde, hvorvel med meget bekymret og forlegen Mine, at Stykket skulde gives; dog, da hun gik bort, raabte hun til mig, at hun alligevel ikke vilde give sig tabt, thi om Othello ogsaa stod paa Placaten, saa vilde hun lade Desdemona blive syg."

"Der har De ret baaret Dem snildt ad!" sagde Majoren. "Altsaa Frygt for Chronique scandaleuse har overvundet Frygten for Spøgelser og Rædselen for Naturens Hemmeligheder?"

"Ganske rigtig. Sophie er ude af sig selv af Glæde, fordi hun faaer sin Villie. Jeg er just paa Veien til Regisseuren ved Operaen; jeg skal bringe ham fire hundrede Daler, for at der ikke heller i pecuniær Henseende skal være nogen Vanskelighed for Stykkets Opførelse, og De maa nu ledsage mig til ham."

"Men vil det ikke være paafaldende, naar De bringer ham denne Sum i Prindsesse Sophies Navn?"

"Det er der sørget for; vi bringe den som en Collect fra nogle Venner af Kunsten. De maa forestille en Dilettant eller Enthusiast, eller hvad der nu kan passe bedst. Han boer ikke langt herfra, og det er en gammel, skikkelig Patron, som vi nok skulle faae paa vor Side.

Blot her om Hjørnet, min Ven; det er det lille grønne Huus der med Udbygningen."

5.

Regisseuren ved Operaen var en lille, vindtør Mand, der i sine tidligere Dage havde været berømt som Sanger og nu hviilte paa sine Laurbær. Han modtog Greven og Baronen med en vis Kunstneranstand og Værdighed, der dog tabte sig noget formedelst hans besynderlige Paaklædning; paa Hovedet havde han nemlig en sort Florentinerhue, som han kun lagde fra sig, naar han satte Parykken paa sit skaldede Hoved. Til denne den Gamles beqvemme Hovedbedækning stak en moderne tætsluttende Frakke og vide Beenklæder med mange Læg høist paafaldende af; disse Klædningsstykker beviste, at Hr. Regisseuren, trods sine tredsindstyve Aar, endnu ikke var død for Verdens Forfængelighed; paa Fødderne havde han vide Pelsskce, i hvilke han ret kunstigt foer omkring i Stuen, uden tilsyneladende at løfte Benene; det forekom Vennerne, som om han løb paa Skøiter.

"Er mig allerede bekjendt, det allerhøieste Ønske," sagde Regisseuren, da Greven gjorde ham bekjendt med Hensigten af deres Besøg; "veed allerede Besked; fra min Side skal intet manquere; mit eneste Formaal er jo at delectere de allerhøieste Øren paa den behageligste

Maade, men — jeg maa dog i dybeste Submission vove at exhibitere nogle Forestillinger imod denne Sag."

"Hvad? De vil altsaa ikke give denne Opera?" raabte Greven.

"Gud bevare mig derfor, det vilde jo være et aabenbart Mordattentat paa den allerhøieste Familie! — Nei, nei, hvis mit Ord gjelder noget i denne Sag, saa vil dette ulykkelige Stykke aldrig blive givet."

"Jeg havde dog aldrig troet," svarede Greven, "at en Mand som De var beherskket af saadan Pøbeltro. Med Studsen og Beundring hørte jeg allerede i min tidlige Ungdom Deres hæderfulde Navn i fjerne Lande; De blev kaldet Kronen for alle Sangere, og jeg brændte af Begjærlighed efter engang at see denne Mand. Jeg beder Dem, nedsæt dog ikke dette ærværdige Billede ved en saadan Overtro."

Det lod til som om den Gamle følte sig smigret, et behageligt Smiil udbredte sig over hans forfaldne Ansigtstræk, han stak Hænderne i Lommerne, og foer nogle Gange frem og tilbage i Værelset paa sine Pelsskoe. "De er altfor god, det er altfor megen Ære!" raabte han. "Ja, i vor Tid vare vi rigtignok Noget, vi vare en dygtig Tenorist! Nu er det rigtignok forbi dermed. Overtro behager De at sige; jeg vilde skamme mig ved at være overtroisk; men hvor der er Facta, kan der ikke være Tale om Overtro."

"Facta?" gjentoge Vennerne med een Stemme.

"Ja, mine høistærede Herrer, Facta. Det lader

til, at De ikke ere fra denne Stad eller denne Egn, siden De ikke vide det."

"Jeg har rigtignok hørt noget om et saadant Eventyr," sagde Majoren; "hvis jeg ikke tager feil, saa opkommer der Ildebrand hver Gang Othello er givet, og —"

"Ildebrand! — Gud forlade mig min slemme Synd, men jeg vilde heller ønske, at der hver Dag opkom Ildebrand; Ild kan man slukke, man har Brandassurancer, og kan naar Alt kommer til Alt til Nød taale en Brandskade engang imellem; men døe? Nei, det er en langt farligere Casus."

"Døe? — men siig mig dog, hvem skal døe?"

"Nu, det er jo ingen Hemmelighed," svarede Regisseuren. "Saa ofte Othello bliver givet, maa otte Dage efter En af den fyrstelige Familie døe."

Vennerne sprang forskrækkede op af Stolene, thi den prophetiske, afgjørende Tone, hvormed den Gamle sagde dette, havde noget Grueligt ved sig; men de satte sig strax igjen og brast i høi Latter over deres egen Skræk, hvilket iøvrigt ikke bragte Sangeren ud af Fatning.

"De lee?" sagde han. "Jeg maa finde mig deri, men hvis det iøvrigt ikke generer Dem, saa vil jeg lade Theaterkroniken inspicere; den er i 120 Aar bleven skrevet af Souffleuren."

"Frem med Theaterkroniken, Gamle, lad De os inspicere," sagde Greven, hvem Sagen syntes at more,

og Regisseuren gled med en overordentlig Hurtighed ind i sit Kammer og hentede en i Læder og Messing indbunden Foliant.

Han satte et Par store Briller paa Næsen og bladede i Krøniken. "For det Efterfølgendes Skyld," sagde han, "maa jeg bede Dem lægge Mærke til hvad her staaer: ""anno 1740 den 8de December blev Actricen "Charlotte Fandauer qvalt paa det herværende Theater. "Man opførte Sørgespillet Othello, Moren fra Venedig, "af Shakespeare.""

"Hvad!" afbrød Majoren ham; "anno 1740 skulde man her have givet Shakespeares Othello, og det var dog, hvis jeg ikke tager feil, Schröder, som først og langt senere lod det første shakespearske Stykke opføre i Tyskland?"

"Jeg beder om Forladelse," svarede den Gamle. "Paa en Reise igjennem Engelland saae Hertugen Othello i London, og lod den, saasom den behagede ham særdeles, oversætte og siden efter flere Gange opføre her. Men min Krønike vedbliver som følger:

""Ovennævnte Charlotte Fandauer har givet Des-"demona, og er paa en ynkelig Maade kommen af Dage "ved det Sengeteppe, hvormed hun i Stykket skal dræbes. "Gud være hendes arme Sjæl naadig!"" — Dette Mord fortæller man her med følgende Omstændigheder: Fandauer skal have været meget smuk; ved Hoffet gik det dengang under Hertug Nepomuk meget lascivt til; hun blev Hertugens Maitresse. Men hun skal ikke have

overgivet sig til ham saa ganske blindt hen og uforsigtig; hun var bleven afskrækket ved Exemplet af saa Mange, som han efter nogle Maaneders eller Aars Forløb havde forskudt og overgivet til Elendighed. Hun skal derfor have indgaaet en skrækkelig Contract med ham og først givet sig i hans Magt, efterat han havde besvoret denne. Men ligesom det var gaaet med de Andre, saaledes gik det og med Fandauer. Han blev snart ked af hende, og søgte paa en god Maade at blive hende qvit; men hun truede ham med, at ville lade den Contract, han havde sluttet med hende, trykke og publicere i hele Europa; hun viste ham tillige, at hun allerede havde deponeret denne Contract i mange fremmede Stæder, hvor den vilde blive publiceret paa første Vink af hende."

"Hertugen var en grusom Herre, og hans Vrede kjendte ingen Grændser. Han skal nu paa forskjellige Maader have søgt at bibringe hende Gift, men hun spiste intet, som hun ikke selv havde tillavet. Han gav derfor en Skuespiller en stor Sum Penge, og lod Othello opføre. De vil erindre Dem, at i det shakespearske Sørgespil bliver Desdemona qvalt i Sengen af Moren. Acteuren gjorde sine Sager desværre altfor naturligt, thi Fandauer vaagnede aldrig meer."

Greven gyste. "Og det skal være sandt?" udbrød han.

"Spørg De hvilke gamle Mennesker i Byen De vil, De vil overalt høre det fortælles saaledes. — Man gjorde vel Sagen anhængig for Retten, men Hertugen under-

trykkede den, tog Acteuren i sin Tjeneste og erklærede, at Charlotte Fandauer var bleven rørt af et Slag. Men otte Dage derefter døde hans eneste Søn, en Prinds paa tolv Aar."

"Tilfælde!" sagde Majoren.

"De maa gjerne kalde det saaledes," svarede den Gamle og bladede videre. "Men vil De nu høre. I to Aar blev Othello ikke givet; thi formedelst Erindringen om hiint Mord kunde Hertugen ikke lide dette Sørgespil. Men efter to Aars Forløb — i denne Bog staaer ethvert Stykke antegnet — efter to Aars Forløb var han saa ryggesløs, at lade det opføre igjen. Her staaer det: ""Den 28de September (1742) Othello, Moren fra Venedig."" Og her i Marginaen er gjort den Bemærkning: ""Besynderligt! Den 5te October er Prindsesse Augusta død. Ogsaa netop otte Dage efter Othello, ligesom for to Aar siden høisalig Prinds Frederik."" — Tilfælde, mine høistærede Herrer?"

"Ja, hvad andet end Tilfælde!" raabte Begge.

"Videre! — ""Den 6te Februar 1748, Othello, Moren fra Venedig. Mon det indtræffer igjen?"" — Ville De see her, mine Herrer, det har Souffleuren skrevet; ville De godhedsfuld lægge Mærke til, at det er den samme Haand, som her i Marginaen har anmærket: ""Forfærdeligt! Fandauer spøger igjen, Prinds Alexander er pludselig død den 14de. Otte Dage efter Othello."" — Den Gamle holdt inde og saae spørgende paa sine Gjæster; de taug, han bladede videre og læste: ""Den

16de Januar 1775 til Benefice for Mlle. Koller: — Othello, Moren fra Venedig. — Atter! Stakkels Prindsesse Elisabeth, maatte Du døe saa tidligt! † 24de Januar 1775.""

"Narrestreger!" afbrød Majoren ham. "Jeg indrømmer, at det forholder sig saa, og at Tilfældets Egensindighed virkelig nogle Gange har føiet det saaledes; men nævn mig blot en eneste fornuftig Grund for Aarsag og Virkning, naar De vil lade disse Høisalige døe af Othello!"

"Herre!" svarede den gamle Mand med dyb Alvorlighed. "Det kan jeg ikke; men jeg vil erindre Dem om de Ord, som hiin store Aand, fra hvem ogsaa Othello nedstammer, har sagt: Mellem Himmel og Jord gives der mange Ting, som Philosopherne ikke drømme det mindste om."

"Jeg kjender Dem," sagde Greven; "men jeg tør vedde, at Shakespeare aldrig vilde være fremkommen med denne Sentents, naar han havde vidst hvor mange Taabeligheder der vilde skjule sig bag ved den."

"Det kan være muligt," svarede Sangeren; "men hør nu videre. Jeg kommer nu til et noget nyere Exempel, som jeg kan erindre mig, til Hertugen selv."

"Hvad!" afbrød Majoren ham. "Ham, som lod Actricen myrde .....?"

"Ja, ham. Othello var ikke bleven givet næsten i tyve Aar; da kom der — jeg husker det saa godt som

om det var i Dag — et fremmedt Herskab i Besøg her. Vort Theater behagede dem, og besynderligt nok ønskede en af de fremmede fyrstelige Damer, at see Othello. Hertugen vilde nødigt dertil, ikke af Frygt for de gruelige Omstændigheder, som pleiede at ledsage dette Stykke, thi han var en Fritænker og troede ikke paa Sligt; men han var nu gammel, hans Ungdoms Synder og Forbrydelser hviilte tungt paa hans Hjerte, og han bar Afsky for dette Sørgespil. Men hvad enten han nu ikke godt kunde afslaae Damen det, eller han skammede sig for Publicum, kort sagt, Stykket maatte over Hals og Hoved indstuderes, og det blev givet paa hans Lystslot. Seer De, her staaer det: ""Othello, opført den 16de October 1793 paa Lystslottet H***.""

"Nu, Gamle! Og hvad fulgte derpaa? Hurtigt!" raabte Vennerne utaalmodige.

"Otte Dage derefter, den 24de October 1793, døde Hertugen."

"Det er ikke muligt," sagde Majoren efter nogen Taushed. "Lad De mig see Deres Kronike. Hvor staaer der da noget om Hertugen? Her er jo ikke anmærket noget i Marginaen."

"Nei," svarede den Gamle, og hentede to Bøger; "men her er hans Levnetsbeskrivelse, og her er Sørgetalen over ham; vil De behage at see selv?"

Greven tog en lille sort Bog i Haanden og læste: 'Beskrivelse over den høitidelige Bisættelse af den den 24de October 1793 høisalig afdøde Hertug og Herre."

— "Dumt Tøi!" raabte han og sprang op. "Det kunde gjøre mig gal. Tilfælde! Tilfælde! Intet Andet! Nu — og veed De flere saadanne Historier?"

"Jeg kunde anføre Dem endnu nogle," svarede den Gamle med Rolighed; "men De keder Dem ved denne besynderlige Samtale; blot endnu eet Tilfælde fra den nyeste Tid. Rossini skrev sin herlige Opera Othello, hvori han, hvad man havde tvivlet om, viste, at han ogsaa forstod at slaae paa de dybere tragiske Strenge i det menneskelige Bryst. Fra høiere Steder her blev den ikke forlangt, derfor blev den ikke heller indstuderet for Theatret. Men Capellet foretog sig, at studere denne Opera for sig selv, der blev udført nogle Scener i Concerter, og disse faa Prøver vakte hos Publicum en saadan Iver for denne Opera, at man næsten i alle Blade, ved Table d'Hoterne, i de musicalske Theecirkler og paa andre slige Steder ikke talte om andet end Othello, ikke ønskede andet end Othello. Talen var ikke meer om de gruelige Begivenheder, som havde leösaget Skuespillet Othello; det lod til, at man under Operaen tænkte sig en ganske anden Othello. Endelig fik den daværende Regisseur (jeg var dengang endnu ved Theatret og spillede Othello), Ordre til at bringe Othello paa Scenen. Huset var pakket fuldt, Hoffet og Adelen var tilstede, Orchesteret præsterede næsten det Utrolige, Sangerinderne lode intet tilbage at ønske, men jeg veed ikke hvorledes det var — en skummel Stemning bemægtigede sig os Alle, da Desdemona spillede sin Sang paa Harpen, da

hun beredte sig til at gaae til Sengs, da Morderen, den afskyelige Mor, nærmede sig. Det var det samme Huus, det var det samme Gulv, det var den samme Scene, hvor en elskværdig Skabning i samme Rolle paa en saa gruelig Maade havde endt sit Liv. Jeg maa tilstaae, trods min Othellos Djævlenatur zittrede jeg, da Mordet gik for sig, og jeg saae ængstelig op til den fyrstelige Loge, hvorfra saa mange blomstrende, kraftfulde Personer skuede ned paa vort Spil. ""Vil Du vel, blodtørstige Spøgelse af den Myrdede, lade Dig formilde ved de Toner, som ledsage din Død?"" tænkte jeg. Saaledes var det; i fem sex Dage hørte man intet om nogen Sygdom paa Slottet; man loe, fordi der blot behøvedes en Operaindklædning, for ligesom at narre Aanden; den syvende Dag gik rolig hen, paa den ottende — blev Prinds Ferdinand skudt paa Jagten."

"Jeg har hørt tale derom," sagde Majoren; "men det var jo ved et Tilfælde; hans Sidemands Bøsse gik af —"

"Siger jeg da, at Spøgelset selv dræber de Høisalige, med egen Haand klemmer Strnben til paa dem? Jeg taler jo blot om en uforklarlig, hemmelighedsfuld Forbindelse."

"Og har De nu ikke som Tilgift fortalt os et Eventyr; hvor staaer det da skrevet, at Othello blev givet otte Dage førend hiin Jagt?"

"Her!" svarede Regisseuren koldblodig, i det han pegede paa et Sted i sin Krønike; Greven læste: ""Othel-

lo, Opera af Rossini, den 12te Marts,"" og i Marginaen stod tredobbelt understreget: ""Den 20de omkom Prinds Ferdinand paa Jagten.""

Greven og Baronen saae nogle Øieblik paa hinanden uden at sige et Ord; de syntes at ville smile, og dog havde den gamle Mands Alvorlighed, det besynderlige Sammenstød af hine rædsomme Begivenheder grebet dem dybere, end de vilde tilstaae for sig selv. Majoren bladede i Krøniken og fløitede saa smaat, Greven syntes overveie noget og havde støttet Hovedet i Haanden. Endelig sprang han op: "Og alt dette kan dog ikke hjelpe Dem!" raabte han. "Operaen maa gives! Hofset, Gesandterne vide det allerede, man vilde blamere sig, hvis man vilde lade sig hindre af et Tilfælde. Her ere firehundrede Daler, min Herre. Det er nogle Venner af Kunsten, som tilstille Dem disse, for at Deres Othello kan optræde ret glimrende. Kjøb derfor hvad De vil," tilføiede han smilende, "lad der komme Aandemanere, Djævlebesværgere, kjøb Dem et heelt Hexeapparat, kort sagt, alt hvad der er fornødent, for at fordrive Spøgelset — men giv os blot Othello."

"Mine Herrer," sagde den Gamle, "det er muligt, at jeg i min Ungdom selv vilde have leet og spottet over Sligt; Alderen har imidlertid gjort mig roligere, jeg har lært, at der gives Ting, som man ikke saaledes uden videre kan forkaste. Jeg takker Dem for Deres Foræring, jeg skal vide at anvende den paa en værdig Maade, — men kun ifølge den strengeste Ordre vil jeg

give Othello. Ak Du min Gud og Herre!" raabte han i en sørgmodig Tone; "om det Tilfælde nu atter indtraf, om det kjære, elskværdige Barn, Prindsesse Sophie, blev Djævelens Offer!"

"Tie dog stille!" raabte Greven og blev bleg. "Deres affindige Historier ere sandelig smittende; man kunde næsten blive bange ved høi lys Dag! Adieu! Glem nu ikke, at Othello under alle Omstændigheder maa gives; kom mig ikke med nogen af Deres Fif, med Hæshed eller Feber eller Upasselighed eller pludselig indtrufne Omstændigheder. For Satan, kan De ikke skaffe os nogen Desdemona, saa skal jeg opfordre den Myrdedes Aand til, denne Gang selv at overtage en Gjæsterolle."

Den Gamle korsede sig og gled utaalmodig omkring paa sine Pelsskoe. "Hvilken Ryggesløshed!" jamrede han. "Om hun nu kom som Steengjæsten! Tie dog stille med saadan Tale, jeg beder Dem; hvem veed, hvor nær man er sin egen Fordærvelse."

Leende gik Begge ned ad Trappen, og endnu længe maatte den musikalske Prophet med Florentinerhuen og Pelsskoene være Maalet for deres Vittigheder.

6.

Der gaves Øieblik, i hvilke Majoren aldeles ikke i Greven kunde kjende sin gamle Vaabenbroder. Var han til een Tid munter, opvakt, fuld af Vid og Lune,

kunde han imellemstunder underholde Selskabet med pikante Anecdoter og Fortællinger af sit eget Liv, og forstod han paa en fiin Maade at forbinde sig Enhver, han maatte være nok saa ringe, saa at han var Alles Yndling og blev tilbedt af Mange; saa var han til andre Tider ganske det Modsatte. Han begyndte at blive tør og taus, hans Øine fæstede sig paa Jorden, og hans Mund pressede sig sammen. Lidt efter lidt blev han mørk, legede med Fingrene og gave mutte og heftige Svar. Majoren havde allerede bemærket, at det saa var paa Tiden at fjerne ham fra Selskabet, thi da varede det ikke mange Minuter, førend han fornærmedes ved enhver Ting, hentydede ethvert uskyldigt Ord paa sig og begyndte at tage heftigt paa og rase.

Majoren omgikkes ham meget, og havde allerede tidligere havt et Slags Magt og Herredømme over ham, som han nu søgte at gjøre gjeldende, for at sikkre ham for disse Udbrud af Lidenskabelighed, naar han var i Selskab. Desto grueligere brøde de løs, naar han var paa sit Værelse; da rasede han, bandede i alle Sprog, anklagede sig selv og græd. "Er jeg ikke et usselt, elendigt Menneske?" sagde han engang i et saadant Anfald. "At træde mine Pligter under Fødder, støde den trofastede Kjærlighed fra mig, martre et Hjerte, som er mig saa inderligt hengivent! Letsindig sværmer jeg omkring i Verden, og har forspildt min Lykke, fordi jeg i min rasende Forblindelse indbildte mig at være en Kosciuszko, da jeg dog ikke var andet end en Taabe, som

man bortkastede! Og saaledes at gjengjelde saa megen Kjærlighed, saa megen Opoffrelse, saa megen Troskab!"

Majoren tog sin Tilflugt til alle Slags Trøstegrunde. "De siger jo selv, at Prindsessen har elsket Dem først; kunde hun nogensinde vente anden Kjærlighed, anden Troskab af Dem, end den, som Forholdene tillade?"

"Ha, hvad erindrer De mig om!" raabte den Ulykkelige. "Hvorledes anklage ikke Deres Undskyldninger mig! Ogsaa hun, ogsaa hun bedraget! Hvor barnlig, hvor uskyldig var hun ikke, da jeg Afskum kom, da jeg saae hende med denne hensmeltende Uskyldighed i Øinene! Da begyndte min Letsindighed igjen; jeg forglemte alle gode Forsætter, jeg forglemte hvem jeg alene tilhørte; jeg styrtede mig i et Hav af Lyst, og jeg begravede min Samvittighed i Forglemmelse!" Han begyndte at græde, Erindringen syntes at formilde hans Rasen. "Og kunde jeg," hviskede han, "kunde jeg saaledes forlade hende? Jeg følte det, jeg saae det paa enhver af hendes Bevægelser, jeg læste det i hendes Øine, at hun elskede mig; skulde jeg flye, da jeg saae, hvorledes denne Kjærlighedens Morgenrøde steg op paa hendes Kinder, hvorledes Forstaaelsens første lysende Straale brød frem af Øiet, faldt paa mig og syntes at opfordre mig til at besvare den?"

"Jeg beklager Dem," sagde Vennen, og trykkede hans Haand. "Hvor findes den Mand, som vilde have modstaaet en saa sød Fristelse?"

"Og da jeg nu turde sige hende, hvor høit jeg

ærede hende, da hun med stolt Glæde tilstod mig, hvor høit hun elskede mig, da hiin fortrolige, henrykkende Kjærlighedsleg begyndte, da et Blik, et flygtigt Haandtryk sagde meer, end Ord formaae at udtrykke, da vi levede hele Dage i den glade Forventning af en Aften, en Time, et eenligt Minut, da vi levede i Erindringen af dette salige Dieblik, indtil Aftenen atter kom, indtil jeg paa ny drak Forglemmelse af hendes søde Dines Trylle-bæger! Hvor rigt vidste hun ikke at give, hvormegen Kjærlighed vidste hun ikke at lægge i et eneste Ord, i et eneste Blik — og jeg skulde flye?"

"Og hvo forlanger det?" sagde Vennen rørt. "Det vilde have været grusomt, at have stødt en saa skjøn Kjærlighed fra sig, som opoffrede alle Forhold. Kun Forsigtighed havde jeg ønsket; men jeg tænker, at Alt er endnu ikke tabt."

Greven syntes at dukke dybere ned i den forsvundne Tid. "Og da hun med yndig Rødmen sagde mig, hvorledes jeg kunde komme til hende, da hun tillod mig at kysse hendes fyrstelige Pande, da den søde Mund, hvis Ønsker vare Befalinger for et Folk, tilhørte min, og en Fyrstindes Høihed forsvandt i Kjærlighedens fortrolige Hvisken — da, skulde jeg give slip paa hende?"

"Hvor lykkelig er De dog! Netop i det Hemmelige i dette Forhold maa der ligge en egen Tillokkelse; og hvorfor vil De saa dybt fordømme denne Kjærlighed? Fat Dem. Verdens Dom kan være Dem ligegyldig, naar De er lykkelig. Thi i det Hele har dette jo

sandelig ikke noget saa Sort og Brødefuldt ved sig, som De selv forestiller Dem!"

Greven havde hørt opmærksom paa ham; hans Øine rullede, hans Kinder farvedes med en dunkel Rødme, han skar Tænder. "De maa ikke bedømme mig saa mildt," sagde han i en huul Tone, "jeg fortjener det ikke. Jeg er en Forbryder, som De skulde gyse for. O — gid jeg kunde kjøbe mig Forglemmelse, gid jeg kunde udslette Aar af min Hukommelse! — Jeg vil glemme, jeg maa glemme, jeg bliver vanvittig, hvis jeg ikke glemmer. Skaf mig Viin, Kammerat! Jeg vil drikke, jeg tørster, der raser en Flamme i mig, jeg vil drukne min Hukommelse, min Brøde!"

Majoren var en sindig Mand, og tænkte temmelig rolig over disse fortvivlede Udbrud af Anger og Selvanklage. "Han er letsindig, saaledes har jeg altid kjendt ham," sagde han ved sig selv; "saadanne Mennesker falde let fra den ene Yderlighed til den anden. Det ene Øieblik seer han stor Brøde i sin Kjærlighed, fordi den kan skade den Elskede i hendes Forhold, og i næste Øieblik beruser atter Erindringens Fryd ham." Vinen kom, Majoren skjenkede, Greven tømte i en Hast nogle Glas; med stærke Skridt gik han taus frem og tilbage i Værelset, blev staaende foran Vennen, drak og gik igjen. Baronen vilde ikke afbryde hans stille Følelser; han drak og betragtede over Glasset med Opmærksomhed sin Vens Miner og Bevægelser.

"Major!" raabte endelig Greven og kastede sig

paa en Stol. "Hvilken Følelse holder De for den skrækkeligste?"

Majoren drak langsomt af sit Glas, syntes at betænke sig og sagde derpaa: "Det, som skjenker den gladeste Følelse, maa uden Tvivl ogsaa give den bittreste. — Ære, krænket Ære."

Greven loe bittert. "Lad Dem give Deres Daler tilbage, Kammerat, som De gav en slet Psycholog for hans Underviisning. Krænket Ære?! Deres Kunst stiger altsaa ikke dybere ned i Sjælen? Den krænkede Ære føler sig dog endnu selv; der lever dog en Følelse i den Krænkedes Bryst, som hæver ham høit over Krænkelsen, han kan afslibe Skaaret paa Fornærmeren, han seer endnu den Mulighed, at kunne afvaske Pletten, men — dybere, Hr. Broder," raabte han krampagtigt, og greb Majorens Haand, "dybere ned i Sjælen; hvilken Følelse er endnu skrækkeligere?"

"Om e e n har jeg hørt tale," svarede Baronen; "men Mænd, som vi, kjende den ikke — den kaldes Selvforagt."

Greven blegnede og zittrede, han stod taus op og saae længe paa Vennen. "Truffet, Kammerat," sagde han; "det sidder endnu dybere. Mænd, som vi, p l e i e ikke at kjende det, som kaldes Selvforagt. Men Djævelen lægger sine Snarer heel fiint paa Jorden, og inden man veed et Ord deraf er man fangen. Kjender De Vankelmodighedens Qval, Major?"

"Gud være lovet, jeg har aldrig kjendt den; min Vei gik altid lige til Maalet!"

"Lige til Maalet? Hvem der dog var saa lykkelig! Erindrer De endnu den Morgen, da vi rede ud af Warschaus Porte? Vore Følelser, vore Sandser tilhørte hiin store Aand, som holdt dem fangne, men hvem tilhørte de polske Lanciers Hjerter? Fra vore Trompeter tonede hine Arier af Krakauerne, hine Sange, der medens vi endnu vare Drenge begeistrede os indtil Raseri for Fædrelandet; disse velbekjendte Toner bankede igjen paa Porten til vort Bryst; Kammerat, hvem tilhørte vore Hjerter?"

"Fædrelandet!" sagde Majoren rørt. "Ja, dengang, dengang var jeg rigtignok vankelmodig."

"Held Dem, at De ellers aldrig har været det. Djævelen veed ret at bære sig fiint ad; her lader han os føle, blive lykkelige, og der viser han os en endnu høiere Fryd, en endnu større Lykke!"

"Meget muligt; men Manden har Kraft til at blive den tro, som han har valgt."

"Det er det!" raabte Greven ligesom nedtordnet ved dette ene Ord. "Det er det, og deraf udspringer — Selvforagt; og hvorfor synes bedre end jeg er. Kammerat, De er en Mand af Ære, skye De mig som Pest, jeg er en Ærløs; De er en Mand med Kraft, foragt mig, jeg maa foragte mig selv, jeg er —"

"Stille, rolig!" afbrød Vennen ham. "Det bankede paa Døren — kom ind!"

7.

"Jeg beder meget om Forladelse," sagde Regisseuren ved Operaen, i det han med mange Complimenter gled ind i Stuen. "Jeg vil ikke haabe, at jeg kommer til Uleilighed?"

"Hvad har De at sige os?" svarede Majoren, som hurtigere fattede sig end hans ulykkelige Ven. "Tag Plads, og forsmaae ikke vor Viin; hvad bringer Dem til os?"

"Den sorgelige Vished, at Othello dog vil blive givet. Ingen Ting vil hjelpe, alle Bonner ere omsonst. Jeg vil tilstaae Dem det reent ud, jeg lod Operaen indstudere, men havde allerede bragt det saa vidt med vor Prima Donna, at hun paa det høitideligste lovede mig, at ville blive hæs; da fører Satan i Gaar Aftes Sangerinden Fanutti her til Byen; hun kommer fra det ****ske Theater, beder den høie Theaterdirection om Gjæsteroller, og — forestil Dem engang — man lover hende Othello næste Søndag. Jeg var nær ved at græde, da man mældte mig det; nu kan vor Herre ikke selv hjelpe, og jeg har dog skrækkelige Anelser!"

"Gamle Herre!" sagde Greven, som imidlertid havde havt Tid til at fatte sig. "Lad dog denne Kulsviertro fare; jeg kan forsikkre Dem, at der ikke skal blive krummet et Haar paa nogen af de høie Personers Hoved; jeg gaaer ud paa Kirkegaarden, lader mig vise den myrdede Desdemonas Grav, gjør hende min Opvartning, og beder hende denne Gang lukke et Øie og dræbe mig.

Rigtignok faaer hun saa ikke andet end Greveblod istedet for Fyrsteblod; men en af mine Forfædre har ogsaa engang baaret en Krone!"

"Forsynd Dem ikke saa skrækkeligt," svarede den Gamle; "hvor let kan ikke Ulykken drage Dem med sig! Man maa ikke spøge med saadanne Ting. Desuden har jeg i Nat i Drømme seet et stort Sørgeoptog med Fakler, som naar man begraver Fyrster."

"Skrækkelige Visioner, gode Herre!" raabte Majoren og loe. "Har De maaskee drukket et Glas formeget? Og hvad kan være naturligere, end at De drømmer saadant dumt Tøi, da De hele Dagen har sysselsat Dem med Dødstanker!"

Den Gamle lod sig ikke snakke ud af sin Alvorlighed. "Netop De, Høistærede, skulde ikke drive Spot dermed," sagde han. "Jeg har aldrig seet Dem, førend dengang De besøgte mig med Hr. Greven, og dog gik vi begge i Nat ved Siden af hinanden efter Ligkisten, og De græd heftigt."

"Det bliver kosteligere og kosteligere! Hvor De dog kan drømme levende; derfor maatte jeg altsaa komme her til Byen, for at jeg kunde spadsere med Dem i Drømme, min kjære Mand!"

"Vi ville ikke tale mere derom," svarede Regisseuren. "Hvad der skal skee, vil skee, og vi vilde maaskee give Meget til, at vi blot havde drømt alt dette. — Jeg kommer egentlig til Dem, for at indbyde Dem til Prøven. De har viist Dem saa generøse imod os,

at jeg gjør mig en Fornøielse af at vise Dem vort Personale og iærdeleshed vor nye Sangerinde."

Vennerne toge med Glæde mod denne Indbydelse. Greven syntes som altid at fortryde sin Heftighed, og denne Adspredelse kom ham ret beleilig; paa Majoren havde hiin Grevens Selvanklagelse gjort et høist ubehageligt Indtryk, og han greb ogsaa med Tak denne Udvei, for at kunne undgaae sin Vens nærmere Forklaring, som han mere frygtede end ønskede.

8.

Fra dette Dieblik syntes det virkelig ogsaa, som om Greven ikke mere vilde berøre denne Streng; af og til lod han vel til at være mørk, ja hans dybe Kummer vendte undertiden tilbage, men ikke Tilstaaelsen af en stor Brøde, som dengang allerede svævede paa hans Læber; han var meer indsluttet i sig selv end nogensinde før. Der hengik undertiden flere Dage, uden at Majoren saae ham; de Forretninger, som havde kaldt ham til denne Stad, lod ham kun liden Tid tilovers, og netop denne pleiede Greven at offre Theatret; thi hvad enten det nu var af Interesse for Sagen selv, eller for at opfylde den Elskedes Ønsker og lade hendes Yndlingsopera fremtræde ret glimrende, ved enhver Prøve var han tilstede. Hans rigtige Takt, hans mange Reiser, hans Smag,

som var dannet i den fine Verden, forbedrede umærkeligt Meget, der var undgaaet selv en saa skarp Critiker som Regisseurens Øine og Øren, og den gamle Mand glemte ofte i hele Timer de mørke Anelser, som piinte hans Sjæl; i saa høi Grad vidste Grev Zroniewsky at fængsle hans Interesse.

Saaledes var da Othello skreden frem til en Fuldkommenhed, som man i Førstningen ikke havde anseet for mulig. Formedelst de besynderlige Omstændigheder, som hidtil havde forhindret dens Opførelse, var Operaen ikke alene bleven ny for Publicum, men for selve Sangerne; det var da ikke saa underligt, at de gjorde alt hvad der stod i deres Magt, for at opfylde saa store Forventninger, og at man med glad Længsel saae den Dag imøde, som atter skulde fremkalde Moren fra Venedig paa Scenen.

To Ting kom endnu til, for at fængsle Publicums Interesse. Der var gaaet stort Ry af Sangerinden Fanutti; man var derfor nysgjerrig for at see hvorledes hun vilde give Desdemona, en Rolle, hvortil ikke alene udfordres en skjøn Sang, men og et høiere, tragisk Spil. Hertil kom det sagte Rygte om de besynderlige Tilfælde, som hver Gang havde ledsaget Othello; de Ældre fortalte, de Yngre snakkede efter, tvivlte, lagde til, saa at en stor Deel af Publicum troede, at Djævelen selv vilde overtage en Gjæsterolle i Othello.

Major Larun havde Leilighed til at høre denne Sag omtale paa mange Steder; mest paafaldende var det

ham, at man ved Hoffet, hvor han tilbragte nogle Aftener, ikke talte et Ord meer om Othello; kun Prindsesse Sophie sagde engang flygtigt og smilende til ham: "Vi have da endelig sat Othello igjennem, og det kunne vi takke Deres Sygdomstante, Baron, og Grevens diplomatiske Trudsler for. Jeg glæder mig ret til næste Søndag, til min Desdemona-Sang; naar jeg engang skal døe, skal den sandelig være min Svanesang."

"Gives der Anelser?" tænkte Majoren ved disse flygtigt henkastede Ord, som uvilkaarlig klang ham tunge og betydningsfulde; Sagnet om den spøgelseagtige Desdemona, den gamle Regisseurs Frygt, hans Drømme og Sørgeoptoget og denne Svanesang! — hans Dine fulgte dette hulde, elskværdige Væsen, hvorledes hun glad og venlig ilede igjennem Salene, hvorledes hun ligesom "den fremmede Pige" skjenkede Enhver en skjøn Gave, et Smiil eller et venligt Ord, — hvis Tilfældet atter vilde det, tænkte han, hvis hun døde! I næste Øieblik loe han ad sig selv, han kunde ikke begribe, hvorledes en saadan Tanke kunde opstaae i en fordomsfri Sjæl — han søgte med Magt at forjage dette latterlige Phantom af sin Erindring — forgjeves! Denne Tanke vendte bestandigt tilbage, overraskede ham midt i de heterogeneste Materier, og bestandigt forekom det ham, som om han hørte en sød Stemme hviske: "Naar jeg døer — skal det være min Svanesang."

Søndagen kom, og med den en besynderlig Begiven-

hed. Om Eftermiddagen var Majoren redet ud med Greven og nogle andre Officerer. Paa Hjemveien fik de en stærk Regn paa dem, som ganske gjennemblødte dem. Grevens Bopæl laae nærmest ved Porten, og han bad derfor Majoren klæde sig om hos ham. Med sin Vens Hat paa Hovedet og indhyllet i hans Kappe traadte Majoren ud af hans Huus, for at ile til sit Logis. Han havde passeret nogle Gader, og bestandigt forekom det ham, som om Nogen fulgte ham i Hælene. Han blev staaende, saae sig omkring, og bag ved ham stod en høi, mager Mand med en luslidt Kjole. "Dette er til Dem, Herre!" sagde han med en huul Stemme og et gjennemtrængende Blik, trykkede den Forundrede en lille Billet i Haanden og sprang omkring det nærmeste Hjørne. Majoren kunde ikke begribe, hvorledes han i denne ham ganske fremmede Stad kunde faae et saa hemmeligt Budskab. Han betragtede Billetten fra alle Kanter; det var fiint, glindsende Papir, som var lagt sammen i en Sløife, og forseglet med en Camee. Ingen Udskrift. "Man har maaskee en Spøg for med mig," tænkte han og aabnede den endnu paa Gaden; han læste og blev opmærksom, han læste videre og blegnede, stak Billetten til sig og ilede til sin Bopæl.

Det havde allerede været skummelt paa Gaden, han troede, at han ikke havde læst rigtigt, og forlangte Lys. Men ogsaa ved Lysenes klare Skin bleve de ulyksalige Ord staaende fast og truende:

"Usling! Du kan lade din Kone og dine smaa

"Børn vansmægte i Elendighed, medens Du viser Dig i "Verden med Glands og Pragt! Hvad vil Du i denne "Stad? Vil Du vanære et ærværdigt Fyrstehuus, og "gjøre dets Datter lige saa ulykkelig, som Du har gjort "din Kone? Flye! I det Dieblik, Du læser dette, er "Pr. Sph. underrettet om dit skjændige Bedrageri."

Majoren tvivlede ikke et Dieblik om, at disse Linier jo vare stilede til Greven og at de ved et Tilfælde, maaskee fordi han var gaaet over Gaden i sin Vens Klæder, vare komne i hans Hænder. Nu kunde han paa eengang forklare sig hiint Udbrud af Fortvivlelse; det var Anger, Selvforagt, som i enkelte Dieblik brød igjennem den glimrende Maske, hvormed han havde skjult sit bedragerske Spil. Laruns Blik faldt paa Billetten, som han endnu holdt i sin Haand; hine Ciffre Pr. Sph. kunde ikke betyde andet end Navnet paa den elskværdige, nu saa ulykkelige Skabning, som hiin samvittighedsløse Forræder havde draget i sit Garn. Majoren var en Mand med et koldt, beregnende Blik og en stærk, consequent Aand; han havde sjelden eller aldrig ladet sig overraske eller bringe ud af Fatning af nogensomhelst Gjenstand, men i dette Dieblik var han ikke mere Herre over sig selv; Harme, Forbittrelse, Foragt kjæmpede afvexlende i hans Sjæl. Han søgte at tvinge sig, at betragte Sagen fra et mildere Synspunkt, at undskylde Greven med hans Characteer, hans grændseløse Letsindighed; men Tanken om Sophie, et Blik paa Uslingens "Kone og stakkels smaa Børn" forjog enhver mild Følelse, brusede

som en Storm igjennem hans Sjæl; ja der gaves Dieblik, i hvilke hans Haand krampagtigt udstrakte sig mod Væggen, for at rive Pistolerne ned og strax tugte den slette Mand. Men den Foragt, han følte for ham, bevirkede, hvad mildere Stemmer i hans Bryst ikke formaaede. "Han maa bort, endnu i denne Time," raabte han; "den Ulykkelige, som han bedrog, maa paa ingen Maade erfare, hvilken Usling hun skjenkede sin første Kjærlighed. Hun skal begræde ham, forglemme ham; at maatte foragte ham, kunde dræbe hende." Hurtigt kastede han disse Tanker paa Papiret, tog en betydelig Sum Penge, meer end han kunde undvære, lod det ulykkelige Brev følge med, og sendte Greven Alt ved sin Tjener.

Det var paa det Klokkeslet, at han skulde kjøre til Operaen; hvor gjerne havde ikke Majoren i Dag undraget sig Synet af ethvert Menneske, men han troede at skylde Prindsessen, at sikkre hende for den Advarsel, man havde truet med. Han overtænkte, hvorledes dette lod sig gjøre, og der blev intet andet for ham, end at bede hende paa det indstændigste, ikke at modtage noget Brev fra fremmede Hænder. Han kastede Kappen om sig og vilde just forlade Værelset, da hans Tjener kom tilbage og endnu havde Pakken til Greven i Haanden. "Hans Excellence er for nylig reist," sagde han og lagde Pakken paa Bordet.

"Reist?" raabte Majoren. "Det kan ikke være muligt!"

"Hans Jæger er udenfor; han har et Brev til Dem. Skal jeg lade ham komme ind?"

Majoren gav ham et Vink, og Tjeneren førte Jægeren ind, som med Taarer i Øinene leverede ham et Brev. Han rev det op.

"Lev vel for evig! Det Brev, som, hvad jeg nylig "har erfaret, for en Time siden er faldet i Deres Hæn- "der, vil undskylde min Bortreise sans adieu. Vil "min Kammerat fra sex Campagner spare en elsket Da- "me den Smerte, at see mit Navn bekjendtgjort i alle "offentlige Blade? Vil han dække de faa Poster, jeg ikke "selv kan betale?"

"Naar reiste Eders Herre?"

"For et Qvarteer siden, Hr. Major!"

"Vidste I noget om hans Reise?"

"Nei, Hr. Major! Jeg troer ikke, at Hs. Excellence selv vidste noget derom i Eftermiddag; thi i Aften vilde han have taget paa Komedie. Kl. 6 gik Hr. Greven ud, og jeg fulgte med ham. Ved Reformeert-kirke mødte en lang, mager Mand ham, som ved Synet af ham blev meget forskrækket. Han gik hen til min Herre og spurgte, om han var Grev Zroniewsky? Da min Herre svarede Ja, spurgte han endvidere, om han ikke for et Qvarteerstid siden havde faaet en Billet? Greven svarede Nei. Nu talte den fremmede Mand en Stund hemmelig med min Herre; han maa vist neppe have bragt ham gode Efterretninger, thi Hr. Greven blev bleg og zittrede; han gik hjem igien, sendte Kudsken efter Post-

heste; jeg maatte i en Hast pakke i hans Kofferter og lade Reisevognen trække frem. Hr. Greven henviste mig med Regninger og Alt til Dem, og kjørte ud af den søndre Port. Han tog først Afsked med mig, jeg tænker for bestandigt."

Majoren hørte taus paa Jægerens Beretning, befalede ham at komme igjen næste Morgen og kjørte til Skuespilhuset. Ouverturen var allerede begyndt, da han traadte ind i Logen; han kastede sig paa en Stol, hvorfra han kunde oversee den fyrstelige Loge. I hele sin naturlige Skjønheds og Yndes Smykke sad Prindsesse Sophie ved Siden af sin Moder. Hendes Øine syntes at straale af Glæde, en lykkelig Rolighed hviilte paa hendes Pande, om den fiintformede Mund spillede et yndigt Smiil, maaskee Efterklangen af et muntert Indfald — hun havde jo nu faaet sin Villie frem, det var Othello, som havde fyldt Salen og alle Logerne. Nu tog hun Lorgnetten for Øiet, ligesom sidste Gang syntes hun ivrigt at lede efter Noget i Huset. — Uskyldige, umistænksomme Hjerte! Du slaaer forgjeves den Elskede imøde; dine elskovsfulde Blik ville ikke mere finde ham, forgjeves lytter dit Øre, om det ikke kan høre hans Skridt ude i Corridoren, forgjeves bøier Du den skjønne Nakke tilbage, Døren vil ikke aabne sig, hans høie, majestætiske Person vil ikke mere nærme sig Dig.

Hun tog Glasset fra Øiet; en Sky af skuffet Forventning og Sørgmodighed leirede sig under de blonde Lokker, de skjønne, buede Øienbryn trak sig sammen, de

fine Øienhaar sank ned som et gjennemsigtigt Gardin, hun syntes at være hensunken i dybe Tanker, og skrev med Lorgnetten paa Brystningen af Logen. — Er det maaskee hans Navnetræk, som hun saa tankefuld skriver? Hvor snart vil hun ikke maaskee forbande det Navn, som nu opfylder hendes Sjæl!

Uvilkaarlig fyldtes Majorens Øine med Taarer, da han betragtede Sophie. "Endnu aner hun ikke, hvad der venter hende," tænkte han, "men aldrig, aldrig skal hun erfare, hvilken Skurk han var, som hun elskede." Tanken om denne Nedrige bemægtigede sig ham paa ny; han trykkede Øinene til, og forbandede den menneskelige Natur, som ved Letsindighed og Svaghed kunde gjøre en høi Aand, en tapper Mand til en ære- og samvittigheds-løs Bedrager.

Majoren har ofte tilstaaet, at et af de skrækkeligste Øieblik i hans Liv var det, da han efter den første Act af Othello traadte ind i den fyrstelige Loge. Han var tilmode, som om det var ham selv, der havde været en Forræder mod Sophie, som om det var ham, der skulde knuse hendes Hjerte. Den Tanke var ham utaalelig, at see hende saa rolig, saa lykkelig, saa forventningsfuld, og dog vide, hvilken navnløs Ulykke der ventede hende. Han traadte ind; hendes Blik mødte ham strax, hun havde vel ofte seet til Døren. Med hastig Utaalmodighed oversaae hun en Prinds og tvende Generaler, som vilde nærme sig hende, og vinkede Majoren hen til sig. "Vi fik dog vor Othello!" sagde hun. "Er De ikke ogsaa lykke-

lig og fuld af Forventning? — Men een af vore Othello-sammensvorne seer jeg ikke," hviskede hun, i det en flygtig Rødme foer over hendes Kinder; "Greven er vel uden Tvivl bag Coulisserne, for at fortjene ret varm Tak, naar han faaer Alt til at gaae paa det prægtigste?"

"Jeg beder om Forladelse, Deres Høihed," svarede Majoren, som med megen Anstrengelse søgte at beholde sin Fatning. "Greven lader sig undskylde, han er i Hast reist bort for nogle Dage."

Sophie blegnede. "Reist bort — han er altsaa ikke i Operaen? Hvilke Forretninger kaldte ham da saa hurtigt bort? O, det er vistnok en Spøg, som De have for sammen," sagde hun. "Troer De da, at han saaledes vilde reise bort over Hals og Hoved, uden at sige Farvel? Nei, nei, derunder stikker en eller anden Spøg. Nu veed jeg ogsaa, hvorfra jeg har faaet et vist Brev."

Majoren blev saa forskrækket, at han maatte holde sig ved en Stol. "Et Brev!" spurgte han med skjælvende Stemme, og en græsselig Anelse vaagnede hos ham.

"Ja, et meget ziirligt lille Brev," svarede hun, og viste ham spøgende Enden af et Papiir, som var stukket ind under den brede Bracelet, som omslyngede hendes smukke Arm. "Et lille Brev, som man ret hemmelighedsfuldt har stukket til mig. Jeg kan læse det i Deres Øine, at De er med i Complottet. Jeg har endnu ikke fundet Leilighed til at aabne det; thi en saadan Spøg

maa man ikke gjøre offentlig, men saasnart jeg kommer i mit Boudoir —"

"Jeg beder Dem for Guds Skyld, Deres Høihed, giv mig Brevet!" sagde Majoren, piint af de skrækkeligste Qvaler. "Det er ikke engang til Dem, det er kommet i ganske urigtige Hænder."

"Saa? — Nu, saa meget desto bedre. Ikke for Alt i Verden leverer jeg det nu fra mig; det skal give mig Oplysning om visse Folks Hemmeligheder. — Til en Dame var det da under enhver Omstændighed. Det er virkelig herligt, at det netop skulde falde i mine Hænder."

Majoren vilde endnu engang bede hende, besværge hende, men Prindsen foer imellem dem med sit Hoved, begge Generalerne blandede sig i Samtalen med Spørgsmaal og Nyheder, og han maatte trække sig tilbage. Forfulgt af de skrækkeligste Qvaler, gik han tilbage til sin Loge, og pressede Haanden for Øinene, for ikke at see den Ulykkelige, og dog maatte han bestandigt paa ny see over paa hende, maatte paa ny med sine Blik indsuge Angestens Qvaler, Visheden om den sig nærmende Ulykke.

Diamanterne i Laasen paa hendes Armbaand spillede i tusinde Lys, deres Straaler blinkede over til ham, og trængte som tusinde Pile ind i hans Hjerte. "Hvilken Jammer indslutte ikke disse Diamanter! Naar hun i det eensomme Værelse aabner disse Baand, aabner hun saa ikke tillige Porten til en gyselig Forbrydelse? Hendes Puls slaaer ved disse ulyksalige Linier, ligesom hendes

Hjerte slaaer for den Elskede; vil det ikke staae stille, naar Seglet springer, og det intetanende Øie falder paa den frygtelige Efterretning?"

Desdemona stemte sin Harpe; hendes veemodige Accorder fløi hviskende igjennem Huset, hun opløftede Stemmen, hun sang — sin Svanesang. Hvor forunderligt, hvor mægtigt gribe ikke disse melancholske Toner ethvert Hjerte; denne Sang er saa simpel, saa barnlig, og gjør dog en saa høi tragisk Virkning! Man føler sig bange, ængstelig, man aner den græsselige Skjebne, som venter hende, man troer at høre Morderen komme listende i det Fjerne, man føler Skjebnens uafvendelige Magt komme nærmere og nærmere, den omsuser hende med Dødens Vinger. Hun aner det ikke; blid, rolig som et elskværdigt Barn sidder hun ved Harpen, kun Tungsind zittrer i bløde Toner frem fra hendes Bryst, fra dette fulde, elskovsvarme Hjerte, mod hvilket Dolken allerede er dragen. Hun hvisker Kjærlighedshilsener i det Fjerne til ham, som vil tilintetgjøre hende; hendes Længsel synes at kalde ham i hendes Arme, han vil komme — for at myrde hende; hun beder for ham, Desdemona velsigner ham — som giver hende Forbandelsen.

Majoren deelte sine Blik imellem Sangerinden og Sophie. Hensunken i Veemod, lyttede hun til sin Yndlingssang, en Taare hang i Øiet, uden at vide det græd hun over sin egen Skjebne; Harpens Accorder forsvandt, Sophie saae tankefuld, drømmende hen for sig. "Naar jeg engang skal døe, skal den være min Svanesang,"

lød det for Majorens Sjæl. "Ja sandelig! Hun har spaaet," sagde han ved sig selv; "det var hendes Lykkes Svanesang." Othello traadte frem. Sophies Opmærksomhed var nu ikke mere henvendt paa Operaen, hun saae paa sit Armbaand, og legede med Laasen; et muntert Smiil afløste hendes Veemod, hendes Blik fløi over til Majorens Loge — angestfuld anstrengte han sit Syn. — Almægtige Gud, hun drager det ulyksalige Papiir frem og gjemmer det i sit Lommetørklæde — det forekommer ham, som om han seer hende brække Seglet — fortvivlet styrter han ud af Logen, igjennem Corridoren. Han veed ikke Grunden, men han drives af en usynlig Magt til den fyrstelige Loge, han er kun nogle Skridt fra den — da hører han en Støi i Huset, man kommer ud af Logen, Tjenere og Kammerjomfruer ile ængstelige forbi ham, en skrækkelig Anelse siger ham allerede, hvad det har at betyde, han spørger og faaer til Svar: "Prindsesse Sophie er pludselig falden i Afmagt!"

9

Mørk og fortvivlet sad Majoren nogle Dage efter denne Begivenhed paa sit Værelse. Hans Pande hviilte i Haanden, hans Ansigt var blegt, hans Øine halvt lukkede, og den ellers saa stærke Mand undertrykkede mangen en Taare, der vilde stjæle sig ned ad hans Kinder. Han tænkte paa den skrækkelige Skjebne, hvori Tilfældet havde

indviet ham saa dybt; han saae alle de fine Traade, der kun vare synlige for faa Dine foruden hans, saa løseligen knytte sig; han saae, hvorledes de spandtes længere og længere, hvorledes de sammenknyttedes og fordobledes og endelig som et desværre altfor stærkt Garn slyngede sig omkring et ømt, ulykkeligt Hjerte. En usigelig bitter Følelse blandede sig i disse mørke Erindringer; hans gamle Vaabenbroder, et saa glimrende Meteor paa Ærens Himmel, en saa kjæk Soldat og nu en saa samvittighedsløs Skurk, der, uden i fjerneste Maade at kunne vente noget andet Udfald, med alle Kjærlighedskunstgreb bedrog en neppe fremblomstret Jomfrues ubevogtede Følelser! I disse Tanker blandede sig Billedet af denne saa uendeligt lidende Engel, blandede sig Angesten for den Scene, han om nogle Dieblik skulde gaae imøde. En fornem Dame, Prindsesse Sophies Oberhovmesterinde, havde denne Eftermiddag ladet ham kalde til sig. Hun aabenbarede ham uden Tilbageholdenhed, at Prindsessen var meget heftigt syg, og at Lægerne ikke havde synderligt Haab, thi de kaldte hendes Sygdom et Nerveslag. Hun sagde ham endvidere, at Prindsessen havde sagt hende Alt, at hun ikke havde fortiet hende det mindste af denne strafværdige Forbindelse. Hun vidste, at der i Hovedstaden kun levede et eneste Menneske, som kjendte Grev Zroniewsky nøiere, og det var Baron Larum. Med en Angest, en Længsel, som grændsede til Fortvivlelse, forlangte den Ulykkelige derfor at tale med ham uden Vidner. Oberhovmesterinden vidste ret godt, hvormeget dette stred imod Etikettens For-

skrifter, men Synet af det jamrende Barn, som syntes at ville blot endnu afgjøre denne Forretning paa Jorden, lod hende tilsidesætte alle Forhold, og hun vovede derfor at gjøre Majoren det Forslag, hemmelig at besøge den Syge denne Aften under hendes Ledsagelse.

Majoren havde ikke sagt Nei. Han vidste, at han ikke kunde sige hende noget Trøsteligt, men han følte, hvorledes i en saa dyb Kummer Længsel efter at fortroe sig til Andre maatte være uovervindelig.

Men hvad skulde han sige hende? Maatte han ikke befrygte, ved Synet af hende at blive bestormet af Erindringen om de sidste Dage, og at hans heftige Smerte kunde gjøre hende endnu ulykkeligere? Han var endnu hensunken i disse Tanker, da man mældte ham, at han ventedes; den gamle Oberhovmesterinde holdt i sin Vogn for Døren; taus satte han sig ved Siden af hende.

"De vil finde Prindsessen meget slet," sagde Damen med Taarer i Øinene; "jeg har opgivet alt Haab. Jeg kan ikke tænke mig, Hr. Baron, at der i en Samtale med Dem kan ligge noget Frelsende. Formaaer De ikke at give hende Trøst, saa gaaer hun ud som en Lampe, der ikke har Olie meer til at nære Flammen ved; og vilde De give hende Trøst og Haab, saa ere disse Følelser i hendes Forhold saa unaturlige, at jeg næsten kunde ønske, at hun heller maatte døe, end gjøre sin Familie Skam."

"Jeg bliver altsaa nødt til at bringe hende Døden," sagde Majoren med et bittert Smiil. — "Veed Familien noget om denne Historie? Hvad tænker man om Sygdommen?"

"Som jeg har sagt Dem, Hr. Baron, Familien, Hoffet og Staden veed ikke andet, end at hun maa have forkjølt sig; taabelige Mennesker ville endog bringe den fatale Opera med i Spillet, og lade hende døe af Othello. Hvad vi To vide, veed ingen Andre; dog gives der nogle Damer, som tidligere anede dette Forhold, men ikke vide noget bestemt derom."

"Og dog frygter jeg for," sagde Majoren, i det han fæstede sine gjennemtrængende Blik paa Damen ved Siden af sig, "at hun døer af et temmeligt dristigt Skarnsstykke. Man har anet dette Forhold, man har gaaet paa Spoer efter det, man fik Vished; nu søgte man at skille dem fra hinanden, man gik paa Spor efter Grevens Forhold —"

"Troer De det?" sagde Oberhovmesterinden blegnende og med bævende Læber, i det hun forgjeves søgte at udholde Majorens Blik.

"Man udforskede disse Forhold," vedblev Majoren; "man søgte at skræmme ham bort herfra, i det man truede ham med, at ville sige Prindsessen, at han var gift. Saavidt var Planen ikke saa ilde; en saadan Skurk fortjente ikke at behandles mildere. Men man gik videre; man vilde ogsaa i en Hast helbrede den ulykkelige Dame for hendes Kjærlighed, man gjorde hende bekjendt med Grevens Hemmelighed, man troede, at naar hun havde sovet derpaa, vilde Alt være glemt. Og her var Planen beregnet paa en Dragons Nervesystem, men ikke paa dette ømme Barns Hjerte."

"Jeg maa bede Dem betænke," svarede Oberhovmesterinden med sin tidligere Kulde, men med et gjennemborende Blik, "at dette ømme Barn er en Prindsesse af det fyrstelige Huus, at hun blev opdraget til, med Anstand at sætte sig ud over slige Misforhold. Skulde der virkelig have existeret en saadan Plan, saa kan jeg ikke dadle de handlede Personer, de have sandelig opereret meget snildt —"

"De have opnaaet Deres Hensigt; hun vil døe," afbrød Majoren hende.

"Hvad! Jeg har opnaaet min Hensigt? Min Herre, jeg maa bede Dem —"

"De? —" sagde Larum ligegyldig. "Om Dem, naadige Frue, talte jeg ikke; jeg sagde: de, de Handlende, de Opererende."

Den Gamle bed sig i Læberne og taug. Nogle Dieblikke derefter vare de komne til en af Slottets Sideporte. En gammel Tjener førte dem igjennem en Labyrinth af Corridorer og Trapper. Endelig bleve Gangene bredere, Oplysningen var anbragt paa en elegant Maade, Majoren bemærkede, at de vare komne til den mere beboede Fløi af Slottet. Den gamle vinkede ham igjennem en Sidedør. Veien gik nu igjennem flere Gemakker til en Salon, der rimeligviis førte til Prindsessens Appartements. Her hviskede Oberhovmesterinden til Majoren, at han maatte tage Plads i en Fauteuil, indtil hun lod ham kalde.

Efter et Qvarteers Forløb, som for ham var yderst

piinligt, kom hun tilbage. Hun sagde ham, at det var den Syges udtrykkelige Villie, at han skulde være alene med hende; selv vilde hun som Garde de Dame sætte sig ved Døren, hvor hun sandelig ikke kunde høre noget, naar man ikke talte altfor høit. Iøvrigt turde han ikke blive der længer end et Qvarteer. Majoren traadte ind. Det prægtige Gemak med sine glimrende Tapeter og forgyldte Lister, de kostbare Gardiner, de spraglede tyrkiske Tepper saarede hans Øie, thi Gemyttet kan ikke taale at see et lidende Hjerte, et sygt Legeme omgivet med Høihedens Flitterstads. Og hvor stor Contrast var der ikke imellem disse glimrende Omgivelser og den yndige, elskværdige Pige, som laae paa en prægtig Ottoman i en simpel hvid Kjole.

Det Indtryk, som hendes Ansigt, hendes Skabning, hendes hele Væsen første Gang havde gjort paa ham, vendte nu atter tilbage i Majorens Sjæl. Det var hendes simple, naturlige Skjønhed, hendes stille Høihed, skjult bag en fortryllende, barnlig Elskværdighed, som havde draget ham til hende. Vel blendede ham dengang Glandsen af hendes friske Ungdomsfarve, de levende straalende Øine, hiint indtagende hulde Smiil, som svævede om hendes Rosenlæber. En Nattefrost havde afrevet disse Blomster; men gav ikke denne gjennemsigtige Bleghed, denne stille Sorg i de dybsindige Øine, dette Veemodstræk omkring Munden, der aldrig mere vilde spøge, hende en endnu mere majestætisk Skjønhed, en endnu farligere Fortryllelse? Nogle Skridt fra hende stod Majoren stille og betragtede

hende med dybt rørt Følelse. Hun gav ham et Vink at han skulde sætte sig paa en Tabouret, som stod ved hendes Fødder; hun talte. Vel havde hendes Stemme ikke mere hiint rene, klare Metal, som hendes muntre Indfald, hendes glade Latter havde ladet tone, men disse bløde, rørende Toner trængte dybere. "Det vilde være taabeligt af mig, Hr. Baron," sagde hun, "hvis jeg længe vilde lade Dem være i Uvished om, hvorfor jeg lod Dem kalde. Jeg veed, at Greven har underrettet Dem, som hans bedste Ven, om et Forhold, der aldrig burde have bestaaet. — Erindrer De Dem endnu den Aften, da man gav Othello? Jeg talte til Dem om et Brev, som jeg havde faaet, jeg husker meget godt, at De flere Gange bad mig levere Dem det; — hvorfor gjorde De det?"

"Deres Høihed spørger hvorfor? Fordi jeg anede Indholdet, fordi jeg troede at vide det."

"Altsaa dog!" sagde hun, og Taarer trængte frem fra de skjønne Øine. "Altsaa dog! — Fra det første Øieblik, jeg saae Dem, holdt jeg Dem for en Mand af Ære; naar De kjendte Grevens Forhold, hvorfor fik De ham da ikke tidligere herfra, hvorfor sparede De mig ikke den Smerte — at maatte foragte ham?"

"Jeg kan sværge ved Alt, hvad der er mig helligt, ved min Ære," svarede Majoren, "at jeg neppe en Time førend jeg traadte ind i Logen til Deres Høihed blev underrettet om disse Forhold ved en Billet, som ved et Tilfælde kom i mine, istedet for i Grevens Hænder. Da jeg vilde kræve Greven til Ansvar derfor, var han allerede underrettet derom og var reist. Af visse Vink, som hiint Brev indeholdt, anede jeg, at man ikke heller vilde skaane Dem; jeg søgte forgjeves at overtale Deres Høihed til at levere mig hiint ulyksalige Brev."

"De fæster altsaa Lid til dette Paafund?" sagde Sophie, i det hendes Taarer strømmede heftigere. "Ak, det er blot et Kunstgreb af visse Folk, som vilde bortfjerne ham fra mig. Læs De denne Billet; det er den, jeg fik. Siger De ikke selv, at det er Bagvaskelse!"

Majoren læste:

"Grev v. Z. er gift; hans Gemalinde lever i Avig-"non; tre smaa Børn græde for deres Fader. — Skulde "en høi Dame besidde saa lidt Æresfølelse, saa lidt Med-"lidenhed, at hun endnu længer vilde unddrage ham disse "Baand?"

Det var den samme Haand, samme Segl, som i hiin Billet, han selv havde faaet; han fæstede endnu bestandigt sine Øine paa disse Linier, han vovede ikke at see i Veiret, han vidste ikke hvad han skulde svare; thi hans strenge Begreber om Sandhed tillode ham ikke at tale imod sin Overbeviisning, og den dybe Medlidenhed, som han følte med hendes Smerte, kunde ikke nænne, saa grusomt at nedslaae hendes Haab.

"Seer De," vedblev hun, da han endnu bestandigt taug, "da jeg umistænksom, nysgjerrig brak dette Brev, overraskede hine skrækkelige Ord "Mand, Fader" mig som en Stemme fra Guds Throne. Min Samling forlod mig, jeg blev ret syg og elendig; men saasnart jeg et Øieblik følte mig bedre, vaagnede mit Haab paa ny; jeg tænkte som saa; Zroniewsky kan dog ikke være saa slet, han kan ikke have bedraget mig saa skrækkeligt. Smiil dog engang, Hr. Major, vær dog lidt venlig. — Jeg tillader Dem gjerne at spotte mig, fordi jeg saaledes kunde lade mig bringe ud af Fatning ved disse Linier — men ikke sandt, De troer selv, at det er en Løgn, en Bagvaskelse?"

Majoren var ude af sig selv; hvad skulde han svare hende? Hun hang saa forventningsfuld ved hans Læber. Det var, som om et eneste Ord af ham skulde kalde hende tilbage til Livet — hendes Øine fik igjen deres Glands, hiint yndige Smiil viste sig igjen paa hendes skjønne Ansigt — hun lyttede som til et Budskab fra en god Engel.

Han svarede ikke, han saae mørk ned for sig; da forsvandt lidt efter lidt det glade Haab fra hendes Aasyn, Øiet sank til Jorden, den lille Mund pressede sig smerteligt sammen, den fine Rødme, som endnu engang havde farvet hendes Kinder, flygtede bort, hendes Pande lagde

sig i denne skjønne Haand og hun skjulte de grædende Øine.

"Jeg seer," sagde hun, "at De er for ædel til at ville smigre mig med et Haab, som vilde forsvinde om faa Dage. Jeg takker Dem ogsaa for denne skrækkelige Vished. Den er altid bedre, end en uvis Svæven imellem Smerte og Glæde; — og nu, min Ven, tag De det Skrin der, besørg det til ham, det indeholder Meget, som var mig dyrebart — dog nei, lad mig endnu beholde det i nogle Dage, jeg sender Dem det, naar jeg ikke mere behøver det. — Det forekommer mig, som om jeg ikke vil leve længe," vedblev hun efter nogle Øieblikks Taushed; "jeg er sandelig ikke overtroisk, men hvorfor maatte jeg netop blive syg efter denne fatale Othello?"

"Jeg havde ikke troet, at denne Tanke blot et eneste Øieblik kunde forurolige Deres Høihed!" sagde Majoren.

"De har Ret, det er taabeligt af mig; men den Nat, da man bragte mig syg hjem fra Operaen, drømte jeg, at jeg skulde døe. En alvorlig, mørk ung Dame kom hen til mig med en rød Taftes Plumeau, udbredte den over mig og pressede den fastere og fastere paa mig, saa at jeg næsten var qvalt. Da kom pludselig min Granonkel, Hertug Nepomuk, netop saaledes som han hænger i Galleriet, og befriede mig fra dette qvælende Tryk, og det Besynderligste er —"

"Nu?" spurgte Majoren smilende. "Hvad foretog da den malede Hertug sig med Desdemona?"

Prindsessen studsede. "Hvoraf veed De, at denne Dame er Desdemona? Jeg besværger Dem, siig mig, hvoraf veed De det?"

Majoren taug et Øieblik forlegen. "Hvad er naturligere," svarede han, "end at De drømmer om Desdemona? Aftenen i Forveien havde De jo seet hende døe i en rød Seng."

"Det er besynderligt, at De ogsaa strax kom paa den Tanke! Men det Besynderligste er, at jeg vaagnede, da Hertugen befriede mig, jeg vaagnede virkelig og saae — at hiin Dame gik langsomt ud af Døren med den

røde Plumeau under Armen. Siden denne Nat drømmer jeg bestandigt det samme, Trykket bliver meer og meer qvælende, Hertugen kommer mig bestandigt senere og senere til Hjelp, men hvergang seer jeg hende tydeligen svæve ud af Værelset! Og da jeg i Gaar Aftes lod mig bringe min Harpe og spillede min Desdemona-Sang, da — spot mig saa meget De vil! — da gik Døren op, og hiin Dame saae ind i Værelset og nikkede til mig."

Hun havde fortalt dette med en Blanding af Spøg og Alvor; hun blev meer alvorlig. "Ikke sandt, Major," sagde hun, "hvis jeg døer, saa vil De ogsaa mindes mig? En saadan Mands Minde er mig dyrebart." — "Prindsesse!" raabte Majoren, i det han forgjeves søgte at betvinge sin Veemod; "giv dog ikke disse Tanker Rum, som umulig kunne være gavnlige for Deres Helbredelse!"

Oberhovmesterinden viste sig i Døren og gav Tegn til, at Audientsen maatte endes. Sophie rakte Majoren sin Haand til Kys, og aldrig kyssede han en Piges Haand med dybere Følelser af Smerte, Kjærlighed og Ærefrygt. Han hævede endnu engang sit Øie til hende og mødte hendes Blik, som veemodigt hvilte paa ham. Oberhovmesterinden traadte nærmere med kold Embedsmine, og Majoren reiste sig. Ak, hvor tungt faldt det ham ikke, med kolde Selskabsformer at skille sig fra et Væsen, som i faa Minuter var blevet ham saa dyrebart.

"Jeg haaber," sagde han, "at see Deres Høihed fuldkommen rask ved næste Cour."

"De haaber, Major?" svarede hun med et smerteligt Smiil. "Lev vel, jeg har ophørt at haabe."

10.

I nogle Dage var Residentsen ikke sysselsat med andet, end med den elskede Prindsesses Sygdom; eet

Dieblik sagde man, at hun var meget syg, et andet, at der atter var Haab; en Uvished, som var skrækkelig for alle, som kjendte hende nærmere. En Morgen, meget tidligt, bragte en Tjener Majoren et Skrin. Et Blik paa dette ham velbekjendte Gjemme og paa Tjenerens Sørgeklæder overbeviste ham om, at Prindsessen ikke var meer. Det var for ham, som om dette elskværdige Væsen var død for ham alene. Han havde tabt Meget paa Jorden, og dog havde intet Tab rørt hans Sjæl saa smerteligt, saa dybt, som dette. Det forekom ham, som om han kun endnu havde een Forretning tilbage paa Jorden, nemlig at besørge den Afdødes Efterladenskab til dets Bestemmelse; han vilde strax have forladt denne Stad, der vakte saa piinlige Erindringer hos ham, hvis han ikke var bleven holdt tilbage af det Ønske, at være Vidne til hendes jordiske Levningers Bisættelse. Da den høitidelige Klokkeklang, da Musikens Sørgetoner og den lange Række Fakkelbærere forkyndte, at Sophie bragtes til hendes Fædres Hvilested, da forlod han for første Gang igjen sin Bolig og fulgte Toget. Han hørte ikke paa Folks Hvisken og hvad man sagde om Aarsagen til hendes Sygdom og Død; han havde kun een Tanke; hiint Dieblik, da hendes Øine for sidste Gang vare fæstede paa ham, da hans Læber berørte hendes Haand, stod for hans Sjæl. Man tog hendes høie Herkomsts Insignier af Baaren, man sænkede hende langsomt ned til hendes Forfædres Støv. Mængden skiltes ad, Følget slukkede Faklerne og forlod Gravcapellet; Majoren kastede endnu et Blik paa det Sted, hvor hun var forsvunden, og ilede bort.

Foran ham gik med usikkre, slæbende Skridt en gammel Mand, som græd heftigt. Da Majoren kom ham paa Siden, saae hiin sig omkring; det var Regiseuren ved Operaen. Den Gamle traadte nærmere, saae længe paa ham, syntes at være hensunken i dybe Tanker, og sagde endelig: "Vilde De ikke gjerne ønske, Hr. Baron, at vi blot havde drømt, og at hiint elskelige Barn, som man har begravet, endnu levede?"

"Hvad erindrer De mig om?" raabte Majoren med en uvilkaarlig Gysen. "Ja, ved Gud, det er som De

drømte: Hun er begraven, og vi To gaae ved Siden af hinanden fra hendes Grav."

"Derfor skal Mennesket aldrig spøge med Skjebnen," sagde den Gamle med mørk Alvorlighed. "Er det ikke i Dag elleve Dage siden Othello blev givet? Den ottende Dag døde hun."

"Tilfælde, Tilfælde!" raabte Majoren. "Vil De endnu fremture i Deres Affindighed? Veed jeg ikke altfor godt, hvoraf hun døde? Vel har en Dolk gjennemboret hendes Bryst, ligesom Desdemonas; en Skurk, sortere end hiin Othello, har knust hendes Hjerte; men alligevel er det Overtro, Vanvid — at ville bringe hendes Død i Forbindelse med denne Opera!"

"Vor Strid gjør hende ikke levende igjen," sagde den Gamle med Taarer i Øinene. "Troe hvad De vil, Høistærede! Men jeg vil notere det i min Opera-Krønike saaledes som jeg veed det. Det maatte nu gaae saaledes til!"

"Nei!" svarede Majoren næsten rasende. "Nei, det maatte ikke gaae saaledes til; et eneste Ord af min Mund havde maaskee reddet hende. Bring mig for Guds Skyld ikke Deres Othello med i Spillet; det er et Tilfælde, Gamle, jeg vil have, at det skal være Tilfælde!"

"Der gives ikke, med Deres Tilladelse, noget Tilfælde; der gives blot Tilskikkelse. — Men jeg har den Ære at anbefale mig, thi her er min Bopæl. Troe De iøvrigt hvad De vil," tilføiede den Gamle, i det han trykkede Majorens kolde Haand; "Factum er der: hun døde — otte Dage efter Othello."